Stuk **15** (2004-2005) – Nr. 7-D

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

6 december 2004

ONTWERP VAN DECREET

houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005

BELEIDSNOTA JEUGD

2004-2009

BELEIDSNOTA CULTUUR

2004-2009

BELEIDSNOTA SPORT

2004-2009

BELEIDSNOTA MEDIA

2004-2009

VERSLAG

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media uitgebracht door mevrouw Sabine Poleyn en de heren Carl Decaluwe, Herman Schuermans en André Van Nieuwkerke aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie:

Vaste leden:

Voorzitter : de heer Dany Vandenbossche.

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Jurgen Verstrepen;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, mevrouw Vera Jans, de heer Johan Verstreken;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Margriet Hermans, de heer Herman Schueremans;

de heren Bart Caron, Dany Vandenbossche, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Freddy Van Gaever, Rob Verreycken, Frans Wymeersch;

de dames Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heren Johan Sauwens, Steven Vanackere;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren Marnic De Meulemeester, Sven Gatz ;

de heren Chokri Mahassine, Jan Roegiers, André Van Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Kris Van Dijck.

Zie ook:

91 (2004-2005)
– Nr. 1: Beleidsnota

100 (2004-2005)
– Nr. 1: Beleidsnota

101 (2004-2005)
– Nr. 1: Beleidsnota

103 (2004-2005)
– Nr. 1: Beleidsnota

Zie:

15 (2004-2005)
– Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nrs. 2 tot 6: Amendementen
– Nr. 7-A: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
– Nr. 7-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
– Nr. 7-C: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme

12 (2004)
– Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2004-2005)
– Nr. 1-A: Algemene toelichting
– Nr. 1-B: Toelichting per programma

16 (2004-2005)
– Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

INHOUD

Blz.

DEEL I. JEUGD 6

1. Toelichting door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel 6

A. Toelichting bij de beleidsnota Jeugd 6
– Een beleidsnota met zeven fundamenten 6
– Acht inhoudelijke prioriteiten 7
B. Toelichting bij de tweede aanpassing van de uitgavenbegroting 2004 10
– Algemene situering van de begrotingscontrole 2004 10
– Situering van de eenmalige besparing in het jeugdwerk 11
C. Toelichting bij de algemene uitgavenbegroting 2005 11
– Algemene situering van de begroting 2005 11
– Subsidies inzake kinderrechten 11

2. Algemene bespreking 12

A. Bespreking van de beleidsnota Jeugd 12
– Algemene beoordeling van de beleidsnota 12
– Het beeld van de jeugd in de media, en de representatieve samenstelling van de Jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschap 14
– Bovenbouw van het jeugdbeleid 15
– Doelstelling 1: Jeugdwerkbeleid 15
– Doelstelling 2: Integratie van kinderrechten en jeugdbeleid 16
– Doelstelling 3: Inspraak en participatie 18
– Doelstelling 4: Jeugdinformatie 20
– Doelstelling 5: Internationaal Jeugdbeleid 20
– Doelstelling 6: Bevorderen van interculturaliteit en diversiteit 21
– Doelstellingen 7 en 8: Beleidskruispunten en rotondes op weg naar een integraal jeugdbeleid 21
– De billijke vergoeding 23
– Pleidooi voor gendergelijkheid als intercultureel model 23
B. Bespreking van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004 23
C. Bespreking van de algemene uitgavenbegroting 2005 26

DEEL II. CULTUUR 28

1. Toelichtingen door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel 28

A. Toelichting van de beleidsnota Cultuur 28
B. Toelichting van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004 30
C. Toelichting van de algemene uitgavenbegroting 2005 31

2. Algemene bespreking 37

A. Bespreking van de beleidsnota Cultuur 37
– Tussenkomst van de heer Jos Stassen 37
– Tussenkomst van de heer Werner Marginet 39
– Tussenkomst van de heer Steven Vanackere 42
– Tussenkomst van de heer Steven Vanackere betreffende het niet nakomen door de overheid van reeds aangegane verplichtingen, met reactie van verschillende leden 44
– Tussenkomst van mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh 45

– Tussenkomst van de heer Herman Schueremans 46
– Tussenkomst van de heer Johan Deckmyn 47
– Tussenkomst van de heer Johan Verstreken 47
– Tussenkomst van de heer Jurgen Verstrepen 49
– Tussenkomst van de heer Erik Arckens 50
– Tussenkomst van de heer Stefaan De Clerck 53
– Antwoord van de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel 54
– Bijkomende opmerkingen van de leden, en antwoord door de minister 59

B. Bespreking van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004 en de algemene uitgavenbegroting 2005 per programma 62

DEEL III. SPORT

1. Toelichtingen door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel 67

A. Toelichting bij de beleidsnota Sport 67
B. Toelichting bij de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004 70
C. Toelichting bij de algemene uitgavenbegroting 2005 71

2. Algemene bespreking 72

A. Bespreking van de beleidsnota Sport 72
– Algemene beoordeling van de beleidsnota 72
– Ondersteunen van het lokale sportbeleid 73
– De keuze voor Topsport versus sport voor allen 74
– Sportcheques 74
– BLOSO en de ondersteuning van het topsportbeleid 74
– Positie van het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comite (BOIC) in het Vlaams sportbeleid 75
– Topsportactieplan Vlaanderen 2016 76
– Tewerkstellingsproject BLOSO 77
– De Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) 77
– Organisatie van de Vlaamse wielersport 78
– Samenwerking met de Vlaamse Sportraad 79
– Samenwerking tussen sport en onderwijs, en het Vlaams Centrum voor Onderwijsgebonden Sport (VCOS) 79
– Sportinfrastructuur en het probleem van zonevreemde sportterreinen 80
– Aanwending van de winstverdeling van de Nationale Loterij ten behoeve van de sport 80
– Integratie van sport voor gehandicapte personen in sportfederaties en de sportclubs . 80
– Internationale samenwerkingsakkoorden inzake sport 81
– Sporten in een multiculturele samenleving 81
B. Bespreking van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004 en van de algemene uitgavenbegroting 2005 81
– Totaliteit van het sportbudget, en de verhouding Topsport versus sport-voor-allen 81
– Daling van de budgetten voor een aantal sectoren 82
– Schrappen van de middelen voor Vlaanderen Sportland 82

DEEL IV. MEDIA 84

1. Toelichtingen door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme 84

A. Toelichting bij de beleidsnota Media 84
– Situering van het huidige medialandschap 84
– Beleidsvisie op de openbare omroep 84
– Must-carry-regeling 86
– Particuliere radio-omroepen 86
– Steun aan de geschreven pers en concentratiebewegingen 86
– Aandacht voor doven en slechthorenden, en Vlamingen van allochtone afkomst 87
– Vlamingen in het buitenland 87
– Geweld op televisie 88
– Digitalisering van de distributiekanalen 88
– Toezicht op de regelgeving door een volwaardige regulator 88
– Raad voor de Journalistiek 89
– Naar een volledige Vlaamse bevoegdheid voor omroep en telecommunicatie 89
B. Toelichting bij de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004 89
C. Toelichting bij de algemene uitgavenbegroting 2005 90

2. Algemene bespreking van de beleidsnota Media, de tweede aanpassing van de uitgavenbegroting 2004, en de uitgavenbegroting 2005 90

– Algemene evaluatie van de beleidsnota 90
– Maatschappelijke bevraging inzake de openbare omroep 90
– Instellen van een vast reclameplafond bij de VRT, met afschaffing van de mogelijkheid tot terugbetaling 92
– Terugschroeven van de sponsoring op de VRT 93
– Openbaarheid van bestuur, versus bedrijfsgeheim VRT 94
– Voorbereiden van de nieuwe beheersovereenkomst van VRT 96
– Vlamingen van allochtone afkomst 96
– Programma's voor levensbeschouwelijke en sociaal-economische verenigingen 97
– Het Beste van Vlaanderen en Nederland (BVN) 97
– Radio Vlaanderen internationaal (RVi) 97
– Vrije mededinging in de media versus het beschermen van taal- en cultuurgemeenschappen 98
– De openbare omroep en de Europese regelgeving 98
– Televisie zonder grenzen 100
– Terugschroeven van het must-carry-pakket onder Europese druk 100
– Streven naar een volledige Vlaamse bevoegdheid voor omroep en telecommunicatie .. 100
– Activering van het BIPT als federale etherpolitie 101
– De Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) en de bevoegdheid van het VCM voor het wijzigen van de gegeven offertes na de erkenning als particuliere radio-omroep 101
– Valoriseren van technologische vernieuwingen in de media 102
– Vrije toegang tot de media en het dichten van de digitale kloof 102
– Financiële situatie van de regionale televisieomroepen in het kader van het terugschroeven van de middelen voor overheidscommunicatie 104
– Particuliere radio-omroepen 105
– Ondersteunen van Vlaamse producties 106
– Steun aan de schrijvende pers en het statuut van de freelancers 106
– Fonds-Pascal Decroos 107
– Toegankelijkheid van programma's voor doven en slechthorenden 107
– Geweld op televisie 107
– Reactie van de heer Decaluwe op de "onafhankelijkheid" van de heer Jurgen Verstrepen 108

DEEL V. 108
INDICATIEVE STEMMING

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media behandelde voorliggend ontwerp van decreet op 18, 22, 23 en 25 november, en 2 december 2004.

De besprekingen werden georganiseerd op 18, 22, 23 en 25 november, en op 2 december 2004. Op de laatste dag werd de bespreking afgerond met de globale stemming over het geheel van de begroting.

DEEL I. JEUGD

1. Toelichting door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

A. Toelichting bij de beleidsnota Jeugd

– Een beleidsnota met zeven fundamenten

De minister stipt aan dat deze legislatuur de tweede regeerperiode is met een minister voor Jeugd. Het is ook de derde keer sedert 1997 dat er een minister is, bevoegd voor het kinderrechtenbeleid. Het is de eerste keer dat beide bevoegdheden worden toegewezen aan dezelfde minister.

De minister wil duurzame aandacht voor een systematisch en omvattend jongerenbeleid. Hij benadrukt dat een krachtig beleid niet mogelijk is zonder de medewerking van velen. Hij hoopt op een bondgenootschap van organisaties die de ontplooiing van jongeren hoog op hun agenda plaatsen.

Vóór het einde van 2005 wil hij een nieuw Vlaams jeugdbeleidsplan uitwerken. Uiteraard wil hij dit doen in samenwerking met de jongeren. De beleidsnota gaat uit van een zestal punten die de fundamenten vormen van zijn beleid. Deze punten vormden ook de basis voor het jeugdbeleid van de vorige regeerperiode.

De beleidsnota baseert zich op *het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind* waarin aan kinderen en jongeren zowel juridische als ethische waarborgen worden gegeven.

Met een *categoriale benadering van het jeugdbeleid* wil de minister benadrukken dat het overheidsbeleid en de samenleving een gemeenschappelijk project is voor alle mensen, ook voor jongeren. Alle maatschappelijke sectoren en alle beleidsdomeinen hebben een rechtstreekse of onrechtstreekse invloed op de jeugd. Beleidsmatig slingert het jeugdbeleid door alle sectoren en niveaus. Een aantal kruispunten tussen jeugdbeleid en andere beleidsdomeinen wil hij prioritair behandelen. Vlot verkeer moet mogelijk worden. Daarvoor introduceert hij het begrip beleidsrotonde. In deze beeldspraak zit de mogelijkheid vervat om eens een afslag te missen om dan zonder veel gevaar even rond te rijden en dan toch de juiste richting in te slaan.

Een integrale benadering van het jeugdbeleid zal pas slagen als er nauw wordt samengewerkt met andere beleidsniveaus. De lokale en provinciale besturen zijn al een bekende partner. In de volgende regeerperiode zal ook de afstemming met de Europese aandachtspunten worden bewaakt.

De beleidsnota steunt op *een sterk vertrouwen in de kracht van jongeren en in de projecten die ze opzetten*. Het vertrouwen in de handelingsbekwaamheid van de jongeren, zowel als individu als in de formele en informele groepen die ze vormen, belet niet dat de gemeenschap ook remediërende taken te vervullen heeft. De minister wil inclusief werken met het jeugdbeleid, niemand uitsluiten. Als dit toch het geval zou zijn, moet dit leiden tot specifieke en hopelijk tijdelijke maatregelen.

De minister breekt een lans voor *participatie*. Dit is niet alleen een middel om het beleid beter te maken, maar ook een beleidsdoel op zich. Jonge mensen zijn mede-eigenaar van de samenleving. Daarom moet deze samenleving veel vertrouwen geven aan en vertrouwen hebben in jonge mensen. De jeugd moet als volwaardig medespeler bij het beleid worden betrokken. Waar nodig moet men hiertoe nieuwe methodieken inschakelen.

Hij gaat ervan uit dat een eigentijds jeugdbeleid haar draagvlak niet alleen vindt bij de *ervaringsdeskundigheid* van de betrokkenen, maar zich ook moet baseren op *wetenschappelijk onderbouwde kennis*. Er bestaat al heel wat onderzoek rond kinderen en jongeren, maar een goede inventaris en een betere afstemming zijn noodzakelijk.

Het Vlaamse jeugdbeleid probeert rekening te houden met de brede waaier van verschillen binnen de heterogene groep van kinderen en jongeren. *Diversiteit en interculturaliteit* zijn hier de sleutel-

woorden. Diversiteit kan maar schitteren in ontmoeting.

Deze uitgangspunten heeft de minister met overtuiging overgenomen uit de lopende Vlaamse jeugdbeleidsplannen en jeugdwerkbeleidsplannen. Hij pleit daarmee voor continuïteit. Tegelijk zal hij de ervaringen van de voorbije jaren evalueren en valoriseren. Een aantal oorspronkelijke uitgangspunten zullen daarbij misschien anders worden ingevuld of concreter worden vertaald.

– Acht inhoudelijke prioriteiten

De nieuwe beleidsnota Jeugd is gestructureerd rond acht inhoudelijke prioriteiten. Dat is de input voor de opmaak van een nieuw Vlaams jeugdbeleidsplan.

Vooreerst geeft de minister prioriteit aan de *actieve beleidsaandacht voor een sterk en levendig Vlaams jeugdwerk*. Hij ziet het jeugdwerk als een bevoorrechte partner. Het is een project voor en door jonge mensen waar het speelse proces van het samen jong zijn heel waardevol en maatschappelijk relevant is. Het biedt een succesvol pedagogisch project dat gedragen wordt door en bijdraagt tot de ontplooiing van tienduizenden kinderen en jongeren in Vlaanderen. Het jeugdwerk mag dan ook niet herleid worden tot een instrument voor allerlei beleidsdoeleinden. Toch vestigt hij ook de aandacht op de vele secundaire neveneffecten van het jeugdwerk. Het biedt een uitzonderlijke maatschappelijke ruimte voor de vorming van gemeenschaps- en burgerzin, persoonlijkheidsvorming en ontwikkeling van sociale vaardigheden.

Met het oog op de gemeentelijke jeugdwerkbeleidsplannen 2008-2010 wil de minister jeugdinformatie, interculturele werking, participatie en internationale jeugdwerking als prioriteiten voorop stellen. De gemeentebesturen moeten dus, in overleg met de lokale jeugdactoren, een of meerdere van deze doelstellingen kiezen om verder uit te werken.

De minister wil ook op korte termijn een betere afstemming realiseren van de bovenbouwstructuren in het jeugdwerk en het jeugdbeleid. Hij wil een sterker netwerkverband tussen het steunpunt Jeugd, de Vlaamse Jeugdraad, de Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme, de Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en Jeugdconsulenten en de Vlaamse administratie. Dit moet leiden tot een hogere relevantie en een betere dienstverlening. Hij wil er ook over waken dat het Nederlandstalige jeugdwerk in Brussel en in de Vlaamse rand voldoende ondersteuning krijgt.

De tweede prioriteit is een sterke vervlechting van het kinderrechten- en jeugdbeleid. Het jeugdbeleid moet een coherent actieplan van maatregelen en voorzieningen bieden die de kinderrechtentoets kan doorstaan. Op zich bieden de kinderrechten al een goed kader om te werken aan beleidskruispunten met andere sectoren zoals onderwijs, cultuur, ruimte, welzijn of mobiliteit. Aangezien de toepassing van het internationale verdrag voor de rechten van het kind een verantwoordelijkheid is voor alle Vlaamse ministers, zal er in het Vlaams jeugdbeleidsplan specifieke aandacht gaan naar verschillende betrokken prioriteiten. Daarnaast zal de minister werk maken van de Vlaamse verplichtingen ten aanzien van de federale en internationale fora. Op korte termijn wil de minister een betere taakomschrijving en een doelmatige besteding van financiële en personele middelen voor de kinderrechten, eventueel zelfs binnen de decretale instrumenten. De minister zal hiervoor vertrekken vanuit een SWOT-analyse van alle instrumenten die bijdragen tot de coördinatie van de kinderrechten en vanuit een regelmatig overleg met alle betrokkenen. Voorts wil de minister de efficiëntie en effectiviteit van de kindereffectenrapportage beoordelen. Hij zal mee verantwoordelijkheid nemen voor de oprichting van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind en waken over de invulling van het nationaal actieplan Kinderrechten op federaal niveau.

De derde prioriteit is participatie. Participatie is al lang één van de basisprincipes van het Vlaamse jeugdwerkbeleid. Het draagt bij tot een breder sociaal netwerk en leidt tot democratische burgerschapshouding en verhoogde burgerzin. Toch wil de minister dat de overheid alert blijft en strategieën ontwikkelt om in een divers aanbod van participatiekanalen te voorzien, om de minder mondige en minder bevoorrechte kinderen en jongeren niet uit het oog te verliezen. Daarom wil hij op korte termijn onder meer bijkomende impulsen geven om de betrokkenheid van de gemeentelijke jeugdraden in het gemeentelijke jeugdwerkbeleid te versterken. Op langere termijn wil de minister de samenwerking tussen jeugd- en leerlingenraden stimuleren en proefprojecten voor jongeren uit bijzondere doelgroepen alle kansen geven. Ook is de

minister ervan overtuigd dat er methodes gezocht moeten worden om kinderen en jongeren intenser te betrekken bij andere beleidskavels zoals cultuur, sport, ruimtelijke ordening, werkgelegenheid en onderwijs. Ook op dat vlak is er een sterke behoefte aan kruispunten en rotondes.

Als vierde prioriteit benadrukt de minister het belang van een samenhangend, performant en effectief jeugdinformatiebeleid. Dat is een noodzakelijk instrument in de ontwikkeling van actief burgerschap bij kinderen en jongeren. Op tal van terreinen en binnen diverse sectoren zijn heel wat spelers actief op het vlak van jeugdinformatie. Jammer genoeg zijn er heel wat overlappingen, is er weinig samenwerking en lijkt het aanbod ongelijkmatig verspreid. In deze beleidsperiode zal het voortouw genomen worden om te komen tot afstemming en samenwerking tussen de verschillende beleidsvelden en overheidsniveaus. De ontwikkeling van een portaalsite voor jeugdinformatie moet daar in eerste instantie een antwoord op bieden.

Het Jeugdonderzoeksplatform (JOP) zal verdere mogelijkheden krijgen om het bestaande jeugdonderzoek beter te inventariseren en te ontsluiten zodat van de frequent gevraagde objectievere beeldvorming over kinderen en jongeren werk kan worden gemaakt. De minister wil het bestaande filmkeuringsysteem uitbouwen tot een zelfreguleringsysteem door de audiovisuele sector, dat via pictogrammen informatie verstrekt over de inhoud van de gegevensdragers. Dit kan mogelijks het best door het Nederlandse 'Kijkwijzer' ook in Vlaanderen rechtsgrond te geven.

Internationalisering is de vijfde prioriteit. In een geïnternationaliseerde context in Vlaanderen wil de minister werken aan een stevig onderbouwd, efficiënt en duurzaam internationaal jeugdbeleid. De minister is ervan overtuigd dat een interculturele samenleving pas betekenis krijgt in de ontmoeting met andere culturen. De voorbije jaren is getracht om jongeren de kans te geven internationale ervaringen op te doen. De minister wil dat werk voortzetten en de Europese en Vlaamse kanalen beter op elkaar afstemmen zodat ze elkaar versterken. De minister wil ook samenwerken met gelijkaardige Europese regio's die ook aan een stevig en inspirerend jeugdbeleid bouwen, Catalonië is hier een voorbeeld van. De dynamiek van internationale uitwisseling tussen partners in het jeugdwerk en het jeugdbeleid zal verder worden gestimuleerd. De publicatie van het Europees Witboek Jeugd was een stap voorwaarts in het ontwikkelen van een beleid voor jongeren op Europees niveau. De minister engageert zich om op tal van terreinen stelling te blijven innemen om aldus een voortrekkersrol te blijven spelen in dit debat. Daarnaast moet Vlaanderen de voorbeeldregio zijn in de concretisering van dat Europese jeugdbeleid.

Voorts wil de minister de samenwerking met landen in ontwikkeling, bijvoorbeeld het project rond lokaal jeugdbeleid in en met Zuid-Afrika, verder en breder blijven ontplooien. Ook met Marokko en China wordt intensere samenwerking overwogen.

De minister zal zijn beleid over de internationale oriëntering van jeugdwerk en jongeren op korte termijn concretiseren, door jongeren en hun verenigingen nog beter te informeren over de mogelijkheden en de ondersteuningssystemen. De minister zal de gemeenschappelijk geformuleerde Europese doelstellingen sterker in het Vlaamse jeugdbeleidsplan integreren. En net als in de vorige regeerperiode zal de minister investeren in de aanwezigheid van Vlaanderen in internationale beleidsstructuren die het Europese jeugdbeleid richting geven. De minister denkt daarbij ondermeer aan de Benelux, de Raad van Europa en de Europese Unie.

Ten zesde hecht de minister veel belang aan de *diversiteit en specificiteit van elk kind en elke jongere.* Allen hebben ze recht op goede bescherming, kwaliteitsvolle voorzieningen, een stem in het debat, en een actieve en creatieve deelname aan het vrijetijdsleven. Daarom ijvert de minister voor een breed en gevarieerd jeugdwerkaanbod met respect voor de diversiteit van werkvormen, methodes en visies. De minister schuift het model van interculturaliteit in het jeugdbeleid expliciet als doelstelling naar voren. De minister gaat daarbij uit van de idee dat culturen maar kunnen evolueren als ze zich bewust laten voeden door, en zelf interessant voedsel geven aan, andere culturen waarmee ze in contact komen of samenleven. Diversiteit kan immers maar schitteren in ontmoeting. De minister ziet het dan ook als een taak van de overheid om instrumenten aan te reiken die de samenleving en haar voorzieningen helpen in het omgaan met de realiteit van diversiteit en haar implicaties. Hij zal er dan ook op toe zien dat het jeugdwerk voldoende gediversifieerd is zodat ook etnisch-culturele minderheden zich erin kunnen herkennen en ont-

wikkelen. Zo lopen er drie projecten in het kader van subsidies voor de tewerkstelling van bijzondere doelgroepen in de culturele sector. Deze projecten genereren naast werkgelegenheid ook een kleinere kloof tussen het aanbod uit de culturele sector en de bijzondere doelgroepen zelf. Deze projecten zullen worden geëvalueerd en verbeterd.

De minister wil diversiteit ook stimuleren en ondersteunen bij de lokale besturen. Er wordt gewerkt aan een "leidraad toegankelijkheid" die een bron moet geven om op gemeentelijk niveau de discussie te openen en acties op het getouw te zetten. Het is ook tijd dat de bovenbouw van het Vlaamse jeugdcultuur- en sportbeleid werk maakt van een toegankelijke, gecentraliseerde en systematische inventaris van goede praktijken. De komende jaren zal de aandacht voor de bovenbouw onder meer gaan naar de voorbereiding van gezamenlijke strategieën die tot een diversiteitplan voor het jeugdwerkbeleid moeten leiden.

Voor bepaalde thema's of problemen, wil de minister, als zevende prioriteit, komen tot *een meer expliciete integrale benadering van het jeugdbeleid*. Jeugdbeleid staat automatisch voor een omvattende aanpak. Het beheersen en beheren van deze complexiteit vormt nog steeds een grote uitdaging. De minister wil dan ook de nodige aandacht besteden aan coördinerende en faciliterende opdrachten rond: het verbeteren van het fuifklimaat in Vlaanderen; de aanwezigheid van speel-, recreatie- en sportruimte in de woonomgeving; de organisatie van jeugdkampen; en een verder en intenser overleg tussen overheden en beleidsdomeinen over mobiliteit van kinderen en jongeren.

Als achtste en laatste inhoudelijke prioriteit stipt de minister als coördinerend minister van kinderrechten- en jeugdbeleid in zijn beleidsnota aan dat hij zijn collega-ministers van de Vlaamse Regering en beleidsverantwoordelijken op andere beleidsniveaus ervan wil overtuigen om de *principes van het Vlaamse jeugdbeleid en het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind toe te passen binnen de verschillende beleidsdomeinen* waar zij voor bevoegd zijn. Doel is enkel de belangen van kinderen en jongeren te vertolken en mee na te denken over belangrijke concepten en tendensen die richtinggevend kunnen zijn voor een positieve en offensieve kijk op jeugdigen.

In zijn ontmoeting met andere beleidsdomeinen zoals Onderwijs en Welzijn ziet de minister concrete raakvlakken met het jeugd- en jeugdwerkbeleid. In nauw overleg met zijn collega's, en gebaseerd op een gedeelde bekommernis, wil hij zowel op korte als op iets langere termijn samen met de verantwoordelijke ministers initiatieven ontwikkelen. Hij wil het protocol Cultuur-Onderwijs uitdiepen en vertalen in concrete beleidsacties. Het in de vorige regeerperiode gestrande debat over de rechtspositie van leerlingen moet opnieuw worden opgestart. Het participatiedecreet in het onderwijs moet leerlingen meer kansen geven om bij hun school betrokken te worden. Hij wil er mee over waken dat door middel van deskundigheidsopbouw en ondersteuningsstructuren, zowel formele als informele vormen van leerlingenparticipatie alle kansen krijgen.

De minister wil samen met Onderwijs tijd nemen om het concept "brede school" uit te werken. Hij ziet dat als een netwerk van actoren die allen bekommerd zijn om de brede ontwikkeling en ontplooiing van het kind of de jongere binnen een expliciet lokaal karakter. Voor het jeugd- en jeugdwerkbeleid houdt de brede school verschillende mogelijkheden in. Vooreerst biedt het mogelijkheden tot erkenning van het informeel en niet-formeel leren waarin het jeugdwerk en de sociaal-culturele sector een reputatie hebben opgebouwd. Het concept brengt actoren samen die zowel werken in de verplichte tijd als in de vrije tijd. Het biedt een mogelijkheid om te komen tot een afgestemd vrijetijdsaanbod.

In zijn ontmoeting met welzijn wil de minister komen tot een betere afstelling van de buitenschoolse kinderopvang met initiatieven uit de sport-, cultuur- en jeugdwerksector. Hij wil goede praktijken inventariseren en verspreiden. Ook wil hij afwegen hoe de Vlaamse regelgeving voor de lokale besturen eenvoudiger kan, en op elkaar afgestemd, om de samenwerking te bevorderen tussen de verschillende actoren die de vrije tijd van kinderen en jongeren invullen.

In zijn ontmoeting met de federale overheid wil de minister meer duidelijkheid creëren over het jeugdsanctierecht, de auteursrechten en de billijke vergoeding, en de sociaal-juridische status van vrijwilligers.

In de afstemming tussen beleidsdomeinen met het oog op een bredere participatie van kinderen en jongeren wil de minister zelf het goede voorbeeld

geven voor de verschillende beleidskavels waarvoor hij zelf verantwoordelijk is. De participatie van kinderen en jongeren stopt immers niet bij het jeugdwerk.

Kinderen en jongeren participeren ook aan initiatieven binnen de kunsten, het erfgoed, het sociaalcultureel werk en de sport. Zij nemen niet enkel een receptieve houding aan, zij zijn ook producenten van cultuur. Het brede cultuurbeleid moet erop gericht zijn kinderen en jongeren als volwaardige actoren in het culturele landschap te erkennen en te honoreren.

Tot slot wil de minister eind 2005 het nieuwe Vlaams jeugdbeleidsplan indienen. Als minister van jeugd en kinderrechten heeft hij in zijn beleidsnota een aanzet gegeven tot invulling van het plan, met inbegrip van zijn prioriteiten. Hij wil het nieuwe Vlaamse jeugdbeleidsplan inhoudelijk vorm geven, rekening houdend met het decreet Vlaams Jeugdbeleid en de vooropgestelde integratie van het brede jeugdbeleid en het kinderrechtenbeleid. In tegenstelling tot het vorige jeugdbeleidsplan zal geen opsomming worden gegeven van zoveel mogelijk doelstellingen en acties binnen de onderscheiden deeldomeinen.

De minister kiest daarentegen voor een aantal horizontale thematische prioriteiten waarvoor binnen de verschillende beleidsdomeinen acties worden beschreven. Maatschappelijke of politieke relevantie of de kans tot slagen kan als criterium dienen. Hij zal ook onderzoeken hoe en in welke mate het Vlaams actieplan kinderrechten in het jeugdbeleidsplan kan worden geïntegreerd.

Wel kiest hij er uitdrukkelijk voor om de jeugdsector, de jeugdwerksector en de kinderrechtenactoren ten volle mee te nemen in een proces van communicatieve planning. Gezamenlijk vooropgestelde doelstellingen en acties zijn ook gedragen doelstellingen en acties.

Het Vlaamse jeugdbeleid vertrekt vanuit een stabiele basis waarvan kinderrechten, categoriaal en complementair beleidsdenken, positief en emancipierend werken, en het streven naar maximale participatie, diversiteit en gedragenheid de bestanddelen zijn. In die zin moet het Vlaamse jeugdbeleid de continuering zijn van wat in de vorige legislatuur groeide.

Deze continuïteit betekent evenwel geen status quo. Met de integratie van het brede jeugdbeleid en het kinderrechtenbeleid, met het opzetten van een heus jeugdinformatiebeleid, de uitdagingen op het vlak van het interculturele en de inrichting van verschillende beleidsrotondes, liggen verschillende uitdagingen in het verschiet.

De minister rekent ook op het Vlaams Parlement om als bevoorrechte observator van het Vlaamse jeugdbeleid op geregelde tijden een constructieve bijdrage te leveren in een ongetwijfelde boeiende visievorming en kansenscheppende regelgeving.

B. Toelichting bij de tweede aanpassing van de uitgavenbegroting 2004

– Algemene situering van de begrotingscontrole 2004

De minister stelt dat begrotingscontrole 2004 erg moeilijk was. Alhoewel de boodschap reeds vroeg werd gebracht, kwamen de besparingen in het jeugdwerk toch hard aan. De minister begrijpt de ontgoocheling, maar wil een en ander nuanceren.

De besparingen in de tweede begrotingscontrole van 2004 komen na een periode van constante groei. De subsidiëring van het lokale jeugdwerkbeleid steeg sinds 1999 van 12.501.270,45 euro naar 16.812.000 euro voor de begroting 2005. Dit is een procentuele stijging van maar liefst 34,48 procent.

Deze eenmalige, niet-recurrente besparing in 2004 betekent een besparing van 6,08 procent tegenover de oorspronkelijke begroting 2004 en een besparing van 6,27 procent tegenover de begroting 2003. Op de totale begroting Jeugd word maar 2,22 procent bespaard. Het totale bedrag steeg sedert 1999 met ruim 42 procent. CAO's en de Lotto-bijdrage buiten beschouwing gelaten stijgt de begroting Jeugd van 34.546.921 euro naar 49.218.000 euro. Dat is een stijging van 42 procent of 14.671.079 op jaarbasis.

– Situering van de eenmalige besparing in het jeugdwerk

De minister begrijpt de onrust. Voor de vele duizenden jeugdwerkers en ook voor de gemeentebestuurders die van het jeugdwerkbeleid een levend en succesvol project maken, is een besparing – hoewel beperkt qua omvang en tot één begrotingsjaar

- een moeilijke boodschap. Was de minister nu nog jeugdleider geweest, hij had even onbegrijpend gereageerd.

Maar in het licht van de toch indrukwekkende inspanningen die de Vlaamse overheid voor het jeugdwerk en het jeugdbeleid leverde, vindt de minister bepaalde reacties overdreven, unfair en getuigend van weinig respect voor zijn betrokkenheid. Woorden als "kaakslag" vindt hij buiten proportie.

De minister wil de mensen uit de jeugdwerksector gerust stellen. Als minister voor jeugd blijft hij de jeugd en het jeugdwerk ontzettend belangrijk vinden. Hij is nog steeds van plan, ook in deze regeerperiode, voor de nodige groei te zorgen. Maar deze zal minder uitgesproken zijn dan in de vorige legislatuur. Er zullen dus duidelijke keuzes moeten gemaakt worden. Hij nodigt iedereen uit om duidelijke prioritaire aandachtspunten aan te duiden. Als bewijs van dit engagement werd er voor de begroting 2005 op het jeugdbeleid niet bespaard. De initiële begroting 2004 werd in belangrijke mate overgenomen en waar nodig werd voor een indexstijging gezorgd.

Ook inhoudelijk wenst de minister iedereen meer dan gerust te stellen. Het lokale jeugdwerk is nog steeds de basis van het jeugdwerkbeleid. Het is op het lokale niveau dat het jeugdwerk bloeit en schittert. In zijn beleidsnota Jeugd staan verschillende passages die aangeven dat hij ook in de toekomst verder in dat lokale jeugdwerk wil investeren, niet het minst op het inhoudelijke en ondersteunend vlak.

De eenmalige besparing op de subsidies voor gemeentebesturen voor het voeren van een jeugd- en jeugdwerkbeleid is een technische maatregel. Dat heeft onder meer te maken met het gegeven dat de jaarplannen door een aantal gemeentebesturen pas laat op het jaar worden ingediend. Daarom worden de bedragen voor die besturen pas laat op het jaar vastgelegd. Het was daarom, technisch gezien, ook de enige allocatie op jeugd waarop bespaard kon worden zonder al te grote invloed. Op het landelijk en provinciaal georganiseerde jeugdwerk, ook subsidies met ook een uiterst belangrijke impact op de lokale jeugdwerkinitiatieven, werd niet bespaard.

Naast de technische motivering wil de minister ook inhoudelijk motiveren. Besparen doet altijd en voor alle betrokkenen pijn, in dit geval ook voor de minister als bespaarder. Denkend aan de directe belangen van de jeugdverenigingen, vermoedt en hoopt hij dat deze besparing het minst hard en voelbaar aankomt. De meeste gemeentebesturen maken zelf veel meer middelen voor het jeugdwerk vrij, dan de subsidie die zij van de Vlaamse overheid ontvangen. Hij is de gemeentebesturen daar erkentelijk voor: het vormt het bewijs dat zij, met Vlaamse steun, hun jeugdwerkverenigingen erkennen en herkennen. Dat betekent dat deze eenmalige en beperkte besparing niet automatisch voelbaar wordt voor de jeugdverenigingen.

Heel wat gemeentebesturen zullen deze besparing zelf opvangen en hebben al gemeld dat ze deze besparing zeker niet zullen doorrekenen aan de jeugdverenigingen. Dat kan op verschillende manieren: er kan gedeeltelijk bespaard worden op andere uitgaven dan de subsidies voor jeugdverenigingen; uit de gegevens blijkt dat sommige begrotingsposten vaak niet uitgeput worden en dat er wel eens een overschot tot 10 procent overblijft op de jeugdwerkbegroting. Dat is geen verwijt, dat is de realiteit van de overheidsfinanciën.

Dit alles laat de minister toe te waarborgen dat het effect van de eenmalige besparing op de ondersteuning van lokale jeugdverenigingen, veel kleiner zal zijn dan de 6,27 procent vermindering op de Vlaamse begroting. Op zijn nadrukkelijke vraag werd in het programmadecreet een bepaling opgenomen waardoor de gemeenten die hoog scoren op jeugdspecifieke achterstellingindicatoren, relatief minder moeten inleveren. De hogere subsidie die hieruit voortvloeit, wordt immers in belangrijke mate besteed aan de werkingen kansarme jongeren. Deze jeugdwerkingen werken niet alleen met een doelgroep volgens de minister nog te vaak wordt uitgesloten, ze werken ook in belangrijke mate met beroepskrachten.

C. Toelichting bij de algemene uitgavenbegroting 2005

– Algemene situering van de begroting 2005

De minister deelt mee dat ook het opstellen van de begroting 2005 niet eenvoudig was. Toch behoort een intensieve groeibeweging voor het jeugdwerkbeleid in 2005 voorlopig nog tot de mogelijkheden.

Voor de begroting 2005 worden de kredieten terug op het peil van het oorspronkelijk beoogde niveau gebracht. Op de ontwerp van begroting 2005 werd voor het jeugdwerkbeleid in de gemeentebesturen dan ook 16.812.000 euro ingeschreven. Dat is 226.000 euro meer dan op de oorspronkelijke begroting 2004 en 1.731.000 euro meer dan op de definitieve begroting 2004. Verder zal de regering met deze begroting ook alle eerder aangegane verbintenissen kunnen honoreren.

De minister beschouwt de initiële begroting 2005 als een overgangsbegroting. Hij vindt het belangrijk dat in het eerste jaar van deze beleidsperiode de grote opties voor de toekomst vastgelegd worden. Dat zal gebeuren in een jeugdbeleidsplan, dat in dialoog en tijdens een participatief proces zal tot stand komen. Pas daarna moeten deze opties vertaald worden in hun budgettaire consequenties. Daarom wilde de minister met de begroting 2005 geen hypotheek leggen op de toekomst, maar anderzijds wel garanderen dat de aangegane verbintenissen kunnen nagekomen worden.

Hoe dan ook, zelfs binnen deze bescheiden begrotingssituatie, kan de minister melden dat voor het jeugdbeleid in 2005 een zuivere stijging van 5 procent gerealiseerd wordt. Samen met de totale Vlaamse Regering vraagt hij tot slot de instemming van de commissie voor zowel de begrotingscontrole 2004 als de begroting 2005, en meer specifiek ook voor het programma 45.1, Jeugd en Sport.

– Subsidies inzake kinderrechten

De minister verduidelijkt dat in 2005 op het programma 41.1 Algemeen Welzijnsbeleid, een bedrag van 707.000 euro wordt voorbehouden op ba 33.06, subsidies voor aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten inzake kinderrechten.

1. Algemene bespreking

A. Bespreking van de beleidsnota Jeugd

– Algemene beoordeling van de beleidsnota

Mevrouw Sabine Poleyn is vrij tevreden over de beleidsnota Jeugd. Het is een gedegen nota die beleidservaring en betrokkenheid uitstraalt. Ze had wel wat meer ambitie verwacht. De nota legt geen echte prioriteiten. Ze vermeldt acht beleidskrachtlijnen, maar die lijken allemaal even prioritair. Bovendien zijn sommige prioriteiten uit de vorige regeerperiode volgens haar volledig uit het gezichtsveld verdwenen, bijvoorbeeld ruimte voor jongeren. Van een ploeg die twee regeerperiodes na elkaar hetzelfde terrein kan bezetten, had ze ook wat meer fundamenteel denkwerk verwacht. Inzake het kinderrechtenverdrag komt men bijvoorbeeld niet veel verder dan een vermelding; er is geen werkelijke integratie.

Deze minder ambitieuze nota heeft volgens mevrouw Poleyn wel het voordeel dat ze realistischer is. Er staat weinig in de nota waar men tegen kan zijn. De aanpak laat voldoende ruimte over om het volgende jeugdbeleidsplan vorm te geven in overleg met de andere actoren en gebaseerd op een grondige evaluatie van het vorige. De sector heeft geen nood aan fundamenteel gesleutel aan de drie basisdecreten of aan de redelijk nieuwe bovenbouw. Er kan wel kritisch bijgestuurd worden en gewerkt aan de afbouw van de planlast.

Inzake de algemene visie sluit mevrouw Tine Rombouts zich aan bij mevrouw Poleyn. Dit is een gedegen nota, die beleidservaring en betrokkenheid bij de sector uitstraalt. Wat meer ambitie had de nota echter smaakvoller gemaakt.

De heer Jos Stassen wil de beleidsnota en de begroting in een bepaald tijdsperspectief plaatsen en daaruit een aantal politieke conclusies trekken. In de verkiezingscampagne heeft hij steeds het jeugd- en cultuurbeleid verdedigd. Er zijn twee argumenten voor de verdediging van het jeugdbeleid. Vooreerst is in de vorige regeerperiode het volledige jeugdbeleid herschikt. Niet alleen werd er een jeugddecreet goedgekeurd, maar het lokale, provinciale en Vlaamse jeugdbeleid werden volledige herschikt. Dat was een noodzakelijke ingreep en daardoor zijn grote structurele wijzigingen nu niet meer nodig. Een tweede argument voor het jeugdbeleid zijn de cijfers. In de vorige beleidsperiode zijn de financiële middelen voor het jeugdbeleid meer gestegen dan voor de andere beleidsdomeinen. Dat was een terechte inhaalbeweging.

Op basis van die vaststellingen wil de heer Stassen de beleidsnota en de lijnen van de begroting beoordelen. Het is logisch dat er geen structurele wijzigingen nodig zijn. Desalniettemin is de nota heel weinig ambitieus, heel braaf en vaag. Sommige voorstellen zijn dan weer té specifiek.

Ofwel toont dat aan dat de minister in de vorige periode alles gegeven heeft en nu enkel nog in de marge kan rommelen, ofwel is de beleidsmarge van de minister veel minder groot dan in de vorige regeerperiode. De heer Stassen vreest voor de tweede mogelijkheid. De algemene beleidsdaden van deze regering gaan immers ten koste van de zachtere gemeenschapssectoren. Minister Anciaux, die alleen maar gemeenschapsbevoegdheden heeft, is daar samen met de minister van Welzijn, het grootste slachtoffer van. Deze beleidsnota is een stap achteruit in vergelijking met de vorige. De besparing in de begroting voor 2004 toont aan dat deze meerderheid het lokale jeugdwerk en het lokale jeugdwerkbeleid niet belangrijk vindt.

De heer Herman Schueremans vindt de beleidsnota in grote lijnen zeer geslaagd. Hij begrijpt nu waarom de minister soms emotioneel is. Dat komt namelijk doordat hij heel hard bezig is met zijn zaak en daarom zegt de VLD hem zijn steun toe.

De heer Chokri Mahassine vindt dat de beleidsnota een leuke titel heeft. Hij is ook tevreden dat kinderrechten en jeugdbeleid voortaan gecombineerd worden. Dat was ooit wel anders. Tijdens de vorige beleidsperiode kwam het na enig zweven bij Welzijn terecht, maar nu dus weer in de commissie Jeugd en dat is beter. Tijdens diezelfde beleidsperiode werden de jeugdwerk- en jeugdbeleidsplannen op poten gezet. Er kwam ook een serieuze toename van de middelen. Die uitwerking van de bovenbouw is positief. Het valt op dat in deze nota wordt gekozen voor continuïteit. Dat is goed, meent hij, want het nieuwe beleid dat op de sporen werd gezet, heeft recht op een adempauze. Dat geeft ook de gelegenheid tot evaluatie.

De heer Chokri Mahassine meent dat minister Anciaux, die na een afwezigheid terug is op de post Jeugd, niet alleen horizontaal over de schouders van zijn collega's moet meekijken of hun plannen wel goed zijn voor de jeugd – en desnoods corrigeren – maar ook verticaal de verschillende beleidsniveaus in het oog moet houden. Hij is blij met dat de minister in de beleidsnota spreekt van complementariteit. Dat is in het bijzonder van belang met betrekking tot het federale niveau, waarvan de beslissingen vaak een grotere impact hebben, terwijl het veel lastiger is om daarop in te spelen dan op de beslissingen van het lokale niveau. Soms zijn de jongeren de pineut zonder dat de minister van Jeugd iets kan doen.

Mevrouw Sabine Poleyn vraagt zich ten slotte af of er nog een advies van de Vlaamse jeugdraad verwacht wordt over deze beleidsnota.

Het advies van de Vlaamse jeugdraad over de opties en de prioriteiten werd volgens de minister wel degelijk gevraagd. Het klopt dat er in het beleid nog heel wat moet geconcretiseerd worden, maar dat heeft de minister bewust gedaan om rekening te houden met de sector en met het parlement. Dat moet meer kunnen doen dat alleen maar een motie indienen, vindt hij. Hij wil met beider bekommernissen rekening houden. Dat de beleidsnota niet alle aspecten bevat, is dus geen teken van een gebrek aan ambitie.

De prioriteit en de drijfveer van het politiek handelen van de minister is het verdedigen van de belangen van kinderen en jongeren. Dat maakt dat kritieken over een te weinig ambitieus programma en de besparingen onterecht. De minister neemt zijn verantwoordelijkheid en wordt daarin gesteund door de regering. De meerderheid moet echter weten wat ze wil. Als de besparingen de individuele verantwoordelijkheid van een minister zijn, moeten de verwezenlijkingen ook op zijn individuele rekening geschreven worden. De minister garandeert dat die verwezenlijkingen er zullen komen. De groei in deze regeerperiode zal vergelijkbaar zijn met die van de vorige, althans als men rekening houdt met de beleidsopties.

De minister wijst erop dat hij onderhevig is aan de huidige omstandigheden, die het moeilijk maken om een heel ambitieus programma te poneren. Er is al heel wat werk gedaan, de grote hervormingen zijn gebeurd in de vorige regeerperiode. Alles opnieuw herzien, zou niet correct zijn. Na een gigantische hervorming is het altijd moeilijker om nog ambitieuzer te zijn, ook op financieel vlak.

Een tweede factor is de financieel moeilijke situatie. Gemiddeld wordt er op alle beleidsdomeinen jaarlijks tussen de 8 en 10 procent bespaard in 2004 en 2005. Bij de start van een regeerperiode is dat niet leuk. Het beperkt immers de ambities.

Voorts moet er in 2005 een ambitieus jeugdwerken jeugdbeleidsplan opgesteld worden. De minister heeft tot zijn schade ondervonden dat een minister van Jeugd niet moet denken dat hij namens de jeugd spreekt. Een jeugdbeleid komt in eerste instantie tot stand in overleg met de sector. Nu is

men bezig met de voorbereiding van die beleidsplannen in overleg met de jeugd, de zogenaamde 'participatieve planning'. Het zou pretentieus zijn als de minister vooraf de uitkomst daarvan bepaalt in een beleidsnota.

Dat alles doet volgens de minister geen afbreuk aan zijn voornemen om een ambitieus jeugdbeleid te voeren. Door de financiële situatie, het overleg met de jeugdsector en de realisaties tijdens de vorige regeerperiode zal het erop aankomen de juiste keuzes te maken.

Minister Anciaux somt de grote uitdagingen uit de beleidsnota nogmaals op: het jeugdbeleid en het kinderrechtenbeleid op elkaar afstemmen, een jeugdinformatiebeleid en een jeugdparticipatiebeleid realiseren, interculturaliteit en diversiteit bevorderen en ten slotte Onderwijs en Cultuur op elkaar afstemmen. Misschien krijgt de minister gedurende deze regeerperiode de kans zich minder bezig te houden met het jeugdwerkbeleid en meer met jeugdbeleid, hoewel het jeugdwerkbeleid de absolute prioriteit blijft. De middelen zullen moeten stijgen, maar tijdens de regeringsonderhandelingen werden al afspraken gemaakt over de minimumbudgetten. Daarnaast zal minister Anciaux een nieuw klimaat moeten promoten: de maatschappij moet zich bewust worden van de kwaliteiten van de jongeren. Dat zal zowel een sterk horizontaal als een sterk verticaal beleid vereisen. Zo zal hij ervoor moeten zorgen dat elke minister zijn verantwoordelijkheid neemt. Daar kan geen bedrag op geplakt worden, maar de impact is heel ambitieus.

– Het beeld van de jeugd in de media, en de representatieve samenstelling van de Jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschap

De heer Werner Marginet betreurt dat de media, als zij het hebben over jonge criminelen, de daders steevast politiek correct benoemen als 'jongeren'. Het wangedrag van enkelen wordt daarbij geprojecteerd op een hele generatie van kinderen en jongeren, maar daarbij wordt voorbijgegaan aan het feit dat de meeste jongeren zich wel correct gedragen. Iets anders is dat jongeren soms rebels zijn en vaak kritisch staan tegenover de volwassenenwereld. Dat is niets nieuws, dat is heel de geschiedenis door al zo geweest. Overigens staat deze kritische ingesteldheid niet steeds gelijk met links of progressief. Onderzoeken wezen bijvoorbeeld uit dat slechts 9 procent van de jongeren niet akkoord gaat met de stelling dat de traditionele gezinsvorm man-vrouw-kinderen nog altijd het beste is voor de kinderen. Een ander voorbeeld is dat in het parlement wel een meerderheid te vinden was voor een gedoogbeleid tegenover softdrugs, terwijl 65 procent van de jongeren zegt tegen legalisering van softdrugs te zijn. Het beeld dat de jeugd overwegend links is, stemt niet overeen met de werkelijkheid maar is er gekomen omdat het selectieve clubje dat pretendeert de jeugd te vertegenwoordigen, links is.

Spreker merkt op dat in een interview in 'De Morgen' van 13 november wordt gesteld dat de minister op een cruciaal departement zit voor links. Zijn bevoegdheden zouden de eerste zijn die sneuvelen onder een rechts beleid. Cultuur is volgens de minister vijand nummer één van het rechtse denken. Hij vraagt zich in het artikel af wat er met de allochtonen uit het beroepsonderwijs gebeurt als rechts aan de macht komt en besluit dat hij in zijn bevoegdheden echt tegengas wil geven tegenover het algemeen denken. De heer Marginet noemt dit flauwekul. Hij heeft zelf les gegeven aan "moeilijke" jongeren die vaak een wel erg somber toekomstbeeld hadden en hij heeft zelden of nooit problemen met hen gehad, omdat hij in hen wou geloven.

De heer Marginet vindt dat de minister de verdienste heeft een en ander op gang gebracht te hebben en geeft hem de raad zijn kinderlijk enthousiasme te bewaren, maar als een volwassene aan het jeugdbeleid te werken.

De minister is het niet eens met de opmerkingen, en ontkent dat de beleidsnota's van het jeugdwerk beoordeeld zullen worden op basis van partijpolitieke doelstellingen. Het is wel de verantwoordelijkheid van elke politicus om de verdediging van een aantal maatschappelijke waarden op zich te nemen. Daarover zal de minister wel oordelen want een aantal waarden mogen niet verworpen worden.

Jeugdwerk mag voor de minister niet gebruikt worden binnen het politieke discours. Jeugdwerk op zich is al emancipatorisch genoeg om het te steunen. Jeugdwerk mag niet verplicht worden één bepaalde maatschappelijke visie te steunen, maar onbekwaamheid mag niet verstopt worden achter ideologie. Organisaties die er niet in slagen een aanvaardbare toekomstvisie uit te werken gebaseerd op samenleven, zijn daar zelf verantwoordelijk voor. Kwalitatieve beoordeling van beleidsnota's, is beter dan de kwantitatieve beoordeling ervan.

De heer Werner Marginet stelt voor om even concreet te worden. Uit een orgaan als de Jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschap wordt iedereen geweerd die enigszins rechts of conservatief durft te denken. Het is daarom van essentieel belang dat adviesorganen die de jeugd vertegenwoordigen, op elk niveau op een objectieve en representatieve wijze worden samengesteld. Een goede jeugdraad moet een afspiegeling zijn van de samenleving waarin alle maatschappelijke strekkingen die bij de jeugd leven, vertegenwoordigd zijn, en niet – zoals het thans het geval is – één strekking die oververtegenwoordigd is en het laken voortdurend naar zich toehaalt. In dat verband hoopt de spreker dat het pleidooi van de beleidsnota voor diversiteit zal gelden voor alle jongerenorganisaties, of ze nu politiek correct zijn of niet.

Democratie impliceert dat alle meningen moeten worden vertegenwoordigd, zonder onderscheid. Dat is nu net het probleem binnen de jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschap: het VNJ wordt daar steevast uit geweigerd wegens zijn ideologie.

De minister repliceert dat hij tevreden is over de werking van de jeugdraad. Van een afschaffing is geen sprake. Het blijft de eerste partner van de minister.

– Bovenbouw van het jeugdbeleid

Op bladzijde 25 van de beleidsnota leest de heer Werner Marginet dat de verwachtingen naar deze bovenbouw van het jeugdbeleid terecht hooggespannen waren. Hij wil weten wat die verwachtingen concreet waren en in hoeverre ze zijn ingelost.

Mevrouw Rombouts wil weten of de minister de Vereniging van Vlaamse Jeugdconsulenten (VVJ) apart wil laten opereren of wil integreren in de bovenbouw. Ze pleit voor een subsidiëring van de VVJ via het decreet lokaal jeugdwerkbeleid. Een integratie met de bovenbouw ziet ze niet echt zitten omdat de sterkte van VVJ net de nauwe betrokkenheid met de jeugdconsulten is.

De heer Mahassine is er blij mee dat het lokale jeugdwerk floreert. Dat is grotendeels te danken aan de vernieuwing binnen dat jeugdwerk, maar toch ook voor een deel aan het vernieuwende beleid van responsabilisering. Hij moedigt de minister aan om verder te gaan op die weg. Wel moet op het vlak van de bovenbouw meer gedaan worden om de onduidelijkheid weg te werken over wie verantwoordelijk is voor wat. Wat is de rol van de administratie en de verschillende diensten bij overlappingen of lacunes? Zelf gelooft hij niet in zelfregulering. Meer duidelijkheid is gewenst.

De bovenbouw moet volgens de minister worden georganiseerd met het oog op meer samenspraak en krachtdadiger handelen, niet om te snoeien op zich.

- Doelstelling 1: Jeugdwerkbeleid

Mevrouw Sabine Poleyn ondersteunt de uitdrukkelijke aandacht voor het jeugdwerkbeleid. Ze vindt dit niet steeds terug in concrete beleidsmaatregelen, wat nochtans wel het geval is voor projecten voor individuele jongeren. CD&V pleit voor een evenwicht tussen het jeugdwerk en projecten voor individuele jongeren. Dit laatste is volgens deze fractie trouwens vooral een opdracht voor het gemeentelijk beleid. De nota verwijst naar het belang van de andere beleidsniveaus, maar er is weinig terug te vinden over de samenwerking met het gemeentelijke en het provinciale beleid.

Mevrouw Tine Rombouts is blij dat het jeugdwerkbeleid zo gewaardeerd wordt door de minister. Het jeugdwerk is blijkbaar een van de belangrijkste prioriteiten van de minister. Dat bleek ook al uit het regeerakkoord. Van de beleidsnota had ze echter wat meer concrete maatregelen verwacht. Ze hoopt dat dit aan bod komt in het Vlaamse jeugdwerkbeleidsplan. Ze is het ermee eens dat het jeugdwerk de overheid kan steunen bij het uittekenen van een geïntegreerd jeugdbeleid. Al te vaak echter probeert de overheid het jeugdbeleid functioneel aan te wenden. Dat is onder meer het geval voor het EVC, voor preventie, integratie en cultuurparticipatie. Dit zijn volgens haar geen goede tendensen. Het jeugdwerk moet zijn eigenheid kunnen bewaren. Kinderen en jongeren gaan naar een jeugdbeweging omdat ze het er boeiend vinden en omdat ze er ernstig worden genomen. In het jeugdwerk kan op tal van maatschappelijke terreinen een impuls worden gegeven, maar dat mag niet de eigenlijke finaliteit worden. Ze stelt dat men voor ogen moet houden dat achttienjarige vrijwilligers geen beroepskrachten zijn. Men mag hun mogelijkheden niet overvragen, zoals bij de juridisering van de aansprakelijkheidsproblematiek. Mevrouw Rombouts vraagt een regeling van de vrijwilligersaansprakelijkheid. Ze stelt ook dat er werk moet worden gemaakt van een wetsmatiging. Een teveel aan paperassen werkt volgens haar negatief.

Mevrouw Rombouts is blij dat er tijdig aan de nieuwe prioriteitenregeling voor de gemeentelijke jeugdwerkbeleidsplannen wordt gedacht. Het is volgens haar belangrijk dat de basis voluit gesteund wordt door het Vlaamse niveau. Ze stelt zich wel de vraag welke van de 4 aangehaalde prioriteiten nu de échte prioriteit is en waarom er geen sprake meer is van de huidige prioriteit (ruimte voor jongeren) want deze blijft relevant. Ze suggereert dat er gewerkt zou worden met een duidelijk stimulansenbeleid vanuit Vlaanderen ter ondersteuning van de gemeenten. Ze vraagt zich af waarom de gemeenten niet zelf hun prioriteiten zouden mogen bepalen.

De heer Werner Marginet stelt vragen bij de enveloppenfinanciering, die heel wat onzekerheden bij de jeugdverenigingen teweegbrengt en toelaat dat de beoordeling door de administratie te subjectief kan gebeuren. Bovendien worden de plannen die de landelijk georganiseerde jeugdverenigingen opstellen getoetst aan prioriteiten van de Vlaams overheid, waarbij de kans bestaat dat de ideologische achtergrond van de verenigingen al te zeer een rol spelen bij de beoordeling.

De heer Marginet is er voorstander van dat de uitvoeringsbesluiten van het decreet houdende de erkenning en subsidiëring van jeugdherbergen, jeugdkampeer- en jeugdvormingscentra en van het decreet Toerisme voor Allen, analoge vereisten bevatten met betrekking tot brandveiligheid en hygiëne.

Die decreten en uitvoeringsbesluiten mogen er niet toe leiden dat de verschillende vormen van capaciteit en diversiteit in de jeugd(werk)toeristische infrastructuur verminderen. Ook kleine en minder goed uitgeruste jeugdverblijfcentra moeten op ondersteuning kunnen rekenen. De noodzakelijke infrastructuurwerken voor het verhogen van brandveiligheid en hygiëne moeten worden betoelaagd.

De minister wil volgens mevrouw Rombouts extra aandacht voor bijzondere doelgroepen. Ze juicht dit toe. Het is op zich een goed initiatief om hierover proefprojecten op te starten. Een inventarisatie en optimalisatie van de reeds bestaande initiatieven zou volgens haar echter ook geen slecht idee zijn. Het is voor jeugdwerkers immers ontmoedigend om te moeten vaststellen dat de eigen initiatieven op zo weinig ondersteuning kunnen rekenen, terwijl nieuwe projecten voor gelijkaardige initiatieven alle steun genieten. Nochtans wist het reguliere jeugdwerk doorheen de jaren zijn belang aan te tonen. CD&V zou liever de bestaande initiatieven of organisaties meer structureel ondersteunen om het aanbod voor bijzondere doelgroepen beter uit te werken, dan weer nieuwe projecten op te starten.

– Doelstelling 2 Integratie van kinderrechten en jeugdbeleid

De heer Marginet verwijst naar pagina 18 van de beleidsnota, waar in "Kinderrechten als leidraad" wordt vermeld dat elke minister binnen de beleidsdomeinen waar hij of zij voor bevoegd is, moet werken aan de toepassing van het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IRVK). Vraag is of daar volgend jaar nog wel aandacht zal aan besteed worden.

De heer Herman Schueremans informeert hoe de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind precies opgericht zal worden. Wie draagt verantwoordelijkheid daarvoor? Hoe zal het overleg verlopen? Welke deadline wordt naar voren geschoven voor het overleg over het Nationaal Actieplan Kinderrechten? Wie is daarvoor verantwoordelijk? Hoe is de verhouding met de nationale commissies voor de rechten van het kind?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey wijst er op dat de cluster inzake het integrale jeugd- en kinderrechtenbeleid totaal nieuw is voor de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media en voor minister Anciaux. Het Vlaams Kinderrechtenbeleid is gestart met de ratificatie van het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind. Vooral tijdens de twee voorbije regeerperiodes is het beleidsdomein belangrijker geworden en goed uitgebouwd.

Mevrouw Merckx-Van Goey wijst erop dat het Vlaamse kinderrechtenbeleid structureel werd uitgebouwd, samen met alle actoren, die niet arbitrair gekozen zijn. Vlaanderen heeft daar wel te weinig over gecommuniceerd, maar de leden van de commissie voor Welzijn en Gezondheid hebben mee gevochten voor een degelijk kinderrechtenbeleid, dat ijzerstrek blijft. Nu de minister van Jeugd aangeduid is als coördinerend minister, hoopt mevrouw Merckx dat dat beleid alleen maar sterker kan worden, dat er beter over gecommuniceerd wordt en dat er een groter draagvlak voor zal zijn

in het hele parlement. Coördinerend minister voor kinderrechten zijn, is niet soft: de minister zal nog veel lastige discussies meemaken, met Onderwijs, maar evenzeer met Ruimtelijke Ordening of Openbare Werken.

Spreker noemt het zeer lovenswaardig dat jeugdbeleid en kinderrechten vervlochten worden, maar een stroomlijning zal nodig zijn. De minister zal de beschikbare instrumenten nog beter moeten uitbouwen. Ze hoopt dat de heer Anciaux geen excuusminister zal worden en dat hij van de regering en de administratie verder kan afdwingen dat ze kinderrechten ernstig nemen. Maar hij moet wel de andere ministers zelf verantwoordelijkheid geven voor de inbedding van de kinderrechten in hun beleid. Zoniet gaat het kinderrechtenbeleid er op achteruit ten opzichte van het verleden.

Mevrouw Merckx-Van Goey meent dat er bij lectuur van de beleidsnota te veel tussen de lijnen moet worden gelezen om de sterkte van het instrumentarium te kunnen beoordelen en te weten of de minister er echt wil voor gaan. De minister moet minstens bewijzen dat hij de instrumenten die hij ter beschikking heeft, goed gebruikt. Zo betreurt mevrouw Merckx-Van Goey dat het jaarlijks verslag over de uitvoering van het Vlaams Actieplan Kinderrechten niet voor 30 september ter bespreking aan het Vlaams Parlement is voorgelegd. Het document zou ter beschikking moeten zijn geweest bij de start van de regeerperiode, en nog voor er over de beleidsnota en de begroting gediscussieerd werd. Een dergelijk rapport geeft immers niet alleen details over de stand van zaken, het bevat ook de doelstellingen voor het volgende jaar, met hun budgettaire consequenties. Daarnaast moet ook nog het verslag van de kinderrechtencommissaris en dat van de kinderrechtencoalitie gelegd worden. De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft echter nooit een degelijke formule gevonden om ook een verslag namens de jongeren zelf ter beschikking te hebben. Ze vraagt de minister te bekijken hoe dat op een goed ondersteunde manier kan gebeuren.

Spreker kondigt aan dat ze daarop terugkomt wanneer ze over de rapporten beschikt. Ze leest in de beleidsnota tevens dat het Vlaams Actieplan Kinderrechten zal worden uitgevoerd. Ze meent dat men in de beleidsnota de indruk krijgt dat het actieplan werd opgesteld om tegemoet te komen aan de internationale niveaus, en benadrukt dat het op Vlaams niveau een plicht is om een dergelijk actieplan op te stellen.

Het Vlaams Actieplan Kinderrechten werd door de vorige regering goedgekeurd op 2 april van dit jaar. Spreker meent dat het moet mogelijk zijn de verschillende strategische doelstellingen van het actieplan te bespreken naar aanleiding van de discussie over het jaarverslag op 30 september. Ze wil dit niet alleen bespreken met de functioneel bevoegde ministers, bijvoorbeeld met de ministers voor Onderwijs, Welzijn of Leefmilieu, maar ook met de minister voor Jeugd, als coördinator.

Binnen die tien strategische doelstellingen van het Vlaams Actieplan Kinderrechten zijn er enkele die betrekking hebben op de bevoegdheid voor Cultuur, bijvoorbeeld dat er een vrijetijdsbeleid moet worden gevoerd voor alle kinderen. Die zouden volgens mevrouw Merckx van in het begin in de beleidsnota moeten worden opgenomen.

De nota heeft het over de ondersteuning van het recht op een kwalitatieve vakantie via het steunpunt Vakantieparticipatie en ruimere aandacht voor het aspect kindvriendelijkheid. Mevrouw Merckx-Van Goey meent dat minister Anciaux op dit vlak een eigen verantwoordelijkheid draagt. Een van de strategische doelstellingen betreft de plaats voor kinderen in de openbare ruimte en het waarborgen van de toegang tot openbare gebouwen voor kinderen. Dergelijke doelstellingen zouden volgens haar moeten opgenomen zijn in de beleidsnota Jeugd. Kinderen moeten worden betrokken bij het besluitvormingsproces, bij de implementatie en het toezicht op de naleving van hun rechten, zowel lokaal als federaal. Wanneer het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat wordt voorgelegd, aangevuld met de twee rapporten vanuit het veld zelf, moet men volgens mevrouw Merckx-Van Goey kunnen nagaan of sommige acties nog moeten verruimd of verstrengd worden. Dit mist ze in de beleidsnota.

Kinderrechten beschouwt de minister zeker niet als soft. Integendeel, de eerste weken na zijn ambtsaanvaarding ging hij zelfs heel sterk uit van kinderrechten. Hij dacht toen vooral beschermend over het jeugdbeleid. Daarvan is hij echter snel afgestapt. De minister vindt nu dat men moet uitgaan van de kracht van de jeugd en het jeugdwerk. Het komt erop aan jeugdbeleid en kinderrechten te harmoniseren, in elkaar te laten invoegen. De middelen voor kinderrechten blijven overigens minstens even groot.

De ambtenaar inzake kinderrechtenbeleid blijft ressorteren onder Welzijn, met alle middelen en mogelijkheden. De secretaris-generaal blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van wat daar vroeger toe behoorde. Dat zit nog altijd in het departement waarvoor de minister bevoegd is. Die middelen worden nog uitgebreid met alle werkingsmiddelen die met jeugd te maken hebben en in principe in aanmerking komen.

De minister geeft toe dat er iets misgelopen is met het jaarverslag over het Actieplan Kinderrechten. Hij zal met een aangepast beleid zo snel mogelijk naar het parlement komen.

– Doelstelling 3 Inspraak en participatie

De heer Herman Schueremans vraagt één minuut stilte voor alle jongeren die geen lid mogen worden van een jeugdbeweging van hun verbitterde ouders. Het beleid moet nadenken over de vraag wat gedaan kan worden om de jongeren die uit de boot dreigen te vallen toch te laten participeren. De spreker is ervan overtuigd dat de huidige jongeren in tegenstelling tot zijn generatie wel verantwoordelijkheid nemen. Precies daarom betreurt de heer Schuermans het afschaffen van de participatieraden door minister Vandenbroucke. Spreker hoopt dat minister Anciaux een gesprek zal aangaan met minister Vandenbroucke, of minstens kan bijspringen via projectfondsen.

Mevrouw Rombouts is blij dat de participatie van jongeren weer een van de krachtlijnen is van het jeugdbeleid. Zoals blijkt uit het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat, eisen jongeren meer inspraak. Reeds lang probeert men hiervan werk te maken, maar dit is niet eenvoudig. Participatiestructuren moeten toegankelijk zijn voor alle jongeren. Extra aandacht voor zwakkere en stillere jongeren is dus aangewezen.

Spreker zou werk willen maken van een echte inspraak- en participatiecultuur, en minder van een participatiestructuur. Participatie is immers aan de orde op verschillende maatschappelijke terreinen, onder meer in gezinnen, sportclubs en scholen. Dit overstijgt de bevoegdheid van minister Anciaux. Indien de minister echt werk wil maken van een participatiecultuur, dan zou hij zich moeten engageren om het thema bij zijn collega-ministers op de agenda te plaatsen. Hoe wil de minister dit aanpakken?

Spreker wijst op het belang van de lokale jeugdraden voor de participatie van jonge mensen aan de basis. Deze raden blijken echter nood te hebben aan een nieuwe impuls. Daarom vraagt ze dat de minister deze jeugdraden maximaal zou ondersteunen en eventueel zou hervormen, maar dat hij ze zeker niet zou afschaffen.

De heer Werner Marginet merkt op dat jongeren het vandaag niet gemakkelijk hebben. De eisen die tegenwoordig aan jonge mensen worden gesteld, liggen een stuk hoger dan vroeger. Ook de studiedruk is enorm toegenomen. Veel ouders verwachten bovendien dat hun kinderen verder studeren en een diploma hoger onderwijs behalen, ook al is dat niet altijd realistisch. Ook het leggen van sociale contacten is een stuk ingewikkelder dan enkele decennia geleden, toen het nog de gewoonte was heel informeel bij elkaar aan te lopen. De biografie van jongeren is steeds minder voorgebakken en zij worden - zoals de minister terecht stelt - voor heel wat persoonlijke keuzes gesteld. Om overeind te blijven in een veeleisende, complexe maatschappij met weinig zekerheden, is een goed sociaal netwerk van groot belang. Jongeren hebben echter ook behoefte aan familie, vrienden en relevante volwassenen om maatschappelijk te participeren en een goede positie te verwerven.

De heer Marginet verwijst naar het uitgangspunt van de minister op pagina 12 van de beleidsnota, dat ‘jonge mensen volwaardige actoren zijn in de samenleving’. Als gewezen leerkracht maatschappijgerichte vorming aan jonge volwassenen tussen 15 en 18 jaar binnen een systeem van deeltijds studeren is spreker zowat de laatste die dit tegenspreekt. Men moet jongeren ernstig nemen, maar hen niet stuurloos hun gang laten gaan. Dat betekent evenmin dat men er minivolwassenen moet van maken.

Spreker meent dat bij de minister de goede bedoelingen en realiteit ver van elkaar staan. Op pagina 10 van de beleidsnota, in verband met kinderrechten als wettelijk en ethisch referentiekader, leest de spreker: *‘(…) Behalve een juridisch bieden ze ook een ethisch kader: jonge mensen worden dankzij de kinderrechten ook zichtbaar als zingevers, met een eigen betekenisverlening en eigen perspectieven; kinderen en jongeren hebben een eigen mening, niet langer een nog-niet-mening’*. Dit citaat krijgt een wrange nasmaak na de wanvertoning rond de kersverse kinderpremier, de 11-jarige Tom De Slagmeulder.

Had die jongen nu een eigen mening of niet? Werd en wordt hij ernstig genomen of niet? Is die ganse vertoning, los van welke uitspraak van wie dan ook, wel ernstig te nemen? Is dat dan geen opgefokt, geforceerd nummertje? Is dat dan inspraak voor kinderen of gewoon een voor de media leuke bladvulling, plezante journaal vulling? Dat die jongen dan nog een opmerkelijke uitspraak doet, is voor de media méér dan mooi meegenomen.

De heer Marginet stelt voor om het voorval nog even kort te bekijken. De jongeman heeft duidelijk ideeën. Dat staat vast. Hij had het over het belang van milieu en natuur, de afvalberg, het invoeren van een fietsrijbewijs, pesten op school en zelfs cultuur. Eigen ideeën wellicht, al dan niet bijgestuurd door de school en/of de organisatie, maar dat hoeft op zich niet verkeerd te zijn. Mede door deze voor ieder kind en volwassene interessante aandachtspunten werd hij verkozen tot kinderpremier. Mondige knaap ook, vlotjes speechend onder het goedkeurend oog van Vlaams kinderparlement-coördinator Tim Devolder. Tot de jongen onomwonden voor het Vlaams Belang blijkt te zijn en stelt dat 'als migranten zich niet willen aanpassen, ze dan niet in ons land kunnen blijven', eraan toevoegend 'dat wij ons niet aan hun cultuur moeten aanpassen'. Plots heeft die jongen geen eigen mening meer, plots weet hij niet meer wat hij zegt, plots beseft hij de draagwijdte van zijn woorden niet, plots wordt hij terug naar het kindzijn-zonder-meer verwezen. Het arme kind krijgt van de organisatie een standje en breekt nadien –wat maar al te best begrijpbaar is – in tranen uit. Mama mag zoonlief troosten. Hij wordt de levieten gelezen door de organisator, zegt nadien 'heel spontaan' dat hij dat hij 'fout' was en mag terug de grote mijnheer spelen met een bezoek aan de Nederlandse ambassade, waar hij in het Engels een toelichting gaf over het Vlaams kinderparlement op de top der Europese ambassadeurs.

In dit kader pleit de heer Marginet voor voorzichtigheid met gratuite uitspraken. Kinderen moeten gewoon de kans krijgen om kind te zijn. Hij is dan ook wat bang van uitspraken als *'participatie van kinderen, jongeren en hun organisaties is daarom niet alleen een beleidsmiddel, het is ook een permanent beleidsdoel op zich.'* Merkwaardig genoeg stelt de minister in de beleidsnota direct daarna zelf vast dat het allemaal niet zo evident is. Het lid citeert: *'Hoewel dit uitgangspunt in het jeugdwerkbeleid op verschillende beleidsniveaus als belangrijk wordt erkend, blijft het – zelfs binnen dat jeugdwerkbeleid – moeilijk om via formele en informele structuren kinderen, jongeren en hun organisaties bij het beleid te betrekken.'*.

De heer Marginet vraagt zich af of alle jongeren dat wel willen. Men weet perfect hoeveel jongeren lid zijn van een jeugdbeweging (250.476 momenteel), men zou kunnen nagaan hoeveel jongeren lid zijn van een jeugdclub, een politieke jeugdwerking van een partij enzovoort, maar weet men hoeveel jongeren 'aan de zijlijn staan' en actief zouden willen zijn binnen een of andere jeugdwerking? Hoeveel behoefte is er nog bij de jongeren om bij het beleid betroken te worden? Is er geen grote (en waarschijnlijk steeds groter wordende) groep die gewoon niet wil participeren en meer geïnteresseerd is in tv en computer? Hoe zit het trouwens met de bereikbaarheid van die individuele jonge mensen? Wie zijn ze, waar zijn ze, wat gaat men ermee doen?

Mevrouw Merckx-Van Goey wijst er tegenover het Vlaams Belang op dat het Vlaamse kinderrechtenbeleid totaal anders is dan het federale beleid ter zake. Vlaanderen werkt bijvoorbeeld niet met een "kinderpremier", vanuit het besef dat dat niet altijd heel beklijvend is.

De heer Werner Marginet verduidelijkt dat hij enkel wou waarschuwen tegen de gevaren van initiatieven zoals het kinderparlement. Hij wou er enkel op wijzen hoe men, afhankelijk van de situatie, kinderen wel of niet ernstig neemt. Er moet een duidelijke visie zijn.

De minister begrijpt het Vlaams Belang niet goed. Twee jaar geleden schilderde het voormalige Vlaams Blok jongeren af als door en door slecht. Het Vlaams Belang daarentegen maakt een onderscheid tussen goede en slechte jongeren. De minister beschouwt dat als een stap vooruit, maar hij weigert op deze manier te denken. Het jeugdbeleid is er niet op gericht samenlevingsproblemen op te lossen. Het jeugdbeleid gaat uit van het positieve en de kracht van de jongeren. Het jeugdbeleid werkt emancipatorisch. Gezien de verschillende uitgangspunten, voorspelt minister Anciaux aanvaringen met het Vlaams Belang.

De minister wijst op enkele tegenstellingen in het discours van de heer Marginet. Enerzijds verwijt de heer Marginet de overheid een gebrek aan de-

mocratie omdat de jongerenpremier zogezegd werd teruggefloten, maar anderzijds weigert de heer Marginet de Vlaamse jeugdraad democratisch samen te stellen.

– Doelstelling 4 Jeugdinformatie

Om de informatie tot bij de bedoelde jongeren te krijgen moet deze volgens mevrouw Rombouts afgestemd zijn op hun noden en hun leven: snel, trendy en verrassend. Men kan dus best aan de doelgroep vragen wat zij precies willen en hoe. Mevrouw Rombouts vraagt zich af of de minister heeft gedacht aan deze vraaggestuurde aanpak. Hoe zou hij de uitbouw van zijn portaalsite willen aanpakken? Zal het gaan om een nieuwe en complementaire portaalsite of veeleer om een update van de bestaande?

De heer Herman Schueremans informeert wat jeugdinformatie, jeugdonderzoeksplatform, intenser en systematisch jeugdonderzoek op lange termijn betekenen? Vooraleer een portaalsite wordt opgezet, moet worden onderzocht wat goede informatie voor tieners is. Die informatie moet geïnventariseerd en wetenschappelijk onderzocht worden.

De minister benadrukt dat de portaalsite er komt, in eerste instantie als toegang voor bestaande sites.

– Doelstelling 5 Internationaal Jeugdbeleid

Hoe zullen jongeren precies internationaal georienteerd worden, vraagt de heer Herman Schueremans? Waarover zal internationaal worden samengewerkt? Vanwaar komen de middelen daarvoor? Welke departementen worden daarbij betrokken?

Mevrouw Rombouts is tevreden over het luik Jongeren Internationaal. Vlaamse jongeren moeten in contact kunnen komen met de grote wereld en met jongeren uit de rest van de wereld. Ze staat kritisch tegenover het spoor dat tijdens de vorige regeerperiode werd gelanceerd, namelijk dat van de projecten voor individuele jongeren. Deze initiatieven kunnen blijkbaar op weinig enthousiasme rekenen. Ze vraagt ter zake een grondige evaluatie, maar vindt dit niet terug in de beleidsnota.

Dit dossier wil mevrouw Rombouts linken aan het wegvallen van de vroegere A-projecten, de subsidielijn voor internationale contacten van het landelijk jeugdwerk. Dit had te maken met de invoering van de enveloppenfinanciering voor het landelijk jeugdwerk. Binnen het jeugdwerk was er veel interesse voor deze projecten en er is momenteel een duidelijke vraag om dit opnieuw op te starten. Ze vraagt of de minister het mogelijk acht dat deze draad opnieuw wordt opgenomen.

De heer Marginet heeft de indruk dat een (te) klein kliekje bezig is met internationaal jeugdwerk. Ofwel is er te weinig reflectie naar de rest van het jeugdwerk. Haalt de jeugd daar wel voldoende uit? Is dat dan zo algemeen verrijkend? Waarop is de keuze van de minister voor "mogelijks China en Marokko" gebaseerd? Die landen zijn volgens de heer Marginet slecht geplaatst om ons lessen te geven inzake jeugdwerk.

Inzake het internationale jeugdwerk schort het volgens de heer Mahassine nog wat aan duidelijkheid. Er wordt weliswaar uitgewisseld, maar vooral bij reeds bevoorrechte groepen. Die zijn namelijk beter geïnformeerd. Het komt erop aan een ruimere groep te informeren, waarbij men ook de jongeren op het platteland en in de wijken bereikt die niet georganiseerd zijn. Om hen en hun ouders te bereiken zou men de lokale jeugd- en vrijetijdsdiensten kunnen inschakelen. Het is een kwestie van ondersteuning, opleiding en middelen. Als jeugdhuizen, -diensten of -raden een concreet plan voorstellen, kan men hun een resultaatsgebonden budget toekennen. Dat vereist dan wel een goede opvolging. De eigen ervaring van het lid met een uitwisseling met Zuid-Afrika leert dat een goede begeleiding door beroepskrachten essentieel is.

Het internationale deel wordt volgens de minister geëvalueerd. Het klopt dat de individuele jongerenprojecten niet altijd diegenen bereiken die men er juist mee wilde bereiken. Toch is de internationale samenwerking erg belangrijk. Er zal worden samengewerkt met China op vraag van dat land zelf. Dat er samengewerkt wordt met Marokko is volgens de minister perfect sociaal te verantwoorden. Het voornemen om samen te werken met Zuid-Afrika wordt overgenomen uit de vorige regeerperiode.

China en Marokko zijn in de ogen van de heer Marginet niet direct de landen die uitmunten in mensen- en kinderrechten.

– Doelstelling 6: Bevorderen van interculturaliteit en diversiteit

Aandacht voor diversiteit is voor mevrouw Rombouts een evidentie. Het jeugdwerk is daar al lang mee bezig. Het verbaast haar dat de minister opnieuw wil laten onderzoeken wat de drempels ter zake zijn. Ze meent dat deze drempels al in ruime mate gekend zijn en dat er beter kan worden onderzocht hoe deze drempels kunnen weggewerkt worden.

Alle sociale klassen zijn vertegenwoordigd in het jeugdwerk en de geografische spreiding over Vlaanderen is compleet. Ze is het ermee eens dat de aandacht voor diversiteit binnen het jeugdwerk blijvend moet opgevolgd worden, maar vraagt zich af of men het hele diversiteitsbeleid wel in handen kan geven van achttienjarige leiders.

De overheid mag niet zeggen wat het jeugdwerk moet doen. Het jeugdwerk mag ook niet worden afgerekend op zijn diversiteitswerking. Daarvoor is het probleem te complex. Op het platteland zal het bijvoorbeeld moeilijker zijn om allochtonen in het jeugdwerk te betrekken dan in de steden, gewoon omdat er minder allochtonen zijn. Het jeugdwerk op het platteland mag hierdoor echter niet belemmerd worden.

De minister wil volgens mevrouw Rombouts extra aandacht voor bijzondere doelgroepen. Ze juicht dit toe. Het is op zich een goed initiatief om hierover proefprojecten op te starten. Een inventarisatie en optimalisatie van de reeds bestaande initiatieven zou volgens haar echter ook geen slecht idee zijn. Het is voor jeugdwerkers immers ontmoedigend om te moeten vaststellen dat de eigen initiatieven op zo weinig ondersteuning kunnen rekenen, terwijl nieuwe projecten voor gelijkaardige initiatieven alle steun genieten. Nochtans wist het reguliere jeugdwerk doorheen de jaren zijn belang aan te tonen. CD&V zou liever de bestaande initiatieven of organisaties meer structureel ondersteunen om het aanbod voor bijzondere doelgroepen beter uit te werken, dan weer nieuwe projecten op te starten.

De heer Herman Schueremans informeert welke projecten onder de noemer vallen van diversiteit met bijzondere aandacht voor interculturaliteit. Hoe lang lopen die projecten al? De overheid moet er volgens de heer Herman Schueremans voor zorgen dat jongeren zo kritisch mogelijk zijn. Ze mogen niet van de wieg naar het graf geleid worden door subsidies. De overheid moet jongeren leren weerbaar te zijn.

Inzake "Diversiteit, met bijzondere aandacht voor interculturaliteit", wil de heer Marginet van de minister graag horen wat het verschil is tussen de multiculturele en de interculturele samenleving. Men heeft jarenlang de multiculturele samenleving gepromoot met als resultaat dat er (veel) meer verdraagzaamheid is van de gastheren dan van de gasten. Het jeugdwerk moet zich niet aanpassen aan hen, maar zij aan ons. Wat de toegankelijkheid betreft: iedereen krijgt kansen genoeg maar men moet ze ook willen nemen.

De minister noemt het bevorderen van interculturaliteit en diversiteit een ambitieuze doelstelling. Wie ingaat tegen een samenleving die diversiteit als negatief beschouwt, is heel ambitieus. Hij legt zich niet neer bij de verrechtsing die angst en onverdraagzaamheid in de hand werkt.

Een interculturele samenleving is volgens de minister een samenleving die verscheidenheid als een troef beschouwt. In zo'n samenleving heeft iedereen recht op identiteit. In een interculturele samenleving wordt niet gestreefd naar een monocultuur, apartheid of assimilatie, maar naar ontmoeting.

In het jeugdwerk kiest de minister ervoor zoveel mogelijk jongeren te bereiken die vandaag niet betrokken zijn bij het jeugdwerk. Ondanks de talrijke inspanningen, worden heel wat – vooral allochtone – jongeren niet bereikt. Ook zij moeten de kans krijgen in contact te komen met de kansen die het jeugdwerk hun biedt. De minister beschouwt het als een stap vooruit indien allochtone jongeren in contact gebracht worden met de autochtone zonder dat ze hun eigenheid verliezen. Apartheid zal ontstaan als het beleid deze jongeren negeert.

Met de jongerenmigrantenwerking hebben jongeren volgens de heer Marginet vele kansen gekregen maar ze hebben die zelden op een ernstige manier aanvaard. Dat wijst op positieve discriminatie

– Doelstellingen 7 en 8: Beleidskruispunten en -rotondes op weg naar een integraal jeugdbeleid

De heer Marginet leidt uit het inrichten van beleidskruispunten en -rotondes af dat men het zeer langzaam aan wil doen. Zoiets komt weinig

ambitieus over. Hij leest op pagina 11 van de de beleidsnota, betreffende het aanvullend werken van overheden, *'het structurele overleg tussen de verschillende actoren en overheidsniveaus moet dan ook worden voortgezet.*' Wie zijn die verschillende actoren en op welke basis worden zij aangeduid, aanvaard? Belangrijke aspecten zijn wat de minister op diezelfde pagina onderaan de 'remediërende taken' noemt: *'kinderen en jongeren die door fysieke, mentale, sensorische of maatschappelijke problemen af dreigen te haken, slachtoffer worden en/of hechting aan onze gemeenschap verliezen, vereisen een krachtig remediërend beleid (…)*

Het jeugdbeleid wil daarom ook inclusief zijn: we willen ons uiterste best doen om niemand uit te sluiten. Als we uitsluiting vaststellen, moet dit leiden naar speciale, hopelijk tijdelijke, maatregelen.'.
Dat vindt de spreker duidelijk een positief signaal, maar het moet meer zijn dan een signaal alleen. Hoe gaat de minister dat concreet aanpakken?

Mevrouw Poleyn ondersteunt de idee van overleg met andere beleidsdomeinen. Ze betreurt evenwel dat er geen sprake is van beleidsrotondes omtrent arbeid (gezien de hoge jeugdwerkloosheid) of vergrijzing, een thematiek die ook jongeren aanbelangt.

Inzake de doelstellingen 7 en 8 blijft men volgens mevrouw Poleyn hangen bij de klassieke kruisverbanden met onderwijs en welzijn en met de andere bevoegdheden van minister Anciaux. Vreemd genoeg wordt er echter geen link gelegd met het Brusselbeleid. Volgens haar is dit dan ook geen echt geïntegreerd Vlaams jeugdbeleid. Daarom kijkt ze uit naar het Vlaams Jeugdbeleidsplan.

Mevrouw Rombouts vraagt zich af hoe de minister het samenspel ziet met de andere beleidsnota's. Ze heeft de indruk dat de beleidsnota van minister Keulen over inburgering vanuit een totaal andere en soms zelfs ronduit stigmatiserende visie vertrekt, zeker als men het leest met de focus op de jongeren.

Mevrouw Rombouts stelt vast dat de thema's fuiven en kampen in de nota als zeer belangrijk worden aanzien. De verdere uitwerking blijft echter zoek. Ze had ook graag geweten hoe de minister deze rotondes in de praktijk ziet. Hoe gaat hij dit op andere beleidsdomeinen verwezenlijken? Heeft hij hierover reeds afspraken gemaakt met de andere betrokken ministers? Ze maakt zich zorgen omdat de opvatting over het begrip "brede school" in de beleidsnota Jeugd totaal verschillend is dan die in de beleidsnota Onderwijs. Hierover moeten volgens haar dringend afspraken worden gemaakt.

De heer Mahassine verwijst naar de samenwerkingsprojecten tussen het jeugdbeleid en cultuur en sport, om de door de gemeenschap gesubsidieerde sportinfrastructuur van o.a. scholen, beter ter beschikking te stellen. Dit lijkt ten onrechte op de lange baan geschoven. Er is immers sprake van 'tijd geven aan'. Dat is spijtig, want dit project kan heel wat overbodige investeringen op lokaal vlak vermijden.

De minister staat pal achter zijn beleid inzake beleidskruispunten en -rotondes, want samenwerking met andere departementen vindt hij vanzelfsprekend en cruciaal, maar het resultaat hangt ook van de andere ministers en departementen af.

Wat de "ontmoeting met het onderwijs" betreft, is de heer Werner Marginet het ermee eens dat iedere school best een leerlingenraad heeft als leerlingen daarom vragen. Dat mag en moet eigenlijk ook gepropageerd worden vanuit het jeugdbeleid. Maar het moet op de eerste plaats functioneren. Welke instrumenten (kunnen) er worden aangeboden om de jeugd daarin te begeleiden?

Wat betreft "Tijd nemen voor het concept van de brede school" vraagt de heer Marginet in welke mate scholen initiatieven willen nemen om lokalen buiten de schooluren ter beschikking te stellen. De spreker wijst er op dat de scholen ook garanties en afspraken zullen willen. Hier is een wederzijdse vertrouwensrelatie nodig.

De heer Jos Stassen begrijpt niet dat de minister van Onderwijs beslist om het participatiedecreet in het onderwijs niet uit te voeren. De Kinderrechtencommissaris heeft daarvan een accurate analyse gemaakt. Er is dus duidelijk een gebrek aan afstemming tussen de bevoegdheidsdomeinen.

De minister noteert dat er mogelijk een groot verschil is tussen zijn visie op de brede school en die van Onderwijs. Dat moet in een goed overleg met Onderwijs uitgeklaard worden. Dat overleg is trouwens nodig op meerdere domeinen. De minister erkent dat hij niet gelukkig is met de beslissing over het steunpunt participatie. Hij wil dat overleg

zo snel mogelijk en maakte daartoe al een afspraak met de minister van Onderwijs. Hij wil dat ze samen komen tot een datum voor de operationalisering van het steunpunt.

Cultuur en onderwijs op elkaar afstemmen zal volgens de minister niet steeds eenvoudig zijn omdat inbreken in een ander departement moeilijk is. Inbreken betekent niet dat de zwartepiet wordt doorgeschoven. Inbreken betekent op verantwoordelijkheid wijzen, ondersteunen en enthousiasmeren. Als het integrale jeugdbeleid een succes is, zal dat dankzij de hele Vlaamse Regering zijn. Als het integrale jeugdbeleid mislukt, zal minister Anciaux daar zelf de verantwoordelijkheid voor dragen.

Wat betreft de "Ontmoeting met de federale overheid" vindt de heer Marginet het opmerkelijk dat in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, minister Vervotte duidelijk niet zover wil gaan als de federale regering in het sanctioneren van ouders. Het Vlaams Belang is het daar niet mee eens.

– De billijke vergoeding

De heer Marginet geeft de minister groot gelijk over de regelgeving rond auteursrechten en de billijke vergoeding. Voor hem is het duidelijk dat die handel moet worden afgeschaft. Organisatoren van jeugdfuiven hebben het immers financieel al moeilijk genoeg. Overal in Vlaanderen worden zalen gesloten en tegelijk zijn honderden Vlaamse muziekgroepen, hoofdzakelijk jongeren, hopeloos op zoek naar ruimtes om te repeteren. Vele plaatselijke overheidsdiensten beperken zich tot het 'uitdelen' van subsidies, voor zover die al beschikbaar zijn. Veel initiatieven weten inderdaad niet hoe en waar ze wat kunnen aanvragen. De goede voornemens van de Vlaamse overheid stromen dan ook te weinig door tot aan de vele jeugdinitiatieven. De overheden moeten meer de nadruk leggen op de Vlaamse jeugd en cultuur en die niet nodeloos laten doodbloeden om de schijn van een multiculturele samenleving binnen Europa op te houden tegenover de buitenwereld.

De heer Stassen is tevreden dat de bepalingen van het regeerakkoord inzake de de afschaffing van de billijke vergoeding in de beleidsnota worden genuanceerd, gezien de behoeften van het jeugdwerk. Het voorstel is om niet langer te onderhandelen met de beheersvennootschap en het door hen gevraagde bedrag terug te betalen. De jeugdraad wil die onderhandelingen gelukkig toch voortzetten. Los van het feit dat de beheersvennootschap hervormd dient te worden, is de billijke vergoeding een terechte vergoeding. Gezien de grote behoeften van het jeugdbeleid, vraagt de spreker zich af of dit initiatief opweegt tegen de andere behoeften.

De heer Herman Schueremans wijst erop dat elke auteur recht heeft op wat hem toekomt, maar aan een billijke vergoeding raakt men volgens de spreker niet goed uit. Iedereen moet de billijke vergoeding betalen, ook jongerenorganisaties. Er moet overleg gepleegd worden om samen met Sabam tot een regeling te komen die de concurrentie met de buurlanden aankan. Door de jeugdverenigingen terug te betalen omdat de beheersvennootschap de billijke vergoeding vrij bepalen, bewijst de overheid de jeugdverenigingen geen goede dienst.
Als voorbeeld van partnerschap tussen de verschillende niveaus, verwijst de heer Mahassine naar de wenselijkheid dat de lokale en provinciale besturen instaan voor de billijke vergoeding in hun infrastructuur, terwijl de Vlaamse Gemeenschap instaat voor de billijke vergoeding die de jeugd moet betalen in de privé-infrastructuur.

De minister wil zijn verantwoordelijkheid inzake de billijke vergoeding opnemen en zo snel mogelijk met een concreet plan naar buiten komen. Hij wil dit in het begrotingsjaar 2006 kunnen realiseren. Over de vorm zal met de commissie overlegd worden.

– Pleidooi voor gendergelijkheid als intercultureel model

De heer Schueremans wil nog een negende punt toevoegen aan de acht punten van de beleidsnota. De Vlaamse en Nederlandse actualiteit leert dat de overheid niet alleen verdraagzaamheid en waarden als *gender*gelijkheid moet voorstaan, maar ze ook actief moet propageren en een maatschappelijk debat op gang brengen over de grenzen van de tolerantie in kunst en journalistiek, over de grens waar humor en satire overgaan in beledigingen, over zelfrelativering en kritiek, over gematigdheid en fundamentalisme. De spreker vat dat negende punt samen als een intercultureel model.

B. Bespreking van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004

Programma 45.1 Jeugd (en Sport)

– b.a. 33.80 winstverdeling van de Nationale Loterij voor de Jeugd

Mevrouw Sabine Poleyn vermoedt dat er een transfer is van 200.000 euro naar programma 45.4 Muziek, Letteren en Podiumkunsten, om daar bestaande noden op te vangen. Ze wil weten over welke noden het gaat en of die de jeugd ten goede komen.

De minister bevestigt dat het een doorschuifoperatie betreft, omdat er in 2004 daarvoor ook geen aanvragen meer waren.

– Situering van de eenmalige besparing in het jeugdwerk

Het klassieke jeugdwerk krijgt volgens de heer Jos Stassen te weinig aandacht. Gekoppeld aan de beslissing om het jeugdwerk af te bouwen, geeft de Vlaamse meerderheid daarmee aan dat ze het jeugdwerk minder belangrijk vindt. Spreker wijst erop dat de minister met de inkrimping van het lokaal jeugdwerk alle aspecten gelijk wil beknotten, in de hoop het geheel niet te schaden. Elke gemeente moet een bepaald percentage van zijn middelen voor 2004 inleveren. Dat is niet alleen een contractbreuk met de lokale besturen, die op het einde van een jaar daarmee geconfronteerd worden, maar ook beleidsmatig onverstaanbaar. Los van het effect of de manier waarop de gemeentebesturen dat verlies zullen compenseren, blijft het doel duidelijk. Ex-parlementslid mevrouw Mieke Van Hecke, zou daar brandhout van maken. De nota benadrukt keer op keer het belang van het lokale jeugdwerk, maar uit de beleidsdaden blijkt het tegendeel. De minister kan wel argumenteren dat het eenmalig is, maar de boodschap is duidelijk: lokaal jeugdwerk telt minder mee. Spreker vraagt of CD&V de actie van de CD&V-jongeren tegen de besparingen op het lokaal jeugdwerk zal steunen.

De heer Werner Marginet begrijpt niet waarom de minister zo'n drastische ommezwaai maakt met besparingen op het jeugdwerkbeleid, terwijl in het regeerakkoord van het lokale jeugdbeleid en de ondersteuning van verenigingen nog een prioriteit werd gemaakt? Beseft de minister dat de timing van deze besparing zeer vervelend is, gezien de lokale overheden bezig zijn met de begrotingsopmaak voor 2005? Heeft de minister al nagegaan wat de gevolgen van dit financiële verlies zullen zijn voor de gemeenten en hoe ze dit kunnen compenseren? Heeft hij hierover contact met de gemeenten of heeft hij al reacties gekregen? Is de minister bereid zijn visie te herzien?

Mevrouw Sabine Poleyn deelt mee dat de besparing van tien procent op de subsidies voor het lokale jeugdwerkbeleid in haar fractie tot grote verontwaardiging heeft geleid. Ze begrijpt dat er binnen de sector Jeugd ook moet bespaard worden, maar ze heeft last met de manier waarop dit gebeurd is. Dit druist in tegen de principes van het regeerakkoord. Het principe "vertrouwen geven en verantwoordelijkheid nemen" benadrukt de kracht van de lokale besturen die het dichtst bij de mensen staan en ook het beste geplaatst zijn inzake het jeugdbeleid. Ze stelt echter vast dat de minister de besparingen precies naar de gemeenten wil doorschuiven, hoewel die hun inkomsten steeds meer zien wegvallen. Ze vreest dat het vertrouwen van de gemeenten in de hogere overheid opnieuw een knauw krijgt, en betreurt dat de minister ook in zijn andere beleidsdomeinen de bal redelijk makkelijk doorschuift naar de lokale overheden.

Naast de gemeenten is het jeugdwerk in Vlaanderen een sector die bij uitstek ervaring heeft met verantwoordelijkheid nemen. Sociologisch onderzoek wijst op het grote belang van jeugdbewegingen voor de democratie. Daarom betreurt mevrouw Poleyn dat de minister er niet in geslaagd is het jeugdwerk te onttrekken aan de besparingen voor 2004. Het verheugde haar dat het regeerakkoord getuigde van een nieuwe stijl. Na de paarsgroene cultuur van veel beloven zonder er de nodige budgetten voor vrij te maken, was ze blij terug te keren naar een eerlijke politiek waar men zegt wat men doet en doet wat men zegt. Daarom is het spijtig dat gemeenten op het einde van het jaar vernemen dat beloofde subsidies niet zullen worden uitbetaald. Even betreurenswaardig is het dat besparingen met terugwerkende kracht worden doorgevoerd.

CD&V betreurt dat noch de sector noch het parlement betrokken werden bij het zoeken naar besparingsmaatregelen binnen het beleidsdomein Jeugd. Mevrouw Poleyn denkt dat er misschien creatieve alternatieven waren, en betreurt dat de maatregelen

reeds werden gecommuniceerd naar de sector nog vóór het parlement kon beschikken over de stukken. Ze heeft ook last met het gelijktijdig communiceren van meer sexy maatregelen zoals het gratis uitdelen van boeken met Europese fondsen of het investeren in topsport.

De minister betwijfelt of de bewering betreffende de Europese fondsen correct is.

Mevrouw Sabine Poleyn wenst haar tussenkomst verder te zetten, en stelt dat het normaal is dat door deze tegenstrijdige boodschappen bij de talloze vrijwilligers in het jeugdwerk de moed in de schoenen zakt. Mevrouw Poleyn vermoedt dat vele gemeenten de openstaande facturen uiteindelijk zelf zullen betalen, wellicht met tegenzin, maar vanuit het gemeentelijk vertrouwen in het jeugdwerk en met de overtuiging dat dit slechts eenmalig zal zijn.

Spreker heeft begrip voor het budgettaire probleem, want herinnert eraan dat deze regering een zeer moeilijke financiële situatie heeft geërfd. De vorige paarsgroene regering schoot immers te kort wanneer het erop aankwam in de middelen te voorzien voor de gedane beloften. De budgettaire ontsporingen werden vorig jaar reeds door CD&V voorspeld. Ze vraagt zich echter af of de minister alle alternatieven heeft uitgeput bij het zoeken naar anderhalf miljoen euro aan besparingen binnen het beleidsdomeinen Jeugd.

CD&V wil zijn verantwoordelijkheid nemen en ook binnen het beleidsdomein Jeugd de nodige inspanningen doen opdat men zo snel mogelijk het regeerakkoord zou kunnen uitvoeren, ook inzake het jeugdbeleid. Daarbij denkt mevrouw Poleyn aan de sinds lang verwachte regeling inzake de billijke vergoeding en de inspanningen rond jeugdtoerisme.

Mevrouw Sabine Poleyn besluit dat CD&V niet tevreden is met de manier waarop bespaard wordt. Regeren is echter verantwoordelijkheid nemen. De financiële laksheid van de vorige regeerperiode noopt tot besparingen. Liever nu besparen dan te blijven sukkelen met het budget. Het is spijtig maar CD&V zal de besparingen goedkeuren. Als goede huisvader is dat de beste oplossing. Spreker ondersteunt de minister in zijn stelling dat de besparingen eenmalig zullen zijn, en alleen bedoeld om de begroting voor 2004 recht te trekken. Ze hoopt dat de minister actief werkt aan het herstellen van het vertrouwen van het lokaal jeugdwerk en van de lokale besturen.

De heer Jos Stassen vindt het flauw om naar het verleden te verwijzen. Het is nu aan de huidige meerderheid en die start de regeerperiode met besparingen.

Mevrouw Sabine Poleyn vindt het evident dat een jongerenafdeling het beleid kritisch volgt. De besparing past niet in de visie van CD&V, dus de CD&V-jongeren zijn er tegen. Het is echter noodzakelijk om de toekomst te vrijwaren.

De heer Mahassine betreurt de besparingen, maar twijfelt of er veel alternatieven waren. Hij had de besnoeiingen graag wat meer divers gezien, maar hoe dan ook zou het steeds een besparing teveel zijn geweest. Spreker is daarom verheugd dat de begroting voor 2005 voor de uitvoering van het lokaal jeugdwerk een normale stijging van het budget zal voorzien. Nu wordt de verantwoordelijkheid te veel doorgeschoven naar het lokale beleid.

De heer Herman Schueremans suggereert om de besparing van 10 procent over de hele regeerperiode te spreiden en 2 procent per jaar op het jeugdwerk te besparen. Zo kunnen de gemeenten beter plannen.

De besparing op het jeugdwerkbeleid is voor de heer Marginet onaanvaardbaar. Elke gemeente krijgt van Vlaanderen jaarlijks een subsidie om zijn jeugdbeleid te betalen. Met dat geld kunnen de lokale overheden jeugdbewegingen in de gemeente ondersteunen en hun medewerkers betalen. Dat geld hebben de lokale besturen trouwens reeds ingeschreven in hun begroting voor 2004. Gemiddeld verliezen gemeenten nu zo'n 5.000 euro en steden zo'n 10.000 euro. Ofwel zal het plaatselijk jeugdwerk dan de rekening betalen ofwel zullen de gemeenten extra inspanningen moeten doen voor het jeugdwerk, maar dat laatste lijkt de heer Marginet niet realistisch.

Het klassieke jeugdwerk krijgt volgens de heer Stassen te weinig aandacht. Gekoppeld aan de beslissing om de subsidie voor het jeugdwerk te verminderen, geeft de Vlaamse meerderheid daarmee aan dat ze het jeugdwerk minder belangrijk vindt. De heer Stassen zal een amendement indienen op de begroting om de besparing terug te schroeven.

Hij wil de meerderheid zo de kans geven het lokale jeugdwerk en het lokale jeugdbeleid te rehabiliteren en samen met de meerderheid op zoek gaan naar alternatieve besparingsmogelijkheden. Hij is er van overtuigd dat de leden van de meerderheid deze maatregel immers niet kunnen verantwoorden tegenover hun partijgenoten die lokaal actief zijn, want het komt op niets anders neer dan een contractbreuk. De heer Jos Stassen vindt deze besparing in de jeugdsector een illustratie van het feit dat deze regering minder wil investeren in de gemeenschapsbevoegdheden, en voorrang geeft aan de gewestmateries.

De minister stelt dat hij geen alternatief had. Het was niet aangenaam en misschien is het voor een stuk contractbreuk ten aanzien van de gemeenten, maar er was nu eenmaal een algemene besparing nodig. Niet omdat de Vlaamse financiën een fiasco zijn, maar omdat hogere overschotten moesten gerealiseerd worden. Hij kon toch niet besparen op beoordelingen die nog niet hebben plaatsgevonden of op subsidies die nog niet zijn toegekend? Hij heeft zijn verantwoordelijkheid genomen en heeft ervoor gezorgd dat er in de plaats van een gemiddelde besparing van 8 tot 10 procent voor het geheel van het jeugdbeleid, een besparing komt van slechts 2,2 procent in 2004 en een toename van de middelen van 5 procent in 2005.
Het spreiden van de besparingen over vijf jaar, zoals de heer Schueremans suggereerde, zou voor een probleem zorgen als alle ministers daarvan uitgingen.

De minister herinnert eraan dat de middelen voor jeugdwerk sinds 1999 zijn toegenomen met 42%. In absolute cijfers gaat het om 14,7 miljoen euro. Het is dus zeker niet bewezen dat de beleidssfeer tegen het jeugdwerk is gericht. De druk tot besparen was vroeger even groot. De minister zal zich altijd blijven verzetten tegen een onevenwichtige verdeling tussen de middelen voor gemeenschap en gewest. Hij deed dat tijdens het ontwerp van deze begroting met succes, getuige de relatief kleine besparing voor 2004 en de toename voor 2005.

C. Bespreking van de algemene uitgavenbegroting 2005

Programma 45.1 Jeugd (en Sport)

– Terugbetaling salarissen gedetacheerde leerkrachten ba. 11.03

Mevrouw Sabine Poleyn informeert of dit bedrag zal volstaan om alle salarissen van de nog gedetacheerde leerkrachten in het jeugdwerk te betalen, en vraagt over hoeveel leerkrachten het nog gaat. Minister Vandenbroucke stelde in zijn discussienota Onderwijs immers dat hij de detacheringen weer wil aanmoedigen. Vraag is, of die detacheringen vanuit Onderwijs ook gevolgen zullen hebben voor de begroting Jeugd. Is er overleg geweest tussen de minister van Jeugd en de minister van Onderwijs?

De minister meent dat er voldoende middelen werden uitgetrokken om de detacheringen te betalen. Bovendien gaat het hier over een afbetaling van vroeger aangegane schulden bij Onderwijs. Het afbetalingsplan loopt nog tot het begrotingsjaar 2007. Op dat moment kunnen de middelen geheroriënteerd worden.

– Arbeidsdeelname van bijzondere doelgroepen in de culturele sector ba 33.13

Mevrouw Sabine Poleyn informeert hoeveel mensen er op basis van dit programma worden tewerkgesteld, in welke organisaties ze werken en om welke bijzondere doelgroepen het gaat.

Er zijn volgens de minister twintig jongeren voltijds tewerkgesteld in drie projecten. Er is het JOB-project in Gent, vooral met kansarme jongeren, die tewerkgesteld worden in de jeugdwerking. Met het Cordoba-project worden jongeren tewerkgesteld in culturele centra. Er is een project in Antwerpen waar jongeren in de jeugd- en buurtwerking opgenomen worden.

– Subsidies voor het uitvoeren van een lokaal jeugdwerkbeleidsplan ba 43.01

Verschillende commissieleden zijn tevreden dat het volledige en geïndexeerde budget voor de uitvoering van het decreet lokaal jeugdwerkbeleid werd ingeschreven voor 2005 en dat de besparing dus effectief beperkt blijft tot 2004.

– Aankoop kampeermateriaal ba 74.04

Mevrouw Sabine Poleyn stelt vast dat het bedrag bestemd voor de aankoop van kampeermateriaal opnieuw stijgt. Spreker vermoedt dat het tentenbestand hiermee op peil kan worden gehouden, en informeert welke aankopen men overweegt.

De minister bevestigt dat er momenteel voldoende kampeermateriaal is. Hij wil echter niet op de middelen daarvoor besparen. Om de vragen voor 100 procent te kunnen beantwoorden, moet er immers een stock zijn van rond de 130 tot 140 procent, om de piekmomenten te kunnen opvangen.

– Beschikbare middelen inzake het kinderrechtenbeleid

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat de middelen voor kinderrechten voorheen al versnipperd waren over meerdere basisallocaties. Dat belette een efficiënte aanwending. In de toelichting heeft de minister echter enkel verwezen naar één van deze basisallocaties, namelijk ba 33.06, subsidies voor aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten inzake kinderrechten, op het programma 41.1 van het Algemeen Welzijnsbeleid. Voor het overige werd niet verduidelijkt welke middelen er nog ter beschikking zijn voor de coördinatie en eventuele bijkomende inspanningen.

Spreker verduidelijkt dat de middelen voorheen onder de algemene departementale bestaansmiddelen van Welzijn zaten. Daaronder waren heel wat verschillende aspecten begrepen onder meer wetenschappelijk onderzoek en de werkingskosten voor het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies. Dat centrum maakte bijvoorbeeld een studie over de leefsituatie van jongeren. Nu spreekt de minister enkel over de basisallocatie 33.06 'Subsidies voor aanmoediging van organisatie en ontwikkeling van activiteiten inzake kinderrechten'.

Coördineren en het integreren van het kinderrechten- en jeugdbeleid kost geld. De minister heeft minstens één ambtenaar overgenomen. Als dat de enige is, stelt mevrouw Merckx zich vragen over de ernst van de inspanningen. Kan de minister meer informatie geven over de manier waarop de integratie zal verlopen? Wat zijn de exacte financiële middelen van de Vlaamse overheid voor een integraal en gecoördineerd jeugd- en kinderrechtenbeleid?

In het Vlaams Kinderactieplan staat de suggestie om de methodiek van de jeugdparagraaf te verspreiden. Spreker suggereert dat de Vlaamse overheid zelf de begroting eens moet testen op haar kindvriendelijkheid.

Spreker informeert concreet op welke begrotingsartikelen, programma's en basisallocaties de middelen zijn opgenomen ten behoeve van het kinderrechtenbeleid. Kan de minister een lijst bezorgen? Zij vraagt voorts hoe de verplichting tot integratie van het kinderrechtenbeleid en het jeugdbeleid, die vroeger niet bestond, zal gefinancierd worden. De minister heeft geen specifieke middelen bijgekregen, dus zal hij een deel van zijn ambitie moeten milderen. Spreker informeert ook waar de preventie in het kader van de integrale jeugdzorg in de begroting is terug te vinden. Daarmee zou het kinderrechtenbeleid effectief kunnen gerealiseerd worden.

Volgens de minister bestaat de coördinatie erin dat de betrokken ministers zelf hun deel van het beleid betalen. Er staan in de begroting 2005 evenveel middelen voor kinderrechtenrechten als in de begroting 2004. Er is op dit gebied dus geen besparing. De andere middelen staan in werkingsmiddelen van de verschillende administraties. Deze administraties blijven bevoegd voor de uitvoering van het kinderrechtenbeleid, maar onder de aansturing van de terzake bevoegde minister.

Mevrouw Merckx-Van Goey geeft het voorbeeld van de wettelijk verplichte kindeffectenrapportage. Er moeten dus middelen zijn om hiervoor aan de coördinerende minister een kenniscentrum toe te wijzen. Is dat geld er, of zijn er te weinig middelen voorzien?

De minister antwoordt dat er voldoende middelen zijn, namelijk evenveel als vorig jaar. Het jaar 2005 is trouwens een overgangsjaar dat wordt gebruikt om de beleidsplannen samen met de sector te realiseren. Voor de beleidsplannen en hun ambitieuze doelstellingen moet in 2006 geld uitgetrokken worden.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey informeert onder welk artikel bijvoorbeeld het wetenschappelijk onderzoek over kinderrechten ressorteert, om de nodige knowhow te verwerven. Ze zou een overzicht wel handig vinden over de wijze waarop de diverse ministers hun beleidsintenties zullen financieren.

Volgens de minister is deze vraag een onbedoelde uiting van wantrouwen ten opzichte van minister Vervotte. Als er in het verleden middelen gebruikt zijn voor kinderrechten die vanuit Welzijn moesten worden overgeheveld, dan moet mevrouw Merckx hem dat maar zeggen.

Mevrouw Merckx-Van Goey verwijst naar de woorden van de minister dat er een integratie nodig is tussen het kinderrechtenbeleid en het jeugdbeleid. Dat is een bijkomende opdracht waarvoor ergens middelen moeten worden voorzien, want dit was geen vereiste in de vorige regeerperiode.

De minister herhaalt dat het jaar 2005 gebruikt wordt om de beleidsplannen te maken, die duidelijk zullen maken hoe die integratie moet verlopen. Dat moet vanaf 2006 meegenomen worden in de financiële middelen die daar tegenover staan. De middelen die in het verleden gebruikt werden voor kinderrechten, blijven ter beschikking voor het kinderrechtenbeleid.

Mevrouw Merckx-Van Goey begrijpt niet dat het dan slechts één basisallocatie kan betreffen.

De minister herhaalt dat er één basisallocatie is. De werkingsmiddelen voor de administratie zitten echter bijkomend verdeeld over 12 posten. Die zijn niet opgedeeld. Wat daarvan in het verleden gebruikt werd voor onderzoek rond kinderrechten, moet daarvoor ook vandaag gebruikt worden. Alle nieuwe opties rond kinderrechtenbeleid, ondermeer de integratie met het jeugdwerk, zal in de toekomst moeten worden opgenomen binnen de basisallocaties die onder jeugd vallen.

DEEL II. CULTUUR

1. Toelichtingen door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

A. Toelichting van de beleidsnota Cultuur

De minister wijst erop dat de beleidsnota Cultuur 2004-2009 een lijvige nota is geworden. Hij schetst erin niet enkel een beeld van hoe het cultuurlandschap er vandaag de dag uitziet, maar ook hoe dit landschap evolueert over de volgende jaren. Wellicht ambitieus, maar vooral noodzakelijk.

De nota is centraal opgebouwd rond een aantal grote strategische doelstellingen en de implementatie ervan in sectorspecifieke aangelegenheden en transversale aandachtspunten. De minister hecht in zijn beleidsnota Cultuur ook belang aan het luik Brussel. Brussel is als grootstad de voornaamste stad van Vlaanderen en getuigt van een rijk cultureel potentieel dat meer dan ooit de steun verdient.

De minister acht het ook zijn verantwoordelijkheid de politieke overheid en de cultuursector te wijzen op het financiële kader waarbinnen onze ambitieuze maar noodzakelijke doelstellingen moeten worden gerealiseerd.

De grote decretale hervormingen van de voorbije legislatuur en de nieuwe uitdagingen en noden die worden geformuleerd, staan niet los van een verhaal over meer middelen, het optimaal besteden van de bestaande middelen en over keuzes maken. Het mag duidelijk wezen: als Vlaams minister voor Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel hecht de minister belang aan een positief verhaal over deze beleidsdomeinen. Ook voor het cultuurbeleid wil hij vertrekken vanuit een positieve visie. Dit terwijl het cultuurbeleid onder druk staat. Het marktdenken manifesteert zich in alle geledingen van de maatschappij. De cultuursector wordt geïnstrumentaliseerd waardoor de klemtoon wel eens eenzijdig komt te liggen op de maatschappelijke neveneffecten die de diverse culturele sectoren genereren. Ook de premisse van ‘meten is weten’ heeft al langer wortel geschoten binnen het cultuurbeleid.

De minister wil niet ontkennen dat dergelijke druk resulteert in een aantal positieve zaken, zoals aandacht voor de verbetering van het zakelijke management of het streven naar een kennisgebaseerd cultuurbeleid. Alleen stelt hij een ander gegeven centraal, namelijk dat de eigenheid van cultuur en het respect voor die eigenheid de kracht moeten uitmaken van het huidige en toekomstige cultuurbeleid.

De erkenning van de eigenheid van de diverse culturele sectoren vertaalt zich in het respect voor en de honorering van een aantal onvervreemdbare kernopdrachten. Laat de professionele kunsten zich op de artistieke creatie storten, geef de erfgoedsector de kans om zijn behoud-, beheer-, studie- en ontsluitingstaken kwaliteitsvol op te nemen en steun de gemeenschapsvormende, educatieve, culturele en maatschappelijke functies van het sociaal-cultureel werk. Een beleid met respect voor de culturele eigenheid is van fundamenteel belang, wil men cultuur levendig, kwaliteitsvol en actueel houden.

Dit gaat voor de minister hand in hand met een cultuursector die over de eigen grenzen kijkt, die samenwerkingsvormen aftoetst en aangaat én die zichzelf positioneert in de samenleving. Die samenleving is intercultureel en wordt gekenmerkt door

diversiteit. Als één van de belangrijke strategische doelstellingen staat in de beleidsnota dan ook de ontmoeting tussen culturen centraal. Interculturaliteit beschouwt hij als een gewenste realiteit die blijvend investering vraagt.

De minister wil werk maken van evenredige kansen en mogelijkheden op diverse terreinen, met name op het vlak van het personeel in de eigen overheidsorganisatie en in de gesubsidieerde culturele sector, het aanbod en de participatie. Een Vlaams cultuurbeleid moet afstralen op al de groepen in onze samenleving.

Het woord participatie is gevallen. Participatie is voor de minister niet alleen een verhaal van interculturaliteit, maar ook een verhaal van culturele competentie en het slechten van participatiedrempels. Deze doelstellingen neemt hij dan ook expliciet op in de beleidsnota Cultuur. Participatie gaat om verbreding, vernieuwing en verdieping.

Het verhogen van de culturele competentie uit zich in een stimuleringsbeleid ten aanzien van educatie. Dat ziet de minister ruim: het gaat daarbij in de eerste plaats over educatie in de niet-formele context, zoals het sociaal-cultureel werk. Het levensbreed leren is bij uitstek een terrein waarop de culturele sector actief is. In de diverse sectoren wordt jongeren en volwassenen de kans geboden zich vaardigheden, kennis en attitudes eigen te maken in een plezierige en ontspannende omgeving.

Kunst- en cultuureducatieve organisaties moeten hun volwaardige rol kunnen opnemen. De betrokkenheid van Cultuur in beleidsvoorbereidend en -uitvoerend werk zal worden vergroot in fora die zich buigen over levenslang en levensbreed leren en over de Elders Verworven Competenties.

Educatie vindt ook plaats in de formelere context van het onderwijs. In dat verband wil de minister opnieuw werk maken van een intense samenwerking met het departement Onderwijs. Tijdens deze regeerperiode staan de realisatie van de brede school en een expertisecel Cultuur-Onderwijs op de agenda.

Het wegwerken van participatiedrempels vormt een andere pijler binnen zijn participatiebeleid. Het is zijn overtuiging dat alle culturele organisaties de opdracht hebben na te denken over de relatie tussen aanbod en publiek en daar gepaste antwoorden op moeten zoeken. Er wordt speciale aandacht besteed aan sociaal-artistieke initiatieven en initiatieven voor mensen die in armoede leven.

Een volgende aandachtspunt in de beleidsnota: een internationaal cultuurbeleid in twee richtingen. Het gaat immers over Vlaanderen in de wereld en over de wereld in Vlaanderen. Het internationaal cultuurbeleid is een zaak van sectorspecifieke aangelegenheden die telkens om een gepast initiatief vragen. Daarnaast tekenen zich ook globale lijnen uit waarvan de minister de hoofdaccenten nog even op een rij zet: het belang van een actieve multi-en bilaterale vakaanwezigheid op fora zoals de EU en Unesco; de noodzaak van een gestroomlijnde internationale cultuurcommunicatie; een cultureel akkoord met de Franse Gemeenschap; een duidelijk engagement en samenwerking met Nederland en andere buurregio's en naast de bestendiging van de culturele samenwerking met Zuid-Afrika ook het bestuderen van nieuwe samenwerkingen met andere landen binnen en buiten de Europese Unie.

Tot slot wil de minister in het internationaal cultuurbeleid ook Brussel niet vergeten. In deze internationale context beschouwt hij Brussel immers als een knooppunt van internationalisering dat kansen biedt om het Vlaamse cultuurleven onder internationale aandacht te brengen en tegelijkertijd het venster op de internationale gemeenschap wijd open te houden.

Tijdens deze regeerperiode staat ook de optimalisering van de bestuursstructuur op de agenda: afspraken over de kerntaken en opdrachten van de diverse 'overheidsspelers' zoals administratie, fondsen, steunpunten en adviesorganen worden verder gestroomlijnd en ook met de andere bestuursniveaus dient zich een concretisering van het kerntakendebat aan. Daar kan ook het gesprek worden gevoerd over de opwaardering van de semi-professionele aanpak, waar elders in de beleidsnota uitvoeriger wordt op ingegaan.

Voor het infrastructuurbeleid liggen er diverse plannen op tafel om het beheer en beleid op dit vlak te optimaliseren. Het onderhoud en de renovatie van de eigen gebouwen vormt weliswaar de prioriteit van deze regeerperiode. De uitbouw van een beleidskader voor grootschalige cultuurevenementen en de verdere ontwikkeling van de vrijetijdswinkels komen aan bod binnen het vrijetijds-

beleid dat de minister vorm wil geven.

Hij wil ook een gefundeerd antwoord bieden op een andere uitdaging: die van de vrijetijdseconomie en de culturele industrieën. Dit beleidsveld is nog in volle ontwikkeling, maar als minister van Cultuur erkent hij de culturele industrieën als partners die kansen bieden in de realisatie van een aantal waarden die aan het cultuurbeleid ten gronde liggen. Eerst wil hij werk maken van een grondig onderzoek over deze materie. Hij wil dit op korte termijn koppelen aan een intersectorale en interdepartementale werkgroep die hij in overleg met zijn collega Economie wil opstarten. Deze groep zal zich buigen over een aantal mogelijke beleidsinstrumenten. Hij maakt zich sterk dat dit een beleid wordt dat zich kan ontwikkelen als een flankerend en marktcorrigerend beleid en het gekende subsidiebeleid onaangetast laat. De Vlaamse cultuuroverheid heeft immers nog steeds als belangrijkste taak om enerzijds innovatie en artistieke creativiteit in de luwte van de markt mogelijk te maken en anderzijds om voor de bevolking een kwaliteitsvolle kunst- en cultuurbeleving en participatie te garanderen.

Vervolgens geeft de minister een overzicht van de accenten die hij wil leggen voor de diverse sectoren.

Wat de professionele kunsten betreft staat uiteraard de uitvoering van het kunstendecreet centraal. Het decreet treedt in werking vanaf 2006 en reeds nu komen de eerste aanvraagdossiers binnen. Daarnaast ligt een duidelijk accent – conform het regeerakkoord – bij de verdere uitwerking van een letteren- en publicatiebeleid en bij de verdere veldopbouw van de beeldende kunstensector in Vlaanderen. In dat kader dient zich ook de uitwerking van een beleidsplan beeldende kunst aan. Dit beleidsplan moet toelaten een duidelijk engagement aan te gaan met betrekking tot onbeantwoorde vragen zoals de internationale positionering van de beeldende kunstensector, de rol van de galeries en de privé-verzamelaars, de plaats van de musea voor hedendaagse kunst en dergelijke meer. Wat het filmbeleid betreft wordt met het Vlaams-Audiovisueel Fonds een nieuwe beheersovereenkomst afgesloten voor de periode 2006-2009.

Wat betreft het cultureel erfgoed is de verdere uitbouw van een geïntegreerd en integraal cultureel-erfgoedbeleid een belangrijke uitdaging voor de beleidsperiode 2004-2009. De minister wil op de ingeslagen weg verder gaan en een coherent beleid realiseren dat zich én richt op de kerntaken eigen aan deze omvangrijke sector én de maatschappelijke integratie verwezenlijkt van het cultureel erfgoed. Hij legt belangrijke accenten op vorming en deskundigheidsbevordering; samenwerking en participatie en het eigen Vlaamse erfgoed. Daarnaast schuift hij ook drie inhaalbewegingen naar voor, met name maatregelen op het vlak van behoud en beheer en vooral op het vlak van basisregistratie en depotwerking; een inhaalbeweging en een overkoepelend actieplan voor de archiefsector, en ten slotte digitalisering. Digitaliseringstechnieken bieden een belangrijk en noodzakelijk antwoord op knelpunten inzake inventarisatie, conservering, restauratie en publieksontsluiting. De minister wil echter geen digitaliseringsbeleid op zich ontwikkelen, maar oog hebben voor het ruime kader waarin zich deze ontwikkelingen voordoen. Elders in zijn nota gaat hij dan ook in op het belang van een beleid met betrekking tot e-cultuur in Vlaanderen.

Voor het sociaal-cultureel werk wordt eerst voorzien in nieuwe middelen voor de realisatie van het decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Dat moet toelaten de geplande herstructurering te realiseren. Daarnaast ligt er ook nadruk op de uitbouw van de sociaal-culturele migrantenbewegingen.

Het decreet op het lokaal cultuurbeleid is volgens de minister toe aan een bestendiging en evaluatie. Dat ontslaat de minister niet om werk te maken van een aantal nieuwe uitdagingen binnen dit domein, bijvoorbeeld de rol van de bibliotheek. Bibliotheken dienen verder gestimuleerd te worden om mee te stappen op de digitale weg en uit te groeien tot culturele en literaire huizen van ontmoeting.

B. Toelichting van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004

Binnen *programma 45.2 (Volksontwikkeling en Bibliotheekwerk*) kondigt de minister een aantal besparingsmaatregelen aan teneinde de begroting 2004 binnen de afgesproken begrotingsnorm te brengen.

In totaal zal er binnen dit programma een bedrag van 3.251.000 euro worden gesaneerd. Dit bedrag wordt quasi volledig in mindering gebracht van de basisallocatie 43.02. Op deze basisallocatie worden

de kredieten voorzien voor de uitvoering van het decreet op het lokaal cultuurbeleid wat de gemeentelijke initiatieven betreft. Alle subsidies op deze basisallocatie zullen voor 2004 lineair met 3,38 procent op jaarbasis worden verminderd. Deze algemene maatregel zorgt ervoor dat de eenmalige vermindering geen beleidsbepalende ingreep is. Enerzijds wordt hiermee de ontstane dynamiek in stand gehouden; anderzijds speelt natuurlijk mee dat door deze algemene maatregel op een grote budgettaire massa, de reële impact van de besparingen relatief beperkt kan worden gehouden. De minister onderstreept dat de inlevering in 2005 terug ongedaan gemaakt wordt en dat elke gemeente voor 2005 opnieuw aanspraak kan maken op de initieel toegezegde subsidie voor 2004.

De noodzakelijke besparingen voor lokaal cultuurbeleid op de begroting 2005 wil de minister realiseren door een aantal bijkomende uitgaven te verschuiven naar een volgend begrotingsjaar. Hij zal hier bij de toelichting van de begroting 2005 op terugkomen. De minister wijst erop dat deze begrotingscontrole voor het lokaal cultuurbeleid in 2004 in totaal 80.365.000 euro voorziet, terwijl dit in 2001 slechts 56.440.000 euro was.

In *programma 45.3 (Beeldende Kunsten en Musea)* ligt de klemtoon van de besparingen op de subsidies voor musea. Dit krediet werd eenmalig verminderd met 565.000 euro (van 7.356.000 euro tot 6.791.000 euro). Dit heeft vanzelfsprekend een negatieve invloed op de nog niet afgesloten procedure met betrekking tot de laatste ronde van de projectsubsidies 2004. Vanaf 2005 wordt dit opnieuw hersteld. De minister vermeldt dat in 1999 op deze allocatie slechts een bedrag van 2.679.730 euro was voorzien.

Ook op *programma 45.4 (Muziek, Letteren en Podiumkunsten*) worden een aantal noodzakelijke eenmalige besparingen doorgevoerd. Twee maatregelen springen in het oog. Op de eerste plaats bleek het aantal subsidiewaardige aanvragen van boeken in 2004 erg laag, zodat in het kader van de besparingen het voorziene krediet eenmalig kon worden verminderd met 105.000 euro.

Ten tweede wordt een éénmalige vermindering met 50.000 euro doorgevoerd voor de subsidies aan professionele ensembles, concertorganisaties, muziekclubs, muziekeducatieve organisaties en festivals, het Muziekcentrum van de Vlaamse Gemeenschap, compositieopdrachten en het verlenen van werkbeurzen.

De huurlasten voor het gebruik van de Bottelarij door de Koninklijke Vlaamse Schouwburg vervielen in 2004, bijgevolg dienen voor 2004 geen kredieten meer op deze basisallocatie te worden voorzien. Deze middelen worden via de begrotingscontrole aangewend als bijkrediet van de vorige jaren ter regularisatie van een aantal dossiers, waarvan de opvallendste transfer 174.000 euro bedraagt voor de Brusselse Podia .

De minister merkt op dat door het Lambermontakkoord sinds 2002 een deel van de winst van de Nationale Loterij rechtstreeks overgemaakt wordt aan de Vlaamse Gemeenschap, die zelf mag beslissen waaraan ze de winst besteedt. De verhoging met 200.000 euro is het gevolg van een heroriëntering van programma 45.10 basisallocatie 33.80 om de voorziene projecten te kunnen uitvoeren.

Op *programma 45.5 (Algemeen Cultuurbeleid)* worden in totaal 239.000 euro aan noodzakelijke besparingen doorgevoerd. Deze besparingen situeren zich op diverse allocaties, met name bij de eigen werkingskosten van de administratie, de internationale kredieten, de onderzoeksmiddelen en de grote culturele evenementen. Anderzijds is er een stijging van 285.000 euro voor de subsidiëring van de geregulariseerde DAC-projecten, maar vooral een stijging van 3.380.000 euro als dotatie aan het fonds culturele infrastructuur. Deze stijging maakt het mogelijk dat de betalingsverplichtingen nagekomen kunnen worden. Ten slotte wordt een krediet van 50.000 euro ingeschreven als bijkrediet vorige jaren voor de taalunie, ter rechtzetting van een fout uit het verleden. Globaal betekent dit dat de niet gesplitste kredieten voor programma 45.5 van 65.388.000 euro naar 68.812.000 euro evalueren.

Op het domein van het filmbeleid (programma 72.1) is een eenmalige vermindering van 200.000 euro doorgevoerd, voornamelijk bij de subsidies voor culturele initiatieven in de audiovisuele sector, ten bedrage van de nog niet bestede middelen (144.000 euro).

C. Toelichting van de algemene uitgavenbegroting 2005

– Programma 45.2 Volksontwikkeling en bibliotheken

Binnen het programma 45.2 gaat het hoofdzakelijk om de beleidsdomeinen sociaal-cultureel volwassenenwerk, lokaal cultuurbeleid en de amateurkunsten.

De minister verklaart dat het *sociaal-cultureel volwassenenwerk* door de nieuwe regelgeving grondig geherstructureerd werd om de maatschappelijke en emancipatorische dimensie van dit werk beter in de verf te zetten. In dit kader werden twee nieuwe werkvormen in het leven geroepen: de bewegingen en de volkshogescholen. Bewegingen zijn actief op het terrein van sensibilisatie en maatschappelijke actie en zijn gericht op maatschappelijke verandering. Van de 13 erkende regionale volkshogescholen wordt verwacht dat zij een regionale werking uitbouwen als pluralistische educatieve voorziening, met aandacht voor gemeenschapsvorming en voor het verhogen van de cultuurparticipatie in hun regio. De minister wijst er op dat de bestaande werkvormen als vormingsinstellingen en sociaal-culturele verenigingen belangrijk blijven. Vormingsinstellingen vervullen een belangrijke rol in het promoten van het levensbrede leren, terwijl uit onderzoek blijkt dat verenigingen inderdaad in sterke mate de democratische attitudes versterken. Daarom wil de minister al deze werkvormen met behulp van nieuwe beleidsinstrumenten verder ondersteunen.

Het decreet van 4 april 2003 introduceert een nieuwe manier van werken binnen de sector en de bevoegde administratie. De minister is ervan overtuigd dat het invoeren van beleidsplanning, integrale kwaliteitszorg, enveloppenfinanciering per beleidsperiode, kwaliteitsbeoordeling en evaluatie door middel van auditing, tot nieuwe impulsen en een verdere professionalisering van de sector zullen leiden. Om de geplande herstructurering die in de loop van 2004 werd opgestart verder te kunnen realiseren, en de verwachtingen tegenover de nieuwe werkvormen in te lossen, voorziet de minister voor 2005 bijkomende financiële middelen, zodat het decreet volwaardig kan worden uitgevoerd. Zoals bij de indiening van het ontwerp van decreet in het Vlaamse Parlement gesteld werd zal het decreet van 4 april 2003, wat de vereiste budgetten betreft, vanaf 2005 op kruissnelheid komen. De subsidiëring van 29 bewegingen, de verdere uitbouw van de werking van de regionale volkshogescholen zoals voorzien in het decreet en andere kosten die voortvloeien uit de herstructurering van de sector, betekenen voor 2005 een extra krediet van 2.500.000 euro. Samen met de indexering betekent dit voor de begroting 2005 een inschrijving van 45.055.000 euro.

De minister wijst erop dat voor de amateurkunstensector 2005 het laatste jaar van de eerste beleidsperiode is. Vermits er, volgens het decreet van 2000, nog slechts één organisatie per kunstdiscipline erkend en gesubsidieerd kon worden, werden de vroegere federaties verplicht tot een samenwerkingsverband over te gaan. Alle federaties, behalve één, gingen tot een fusie over. Tijdens het jaar 2005 zal ook deze laatste organisatie (Koor en Stem, vocale muziek) een fusieoperatie doorvoeren.

Als de vier kernwoorden voor 2005 en de daaropvolgende jaren haalt de minister vernieuwing, verbreding, kwaliteit en dwarsverbindingen aan. Er zal voornamelijk aandacht geschonken worden aan een verbetering van de kwaliteit van zowel de werking van de erkende organisaties als van het aanbod op het terrein. Dit alles moet leiden tot een maximale culturele participatie. Dit betekent ook dat er een bijzondere voorkeur zal gaan naar het verbeteren en het vernieuwen van de artistieke kwaliteit. Nadat tijdens de afgelopen jaren de erkende organisaties zich duidelijk kwaliteitsgericht hebben geprofileerd, dient deze evolutie nauwer aan te sluiten bij de lokale werking van de duizenden amateurkunstengroepen en -individuen over alle disciplines heen. Daarnaast zal er stimulerend worden gewerkt naar de dwarsverbindingen tussen de amateurkunstensector en de professionele sector en tussen de amateurkunstenwereld en het deeltijds kunstonderwijs. Beide werelden zijn inhoudelijk nauw met elkaar verbonden. Een doorgedreven samenwerking zal zeker haar vruchten afwerpen.

Het decreet voorziet dat in de loop van 2005 de nieuwe subsidie-enveloppen voor de periode vanaf 2006 moeten worden bepaald. Hierbij zal onder meer rekening moeten worden gehouden met een verdere professionalisering van de sector. In vergelijking met andere verenigingen uit de sociaal-culturele volwassenensector kampt deze sector immers met een duidelijk tekort aan professionele krachten om de verplichtingen zoals voorzien in het decreet op een kwaliteitsvolle wijze te kunnen uitvoeren.

Voor de toelichting rond de besparingsoperatie op het *decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren*

van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid, dat op 1 januari 2002 in werking trad, verwijst de minister naar de toelichting die werd gegeven bij het bespreking in de commissie van het ontwerp van decreet houdende bepalingen van de begroting 2005 (*Parl. St*. VL. Parl. 2004-2005, Nr. 124 11)

– Programma 45.3 Beeldende kunst en musea

De uitvoering van het recent gecreëerde decretale kader voor kunsten (Kunstendecreet) en erfgoed (Erfgoeddecreet, Archiefdecreet en Topstukkendecreet) vormen voor programma 45.3 Beeldende kunst en de musea de hoofdprioriteit voor de eerstvolgende jaren. Het begrotingsjaar 2005 is een overgangsjaar. Pas vanaf 2006 krijgen het Erfgoeddecreet en het Kunstendecreet hun volle uitvoering. De minister streeft in zijn beleid enerzijds naar het ondersteunen en vergroten van de belangstelling voor, en deelname aan de beeldende kunst, via de uitbouw van het aanbod van de diverse podia en kanalen waarlangs het publiek kennis neemt van de beeldende kunst. Anderzijds wordt de eigenlijke rechtstreekse cultuurproductie ondersteund, door het toekennen van subsidies aan beeldende kunstenaars, alsook via een aanbod van internationale werkverblijven. Daarnaast verstrekt hij ook subsidies aan internationale projecten. De inspanningen door de Vlaamse Gemeenschap op dit vlak resulteren mee in de uitbouw van een kwalitatief hoogstaande, internationaal "vernetwerkte" en gediversifieerde kunstscène in Vlaanderen. Binnen een dergelijk landschap nemen zowel kunstenaars, galerieën, musea, non-profitorganisaties, curators, publicisten als verzamelaars, elk hun specifieke plaats in.

In zijn beleidsnota heeft de minister bijzondere aandacht besteed aan beeldende kunst. Ondanks de strikte budgettaire beperkingen kon hij toch bijkomende middelen genereren ten gunste van de organisatievormen Beeldende kunst. (+ 300.000 euro – basisallocatie 33.56 Subsidies aan organisatievormen Beeldende kunst). Dit brengt het totale budget op 1.823.000 euro.

Ook de *promotie van de hedendaagse architectuur en vormgeving* is voor de minister van groot belang. De doelstelling van het architectuur- en vormgevingsbeleid is het bewustmaken van een zo breed en divers mogelijk publiek voor de kwaliteit van de ontworpen omgeving. De minister wil de culturele aspecten van architectuur en vormgeving zichtbaar en bespreekbaar maken, vanuit de overtuiging dat de kwaliteit van de ruimte en de ons omringende voorwerpen invloed hebben op de kwaliteit van het leven. Enerzijds wil hij publieksgerichte, bewustmakende projecten van diverse organisaties ondersteunen. Anderzijds wordt er ook financiële ondersteuning en aansturing verleend aan het Vlaams Architectuur Instituut (Vai, opgericht in oktober 2001). Het Vai heeft als centrale doelstelling om het brede publiek voor hedendaagse architectuur bewust te maken en de samenwerking en de coördinatie van de verschillende reeds bestaande initiatieven te verbeteren en te stimuleren.

Het onderbrengen van een *coördinatiecel voor architectuurarchieven* bij het Vai, een cel die de reeds bestaande archieven op het vlak van de architectuur inventariseert en ontsluit, zal de publieke toegankelijkheid van ons architecturaal erfgoed verhogen en der informatie-uitwisseling binnen de sector verbeteren. In 2005 zal de minister werk maken van een vernieuwde beheersovereenkomst met het Vai.

Het behoud van en het dynamisch omgaan met het cultureel erfgoed aanmoedigen, de cultuurparticipatie stimuleren en de maatschappelijke positionering van het cultureel erfgoed versterken, blijven de strategische doelstellingen van het beleid van de minister. Hij wenst hiermee de gemeenschapsvormende functie van het cultureel erfgoed te benadrukken.

Vandaar dat de verdere uitbouw van een *integraal en geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid* een belangrijke uitdaging is voor deze regeerperiode. Dit is per definitie gebouwd op een complementariteit tussen het lokale en het landelijke niveau, dat tevens instaat voor het internationale niveau. Structureel overleg met de andere bestuursniveaus wordt voortgezet. Dit kadert trouwens binnen de afspraken van het kerntakendebat.

Elke erfgoedactor (museum, archiefinstelling, erfgoedorganisatie enzovoort) heeft de taak om vanuit een geïntegreerde aanpak een kwaliteitsvolle en duurzame zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed te stimuleren. Een evenwicht tussen de verschillende functies (behoud en beheer, wetenschappelijk onderzoek, presentatie) is hierbij belangrijk.

Met het *Topstukkendecreet* heeft Vlaanderen een wettelijk kader gecreëerd voor de bescherming

van het belangrijkste roerend cultureel erfgoed dat vanwege zijn bijzondere archeologische, historische, cultuurhistorische, artistieke of wetenschappelijke betekenis voor de Vlaamse Gemeenschap in Vlaanderen bewaard moet blijven.

Het museumbeleid streeft ernaar de kwaliteit en de professionaliteit van de museale werking te verhogen, wat mee resulteert in een betere publieksontsluiting. De instrumenten hiervoor zijn: erkenning van een museum op basis van kwaliteitscriteria en een subsidieregeling, en subsidies voor overkoepelende samenwerkingsverbanden met een voorbeeldfunctie of een internationale profilering.

Het *Archiefdecreet* voorziet een subsidieregeling op het vlak van culturele ontsluiting van privaatrechtelijke archieven, bewaarbibliotheken en documentatiecentra. In dit decreet krijgen verschillende initiatieven een (vernieuwde) decretale basis : de archief- en documentatiecentra op basis van maatschappelijk-filosofische stromingen, de archief- en documentatiecentra op basis van culturele thema's, en de projecten voor privaatrechtelijke archieven.

Het *Decreet op de Volkscultuur* en de activiteiten van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw hebben op korte tijd tot effect gehad dat zich een aparte sector uitkristalliseerde, die tegelijk een beweging op gang bracht van volksontwikkeling naar cultureel erfgoed. Een belangrijke impuls om het immateriële erfgoed naar waarde te leren schatten kwam er met de Unesco-conventie van 17 oktober 2003. Het thema 'culturele diversiteit' verdient daarbij de nodige aandacht. De bekrachtiging van deze conventie is belangrijk. De Vlaamse overheid heeft immers een taak op te nemen bij de implementatie.

De *erfgoedconvenants* zijn een mooi voorbeeld van geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid. Ze spelen tegelijk een versterkende rol in de uitbouw van een impulsbeleid ten aanzien van de steden en gemeenten. Zij moeten voor een erfgoedbeleid op maat zorgen, aangepast aan de behoeften van de gemeenten of samenwerkingsverbanden van omliggende gemeenten waar zich het erfgoed bevindt, en dicht bij de lokale bevolking. Het is belangrijk dat de erfgoedcel die het convenant uitvoert, niet enkel met de gevestigde instellingen samenwerkt, maar ook met bijvoorbeeld allerlei lokale vrijwilligersorganisaties. Een uitbreiding van de toepassing van dit beleidsinstrument is noodzakelijk om de dynamiek die werd opgestart te kunnen voortzetten. Met het Erfgoeddecreet beschikken de erfgoedconvenants over een decretale basis. Op dit ogenblik loopt de procedure voor nieuwe convenants vanaf 2005.
In het streven naar een geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid is het belangrijk dat de cultureel-erfgoedsteunpunten, Culturele Biografie Vlaanderen vzw en Vlaams Centrum voor Volkscultuur VZW, hun werking verder op elkaar afstemmen. Het toepassingsveld van het consulentschap, dat opgestart werd in het kader van het Museumdecreet (1996), werd uitgebreid naar het volledige cultureel-erfgoedveld. De publieke ontsluiting en herintegratie van het cultureel erfgoed in de maatschappij moeten een verhoogde belangstelling voor dat erfgoed genereren. De zichtbaarheid vergroten is een aandachtspunt. Een initiatief als de Erfgoeddag vervult hierbij een belangrijke rol.

De zorg voor de eigen collectie van de Vlaamse Gemeenschap vormt eveneens een belangrijk aandachtspunt. De Vlaamse Gemeenschap beheert momenteel een collectie van een negentienduizendtal kunstwerken. Twaalfduizend van deze werken worden mee beheerd door de Franse Gemeenschap. De aandacht bij de eigen verzameling gaat prioritair naar het optimaliseren van het behoud, beheer en ontsluiting. Er wordt gewerkt aan de verdere integratie van externe deskundigheid binnen de continue werking (opstellen collectieplan en restauratieplan).

Daarnaast wil de minister in deze beleidsperiode een experimentele aankoopregeling uitbouwen voor wat betreft de aankoop van sleutelstukken voor de belangrijke museale collecties in Vlaanderen. Waar men zich voorheen concentreerde op de aankoop van hedendaagse kunst, wordt dit opengetrokken naar erfgoed. De libellé van de basisallocatie 74.80 werd dan ook in die zin aangepast.

De minister heeft ervoor geopteerd om voor 2005 prioriteit te geven aan de *erfgoedconvenants*. Deze basisallocatie (43.01 Erfgoedconvenants) werd verhoogd van 2.670.000 euro tot een bedrag van 3.170.000 euro, dit impliceert een verhoging van 500.000 euro. De subsidie voor de uitvoering van de erfgoedconvenants moet deze steden of samenwerkingsverbanden van gemeenten, toelaten een inhaalbeweging te maken met het oog op het behoud, het beheer, de beveiliging en de ontsluiting van het roerend en immaterieel cultureel erfgoed.

Deze werkingssubsidie bevat de financiële middelen voor de ondersteuning van de jaarlijkse personeels- en werkingskosten van de erfgoedcel. De erfgoedcel voert het convenant uit. Zoals de minister al stelde, was een uitbreiding van de toepassing van dit beleidsinstrument noodzakelijk om de dynamiek die werd opgestart te kunnen voortzetten.

– Programma 45.4 Muziek, letteren en podiumkunsten

Wat programma 45.4 betreft worden vooreerst de subsidies voor culturele en kunstkritische boeken, tijdschriften en andere uitgaven voor 2005 terug op het peil van de vorige jaren gecontinueerd.

De subsidies aan professionele ensembles, concertorganisaties, muziekclubs, muziekeducatieve organisaties en festivals, het Muziekcentrum van de Vlaamse Gemeenschap en compositieopdrachten en het verlenen van werkbeurzen verhogen met 50.000 euro. Dit krediet is bestemd voor de uitvoering van het *muziekdecreet* van 31.03.1998. Er zijn vijf vormen van subsidiëring. De minister overloopt die even en licht toe wat relevant kan zijn bij deze begrotingsopmaak.

De vierjarige subsidiëring van erkende muziekverenigingen slaat op professionele muziekensembles, concertorganisaties, muziekclubs, festivals of muziekeducatieve organisaties waaraan de Vlaamse Regering een 'erkenning', als kwaliteitslabel, en een 'vierjarig financieringsbudget' als een minimumsubsidie gedurende een periode van 4 jaar, heeft toegekend.

Er is een algemene subsidie-enveloppe nodig van 16.469.000 euro voor de huidige subsidiëring voor de erkende muziekensembles, concertorganisaties, muziekclubs, muziekeducatieve organisaties en festivals voor de periode 2003-2006.

Na een procedure voor de Raad van State heeft de Vlaamse Regering op 8 oktober 2004 beslist om het muziekensemble 'Flanders Recorder Quartet – 4 op 'n Rij' te erkennen voor de periode 2003-2006 zonder subsidiëring.

De jaarlijkse subsidiëring van muziekprojecten slaat op culturele initiatieven waarbij muziek de hoofdcomponent vormt met inbegrip van subsidie voor realisatie van cd- of lp-opnamen.

Verder is er de subsidiëring van compositieopdrachten. Een vierde subsidiëringsvorm is de toekenning van werkbeurzen aan componisten, uitvoerende musici, musicologen en cultuurmanagers. Voor de subsidiëring van deze drie soorten muziekprojecten zal voor 2005 in een bedrag van 1.126.586 euro zijn voorzien. Ten slotte wordt er overeenkomstig het besluit houdende de subsidiering van het Muziekcentrum Vlaanderen aan het Muziekcentrum van de Vlaamse Gemeenschap of Muziekcentrum Vlaanderen voor de periode 2003-2006 een jaarlijks subsidiebedrag toegekend, thans berekend op 808.414,20 euro.

Verder worden binnen dit programma de *subsidies voor vzw Paleis in vereffening* verminderd met 42.000 euro. De subsidie, die vroeger via programma 45.40, basisallocatie 33.49 ('Subsidie aan diverse Brusselse Podia') aan de vzw Paleis werd verleend, werd vanaf 2003 aan de nv PSK toegekend om tot een eenduidige en transparante subsidiëring via één kanaal te komen, waarbij de subsidiegelden bij één ontvanger terechtkomen. De vzw Paleis had dan ook geen activiteiten meer en had ook geen personeel meer in loondienst, aangezien de werkzaamheden van vzw Paleis en het personeel door de nv Paleis voor Schone Kunsten werden overgenomen. De vzw Paleis had bijgevolg geen bestaansreden meer en wenste tot ontbinding over te gaan. Het krediet van 42.000 euro dat via de eerste begrotingscontrole in 2004 werd ingeschreven, diende om de kosten voor de vereffening van de vzw te dekken. Aangezien het een eenmalige uitgave betrof, wordt het krediet op deze 'promemorie' basisallocatie voor 2005 tot 0 herleid.

Daarnaast wordt er een nieuwe allocatie gecreëerd *'Subsidies voor aanvullende tewerkstelling in de sectoren Muziek, Letteren en Podiumkunsten'* met een budget van 2.599.000 euro, dat getransfereerd wordt vanuit programma 45.5 Met de middelen van deze basisallocatie wordt de regularisatie van de vroegere DAC-projecten in de culturele en sociaal-culturele sectoren verder opgevolgd.

De subsidie aan de *KVS* voor het gebruik van een locatie tijdens de verbouwingswerken wordt verminderd tot 0. De twee huurovereenkomsten vingen immers aan op 01/06/1999 en liepen tot 31/05/2004. Er dienen bijgevolg geen kredieten meer op deze basisallocatie te worden ingeschreven.

De minister heeft een gelijksoortig bedrag overgemaakt aan de VGC ingevolge de afspraken die de voormalige minister van Cultuur maakte aangaande een overeenkomst tussen de Stad Brussel, de VGC en de Vlaamse Gemeenschap. Die komt erop neer dat de VGC een eenmalige kost van de Stad Brussel overneemt weliswaar met middelen van de Vlaamse Gemeenschap. Het bedrag van 300.000 euro zal extra worden toegevoegd voor de uitvoering van het Kunstendecreet vanaf 2006.

Voor *de vzw Vlaams Omroeporkest en Kamerkoor* is er een verhoging van de subsidie met 3.300.000 euro. Deze basisallocatie bevat het globale krediet voor alle werkings- en personeelskosten die verband houden met het Vlaams Radio Orkest en het Vlaams Radio Koor, waaronder een aantal voormalige contractuele VRT-personeelsleden. In functie van de evolutie van de kosten die de VRT nog ten laste moet nemen, zal het benodigde krediet voorzien onder de basisallocatie 33.47 overgeheveld worden in de loop van 2005 naar de basisallocatie 41.05. Het resterende gedeelte van die basisallocatie wordt aan de vzw 'Vlaams Omroeporkest en Kamerkoor' toegekend als tussenkomst in de eigen personeels- en werkingskosten van die vereniging. Dit verklaart ook waarom ba 41.05 op 0 gebracht is.

Tot slot worden de subsidies aan de *Stichting Lezen Vlaanderen* verhoogd met 325.000 euro. In 2005 is het de bedoeling om de literaire lezingen, die nu bij het Vlaams Fonds voor de Letteren aan te vragen zijn, over te hevelen naar de Stichting Lezen Vlaanderen, om ze als element van leesbevordering uit te bouwen. De uitgaven die door het Vlaams Fonds voor de Letteren daaraan werden besteed, worden van de dotatie (programma 45.40, basisallocatie 41.02) in mindering gebracht, a rato van 325.000 euro.

– Programma 45.5 Algemeen cultuurbeleid

De enige echte beperking die in 2005 wordt doorgevoerd op programma 45.5 is een daling met 90.000 euro van de internationale kredieten op allocatie 12.22. De vermindering op het communicatiebudget met 100.000 is een transfer naar het Vlaams Nederlands huis, zoals voorzien naar aanleiding van de opening van dit huis. Deze transfer maakt ook mogelijk dat het met Nederland afgesproken groeipad gerespecteerd wordt.

De daling van 2.629.000 euro op de kredieten van de geregulariseerde *DAC'ers* is dan weer een gevolg van een heralloceren van deze middelen naar andere, betrokken allocaties, met als opvallendste transfer deze naar het programma Muziek Letteren en Podiumkunsten.

Opvallend is ook de creatie van een nieuwe allocatie, met name van een provisioneel ordonnanceringskrediet van 70.000 euro dat aanwendbaar is voor andere gesplitste ordonnanceringkredieten. Dit krediet is afkomstig van een identieke allocatie die eerder bestond op niveau van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

De stijging van 281.000 euro op de werkingsmiddelen van de administratie is noodzakelijk om de werking van de diverse beoordelingscommissies, die opstarten in het kader van het nieuwe kunstendecreet, te kunnen betalen.

De stijging met 1.561.000 euro op allocatie 33.06 is conform het groeipad afgesproken in het kader van de Vlaamse intersectorale akkoorden.

Opvallende stijgers zijn verder de internationale subsidies, waar 209.000 euro een minimale input is om de hoge ambities van het regeerprogramma waar te maken, en de stijging met 700.000 voor Cultuurnet, ter beschikking gesteld voor de werking van de cultuurdatabank en de verdere uitbouw van het cultuurcontactpunt Vlaanderen.

De daling van 560.000 euro als dotatie aan het *FOCI* is mogelijk door de extra inspanning die geleverd werd naar aanleiding van Begrotingscontrole 2004 en waardoor de betalingskredieten voldoende zijn. Deze dotatie wordt op 14.820.000 euro gebracht, in overeenstemming met de betaalprognoses voor 2005. De vastleggingsmachtigingen worden teruggebracht naar het oorspronkelijke niveau van de begroting 2004:12.151.000 euro. Tot slot wordt er ook een nieuwe allocatie gecreëerd met 500.000 euro als niet-gesplitst krediet. Het is de bedoeling van de minister om volgend jaar een aantal van de gebouwen die momenteel eigendom zijn van het FOCI, te verkopen. In de mate dat deze gebouwen in gebruik zijn van vzw's die door de Vlaamse Gemeenschap worden gesubsidieerd, is het noodzakelijk om voor deze organisaties middelen te voorzien waardoor de huurlast gedragen kan worden.

– Programma 72.1 Filmbeleid en audiovisuele cultuur

Voor programma 72.1 worden de bedragen in deze begroting teruggezet naar het niveau van de oorspronkelijke begroting 2004.

– Afsluitende evaluatie van de beleidskredieten

De minister sluit af met een algemene evaluatie van de kredieten. Als men rekening houdt met het feit dat de gemiddelde besparing voor 2004 tussen de 8 tot 10 procent bedraagt voor de hele Vlaamse overheid en dat er voor 2005 een extra besparing van 8 tot 10 procent moest worden doorgevoerd voor de hele Vlaamse overheid, stelt men vast dat er in de begroting Cultuur een besparing wordt doorgevoerd ten opzichte van wat oorspronkelijk was voorzien, maar dat die besparing absoluut geen besparing is ten opzichte van 2003. In 2004 is er immers een stijging van 11.714.000 euro.

De reële besparing voor Cultuur 2004 ten opzichte van de eerste begrotingscontrole (zelfs ten opzichte van het initiële bedrag 2004 is het volgens de minister nog altijd een stijging) gaat over 2 miljoen euro op een totaal van meer dan 390 miljoen euro. Als men uit hoofdstuk 45, Administratie Cultuur, het programma 45.1 Jeugd en Sport weglaat, en programma 72.1 Filmbeleid en Audiovisuele Cultuur toevoegt, dan komt men uit op een besparing van 957.000 euro ten opzichte van de eerste begrotingscontrole 2004. Na de begrotingscontrole is er volgens de minister een stijging van 11.019.000 euro in een begrotingsjaar waarin gemiddeld tussen de 8 tot 10 procent besparingen zijn voorzien.

Een gelijksoortige oefening voor de begroting 2005 levert, aldus de minister een totaalbedrag van 405.695.000 euro op. Ten opzichte van de tweede begrotingscontrole 2004 is er een stijging van 14.355.000 euro; ten opzichte van de eerste begroting is er een stijging van 12.273.000 euro. Dat wil zeggen dat er in totaal een blijvende stijging is, die ook jaarlijks vergelijkbaar is, niettegenstaande er gemiddeld ook een forse inlevering moet worden doorgevoerd. Als men uit hoofdstuk 45, Administratie Cultuur, het programma 45.1 Jeugd en Sport weglaat, en programma 72.1 Filmbeleid en Audiovisuele Cultuur toevoegt, stelt men ten opzichte van de tweede begrotingscontrole 2004 een stijging vast van 358.135.000 euro tot 371.099.000 euro of een stijging van 12.419.000 euro ten opzichte van de tweede begrotingscontrole. Dit is nog steeds een stijging van 11.862.000 euro ten opzichte van de eerste begrotingscontrole.

Het initiële bedrag 2004 lag lager dan na de tweede begrotingscontrole. De minister toont hiermee aan dat de evolutie van de budgetten voor cultuur en film, ondanks de besparingen die moesten doorgevoerd worden, geenszins aanleiding zijn om te gaan blozen. Integendeel zelfs: wetende dat 2004 en 2005 de moeilijkste jaren van deze legislatuur zijn, geven de cijfers toch een mooi perspectief op de noodzakelijke middelen die politiek werden afgedwongen tijdens de regeringsonderhandelingen om de ambities van de beleidsnota ook te verwezenlijken.

De minister belooft rekening te zullen houden met de opmerkingen van de commissieleden en, na prospectie op het veld, om tegen eind januari een aanvulling van de beleidsnota te kunnen opstellen. Hij hoopt hierdoor de discussie het gewicht te geven dat ze verdient.

2. Algemene bespreking

A. Bespreking van de beleidsnota Cultuur

– Tussenkomst van de heer Jos Stassen

De heer Jos Stassen merkt op dat de budgetverhoging van de minister enkel de uitvoering betreft van engagementen die werden aangegaan door voormalig minister Van Grembergen. Bijvoorbeeld voor het decreet sociaal-cultureel vormingswerk gaat om 150 miljoen frank extra en niet om 300 miljoen die minister Anciaux intertijd had beloofd.

De minister deelt mee dat het tekort van 2003 nu wordt toegevoegd. Voormalig minister Van Grembergen heeft toen wel degelijk een verhoging gerealiseerd, maar wat toen niet gegund werd, wordt nu toegevoegd. Maar het doet er uiteindelijk niet toe wie wat realiseerde. Belangrijk is dat het werd gerealiseerd.

De heer Stassen vindt de voorgestelde beleidsnota enerzijds een voortzetting van het verleden, en anderzijds weinig ambitieus. Het grootste deel van de voorgestelde engagementen is niets meer dan de uitvoering van de maatregelen uit de vorige regeerperiode. Er wordt een analyse gegeven van

een aantal maatschappelijke problemen en het antwoord dat de cultuur hierop kan geven, maar hij vindt weinig concrete zaken die hem kunnen enthousiasmeren. De enige grote vernieuwing is wat de Vlaamse Directie voor Podiumkunsten (VDP) in de verkiezingsperiode inzake culturele industrie zelf lanceerde. Spreker vindt het overigens niet meer dan normaal dat het Vlaamse Gewest een beleid voert waarbij belangrijke industrieën ondersteund worden door economische maatregelen. Of het daarbij over Volvo, Ford of popfestivals gaat maakt in wezen niets uit. Het is dan ook niet meer dan logisch dat de VDP daaromtrent een beleid vraagt. In de grote Vlaamse economische structuren was de cultuurwereld helaas nog nooit aan bod gekomen.

De heer Stassen vindt wel dat het antwoord hierop niet enkel uit het departement Cultuur mag komen. De culturele industrie zou eigenlijk moeten ingeschreven worden in de begroting Economie, en niet in Cultuur. De huidige regeling doet de spreker vrezen dat er ten onrechte miljoenen euro's uit de cultuurpot in plaats van uit de economische ondersteuning aan culturele industrie besteed zullen worden.

De minister antwoordt dat hij zonder enige vrees de weddenschap met de heer Stassen wil aangaan. Hij is er zeker van dat het aandeel van cultuur in de totale begroting zal gestegen zijn tijdens deze legislatuur, en dat hij zijn beloften dus zal kunnen nakomen. Door het Kunstendecreet, het Erfgoeddecreet en aanpassingen of impulsen rond sociaalcultureel werk zullen steeds meer instrumenten nodig zijn om in te spelen op de culturele noden van de samenleving. Hij garandeert dat het geld voor de culturele industrie er zal komen, deels uit de privé-, deels uit de economische sector.

Volgens de heer Stassen is het geen kwestie van kijken aan het eind van de regeerperiode of er procentueel al dan niet meer geld naar de gemeenschapssectoren gaat. Hij wijst erop dat de groei in de gemeenschapssectoren die deze regering zal doorvoeren enkel neerkomt op het vervullen van engagementen uit het verleden. Bovendien moet de term "culturele industrie" goed omschreven worden. Als een podiumkunstengezelschap op de markt middelen gaat zoeken om zijn zaal te verbeteren of aan te passen, gaat het niet om cultureeleconomisch geld: het gezelschap zorgt er daar immers enkel voor dat het zijn werk in goede omstandigheden kan uitvoeren. Culturele industrie gaat eerder om mensen die zich op de vrije markt begeven en beroep doen op de overheid inzake economisch ondersteuningsbeleid, risicokapitaal en zo meer. Deze maatregelen moeten vanuit Economie, en niet vanuit Cultuur gefinancierd worden.

De heer Stassen vindt verder in de beleidsnota twee grote blinde vlekken terug, met name de twee grote infrastructuurprojecten die minister Anciaux tijdens zijn vorige beleidsperiode op het getouw zette maar die niet gerealiseerd werden: het groot Europees Huis te Brussel, en het Forum in Gent. Hij vraagt waarom de minister deze projecten niet terug opneemt.

De heer Stassen begrijpt de beleidskeuze van de minister niet inzake besparingen in het lokale cultuurbeleid. De enige uitleg die daaraan zou kunnen gegeven worden is dat die branche in het verleden verwend werd en dat zij het daarom nu met iets minder zal moeten doen. De Raad van State echter denkt daar anders over en spreekt over contractbreuk: de Raad neemt het niet dat in de begroting 2004 een aantal beloften gedaan worden die uiteindelijk weer ingetrokken worden. Spreker herinnert zich nog zeer goed dat in de discussie over het decreet Lokaal Cultuurbeleid in 2001, mevrouw Van Hecke duidelijk stelde dat men het decreet ook diende uit te voeren als het werd goedgekeurd, en dat men moest weten waaraan men begon. De toenmalige meerderheid heeft zich er toen samen met de minister toe verbonden om het decreet volledig uit te voeren. De schepenen van cultuur van een aantal gemeenten hebben die bespreking gebruikt om hun meerderheid te overtuigen om in het lokaal cultuurbeleid te investeren. Andere gemeenten waren van mening dat Vlaanderen al zo vaak beloftes niet heeft nagekomen en dat ze de aanzienlijke middelen voor het lokaal cultuurbeleid toch niet zouden krijgen. Om die reden hebben ze niet deelgenomen aan het decreet. Het erge is dat die laatsten gelijk krijgen, in tegenstelling tot de gemeenten die wel in het decreet zijn gestapt, en die nu serieus moeten inleveren.

Voor 2004 is het duidelijk wat de besparing is op de bibliotheken en de culturele centra, maar in 2005 is er het probleem van de indexering. Eens men de indexering heeft overgeslagen, blijft dat voor altijd meespelen. Het jaar daarna zou men een dubbele indexering, nl. 2005 en 2006 moeten inhalen, anders is dit een eenzijdige contractbreuk ten aanzien van de gemeenten. Die contractbreuk zal nog lang nazinderen en zal het cultuurbeleid

in een aantal gemeenten en steden nog lang onder druk zetten. De keuze staat haaks op het beleid dat men is aangegaan om een deel van het cultuurbeleid op het lokale niveau te gaan voeren. De heer Stassen vindt dat de minister daaraan op een of andere manier moet tegemoetkomen en de besparing moet terugdraaien. Spreker is bereid om samen met de collega's van de meerderheid te zoeken waar men wel kan besparen. Er zijn extra inkomsten in deze begroting. Er is meer geld vanuit de schenkingsrechten. Dat is bijna 3 miljard frank extra ten aanzien van de initiële middelenbegroting. Hij zal terzake een amendement indienen.

De minister stelt dat elke besparing onaangenaam is. Hij wil zijn verantwoordelijkheid niet ontlopen. Als men opeens wordt geconfronteerd met de noodzaak om besparingen door te voeren, dan is het de verantwoordelijkheid van de minister om die besparingen zo klein mogelijk te houden in zijn sector. Hij is daarin geslaagd. Het is ook de verantwoordelijkheid van de minister om de besparingen te zoeken waar ze het minste pijn doen. Hij blijft erbij dat hij die heeft gevonden. Is dat contractbreuk? Iedereen gebruikt het woord dat hem of haar het beste ligt. Het klopt dat een verbintenis niet wordt nagekomen. Als men zo'n groot bedrag moet besparen, kan men dat doen op zaken die vastliggen en komt men terug op een engagement ofwel doet men dat gecentraliseerd op alle mogelijke nieuwe initiatieven of facultatieve subsidies waar men geen verplichting heeft. Dat laatste is niet de keuze van de minister geweest. Gelet op de noodzaak om de creatieve dynamiek niet te fnuiken heeft de minister besparingen doorgevoerd waar hij meent dat die het minste pijn doen. Gelet op het feit dat de besparing wordt verspreid over heel veel initiatieven en gelet op het feit dat het aandeel van de Vlaamse Gemeenschap slechts 20 à 25 procent inhoudt van de subsidies die naar die initiatieven gaan, vindt de minister dat er een juiste, zij het niet aangename, keuze is gemaakt.

De minister is het er niet mee eens dat de besparingsmaatregel blijvend is. Men moet de zaak nuanceren. Vanaf 2005 is er een vertraagde groei. Het gaat om een groei die niets te maken heeft met een blijvende ingreep op het inkomen van mensen. Dat is niet te vergelijken met de indexsprong op lopende lonen. Het is niet correct om de zaak op die manier voor te stellen.

De heer Stassen stelt dat voor de gemeenten die deelnemen aan het decreet Lokaal Cultuurbeleid, een aantal zaken duurder worden. De minister past een indexering toe op de subsidies omdat de levensduurte toeneemt. Omdat hij een keer de indexering overslaat, heeft dat een blijvend effect.

– Tussenkomst van de heer Werner Marginet

De heer Werner Marginet stelt dat onder de voormalige cultuurministers Anciaux I en Van Grembergen, de hervormingen en nieuwe decreten elkaar in hoog tempo afwisselden. Terreinen als erfgoed werden ontdekt en ontgonnen. Daar wordt nu verder op gebouwd. De minister wil tussen 2004 en 2009 "verfijnen en eventueel corrigeren". De nota blijft echter vaag over nieuwe, grote projecten. Over nieuwe infrastructuur wordt niet gerept, op het Holocaustmuseum in Mechelen na.

De heer Marginet vindt in vergelijking met vele andere beleidsdomeinen dat in deze beleidsnota heel weinig wordt veranderd of vernieuwd. Hij stelt vast er veel zal worden 'herschikt' en 'geheroriënteerd', niet alleen op het vlak van de middelen maar ook op het vlak van de organisatievormen. Blijkbaar heeft minister Anciaux ook de semi-professionelen ontdekt. Het amateurcircuit zou meer profijt kunnen halen uit de infrastructuur en de knowhow van de kunstensector. De minister wil daarvoor de juiste kanalen creëren. De cultuurindustrie wordt een onderdeel van het beleid. Dat is onder andere voor de toekomst van de Vlaamse musical belangrijk.

Een ander accent is internationalisering. Niet alleen de eigen muzikanten dienen blijkbaar permanent in de spots te worden gehouden, maar daarnaast worden ook acties aangekondigd om meer van de wereld in Vlaanderen te brengen, met andere woorden 'instraling'. Het SMAK en het MuHKA krijgen bijkomende financiering om aan hun internationale positionering te werken. Internationale netwerken op het vlak van architectuur en beeldende kunst zijn voor de minister heel belangrijk. Toch vraagt de heer Marginet bijzondere aandacht voor de eigen Vlaamse artiesten en muziek, zoals de heer Verstrepen al beklemtoonde tijdens de bespreking van de Beleidsnota Media.

Het veld van de beeldende kunsten is volgens de heer Werner Marginet minder gestructureerd en speelt zich bij uitstek af in de context van een mondiaal beleid. Er is duidelijk ondersubsidiëring. Het Kunstendecreet zou een flexibel instrument vor-

men dat groei- en consolidatiemogelijkheden biedt. Voor het eerst staat het formeel engagement om meer middelen vrij te maken voor beeldende kunst op papier. Ook de uitbouw van de internationale netwerken en de positie van de kunstenaar krijgen aandacht. Spreker blijft echter bezorgd over het gevaar van commercialisering en de wens om ook wat moeilijker leefbare Vlaamse film een kans te geven. Er is sprake van een flankerend en marktcorrigerend beleid, en de minister onderzoekt het nut van een culturele investeringsmaatschappij en van distributiepremies of exploitatiesteun voor films van eigen bodem. Ook audiovisueel onderwijs moet volgens de spreker belangrijker worden.

Inzake podiumkunsten hoeft men volgens de heer Werner Marginet niet op veel verschuivingen te rekenen. Er is een probleem inzake overaanbod en de spreiding van experimentele producties.

Volgens de heer Marginet erkent de minister dat de culturele subsidiepot voor de Letteren stiefmoederlijk is behandeld al wil hij daar tijdens de regeerperiode 2004-2009 verandering in brengen. Zo zou de minister willen dat de aandacht voor de stripwereld, inclusief verhaal én beeld, deel gaat uitmaken van zijn letterenbeleid. De minister ontvouwde bij de opening van de 68e Boekenbeurs in Antwerpen het plan om de komende vier jaar een miljoen boeken aan de lagere scholen te schenken. Hij wil onderzoeken of hij de voorwaarden kan verbeteren voor die boekhandelaars, die hun adviesfunctie ter harte nemen en die een brede boekenplank willen vullen met niet alledaagse, zeldzame boeken. Democratie betekent voor de minister blijkbaar vooral minderheden aan het woord laten. Hij wil het probleem van de 'ontlezing' bij de wortels aanpakken. Samen met zijn collega van Onderwijs wil hij tijdens de komende regeerperiode niet minder dan een miljoen boeken schenken aan de Vlaamse lagere scholen schenken.

De minister wil blijkbaar een klasbibliotheek in de 25.000 Vlaamse lagere-schoolklassen. Zo zouden alle kinderen, en dus niet alleen de beste scholen, van jongsaf in contact komen met boeken. De minister wil het plan bespreken met de minister van Onderwijs Vandenbroucke. De overheid zou een deel betalen en privé-sponsors de rest. De uitgevers zijn uiteraard erg geïnteresseerd want ze horen de kassa al rinkelen. De klasbibliotheek zou een voorbeeld moeten worden van wat de minister 'de brede boekenplank' noemt: een zo breed mogelijk assortiment van titels, met andere woorden 'librodiversiteit'.

Spreker merkt op dat er in de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en de VRT geen cultuurparagraaf werd opgenomen. Cultuur en leescultuur moeten zoveel mogelijk aan bod komen in verschillende programma's. De VRT moet kansen geven aan Vlaamse kunstenaars en de educatieve taak ter harte nemen. Ook de samenwerking met het Vlaams Audiovisueel Fonds moet in de beheersovereenkomst met de omroep staan.

Er komt blijkbaar een nieuw evenement rond de alledaagse eetcultuur. Een laagdrempelig initiatief, zoals de 'Semaine du goût' in Frankrijk. Het project wil erfgoed op een aantrekkelijke manier onder de aandacht brengen en cultuur, toerisme, horeca, onderwijs en media laten samenwerken.

Spreker verwijst naar de woordvoerder van de koepel van onafhankelijke boekhandelaren die de subsidies voor boekhandels een slecht idee vindt. Men onderwerpt zich aan de grillen van een minister en de volgende schaft die maatregel toch af. Er is vooral behoefte aan uitgekiende promotieplannen. Als een uitgever een boek wil uitgeven en hij wil een subsidie van het Fonds voor de Letteren, moet hij tegelijk kunnen garanderen dat dit boek ook bij de lezers geraakt. Boekhandel en uitgever moeten gezamenlijk een promotieplan uittekenen.

Stripverhalen zijn inderdaad te lang taboe geweest. Ze werden door veel mensen te lang als minderwaardig beschouwd. Vlaanderen en Wallonië en Frankrijk maken de top uit van de steeds groeiende stripwereld, maar net als bij de traditionele literatuur is er veel kaf tussen het koren. Het zal de taak zijn van de organisatoren – de leerkrachten en de andere personen die als tussenpersoon fungeren, in afspraak en debat met de leerlingen – om het kaf van het koren te scheiden.

Binnen het departement Onderwijs zou er een expertisecel komen waaraan ook Cultuur zal meewerken. Cultuureducatie op scholen zou een van de prioriteiten worden.

In tegenstelling tot vijf jaar geleden rept de minister blijkbaar met geen woord over spraakmakende projecten, zoals het Gentse Muziekforum of het Brussels Europees Theater. Nu het decreet op het lokaal cultuurbeleid in het vriesvak steekt ('na het

groter dan verwachte succes van het decreet en op grond van de beperkte financiële ruimte wordt een rustperiode ingebouwd'), lijkt de minister vooral te willen inzetten op de internationaal georiënteerde cultuur, die zich vooral in de grote steden concentreert.

De beleidsnota vermeldt dat het cultuurbeleid Antwerpen, Gent en Brussel als grote steden beschouwt omdat ze gekenmerkt zijn door een gedifferentieerd cultuuraanbod, een gedegen infrastructuur, veel vakkennis en een internationale horizon. In de beleidsnota is geen plaats voor nieuwe megaprojecten als uithangborden van een bruisend stedelijk leven, maar des te meer voor een veelheid van bestaande dan wel kleine initiatieven. De heer Marginet vraagt of het daarom is dat de minister heel vaag blijft over het Muziekforum te Gent. De voltallige regering zal moeten beslissen, ook over het MAS. De beleidsnota blijft vaag over de grote culturele instellingen van de Vlaamse Gemeenschap. Er is een audit geweest. Eerst moet worden bepaald wat zo'n instelling hoort te zijn en wat haar internationale positie is. Ook moet worden vastgelegd wie ervoor in aanmerking komt en ten slotte moeten er middelen worden gewaarborgd. Dat kunnen meer of minder instellingen zijn dan vandaag. De minister zal daar in 2005 blijkbaar over beslissen op basis van 'objectieve criteria', en er moeten extra investeringen in Brussel komen.

De ambitie inzake het 'slechten van de participatiedrempels' loopt volgens de heer Werner Marginet als een rode draad door de beleidsnota. Met betrekking tot het lokale cultuurbeleid komt er een 'rustperiode' en een evaluatie tegen 2007. De minister wil 'vrijetijdswinkels' oprichten: cultuurwinkel, toeristisch infokantoor en sportlijn. Daarvoor zou de band tussen cultuur, sport en toerisme concreter moeten worden. Er zou een Vlaams overkoepelend kenniscentrum voor digitale cultuur komen. Ook 'culturele inhouden' zouden moeten worden bewaard en ontsloten.

Het valt de heer Marginet op dat er veel overlappingen en overkoepelingen zijn, zowel binnen de eigen bevoegdheden van de minister als in de interacties met de collega's. Het plaatje van de een miljoen boeken past perfect in Onderwijs, Jeugd en Cultuur. Zolang de minister met zichzelf moet onderhandelen, zal dat voor weinig problemen zorgen. De vraag is hoe het zit met de andere collega's. Delen ze de bekommernissen van de minister? Zijn ze ook vragende partij?

Wat de begroting betreft krijgt de minister er de laatste dagen enorm van langs. Tientallen Vlaamse bibliotheken en cultuurcentra voeren actie tegen de besparingen op het lokaal cultuurbeleid, die de minister dit jaar nog doorvoert. Er hangen zwarte vlaggen en de bezoekers worden ingelicht over de besparingsmaatregelen. In sommige bibliotheken, zoals die van Aarschot en Gent, dragen de personeelsleden zwarte kledij. Volgens een medewerker van de Bibliotheek Gent staan de zwarte vlaggen met gaten erin symbool voor de drastische ingrepen die de minister heeft doorgevoerd. Alle bezoekers van een van de 14 Gentse bibliotheekfilialen zien ook stroppen hangen om duidelijk te maken dat het bibliotheekwerk wordt vastgesnoerd door deze besparingen.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, die de actiedag samen met de Vlaamse Cultuurcentra en de Vlaamse Vereniging van Bibliotheken organiseerde, noemt het bezuinigingsbeleid verontrustend voor de lokale besturen. Veel culturele centra hebben de financiële middelen die hen al waren beloofd, maar die nu worden toegekend, immers al uitgegeven of meegerekend in de programmering voor de nabije toekomst. Dat is financieel gezien een slechte timing, net zoals bij het jeugdbeleid.

Ook het cultuurcentrum van Ternat komt in ernstige moeilijkheden nu het plots over 6.500 euro minder subsidies beschikt. De besparingen op het lokaal cultuurbeleid bedragen 3,2 miljoen euro of 3,38 procent van de voorziene subsidies. Voor de 59 Vlaamse cultuurcentra betekent die besparing een verschrikkelijk verlies. De minister maakte zijn plannen op 8 november in een brief aan de gemeenten bekend, maar benadrukte wel dat het om een eenmalige maatregel gaat. Ook dat verhaal van de eenmalige maatregel werd reeds dikwijls gehoord binnen het jeugdbeleid. En ook hiermee kan het Vlaams Belang onmogelijk akkoord gaan. De minister maakte vergelijkingen met de voorbije jaren, met 2003, zodat de rekening uiteindelijk positief is. Maar zo werkt het niet. Het gaat wel degelijk om besparingen.

Ook de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding is blijkbaar allesbehalve gelukkig. Op 17 november 2004 heeft hij op eigen initiatief van gedachten gewisseld over de uitvoering van de begroting 2004 en de ontwerpbegroting 2005. De Raad kan niet akkoord gaan met een werkwijze waarbij gemeenten en organisaties twee maanden voor het

einde van het lopende begrotingsjaar op de hoogte worden gebracht van een belangrijke lineaire besparingsmaatregel op toegezegde kredieten. De Raad betreurt dat de vereiste financiële middelen niet worden gewaarborgd. De Raad rekent erop dat de begrotingsbesprekingen in het Vlaams Parlement zullen leiden tot een bijsturing van deze begrotingen.

De heer Werner Marginet hoopt dat de Vlaamse overheid een actief en evenwichtig cultuurbeleid zal voeren, waarbij erfgoed en ruimtelijke ordening gelijk sporen, waarbij het cultuurbeleid oog heeft voor kwaliteit en minder voor goedkope provocatie en waarbij cultuurspreiding verstandig gebeurt, zonder positieve discriminatie en waarbij geen verkapte politisering van het cultuurbeleid plaatsgrijpt. Hij besluit dat cultuur een belangrijk thema is.

– Tussenkomst van de heer Steven Vanackere

De heer Vanackere heeft het over de beleidsnota en over de begroting en in het bijzonder over het lokaal cultuurbeleid. Hij vraagt zich af of er continuïteit is in het beleid of niet. Continuïteit is niet alleen een kwestie van verklaringen, maar ook van daden, wat onder meer moet blijken uit de begroting. Toch zijn er enkele nieuwigheden. De theoretische en maatschappelijke visie die verwoord wordt in de uitgangspunten van de beleidsnota en die goed aansluit bij het hedendaagse cultuurwetenschappelijke discours, kan hij onderschrijven. Sommige uitgangspunten getuigen echter van een andere beleidsvisie dan deze die ten grondslag ligt aan het huidige decretale kader. In de beleidsnota wordt bijvoorbeeld de nadruk gelegd op gemeenschapsvorming, sociaal-cultureel werk en een aantal aspecten van de interculturele samenwerking. Het aanbod van de erkende gespecialiseerde vormingsinstellingen is echter vooral gericht op meer individualistische persoonlijkheidsvorming. De regionale volkshogescholen richten zich bijvoorbeeld vooral op goed opgeleide individuen uit de middenklasse. Spreker meent dat er ook in de feiten meer de nadruk zal moeten worden gelegd op een aantal elementen van gemeenschapsvorming. Hij beseft dat dit tegelijk ook een pleidooi is voor het middenveld.

De heer Vanackere voelt ook een zekere spanning in het theoretisch concept van de kiezende overheid. Dat begrip impliceert dat de overheid het lef moet hebben om niet alleen te betalen, maar ook te sturen. Hij beseft dat dit een delicaat debat is. Hij betwijfelt evenwel of de minister binnen het huidige decretale kader over de nodige instrumenten beschikt om deze ambitie waar te maken.

De samenstelling en de rol van de adviescommissies zijn in dit verband erg belangrijk. Een voorwaarde is dat deze organen een mission statement hebben die veel concreter is dan nu het geval is. Hij meent dat men de rol van de adviescommissies beter zou moeten valoriseren, en kijkt met nieuwsgierigheid uit naar de aanpak van de minister.

De minister zal zijn decretaal kader moeten wijzigen om inhoud te geven aan zijn theoretische beschouwingen. Spreker meent dat de decreten van de vorige regeerperiode in de nabije toekomst grondig moeten worden geëvalueerd en desgevallend bijgestuurd. Deze decreten werden door CD&V niet mee goedgekeurd. Dat betekent nog niet dat er een tabula rasa moet komen. Het gaat hem niet alleen om de budgettaire component, er moeten ook een aantal inhoudelijke keuzes worden bijgestuurd, zoals bijvoorbeeld de vermindering van de planlast. Het kan een grote troost zijn wanneer de overheid op een bepaald ogenblik aan een sector moet meedelen dat de middelen niet onbeperkt zijn. Nu besteden de betrokken organisaties veel tijd aan het uitschrijven van beleidsplannen in functie van subsidiëring. Indien men de beleidsplannen zou beperken tot het formuleren van goed gemotiveerde doelstellingen, zou er in de culturele sector misschien meer tijd overblijven voor creatief werk. Bovendien moet men klare taal durven spreken en duidelijke perspectieven geven op lange termijn, liever dan de betrokken sector te laten zwalpen tussen hoop en wanhoop.

De ministeriële klemtonen voor de beoordelingscriteria voor het Kunstendecreet zijn volgens de heer Vanackere moeilijk te hanteren omdat de betrokken organisaties er nog geen rekening konden mee houden bij het opstellen van hun subsidieaanvraag. Ze kunnen er dus eigenlijk ook niet op beoordeeld worden. De problemen bij de laatste beoordeling van het teksttheater zijn dus niet voor herhaling vatbaar.

Ongetwijfeld heeft de minister een beleidsvisie op de muzieksector, maar in de beleidsnota staat er niet zoveel over te lezen. Spreker hoopt dat de tweede versie van de beleidsnota concreter zal zijn.

Het internationale cultuurbeleid is zwak uitgewerkt. Als een beleidsnota in een eerste fase nog wat vaag is, is dat ook een kans om te werken op basis van een advies van de Raad voor Cultuur en misschien ook op basis van een vergelijkende wetenschappelijke studie van het internationaal cultuurbeleid in andere landen.

Er is volgens de spreker blijkbaar een moeizame verhouding tussen Beter Bestuurlijk Beleid en de cultuursector. De deskundigheid over uiteenlopende beleidsdomeinen als Cultuur, Jeugd, Media en Sport is niet in een persoon terug te vinden. Daarom is het niet evident de adviescommissies van de verschillende bevoegdheden van de minister te versmelten tot een moloch die over al deze beleidsdomeinen zou moeten adviseren. Ook de keuze van het instrumentarium van EVA's en IVA's vindt hij minder evident. Hij denkt dat beheersovereenkomsten en convenants beter geschikt zijn om rekening te houden met de individualiteit van bepaalde instellingen en organisaties. Hierover zou hij graag wat meer duidelijkheid hebben. Hij heeft de indruk dat ook de minister van oordeel is dat er grenzen zijn aan wat in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid kan worden toegepast op een goed en modern cultuurbeleid.

De heer Vanackere is het eens met de minister dat het kerntakendebat moet worden afgerond. Een dergelijk debat moet men voeren aan het begin van de regeerperiode. Hij beaamt dat een reorganisatie en een betere coördinatie in de taken van de steunpunten nuttig zou zijn, en heeft daarbij nog twee bedenkingen. Hij krijgt de indruk dat de overheid soms wat te veel met de steunpunten praat over de sector in plaats van rechtstreeks mét de sector, al is hij het er wel mee eens dat de steunpunten een onvervangbare rol te spelen hebben. Deze bemerking is volgens hem in overeenstemming met het theoretisch kader van de beleidsnota en een perfecte illustratie van het motto van deze regering, namelijk vertrouwen geven en verantwoordelijkheid nemen.

De minister is het volledig eens met deze opmerking van de heer Vanackere. Hij kondigt een aangepaste en vervolledigde versie van de beleidsnota aan voor begin 2005. Na de bespreking in het parlement zal de regering een permanente dialoog opzetten met de sector.

De heer Vanackere meent dat het erfgoedbeleid niet alleen publieksgericht en sensibiliserend moet zijn. Het erfgoed moet ook op een adequate manier bewaard worden. Hij dringt ook aan op een grotere coördinatie tussen het roerend en het onroerend erfgoed, dit om ongezonde concurrentie te voorkomen. Hij vindt het een goede zaak dat er op basis van het Archiefdecreet thema-archieven werden erkend. Na de inventarisering willen deze organisaties echter vaak een permanente bewaarinstelling worden voor hun thema. Dan dreigt overlapping met de bestaande instellingen. Hij citeert het voorbeeld van het Architectuurarchief en het Sint-Lucasarchief, en benadrukt dat synergie kostenbesparend kan werken.

Als amateur-oenoloog heeft de heer Vanackere geen problemen met het belang van de eetcultuur. Hij benadrukt echter dat eetcultuur niet alleen over eten, maar ook over drinken gaat.

Hij dringt erop aan dat de uitvoering en de evaluatie van het huidige VIA (Vlaams Intersectoraal Akkoord) gebeurt vóór er een nieuw VIA wordt gesloten. Vooral de professionalisering van de sector moet worden onderzocht.

In de beleidsnota Cultuur heeft de spreker niets gelezen over de billijke vergoeding, wel in die van Jeugd. Hij dringt erop aan dat een globale regeling wordt uitgewerkt voor het hele verenigingsleven, zoals in het regeerakkoord werd bepaald. Hij benadrukt dat een beleidsnota in geen geval vager kan zijn dan een regeerakkoord. Voor het statuut van de vrijwilliger is dat op dit ogenblik wel het geval.

Als CD&V de voorbije vijf jaar oppositie heeft gevoerd, dan had dit volgens de heer Vanackere onder meer te maken met de overtuiging dat er onvoldoende garanties waren dat de beleidsintenties in daden werden omgezet, wat vaak te maken had met een gebrek aan middelen. Vaak kwam de regering in de buurt van een aankondigingspolitiek. CD&V wil binnen deze regering loyaal zijn tegenover het beleid dat in de voorbije regeerperiode decretaal verankerd werd. Spreker is er wel van overtuigd dat er nu geen besparingen nodig zouden zijn indien er voor de uitvoering van de decretale verplichtingen die werden aangegaan tijdens de vorige regeerperiode, van meet af aan de nodige middelen waren uitgetrokken. Hij citeert ook positieve voorbeelden, onder meer het sociaal-cultureel werk dat kan beschikken over de budgettaire middelen die bij de goedkeuring van dat decreet

werden beloofd. Deze opmerking geldt ook voor de beeldende kunsten. Het decreet Lokaal cultuurbeleid zal echter minder snel kunnen worden uitgevoerd dan oorspronkelijk gepland.

Volgens hem ontstaat er een probleem wanneer men geen rekening houdt met de terechte verwachtingen van mensen. De minister kan dan al zeggen dat de niet-indexering geen besparing is omdat het totale bedrag niet lager ligt dan dat van het voorgaande jaar, als de betrokkenen uitgaan van het principe van een jaarlijkse indexering, is er een probleem. Een verzwarend element is dat de schepen van cultuur in veel gemeenten zijn collega's heeft moeten overtuigen om van het decreet gebruik te maken. Nu zal diezelfde schepen aan zijn collega's moeten uitleggen dat er binnen de gemeentelijke begroting nog wat extra geld zal moeten worden gevonden. De minister staat positief tegenover een amendement om de impact van deze maatregel op de Brusselse gemeenten weg te werken met de middelen van het Brusselbeleid. Daarmee geeft hij aan dat het een reëel probleem betreft. In Brussel is het probleem uiteraard groter dan elders, maar dat betekent nog niet dat andere gemeenten er niet mee te maken hebben.

– Tussenkomst van de heer Steven Vanackere betreffende het niet nakomen door de overheid van reeds aangegane verplichtingen, met reactie van verschillende leden

De heer Steven Vanackere verwijst naar de tussenkomst in de plenaire vergadering van afscheidnemend parlementslid André Denys, waarin deze stelde dat de parlementsleden niet te braaf mogen zijn, en dat ze moeten zeggen waar het op staat. Daarom vertelt de heer Vanackere dat hijzelf er bij de onderhandelingen over dit regeerakkoord had voor gepleit om alle verplichtingen voor 2004 volledig uit te voeren. Het resultaat zou zijn dat het overschot dat nu 400 miljoen euro bedraagt, veel kleiner zou zijn geweest. Er zou misschien zelfs een tekort zijn geweest. Daarna kon men echter wel met een schone lei beginnen: de aangegane beloften zouden perfect gerespecteerd zijn geweest. Zijn standpunt heeft het echter niet gehaald. Tegenover de andere regeringen wilde men niet de indruk geven dat de Vlaamse Regering niet in staat was om de eigen centen zuinig te beheren. Hij vraagt zich echter af of dit ook de beste oplossing was. Als men de eigen beloften niet kan nakomen, en als mensen teleurgesteld zijn in hun reguliere verwachtingen, dan zal men daarvan de gevolgen dragen. CD&V heeft het cultuurbeleid van de vorige legislatuur niet goedgekeurd, maar zal er wel mee de gevolgen van dragen.

De heer Jos Stassen vindt de piste van de heer Vanackere interessant. Het is waanzin dat een Vlaamse overheid die geld overheeft een aantal maatschappelijke problemen niet kan oplossen. Hij denkt aan schoolinfrastructuur. De heer Vanackere gooit echter te veel zaken op een hoop. Er is een verschil tussen beleidsplannen die zijn ingediend maar nooit door de regering zijn goedgekeurd (bijvoorbeeld over mobiliteit en De Lijn), beleidsplannen die wel effectief zijn goedgekeurd, met een budgetplan waarop de inspectie van Financiën controle heeft uitgeoefend (bijvoorbeeld over afbouw van de wachtlijsten in de gehandicaptensector) en een aantal decreten die zijn goedgekeurd, met een aantal begrotingsimplicaties die perfect berekend waren.

De heer Vanackere repliceert dat het voor hem essentieel over die decreten gaat. In sommige gevallen betreft het decreten zonder een gunstig advies van de inspectie van Financiën, waarbij begrotingstechnisch dus niet alle stappen zijn gezet om intenties ook budgettair te vertalen.

De heer Stassen stelt dat het decreet op het lokaal cultuurbeleid een bijblad bevatte met budgettaire implicaties. Door het programmadecreet van 2003 is daar een eerste rem op gezet, namelijk geen nieuwe inschrijvingen. Nu zijn er echter twee remmen: de beperking van de instapregeling én de besparing.

De heer Bart Caron vraagt hoe men verklaart dat de planning van vijf jaar al na twee jaar was ingevuld, als men beweert dat gemeentebesturen geen interesse betoonden. Hij treedt het standpunt van de heer Vanackere bij dat de nieuwe regering de verbintenissen uit het verleden beter had ingelost, maar wil hem tegelijkertijd uitdagen om te bewijzen dat de beloften van de vorige legislatuur niet gecalculeerd waren. Het enige decreet dat geen groot groeimodel in zich draagt, is het kunstendecreet. CD&V heeft bij de verkiezingen gepleit voor een verhoging van de middelen tot vijf procent van de Vlaamse begroting. Dan moet er nu collegiaal gestreden worden om de verbintenissen die aangegaan zijn, uit te voeren.

De heer Vanackere stelt dat sommige gemeenten nog niet ingestapt zijn omdat ze onvoldoende vertrouwen in de Vlaamse Regering en haar verbintenissen had. In de mate dat men vandaag niet volledig doet wat aangekondigd was, hebben die gemeenten niet helemaal ongelijk gekregen.

De heer Caron stelt dat het om een klein percentage gaat van een budget waarvan de gemeentelijke inbreng proportioneel zoveel groter is. Het decreet op het lokaal cultuurbeleid bevat stimulansen voor de gemeenten om een aantal vernieuwende stappen te zetten maar die hebben geen dwingend karakter.

De heer Vanackere vraagt waar de heer Caron de bewering haalt als zou hij afstand doen van de wens van de CD&V om te kiezen voor een hoger budget voor Cultuur. De spreker heeft enkel gezegd dat zijn fractie in de vorige regeerperiode al gewaarschuwd heeft dat de budgettaire impact van bepaalde decreten onderschat werd. Nu stelt men vast dat een aantal verbintenissen niet gerealiseerd kunnen worden. Ondermeer daardoor verdienen die decreten het om geanalyseerd, geëvalueerd en op bepaalde punten verbeterd te worden. Wanneer men in minder middelen voorziet, moet men misschien ook durven minder eisen te stellen. Moeten de gemeenten bijvoorbeeld niet zelf kunnen uitmaken welk opleidingsniveau hun personeel heeft?

– Tussenkomst van mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh vindt heel wat positieve elementen in de beleidsnota Cultuur. Ze noemt bijvoorbeeld de aandacht voor cultuurparticipatie en cultuureducatie, het bevorderen van de synergie met andere beleidsdomeinen en het garanderen van een culturele diversiteit.

Ze heeft echter ook kritiek en een aantal bemerkingen. Allereerst heeft ze het zeer moeilijk met de aangekondigde besparingen op het decreet lokaal cultuurbeleid: om de besparingen zelf, maar ook omdat het tijdstip de steden en gemeenten zeer slecht uitkomt. In heel cultureel Vlaanderen klonk nochtans gejuich toen dit decreet goedgekeurd werd. Dat de minister stelt dat het hier niet echt om een besparing gaat maar om 'een vermindering van de vermeerdering' en dat er nooit tevoren zoveel in deze sector gerealiseerd is, maakt de pijn er niet minder groot om. Het vertrouwen is wat geschonden. De angst is er opnieuw en is door de beleidsnota zelfs nog aangesterkt omdat daarin wordt gewaarschuwd dat voor 2006 belangrijke financiële impulsen zullen nodig zijn om de diverse cultuurdecreten verder te kunnen uitvoeren, terwijl er geen enkele garantie is dat die middelen in 2006 ook werkelijk zullen gevonden worden. De sp·a wil mee op zoek gaan naar het nodige geld.

Mevrouw Van Nieuwenborgh pleit verder voor de herziening van het instrument om de variabele subsidies voor culturele centra toe te kennen. Een aantal steden hebben hierover een procedure ingespannen bij de Raad van State.

Samen met de minister vindt de fractie van mevrouw van Nieuwenborgh het dichten van de digitale kloof een zeer belangrijke taak. Maar er wordt een halt toegeroepen aan de middelen voor de bibliotheek, het forum bij uitstek waar iedereen een pc kan raadplegen. Het zou goed zijn dat daaraan verholpen wordt bij de begrotingscontrole. De heer Anciaux antwoordt dat hij terzake geen valse hoop wil wekken.

Spreker vraagt naar de timing en financiering van de Vlaamse Centrale Catalogus (VLACC2) en naar de mogelijke rol van de provincies in verband met de bibliotheken. De provincies vragen ter zake geregeld en diepgaand overleg.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh mist de overname van de billijke vergoeding door de Vlaamse overheid. Ze wil ook het probleem van BTW en cultuur in het algemeen aan de orde stellen, en de inningen door SEMA. Ze mist ook de uitwerking van de integratie van kortingssystemen in cultuur, sport en toerisme. Het idee van de cultuurbetaalkaart is zeer goed omdat het een instrument bij uitstek is om de cultuurparticipatie te verhogen en vooral om kansarmoede proberen uit te sluiten. Een eenvormig systeem dringt zich op.

De spreker had graag wat meer uitleg gekregen over het wegwerken van de drempels. Zijn er al concrete plannen? Wordt bijvoorbeeld ook het openbaar vervoer daarbij betrokken? Is er een timing voor het kerntakendebat rond Cultuur?

De minister heeft het ook over de internationale roeping van de musea voor hedendaagse kunst. Mevrouw Van Nieuwenborgh pleit voor een koepelvorming ter zake.

De planlast moet verminderen, zowel voor de individuele kunstenaars, als bij het lokaal cultuurbeleid.

Heeft de minister zicht op enige stimuli om het gemeenschappelijk cultuuraanbod op de cultuurmarkt te brengen?

Welke bedragen zijn er echt nodig om van het topstukkendecreet geen lege doos te maken?

De dwarsverbinding tussen de amateurskunsten en het deeltijds kunstonderwijs vindt de sp·a zeer goed. Hoe denkt de minister dat te kunnen aanmoedigen? Zal er een overleg komen met deze commissie en de commissie Onderwijs?

Mevrouw Van Nieuwenborgh waarschuwt tegen de creatie van nieuwe platforms, nu er maar pas een nieuwe bovenbouw is. Ze heeft het over het kennis- en expertisecentrum van het cultureel erfgoed. Neemt dat niet een deel van het takenpakket over van de steunpunten culturele biografie Vlaanderen en het Vlaams Centrum voor Volkscultuur? Het expertisecentrum cultuur en onderwijs is bijna volledig toevertrouwd aan Onderwijs. Is er enige garantie op een gelijk partnerschap van Cultuur en wat is dan het verschil met Canon?

De eenloketfunctie, de vrijetijdswinkel, biedt veel perspectieven maar daarvoor is intensief overleg met Toerisme nodig en in de Beleidsnota Toerisme is daar zeer weinig over terug te vinden.

Mevrouw Van Nieuwenborgh is zeer verbaasd dat de minister Japan rekent tot de bevoorrechte bilaterale partners. Volgens de minister moet dit rechtgezet worden. Japan behoort inderdaad niet tot de bevoorrechte bilaterale partners.

Mevrouw Van Nieuwenborgh vraagt verder of een opheffing of een aanpassing van het Cultuurpact uit 1973 niet moet overwogen worden. Dat Cultuurpact steunt nog op de oude politieke cultuur en dreigt een aantal recent goedgekeurde decreten uit te hollen, bijvoorbeeld inzake de samenstelling van de raden van bestuur. Zij pleit voor een aparte discussie hierover. Ook wil zij een apart debat over 'het boek' en alles wat daarmee te maken heeft.

De spreker dankt de minister voor zijn goede nota. Ze is blij dat de minister kiest voor een dialogerende bestuursstijl. Het parlement is bereid mee te helpen om de beleidsopties te verwezenlijken en naar financiële oplossingen te zoeken.

– Tussenkomst van de heer Herman Schueremans

De heer Herman Schueremans heeft de beleidsnota vergeleken met het regeerakkoord en vrijwel geen tegenstrijdigheden gevonden. De beleidsnota voert het regeerakkoord uit. Als meerderheidspartij moet de VLD zich achter deze beleidsnota durven te scharen. De spreker geeft toe dat hij vroeger niet altijd tevreden was met het cultuurbeleid van minister Anciaux. Nu hij zich in deze beleidsmaterie heeft verdiept, is hij er echter van overtuigd dat Vlaanderen goed bezig is. Hij wil echter nog enkele suggesties doen.

De beleidsnota somt een aantal doelstellingen op voor het sociaal-cultureel werk. Een ervan is de uitbouw van sterke sociaal-culturele migrantenorganisaties via kadervorming. Deze doelstelling staat haaks op het inburgeringsbeleid dat segregatie probeert te vermijden en betrokken burgerschap stimuleert. Een afzonderlijke sociaal-culturele migrantenorganisatie subsidiëren werkt dat niet in de hand.

Er zijn verschillen tussen het regeerakkoord en de beleidsnota, wanneer het over de economische industrieën gaat. De VLD vraagt niet te veel beperkingen op te leggen van bij het begin. De culturele industrie kan voor haar streven naar innovatie, artistieke creativiteit en diversiteit alleen maar rekenen op projectsubsidies. Dat is op voorhand een verenging. De doelstellingen voor de economische industrie moeten worden aangevuld met de analyse en het actieplan van elke industrie in nauw overleg met de betrokkenen. De doelstellingen bevatten evenmin bepalingen over PPS of andere fiscale instrumenten.

De heer Herman Schueremans stelt dat een aantal gemeenten een beroep zullen moeten doen op hun eigen middelen. Hij pleit voor voorzichtigheid. Er is een tijd geweest dat elke gemeente een zwembad wou. Er is een tijd dat elke gemeente een cultureel centrum wou. Er moet voor gezorgd worden dat de gemeenten hun infrastructuur kunnen behouden.

De spreker begrijpt best dat de bibliotheekmedewerkers met vragen zitten. Ze begrijpen bijvoorbeeld niet waarom de minister de scholen gratis boeken belooft.

De heer Herman Schueremans vindt het belangrijk dat Vlaanderen in beweging is, zoals beaamd wordt door minister Anciaux. Vlaanderen moet echter ook naar buiten treden met zijn talenten. Het is positief dat minister Anciaux Vlaanderens culturele bekendheid in het buitenland probeert te stimuleren want cultuur en economie versterken elkaar.

In die zin hoopt de spreker dat minister Anciaux zal samenwerken met minister Moerman op het vlak van de culturele industrie.

– Tussenkomst van de heer Johan Deckmyn

De heer Johan Deckmyn stelt dat over het Forum voor Muziek, Dans en Beeldcultuur in Gent al verschillende mogelijkheden in overweging zijn genomen. En er is al heel wat geld in gestopt: studies, debatten, architectuurwedstrijden, enzovoort. Toch zijn er geen garanties op welslagen. De spreker is bezorgd omdat op dit ogenblik niemand ook maar enig uitsluitsel kan geven over dit project. Niemand weet wie voor de eventuele bijkomende kosten zal opdraaien. Wie zal de eventuele bijkomende exploitatiekosten voor zijn rekening nemen? Hij noemt initiatiefnemer Gerard Mortier geen garantie voor een financieel haalbaar project. Deze stelling staaft hij met een uitspraak van voormalig minister-president Patrick Dewael. Hij heeft ooit gezegd dat hij als minister van Cultuur ingenomen was met de heer Mortier. Als minister van Begroting boezemde dezelfde persoon hem schrik in.

Tijdens de vorige regeerperiode maakte minister Anciaux ook voorbehoud tegen de werkingsmiddelen. De spreker citeert de minister: soms is het interessanter of gemakkelijker om eenmalig één miljard frank te investeren dan jaarlijks te voorzien in 200 of 150 miljoen frank. Einde citaat. De spreker begrijpt deze redenering volkomen. Ook de vorige minister van Cultuur, de heer Paul Van Grembergen deed geen uitspraken in een discussie over de exploitatiekosten. Uiteindelijk is gekozen voor een project van het architectenbureau Neutelings-Riedijk. Het wordt volgens de spreker stilaan tijd om een concreet antwoord te krijgen op enkele vragen. Het maximumbedrag bedraagt 2 miljard Belgische frank. Wie neemt eventuele bijkomende kosten voor zijn rekening? Nu al staat vast dat er tekorten zullen zijn op het exploitatiebudget van het Forum. Zowel de stad Gent als de provincie Oost-Vlaanderen verklaren dat de Vlaamse Gemeenschap deze tekorten moet betalen. Wat is het standpunt van minister Anciaux daarover?

De spreker wijst afsluitend op een artikel uit ‘De Tijd’, dat nieuwe vragen doet rijzen. Het artikel wijst erop dat de uiteindelijke beslissing van de minister nog niet gekend is. In het artikel suggereert men zelfs dat in het kader van de aankoop van het Gentse Circus Mahy een nieuw onderzoek gevoerd zal worden naar het Forum. Wordt de zaak zo niet opnieuw op de lange baan geschoven? Wordt dat inderdaad overwogen? Wanneer valt de definitieve beslissing?

– Tussenkomst van de heer Johan Verstreken

De heer Johan Verstreken wijst erop dat de beleidsnota Cultuur een aantal zaken bevat die gelinkt worden aan andere beleidsdomeinen. Hij denkt aan media-evenementen, toerisme, jeugd en onderwijs.

Op pagina 27 van zijn beleidsnota haalt de minister het spanningsveld aan tussen cultuur en toerisme: “Een groot gedeelte van het toeristisch aanbod situeert zich binnen het culturele domein, terwijl anderzijds vele culturele evenementen op toeristische leest geschoeid zijn.”. Daarom blijft een structureel overleg tussen cultuur en toerisme noodzakelijk. Dat dit is opgenomen in de doelstellingen van de minister, vindt de heer Verstreken zeer positief. Zeker bij de ontwikkeling en de uitwerking van het concept vrijetijdswinkel is overleg aangewezen. De heer Verstreken wil graag weten wat de verhouding is tussen de vrijetijdswinkel en de toeristische kantoren of VVV’s en wat er gebeurt met andere infopunten als een cultuurdienst of een bibliotheek. Vreest de minister geen conflict met de werking van grote toeristische steden? De vrijetijdswinkel zal allicht niet zo goed scoren bij buitenlandse toeristen, aangezien de naam bij hen niet bekend is. De term ‘toeristische info’ is veel meer internationaal gekend.

Cultuur en toerisme benaderen cultuurtoeristische activiteiten op een andere manier, onder andere op het vlak van marketing en promotie. Vanuit de culturele sector houdt men bijvoorbeeld rekening met een zo breed mogelijk cultuur aanbod; zowel tijdelijk als permanent, regionaal als internationaal.

Vaak staan de termen kwaliteit en alternatief aanbod bij cultuur recht tegenover de kwantiteit en de

topevenementen bij de toeristische sector. Bovendien zijn bij toeristische infokantoren toeristen de prioritaire doelgroep. De info zal dus vooral gericht zijn op toeristen, terwijl de lokale bevolking ook moet worden aangesproken door het cultureel aanbod. Bovendien dreigt cultuur steeds in de schaduw te komen van grote broer toerisme.

Ook op het vlak van het evenementenbeleid moet er structureel overleg zijn met toerisme en met het evenementenbeleid van de minister-president. Dit staat alvast opgenomen in de doelstellingen van de minister, wat zeer positief is. Zeker evenementen als Erfgoeddag en Open Monumentendag hebben een grote waarde die niet uit het oog mogen worden verloren. Uiteraard moet hier ook overleg zijn met toerisme. Deze samenwerking komt de beide beleidsdomeinen alleen maar ten goede.

Wegens de nauwe verwantschap tussen cultuur en media moet er volgens de heer Verstreken ook hierover nauw overleg zijn tussen de betrokken ministers. Dit is belangrijk op het vlak van de audiovisuele kunsten. In zijn beleidsnota geeft de minister zelf weer dat film niet los kan worden gezien van de openbare omroep en andere audiovisuele media.

Ook inzake de openbare omroep en de Vlaamse audiovisuele producties verbindt de minister zich in de beleidsnota cultuur tot overleg met de minister van media. Het komt er nu op aan om de goeie voornemens om te zetten in concrete daden. De heer Verstreken kreeg vanochtend een brief van de voorzitter van de Raad van Cultuur, over de onderhandeling over de nieuwe beheersovereenkomst met de openbare omroep en de link met cultuur. De spreker kijkt alvast uit naar het advies van de raad in maart 2005.

De heer Verstreken zou graag ook nog eens van gedachten wisselen met de verantwoordelijken van het Vlaams Audiovisueel Fonds. De verantwoordelijke daarvan zat immers op een andere golflengte dan de minister.

De heer Dany Vandenbossche wijst er als commissievoorzitter op dat er jaarlijks een hoorzitting plaats vindt met het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Vlaams Audiovisueel Fonds, naar aanleiding van hun jaarverslag. De heer Verstreken vindt het belangrijk om tegenover het buitenland uit één mond te praten. Interne twisten mogen niet aan de grote klok gehangen worden, om mogelijke buitenlandse coproducenten niet af te schrikken.

Verder wil de heer Verstreken het hebben over de relatie tussen cultuur en jeugd. In de Beleidsnota Cultuur is de minister wat vaag over cultuurparticipatie bij jongeren. Jongeren worden in de beleidsnota effectief erkend als producenten en gebruikers van cultuur maar daar houdt het ook op. Nochtans staat ‘cultuur’ als één van de prioritaire ‘beleidskruispunten’ in de Beleidsnota Jeugd van dezelfde minister en komt bijvoorbeeld cultuurparticipatie bij jongeren daar wel uitvoerig aan bod.

In de beleidsnota Jeugd zegt de minister op pagina 22 uitdrukkelijk dat hij samenwerkingsverbanden wil bevorderen tussen jeugd en cultuur en dat kinderen en jongeren bij alle beleidskavels moeten worden betrokken en dat er betere afstemming moet zijn tussen jeugd en cultuur. De minister van cultuur blijft evenwel heel vaag over hoe de cultuurparticipatie bij jongeren concreet moet worden ingevuld. Uit de gekende studie “Ambrassadeurs” is echter gebleken dat jongeren van kleins af aan cultureel competent moeten worden gemaakt. De graad van cultuurparticipatie bij kinderen vormt immers de basis voor hun cultuurparticipatie op latere leeftijd.

Bij wijze van illustratie geeft de heer Verstreken een aantal bevindingen mee uit de studie Ambrassadeurs: jongeren participeren meer aan cultuur dan volwassenen; op jonge leeftijd kennismaken met kunst en cultuur verhoogt de participatie op latere leeftijd spectaculair; geen cultuurbeleid voor jongeren zonder een cultuurbeleid voor gezinnen; de studie pleit voor een nauwere samenwerking met het middenveld; de intermediaire rol van het jeugdwerk en de sportverenigingen als cultuurtoeleiders verdient nader onderzoek en een concrete uitwerking. Maar met die bevindingen uit de studie Ambrassadeurs, die is gemaakt door Canon – het cultuurcel departement van Onderwijs, het Cultuur Jeugd Paspoort (CJP), en Cultuurnet Vlaanderen, is in deze beleidsnota minder gedaan. Hoe wil de minister dat concreter maken?

De graad van cultuurparticipatie in het (secundair) onderwijs hangt vaak af van de inzet van de schooldirectie of leerkrachten. Maar onderwijs is dé plaats waar alle jongeren met cultuur kunnen kennis maken. Hierbij zijn ze niet afhankelijk van

de culturele interesse van de ouders. De minister haalt de intermediaire rol van de jeugdsector als cultuurleider eventjes aan, maar gaat daar niet verder op in. Kan daaraan verholpen worden bij de bijsturing van de beleidsnota in januari?

De heer Verstreken wijst de minister er op dat er heel vaak in de richting van het jeugdwerk wordt gekeken, met de bedoeling het jeugdwerk 'functioneel aan te wenden'. Hij vindt dat geen goede tendens: het is belangrijk om het jeugdwerk zichzelf te laten zijn en de dingen moeten in een juist perspectief worden gezien. Kinderen en jongeren stappen naar (hun) jeugdwerk omdat het er boeiend is en zij er zich au serieux genomen voelen. Jeugdwerk kan ook een plaats zijn waar voor tal van maatschappelijke terreinen een impuls kan worden gegeven maar dat is niet de eigenlijke finaliteit van het jeugdwerk. Dat laatste mag niet verworden tot een criterium. Achttienjarige vrijwilligers zijn geen beroepskrachten: het jeugdwerk wordt geen dienst bewezen door het overvragen van hun mogelijkheden.

Ook over de samenwerking tussen cultuur en onderwijs is de minister in de beleidsnota kort. De oprichting van en expertisecel cultuur-onderwijs is een goed initiatief, maar ze blijft volgens de heer Verstreken vrij theoretisch. Nochtans zit er zowel "vorming" bij de minister van Cultuur als bij de minister van Onderwijs. Een goed overleg tussen beide departementen is essentieel want cultuur en onderwijs hebben 4 belangrijke raakvlakken: levenslang, levensbreed leren met daarin de taak van het sociaal-cultureel vormingswerk; cultuur in de verplichte onderwijstijd; cultuur in de vrije ruimtes gedurende de onderwijstijd, en ten slotte cultuur als element bij de invulling van de 'brede school', die zich situeert buiten de onderwijstijd.

Het sociaal-cultureel vormingswerk moet op twee manieren zijn plaats nastreven en veroveren in het levenslang en levensbreed leren. Enerzijds moet het een erkenning nastreven in de toekomstige lijst van EVC (elders of eerder verworven competenties) en EVK (elders of eerder verworven kwalificaties), en anderzijds moet het binnen de flexibilisering en modulering van het onderwijsaanbod in aanmerking worden genomen om credits of recht op attesteringen te verkrijgen. Deze credits of attesten zouden dan later moeten kunnen ingebracht worden bij aansluiting bij het regulier onderwijsaanbod.

Binnen de verplichte onderwijstijd is cultuur opgenomen in de vakoverschrijdende eindtermen. Hier stelt zich de zoektocht naar het zinvol invullen van dit vak, waar zowel de competentieverhoging als de participatie van jongeren, gericht op een toekomstige open houding naar het culturele aanbod, wordt nagestreefd. Zoals in de Ambrassadeursstudie werd aangetoond, is hier nog veel werk aan de winkel.

Binnen de niet aan eindtermen gebonden vrije ruimte die elke school mag aanbieden, dringt zich een meer specifiek aanbod op, zowel creatief als participatief. In de beleidsnota Onderwijs wordt op dit vlak vooral aandacht gevraagd voor sport. De heer Verstreken breekt een lans voor scholen die zich profileren als 'culturele school'.

In de beleidsnota cultuur komt onderwijs hoofdzakelijk aan bod bij het begrip 'brede school'. De heer Verstreken citeert: "scholen zullen ongetwijfeld op andere netwerken rekenen om een deel van de pedagogische taken mee te dragen of mee in te vullen ". Hier plaatst de spreker toch een belangrijke kanttekening bij: hulp aan scholen kan op vele domeinen, maar zelden voor pedagogische taken, want dat is immers de kerntaak van de onderwijsinstelling zelf. Het gegeven 'brede school' verwijst volgens de interpretatie van de minister van onderwijs in zijn beleidsnota naar een buitenschools aanbod dat geregisseerd wordt door de school, aldus de heer Verstreken. Ook hier wordt in de beleidsbrief van minister Vandenbroucke zeer sterk de nadruk gelegd op sport. De heer Verstreken meent dat rekening houdend met de verschillende talenten bij jongeren ook kunst en cultuur in alle facetten aan bod moeten kunnen komen.

– Tussenkomst van de heer Jurgen Verstrepen

De heer Jurgen Verstrepen vraagt aandacht voor de overschrijdende beleidsdomeinen, meer bepaald voor de raakvlakken van cultuur met media en cultuur met jongeren. Jongeren vroeg laten kennismaken met cultuur is een op termijn winstgevende investering. Bij het opwekken van de interesse voor cultuur bij jongeren moet niet echt veel aandacht besteed worden aan de inhoud (jongeren bepalen zelf wel wat ze interessant vinden), maar des te meer aan de kanalen waarlangs dit gebeurt. Uit diverse onderzoeken blijkt dat jongeren hun cultuuraandeel uit de brede populaire media halen. Muziekzenders, on line-toepassingen, multimedia,

interactieve beleving,… alles is cultuur geworden. Daarom dringt de heer Verstrepen aan op een breder uitgewerkt cultuurproject via deze media.

Ook het raakvlak van cultuur en de openbare omroep komt volgens de heer Verstrepen te weinig aan bod in de beleidsnota. Hij dringt erop aan dat de minister een initiatief tot overleg met minister Bourgeois zou nemen. Ten onrechte worden aan de verbintenis cultuur en de openbare omroep vaak de begrippen elitair en eng toegeschreven. De heer Verstrepen vindt echter dat het ook populair en breed kan. Ook de VRT is blijkbaar bang dat ze zal opgezadeld worden met enge programma's waar niemand naar kijkt. Bij de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT zouden de ministers van media en cultuur de nieuwe opdracht van de openbare omroep samen moeten kunnen bespreken. Voor de centen die Vlaanderen aan de VRT besteedt mag er ook een return gevraagd worden. De heer Verstrepen wil graag weten hoe de minister die samenwerking ziet.

De VRT kondigt al een hele tijd nichekanalen en digitale platformen aan. Dit zou volgens de heer Verstrepen enorm veel mogelijkheden bieden, ook op cultureel vlak. Hij vraagt waarom niet nagedacht wordt over een soort Vlaamse Arte. Dit hoeft niet veel te kosten. Het lijkt de spreker de moeite waard deze idee door te praten met alle digitale partners en de openbare omroep.

Tot slot vestigt de heer Verstrepen de aandacht op een idee dat ter sprake kwam tijdens de bespreking van de beleidsnota Media. Daar werd geopperd om de mogelijkheid tot een eigen Vlaamse satelliet televisiezender te onderzoeken. Indien dit financieel haalbaar zou zijn, zou dit een ideale ambassadeur kunnen zijn voor Vlaamse cultuur in heel Europa. Ook op dit vlak kijkt de heer Verstrepen uit naar een samenwerking met de minister van media.

– Tussenkomst van de heer Erik Arckens

De heer Arckens haalt de uitspraak aan van de minister in 'De Morgen' van 17 november waarin hij zegt te beseffen dat hij in een cruciaal departement zit voor links, omdat cultuur het eerste is dat zou sneuvelen onder een rechts beleid. De heer Arckens merkt op dat het Vlaams Belang nooit zal snoeien in de culturele sector, maar dat zijn partij cultuur losgekoppeld ziet van politiek. Hij denkt dat de minister redeneert dat cultuur goed is voor een wij-gevoel, wat leidt tot minder verzuring van de maatschappij en tot minder rechts denken, en dus bijdraagt tot de democratie. Naar aanleiding van de debatcyclus "Cultuur en Samenleving" van 2002 zei Erwin Mortier hierover in 'De Standaard' dat hij niet geloofde dat kunst en cultuur betere mensen van ons maakt. Daar staat de heer Arckens volledig achter. Hij vindt dat het beeld van de kunstenaar-weldoener even simplistisch is als dat van de kunstaar-kluizenaar, maar herkent het wel in een van de slotzinnen van de beleidsnota. Hij vindt dat de passage waarin sprake is van "de vakmensen die nu aan het werk moeten om de bewoners een huisvesting te geven waarin het goed toeven is" heel nadrukkelijk getuigt van de link cultuur-welzijnswerk.

Spreker stelt dat we ons moeten gedragen als erflaters van onze beschaving en dat we de opdracht op ons moeten nemen om ons rijke culturele erfgoed samen met het beste van de actuele kunsten – over smaken spreekt hij zich niet uit – te willen uitdragen en in de vorm te gieten van een gedragen cultuurbeleid. Het decreet op het Lokaal Cultuurbeleid, dat zeker al geleid heeft tot een positieve dynamiek, en het Kunstendecreet dat binnenkort van kracht wordt, bevatten zeker al genoeg elementen om dat gedragen cultuurbeleid te schragen.

De minister laat in diverse interviews weten dat hij het debat over cultuur en participatie niet meer wil voeren. Nochtans komt dit thema uitvoerig aan bod in de beleidsnota. De universiteit van Gent onderzocht twee jaar geleden het publieksbereik van een aantal Gentse musea, theaters en kunstencentra. Daaruit bleek dat de sociale kloof onrustwekkend diep gaapt. Onder het publiek dat cultureel participeert is slechts acht procent laaggeschoolden terwijl deze groep 48 procent van de totale Vlaamse bevolking uitmaakt. Het voormalige volkshuis Vooruit telt slechts 1,6 procent arbeiders en boeren in zijn publiek. Deze cijfers stemmen tot nadenken. Hij verwerpt een puur utilitaristische opvatting van kunst en cultuur. Toch moet de bredere cultuurparticipatie volgens hem in het zenith van het cultuurbeleid staan.

De kooklessen, die in de Brusselse gemeenschapscentra worden gegeven, brengen mensen samen. Voor de kunst-kunst gelden evenwel andere regels. Gewone mensen erkennen zich nauwelijks in het gesubsidieerde aanbod. Verschillende groepen hebben verschillende smaken. Laagopgeleiden richten zich vooral op commerciële vormen van vermaak, radio, televisie, pretparken en schlagers. Waarom zouden ze het gemakkelijke opgeven voor het moeilijke? Waarom zouden ze de mogelijkheid van een directe emotionaliteit inruilen voor de stijfdeftigheid van theater, opera of museum?

Het beeld is volgens hem nog meer gedifferentieerd. Een beleid dat alleen de louter figuratieve kunst zou subsidiëren, is van meet af aan aan de verliezende hand. Ook een cultuurbeleid waarin het experiment benadrukt wordt, vraagt een specifiek cultureel kapitaal om dit te begrijpen. Nochtans zijn ook veel hoger opgeleiden geen regelmatige bezoekers van dit aanbod.

De sleutel in het cultuurparticipatiedebat inzake de kunsten is daarom de vorm van primaire socialisatie in het gezin. Wanneer men opgroeit in een gezin waar kunst en cultuur worden beschouwd als een over te dragen goed, dan is de basis al gelegd en kan verdere scholing die alleen maar verder zetten. Onderwijs alleen is dus niet voldoende als sleutel tot culturele educatie.

In de hogere cultuur bestaat ook het bekende distinctiefenomeen. Op 1 december 2003 vond in Antwerpen de eerste editie plaats van de Dag van de cultuurcommunicatie. Dit door CultuurNet Vlaanderen goed georganiseerde initiatief had de bedoeling uit te groeien tot een jaarlijks evenement waarbij vertegenwoordigers van de culturele sector hun professionele ervaringen kunnen uitwisselen.

Tijdens de infodag passeerden tal van onderwerpen de revue, waaronder de relatie tussen de media en de culturele sector, de positionering en profilering van culturele instellingen, vormen van strategische marketing, de communicatiekanalen waarmee men potentiële cultuurconsumenten kan bereiken en de betekenis van de nieuwe media voor de cultuurparticipatie in Vlaanderen. Het gaat dus om de vorming van een soort kenniscel in Vlaanderen over de dingen die leven bij de Vlaamse bevolking. Spreker meent dat dit zeer constructief is.

Volgens 'De Morgen' ontspon zich die dag een interessant debat over de vrijetijdsbesteding van 55-plussers waarvan men stelde dat ze niet over één kam mogen worden geschoren. Er is een vooroorlogse generatie die grotendeels tot de traditionele burgerij behoort, die huiselijk ingesteld is, en vooral naar klassieke concerten gaat van bekende componisten. De stille generatie, geboren tussen 1930 en 1945, zou eveneens een vrij traditionele levensstijl koesteren en van klassieke muziek en opera houden. De protestgeneratie, weer iets jonger dus, die volwassen werd in de jaren zestig, is eigenzinnig, kritisch en maatschappelijk geëngageerd. Deze senioren lezen veel, zijn culturele veelvraten, en gaan dan ook vaak naar tentoonstellingen, concerten en theatervoorstellingen. Het cultuurbeleid van de kunsten is gericht op een kleine groep van cultuurkapitaalkrachtigen, die zichzelf haast bestendigt en waarvoor elke poging tot democratisering, bijvoorbeeld in de vorm van de cultuurwaardebon in Brussel, haast automatisch tot een Mattheuseffect leidt. Daarom zouden het sociaal-cultureel werk, de amateuristische kunstbeoefening en de cultuur- of gemeenschapscentra bij uitstek de gebieden moeten zijn waarop de wens van een sociaal meer gelijk gespreide participatie zich zou moeten richten.

De heer Arckens verwijst naar de Culturele Investeringsmaatschappij. Dit moet een culturele variant zijn van de GIMV, waarvoor de minister zijn inspiratie heeft gevonden in Frans-Canada. Ook de heer Van den Brande vond destijds inspiratie voor zijn verankeringsmodel in Canada. Spreker is benieuwd wat de Vlaamse vorm van het Canadese Sodec (Société Générale de Développement des Entreprises Culturelles) concreet zal doen. Zal deze investeringsmaatschappij goedkope leningen verstrekken in de culturele sector? In welke mate botst dit met het subsidiebeleid? Wie zijn de hoofdparticipanten in deze investeringsmaatschappij, en wie zijn de decision makers? Welk budget trekt de minister daarvoor uit? Hoe moeten we de fiscale stimuli bekijken die de minister in dit kader aankondigt? In welke mate kan deze culturele GIMV de culturele sector helpen om in de toekomst steviger op eigen benen te helpen staan? In welke mate komt zulk een overheidsinvesteringsbeleid in aanvaring met Europese regelgeving en met de regelgeving van de internationale handel, waarbij subsidieregelingen voor cultuur op nationaal of regionaal vlak als marktverstorend zouden kunnen beschouwd? In welke mate botst de idee van een culturele industrie, eigenlijk een liberaal model, met het ethos van niet-commerciële of gecom-

mercialiseerde kunst? Zal de culturele GIMV de werking van de culturele Fondsen geheel of gedeeltelijk vervangen?

De minister wil blijkbaar ook de boekhandels meer betrekken bij het beleid in de boekensector. Vraag en aanbod moeten meer op elkaar worden afgestemd. De minister heeft gelijk dat het reuzenwerk van de investeringen via het Vlaams Fonds voor de Letteren in werkbeurzen, auteurs en producties, teniet wordt gedaan als de boeken niet goed worden verspreid. Dan gaat het ook over moeilijke boeken die niet worden verspreid via het Vlaams Fonds en die niet aan bod komen in de media. Dat zijn er heel wat. Daar gelden dezelfde marktregels als voor elk commercieel product.

De minister volgt een denkspoor in de richting van een aantal kleinschalige evenementen in de betere boekhandel? Spreker wil van de minister dan graag horen wat hij verstaat onder de betere boekhandel. Het is duidelijk dat er een groot verschil in aanbod is tussen een keten als FNAC en de Standaard Boekhandel, die vaak slechts overleeft bij de gratie van de verkoop van schoolboeken.

Grotere steden als Brugge waar geen FNAC aanwezig is, hebben wel betere boekhandels. Het idee van de minister is niet slecht. Maar wie zal bepalen welke boeken in welke boekhandel ondersteund zullen worden? Geldt het hier alleen een financiële ondersteuning, en geldt die ondersteuning alleen voor de door het fonds reeds ondersteunde boeken of ook voor andere? Hoe is een dergelijke ondersteuning economisch en juridisch te verantwoorden?

Brussel is de laatste vijfentwintig jaar koploper geworden van een bepaald soort avant-gardistische cultuur. Er is een totaal andere manier van theater maken, organiseren en acteren, alsook een groot verschil in de keuze van de stukken en in de scenografie. Het multidisciplinaire is in. Jonge theatermakers beginnen bijvoorbeeld aan experimenten met tekst en beeld, op zoek naar een andere verhouding tussen acteur en personage. Een aantal regisseurs verkiezen te werken met niet gevormde acteurs of met amateurs. Bij deze amateurs vindt men zogezegd een authenticiteit terug die bij de opgeleide acteur door zijn métier is ondergesneeuwd. Hij vraagt zich af of dit geen te eenzijdige ontwikkeling is. Het is zelfs buitenlandse kranten zoals 'Libération' niet ontgaan dat de podiumkunsten in Brussel hoogdagen beleven, zeker wat de dans betreft. Brussel zou het Mekka van de hedendaagse dans geworden zijn. Mensen uit alle uithoeken van de wereld zouden zich geroepen voelen om een stage, een workshop of een rol te krijgen in een van de prestigieuze gezelschappen.

De heer Arckens meent dat de gerenoveerde Vlaamse cultuurtempels er straks allemaal prachtig bij zullen staan. Het heeft honderden miljoenen gekost, maar de Ancienne Belgique, sinds enkele maanden de hernieuwde Beursschouwburg, en heel binnenkort een totaal vernieuwde en verruimde KVS zullen als geen ander hun stempel drukken op het Vlaams cultureel leven in Brussel. Ook de studio's van het Kaaitheater mogen niet vergeten worden. Al deze theaters en cultuurtempels hechten op dit ogenblik veel belang aan hun aanwezigheid en verbondenheid met de stad. Vele van de activiteiten die er ontplooid worden, moeten getuigen van een maatschappelijk en een artistiek engagement. Er is echter een duidelijke evolutie merkbaar in de functie die deze cultuurhuizen door de jaren heen toeschreven aan het Nederlandstalige theaterwezen in Brussel. In het verleden werd het theater, in zijn dubbele betekenis van sociale instelling enerzijds en kunstvorm anderzijds, ingezet in de strijd om het behoud van de eigen identiteit. De spreker heeft het dan voornamelijk over de jaren zeventig. Het Nederlandstalig theater functioneerde onder andere als een aantrekkingspool voor de Nederlandstaligen in de hoofdstad. Vlaamse politici en beleidsmakers van welke strekking ook – onder meer de vader van de minister – hebben zich eind jaren zeventig met hart en ziel ingezet, en ze hebben daardoor een pioniersrol gespeeld om via een heropleving van de Vlaamse cultuurhuizen de Vlaamse aanwezigheid in Brussel te verstevigen.

Vandaag is daar niet veel meer van te merken. Vandaag omschrijven – zonder in detail te treden – de Vlaamse cultuurtempels zich als bakens van 'verruiming', 'maatschappelijke betrokkenheid' temidden van de 'multiculturele maatschappij', met vanzelfsprekend een 'openheid naar de verschillende bevolkingsgroepen die in onze stad leven'. De minister gebruikt daarbij expliciet de term interculturaliteit om de interactie te kenschetsen.

Deze vaststellingen duiden volgens de heer Arckens op een verschuiving van de opdracht die aan de Nederlandstalige Brusselse culturele instellingen tot in een recent verleden terecht nog werd toegeschre-

ven, namelijk het brengen van cultuur met de bedoeling om georganiseerde en niet-georganiseerde Vlamingen aan te trekken. Er is dus een duidelijke evolutie merkbaar in de functie die door de jaren heen werd toegeschreven aan het theaterwezen en aan de podiumkunsten in Brussel. De verschuiving is dubbel: enerzijds van Vlaamse betrokkenheid naar zogeheten 'open-minded' grootstedelijkheid, met duidelijk accentuering van het tweetalig en multicultureel en zelfs interculturele karakter van de stad. Anderzijds van volkse cultuuruitingen, naar avant-garde – die al dan niet gesmaakt wordt. Uiteraard bestaat er naast die evolutie nog een andere meer volkse sector van cultuur. De spreker denkt aan de sector van de amateurkunsten. Hij merkt op dat de aanwezigheid in Brussel van deze sector eerder ondergeschikt wordt gemaakt aan het andere. In de beleidsnota wordt dat zeer duidelijk bevestigd.

De heer Arckens merkt op dat er wel degelijk een publiek bestaat voor hetgeen zich afspeelt in het Kaaitheater, Beursschouwburg, en dergelijke, maar de vraag is waar dat publiek vandaan komt en of er daarnaast effectief tegemoet gekomen wordt aan de culturele behoeften van het overgrote deel van de Vlaamse Brusselaars.

Is deze eenzijdige evolutie wel de goede? Moet het leven van de podiumkunsten in Vlaams Brussel overgelaten worden aan mensen die zeggen te gruwen van eentaligheid, het Nederlands in casu? Wordt niet een beetje te lichtzinnig omgegaan met het initiële opzet van talrijke Vlaamse politici, in de jaren zeventig en van de vroegere jaren tachtig, die van deze cultuurhuizen ook verwachten dat ze ankerplaatsen waren van Vlaamse aanwezigheid? Is de context van destijds – de vijandigheid van Franstaligen – dan zo veranderd? Is er werkelijk interactie tussen de verschillende gemeenschappen in Brussel? Moet die noodzakelijkerwijze altijd gereflecteerd worden in de hele programmatie van de grote cultuurhuizen? Moeten sociale evoluties sowieso weerspiegeld worden in die werking? Hoeveel Vlaamse Brusselaars vinden hun weg naar de Beursschouwburg, de KVS, Kaaitheater? Bestaan hier cijfers over? Of moeten we het geheel maar laten gebeuren omwille van een vooropgestelde politiek-maatschappelijke relevantie, los van het feit of die vermeende relevantie ook aansluit bij realiteiten zoals een zo groot mogelijk publieksbereik?

De vraag destijds van een eminent lid van de VGC naar meer repertoiretheater in de stad, getuigt alleszins van een bestaande behoefte die gesteund wordt door alle partijen en een groot deel van de bevolking!

– Tussenkomst van de heer Stefaan De Clerck

De heer Stefaan De Clerck vindt de idee van een culturele GIMV interessant. Over culturele economie kan een boeiend debat gehouden worden, maar daarop wil hij nu niet ingaan. Er is terecht verwezen naar architectuur, maar dat blijkt de bevoegdheid van iedereen te zijn. Daarom moet er samengewerkt worden. Zo was aanvankelijk de minister-president en nu minister Bourgeois bevoegd voor de Vlaamse bouwmeester. Het zou goed zijn als de minister en de commissie samen bepalen hoe met die bevoegdheid omgegaan wordt. In de beleidsnota staat trouwens dat er initiatieven over moeten genomen worden. Wie zal wanneer en hoe dergelijk initiatief nemen? Op het einde van 2004 loopt het mandaat van Bob Van Reeth als Vlaams bouwmeester ten einde. Op korte termijn moet er een nieuwe Vlaamse bouwmeester komen. Spreker hoopt dat het instituut tenminste blijft bestaan. Het betreft immers een persoon die de Vlaamse overheid maar ook de steden en gemeenten begeleid bij de architectuuropdrachten. Dat is belangrijk voor Vlaanderen.

De heer Stefaan De Clerck vindt culturele infrastructuur belangrijk. De strategie op dat vlak is echter niet altijd duidelijk. De verhouding tussen de rechtstreekse culturele steun en de infrastructuursteun is ook niet helder. Er is steeds een slingerbeweging geweest tussen grote en beperkte infrastructuursteun. Het is belangrijk om meer duidelijkheid te krijgen over de strategie van de Vlaamse Regering voor de komende regeerperiode.

Er zijn al een aantal accenten gelegd. De bestaande infrastructuur moet onderhouden worden. Eventueel kan bekeken worden of al die onderdelen tot de kerntaken van de Vlaamse overheid behoren of horen ze eerder tot de bevoegdheid van de provincies en de gemeenten? De heer De Clerck wil niet particularistisch doen, maar vindt het nuttig om oog te hebben voor een geografische spreiding. Het is natuurlijk evident dat in de grote steden grote inspanningen gebeuren. Ook het half miljoen euro voor het onderhoud van de eigen gebouwen moet behouden blijven.

De sectorale culturele infrastructuur is goed voor bijna anderhalf miljoen euro. Welke accenten zul-

len er gelegd worden? Veel steden werken aan een atelierwerking. In veel steden is er oude, bouwvallige infrastructuur, die met weinig middelen kan omgebouwd worden tot bijvoorbeeld ateliers voor kunstenaars, niet alleen de beeldende kunst, maar ook voor dans, multimedia en theater. Ateliers zijn interessant om steden met weinig geld te dynamiseren, evenals voor wijken en straten, al of niet verloederd.

Daarnaast zijn er de grote gespecialiseerde infrastructuren. Daarbij speelt de strategie om de Vlaamse specialiteiten van internationale klasse te tonen. Daarover is er een investeringsnota 2002-2004, waarin een aantal projecten genoemd werden, onder meer het groot Europees theater en het Museum aan de Stroom. Zal het museum van de Vlaamse ontvoogding nog gerealiseerd worden? Zo ja, op welke manier? Er zijn een reeks steden genoemd voor de vestigingsplaats. Verduidelijking is nodig.

In de beleidsnota leest de heer Stefaan De Clerck dat de verdere uitbouw en subsidiëring van grotere gespecialiseerde culturele infrastructuren van Vlaams landelijk belang de verantwoordelijkheid is van de volledige Vlaamse Regering, op voorstel van het cultuurbeleid, dat de noden voor een verdere uitbouw zal evalueren vanuit het oogpunt van zowel de culturele sectoren en de disciplines, als van de regionale spreiding en inplanting. Het citaat eindigt met het vreemde zinnetjes dat er rekening gehouden zal worden met de aangegane engagementen. Welke engagementen worden er bedoeld? Wat zijn de engagementen voor het Museum aan de Stroom in Antwerpen en het Concertgebouw in Brugge bijvoorbeeld?

De spreker pleit voor duidelijkheid. Infrastructuurbeleid is een nuttig instrument maar wordt diffuus aangewend. Een coherent cultureel infrastructuurplan zou veel meer zekerheid en duidelijkheid bieden aan de hele culturele sector maar ook aan de steden. Het zou immers meteen ook de verantwoordelijkheid moeten zijn van de provincies om in een bepaald infrastructuurplan te treden en te gaan voor een aantal doelstellingen, elk met een bepaalde specialiteit.

De heer De Clerck wenst een duidelijke situering van het Fonds voor Culturele Infrastructuur, en dringt aan op een jaarverslag voor de commissieleden. De spreker dringt ook aan op veel duidelijkere verbintenissen op het vlak van culturele infrastructuur en op overleg met steden, om een afsprakenkader te maken. Met de 12, 13 centrumsteden is dat zeer goed mogelijk. Hij hoopt dat de culturele infrastructuur een hefboom zal zijn om de internationale culturele uitstraling van Vlaanderen te versterken.

– Antwoord van de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

De minister heeft het gevoel dat de uitgangspunten van zijn cultuurbeleid en de doelstellingen breed gedragen worden door de leden van de commissie. Het is ooit anders geweest. De opmerkingen betroffen vooral de vraag of dit beleid realiseerbaar is en hoe de minister het gaat realiseren. Hij is bereid met een aantal opmerkingen van meerderheid en oppositie rekening te houden wanneer hij zijn beleidsnota actualiseert. Het cultuurbeleid moet immers door een zo groot mogelijke groep in de samenleving gedragen worden. Maar die actualisering zal natuurlijk geen wijziging van de beleidsopties inhouden.

De vraag werd gesteld of deze nota wel voldoende ambitieus is. De minister nodigt iedereen uit de doelstellingen nog eens grondig te lezen. Hij meent dat men onderschat welke grote uitdagingen er aan bod komen. In de vorige regeerperiode zijn muren gesloopt en nieuwe kamers gemaakt. De minister staat volledig achter de nieuwe decreten die toen tot stand gekomen zijn. In deze regeerperiode moeten die decreten nu tot leven worden gewekt en de doelstellingen daarvan worden vastgelegd. Dat houdt een omvattende herschikking in van het hele kunstenlandschap. Er zal een compleet ander evenwicht tussen alle kunstensectoren tot stand moeten worden gebracht. De zogenaamd zwakkere sectoren gaan dezelfde kansen krijgen als de sterke. Dat noemt de minister een onvoorstelbare revolutie en een ongeziene uitdaging. Een zeer belangrijk hoofdstuk van het ontstaan van het Vlaamse cultuurbeleid wordt nu afgesloten, nu worden de sectoren losgelaten.

Ook het tot stand brengen van een culturele-industriebeleid is een nooit geziene uitdaging. Het goed vertrouwde instrument van de subsidiëring wordt verlaten ten voordele van een palet aan nieuwe instrumenten. Er is de durf om de kunstmatige muur tussen het zuivere cultuurbeleid en de culturele industrie te slopen, om de scheidingslijn tussen de

professionele en de amateurkunsten te doorbreken, door de semi-professionele kunstbeoefening.

De minister wil ook een masterplan tot stand brengen, verder bouwend op zijn plan van drie jaar geleden voor de grote infrastructuurwerken, met alle consequenties, ook die in verband met de afspraken die met de steden moeten gemaakt worden. Er moet een kerntakendebat komen en een culturele convenant gesloten worden met bijvoorbeeld de 13 centrumsteden. Ook tussen de grote steden acht de minister een taakverdeling mogelijk.

De minister vindt het ook een geweldige uitdaging de kunstmatige muur tussen cultuur en onderwijs te mogen slopen. Enkele jaren geleden heeft hij daartoe een eerste bescheiden aanzet gegeven. Hij is blij nu de bredeschoolgedachte te kunnen uitbouwen.

Door interculturaliteit kunnen mensen kennismaken met andere culturen, terwijl hun zelfrespect aangewakkerd wordt. De minister droomt ervan bruggen te slaan en muren te slopen. Sommigen beweren dat multiculturaliteit een gevaar is voor de samenleving, en dat er dus moet tegen ingegaan worden, maar daar gelooft minister Anciaux niet in. De culturele eigenheid, noem het maar Vlaams nationalisme, moet kunnen ingebed worden in een internationale context.

Het erfgoedbeleid wil de minister eindelijk op het niveau plaatsen dat het verdient. Het moet naast kunst en sociaal-cultureel werk een van de drie grote pijlers worden van onze cultuur.

Het internationaal luik ligt volgens minister Anciaux wat moeilijk. Het is nochtans essentieel en een absolute voorwaarde om onze toekomst veilig te stellen. De confrontatie met anderen moet aangegaan worden, en de kunstenaars moeten de kans krijgen de wereld te veroveren. Met de danssector is dat gelukt, door de intrinsieke kwaliteit van de kunstenaars. Het beleid heeft wel een handje toegestoken, maar uiteindelijk heeft de sector deze internationalisering in grote mate zelf gerealiseerd. De minister gelooft in dit verband heel sterk in het IJslandmodel.

Ook aan de eet- en drinkcultuur zal voldoende aandacht besteed worden.

De minister wijst erop dat het decreet Amateurskunsten nog vrij nieuw is, en dat er tijdens de vorige regeerperiode goede uitvoering aan werd gegeven. Hij zal erop toezien dat het een goede uitvoering blijft krijgen, omdat de amateurskunsten nieuwe kansen verdienen.

Met zijn voorafgaande betoog, zo stelt de minister, heeft hij het verwijt weerlegd dat zijn beleidsnota geen nieuwe uitdagingen zou bevatten. Hij vindt dat er meer dan genoeg stof is om de volgende 5 jaar zinvol te vullen.

Minister Anciaux vindt dat de opmerkingen van de heer Stassen betreffende de culturele industrie ongegrond zijn. Hij verzekert dat Cultuur hier zeker geen geld zal moeten voor inleveren en ontkent dat het louter om verkapte economisch initiatieven zou gaan. Het geld voor een culturele industrie zal niet van het departement Cultuur afgesnoept worden. De middelen zullen ofwel vanuit Economie komen, ofwel vanuit een nieuw op te zetten PPS-structuur. De minister twijfelt er geen ogenblik aan dat de mogelijkheid privé-kapitaal bijeen te brengen reëel is. Hij haalt het voorbeeld aan van het kringloopfonds dat vorig jaar ten behoeve van de sociale economie op poten gezet werd en waarvoor, dankzij een gewaarborgde rente, 75 miljoen euro gevonden werd. Naast deze middelen, los van overheidssteun, kan ook gedacht worden aan een cultureel GIMV of PNV. Zowel minister Van Mechelen als minister Moerman zijn enthousiast over een samenwerking op dit terrein.

De minister wijst erop dat een culturele industrie drie grote voordelen meebrengt voor de culturele sector: de druk op de bestaande decreten verlaagt, het instrumentarium dat de minister van Cultuur ter beschikking heeft om uitdagingen aan te gaan wordt uitgebreid, en door het bredere en meer diverse aanbod wordt de participatie verhoogd. Een en andere kan natuurlijk niet binnen de maand gerealiseerd worden, maar de minister denkt in 2006 met de operationalisering te kunnen beginnen om ze de daaropvolgende jaren te laten groeien.

Het lokaal cultuurbeleid moet zeker verder uitgebouwd worden: het is een materie die de minister nauw aan het hart ligt. Het desbetreffende decreet heeft heel wat dynamiek op gang gebracht. Er waren veel meer aanvragen dan verwacht. Daarom moet om budgettaire redenen de groei nu een beetje afgeremd worden. Voor 2005 wordt nog altijd een bijkomende groei van de middelen voorzien, zij het minder groot dan aanvankelijk gedacht.

Maar de minister verstaat de kunst de positieve aspecten van dit slechte moment te zien: het geeft immers de nodige ademruimte waarin men zich wat kan bezinnen over nieuwe mogelijkheden en ambities. Het is niet met plezier dat de minister tot besparingen heeft beslist. De huidige situatie biedt wel de mogelijkheid om te denken waar men naartoe gaat. Op basis van dit decreet werd er in een periode van enkele jaren een bijkomend subsidiebedrag van dertig miljoen gerealiseerd. Er is in het lokale cultuurbeleid een blijvende groei, zij het een vertraagde groei. In 2005 wil de minister proberen om de planlast aan te pakken. Hij inspireert zich daarbij op de sector Onderwijs. Hij meent dat aldus een partnerschap kan worden gerealiseerd met duidelijke doelstellingen. Zo kan deze dip worden gebruikt om iets positiefs te doen in de relatie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de gemeenten.

Bijna alle commissieleden stelden vragen over infrastructuur. De absolute prioriteit blijft het onderhoud en de renovatie van de eigen infrastructuur. Verder engageert de regering zich om de steun verder te zetten aan de bovenlokale sectorale infrastructuur.

De lasten van de grote infrastructuurwerken wil de minister laten dragen door de hele regering. Het is niet de bedoeling de beslissingsbevoegdheid over te hevelen, wel om de noodzakelijke financiële middelen los te maken van Cultuur. Die grote infrastructuurwerken overstijgen de mogelijkheden van Cultuur. Bovendien kan men dit niet alleen vanuit cultuur bekijken. Dat geldt zeker voor de politiek rond de culturele industrie. Men moet durven zeggen dat een cultuurbeleid niet alleen leidt tot creativiteit en verbondenheid, maar ook tot tewerkstelling, economische dynamiek en uitstraling van onze steden. Het is ook een aantrekkingspool voor toerisme. De uitstraling van de culturele sector en van de culturele industrie is enorm. Er was hierover overleg met de minister-president. De minister wil vrij snel beginnen met de opmaak van het globaal plan rond infrastructuur, waarin onder meer de consequenties voor werkingsmiddelen en voor de taakverdeling met de steden zullen worden opgenomen. Men moet weten waaraan men zich kan verwachten tot het einde van de regeerperiode.

Als de minister het heeft over engagementen, dan verwijst hij naar de projecten die door de Vlaamse Regering zijn goedgekeurd. Hij denkt daarbij onder meer aan het Museum aan de Stroom (MAS) en het Stadsmuseum Gent (STAM), een uitloper van het museum van de Vlaamse ontvoogding. De aangegane engagementen inzake infrastructuur vereisen een bijkomende eenmalige financiële injectie van 25 miljoen euro tijdens deze regeerperiode. Dan is er nog geen enkel nieuw engagement inzake grote infrastructuur, wel inzake sectorale infrastructuur.

Nu wil hij antwoorden op een aantal kleinere tussenkomsten. Hij benadrukt dat er al een aantal belangrijke onderwerpen aan bod zijn gekomen, onder meer het internationaal cultuurbeleid, de vermindering van de planlast, het kerntakendebat, de steunpunten en de dialoog met de sector.

Hij wil inderdaad een versterkte dialoog met de sector realiseren. Dat moet leiden tot een herpositionering van de bovenbouw. Men moet de steunpunten met elkaar in verbinding brengen. De dialoog met de sector en de samenwerking met de administratie moeten op elkaar worden afgestemd.

De timing van VLACC 2 zal door de besparingen in geen geval enige vertraging oplopen. De huidige timing, ook vanuit de provincies, impliceert dat een implementatie mogelijk moet zijn vanaf 2005.

Het topstukkendecreet is een belangrijk onderdeel van het erfgoedbeleid. Er is volgens de minister een inhaaloperatie nodig voor beeldende kunsten, erfgoed, internationaal cultuurbeleid, sociaal-artistieke projecten en literatuur. Ook voor het topstukkendecreet is een inhaaloperatie nodig.

Op de vraag van mevrouw Van Nieuwenborgh welk bedrag nodig is om dit te kunnen realiseren, antwoordt de minister dat men nooit genoeg middelen kan hebben. Er verdwijnen nog altijd interessante collectiestukken uit de musea. Het is echter niet alleen een kwestie van middelen. Het zou al een goede zaak zijn indien men erin zou slagen om de aankoopmiddelen samen te brengen met die van de verschillende musea. Tijdens de vorige regeerperiode werd er bijvoorbeeld een samenwerkingsverband gerealiseerd tussen de musea van Brugge, Gent en Antwerpen. Brugge zou zich toeleggen op de vijftiende en de zestiende eeuw, Antwerpen op de zeventiende en de achttiende eeuw en Gent op de negentiende en de twintigste eeuw. Het is ook belangrijk om te stoppen met opbieden tegen elkaar. Het is echter heel moeilijk om een concreet bedrag te noemen.
De minister wil ingaan op de uitnodiging tot her-

ziening van het cultuurpact, maar wil niemand in verlegenheid brengen. De minister verwijst voorts naar de uitspraak van de heer Schueremans, die het niet goed vindt dat organisaties, die niet gemengd autochtoon-allochtoon zijn, nog gesteund worden. Dat consequent doorvoeren zou echter ook heel wat autochtone organisaties hun middelen ontnemen. Volgens de minister kan het geen kwaad om allochtone organisaties te steunen op voorwaarde dat de leden betrokken worden bij het sociaal-cultureel werk; als de sociaal-culturele of jeugdwerktechnieken gehanteerd worden; als er bruggen worden gecreëerd tussen de organisaties. Anders bereikt men bepaalde bevolkingsgroepen niet. Die groepen worden dan geïsoleerd. Door steun komt men tot meer toenadering.

Mevrouw Margriet Hermans merkt op dat de allochtone organisaties zelf die vraag stellen. Ze zijn ook bijzonder divers.

De minister heeft het niet over mensen die in een volkomen isolement willen blijven, maar angst om met elkaar om te gaan mag niet bestraft worden. De minister wil de interactie zoveel mogelijk bevorderen.

Volgens de minister past voor de het boekenproject met de aankoop van 1 miljoen boeken een publiek-private samenwerking-formule. Het is niet dat het departement cultuur dat alleen zal financieren of zelfs organiseren. Hij wil overleggen met de bibliotheken en niet concurreren. Het is de bedoeling om boeken te promoten bij jonge kinderen. De middelen daarvoor worden ook gehaald bij de plaatselijke notabelen. De weinige contacten totnogtoe zijn positief. De minister heeft zichzelf vier jaar tijd gegeven voor dit project.

De minister bestudeert het dossier over het Gentse muziekforum. Binnen twee maanden wil hij beslissen of het project haalbaar en wenselijk is.

De heer Johan Deckmyn stelt vast dat de tijdslimiet verschoven wordt van eind dit jaar naar eind januari. De provincieraad heeft nog meer bedenkingen dan voorheen bij dit project. Het enthousiasme slinkt. Veel hangt af van de beslissing van de minister. Het Vlaams Belang heeft altijd bedenkingen gehad bij het project alleen al omwille van de onduidelijke financiering en twijfels wie zal opdraaien voor de meerkosten van de investeringen en van de exploitatie. Zowel de provincie als de stad Gent zijn van mening dat de meerkosten van de exploitatie – de financiële put staat nu al vast – betaald zullen worden door de Vlaamse Regering.

De minister repliceert dat hij geen tijdslimiet gesteld heeft, alleen de maquette zal op het einde van dit jaar verwijderd worden. Hij herhaalt dat hij zal beslissen voor eind januari 2005. Alle betrokkenen zullen blij zijn dat er een tijdslimiet komt. Het probleem betreft niet alleen de financiering, maar ook de werkingsmiddelen van ongeveer 6 miljoen euro per jaar voor de provincie, de stad en de Vlaamse Gemeenschap samen. Dat vereist een goed onderzoek.

De vragen van de heer Deckmyn over circus Mahy worden verwezen naar de vergadering van 9 december, met een vraag om uitleg over dit onderwerp (zie handelingen 2004-2005, C55 - CUL 4).

De minister zal voorts een aantal aspecten van de wisselwerking met de andere ministers behandelen. De vrijetijdswinkels zijn een idee van de vorige minister Landuyt. Dat toeristisch concept blijft beperkt tot een eerstelijnsinformatieopdracht voor toeristen en de lokale bevolking. Daarnaast zijn er de cultuurdiensten, die volwaardig blijven functioneren. De minister heeft er geen probleem mee om zijn verantwoordelijkheid te nemen maar wil wel het verband leggen met de cultuurdatabank en het cultuurnet. Hij denkt niet dat cultuur de voornaamste component is van het toerisme, maar dat zorgt wel voor een essentiële invulling ervan. Het beleidsdomein cultuur wil de samenwerking in ieder geval niet opzeggen. Daarom stond het trouwens ook in de beleidsnota.

Het evenementenbeleid moet afgestemd worden op de middelen en de visie van de minister-president. De middelen voor evenementen zijn relatief beperkt. Het is goed dat daar een culturele invulling van komt en dat cultuur daar ook mee over kan beslissen.

De minister is niet schizofreen en zal al zijn beleidsdomeinen inderdaad goed op elkaar afstemmen. Het is misschien zo vanzelfsprekend dat de samenwerking tussen cultuur en jeugdwerk niet onvoldoende expliciet in de beleidsnota Cultuur werd uitgewerkt. Het werd echter wel sterk uitgewerkt in de beleidsnota over Jeugd. De vier beleidsnota's worden trouwens best samen gelezen.

Voor de eventuele wrevelpunten met het Vlaams Audiovisueel Fonds verwijst de minister naar het antwoord op een vraag, enkele weken geleden, waarin hij stelde dat hij de fondsen als partners wil (zie handelingen 2004-2005, C22 - CUL2). Jeugdwerk is geen instrument of een maatschappelijk hulpmiddel maar staat op zich. Alleen heeft het jeugdwerk heel sterke maatschappelijke effecten en de methode van het jeugdwerk kan nuttig zijn voor andere culturele sectoren. Als bepaalde culturele sectoren de mobilisatietechnieken van het jeugdwerk zouden gebruiken, zouden ze al verder staan

De minister zal rekening houden met de opmerkingen over onderwijs, levenslang en levensbreed leren, attesten van culturele vorming, cultuur in de eindtermen en de brede school. Ze kunnen gebruikt worden als eventuele aanvullingen.

Het wordt een uitdrukkelijke opdracht om samen te werken met de minister van Media, ook voor het realiseren van een nieuwe beheersovereenkomst voor de VRT. Het is vanzelfsprekend dat ook het departement Cultuur nauw toeziet op de verdere invulling ervan. Dat belangrijke dossier is de verantwoordelijkheid van de hele Vlaamse Regering. Ook voorheen moest de minister van Cultuur daar een belangrijke inbreng in hebben. De minister merkt een kentering, onder meer in de nieuwsuitzendingen komt cultuur meer aan bod.

Rond digitale platformen zijn er mogelijkheden. Cultuurnet werkt aan de uitbouw van de ambitieuze website, waarin heel de culturele wereld aanwezig moet zijn, die zeer interactief is en ook waar audiovisuele technieken in moeten worden verwerkt. Omdat Cultuurnet een zeer belangrijk instrument wordt voor de ruime bevolking, heeft de minister er ook in dit besparingsjaar een bijkomend krediet van 700.000 euro voor uitgetrokken.

Minister Anciaux is het met de heer Arckens eens dat cultuur geen instrument in een partijpolitieke opstelling kan zijn. De minister heeft, in tegenstelling tot vijf jaar geleden, geen enkele scrupule om als eerste uitgangspunt in de beleidsnota de waarde van kunst an sich te benadrukken, los van eender welke maatschappelijke consequentie. Dat beschouwt de minister voor zichzelf als een evolutie. De heer Arckens repliceert dat hij nooit beweerd heeft dat de minister aan partijpolitiek doet; wel dat hij cultuur in een engagementskader ziet.

Volgens minister Anciaux heeft cultuurparticipatie erg veel facetten. Een van de facetten die de heer Arckens sterk heeft benadrukt, is de cultuureducatie. De minister wil een ruim aanbod aan diverse culturele manifestaties en activiteiten en wil alle groepen aanspreken. Vandaar ook de ontwikkeling van sociaal-artistieke projecten en de uitbouw van de semi-professionele kunstenbeleving.

Betere boekhandels noemt de minister die boekhandels die geen supermarkten zijn, waar men de lezers uitleg geeft en mee nagaat welk boek de koper eigenlijk zoekt. Dat, door ketens als Aldi, een en hetzelfde boek massaal in het publiek wordt gegooid, vindt de minister geen goede evolutie. Diversiteit is belangrijk. Hier is een mogelijk samenspel tussen de klassieke cultuursector en de culturele industrie belangrijk. Het ondersteunen van het boek an sich is een heel belangrijke opdracht van het Fonds voor de Letteren en van het cultuurbeleid. Maar wat baat het een schitterend boek uit te geven als dat niet de weg vindt naar de mensen? Daarom moeten de boekhandel en de uitgever in de culturele industrie meegenomen worden.

Minister Anciaux begrijpt perfect de uiteenzetting van de heer Arckens over Brussel en hij is daar ook gevoelig voor. Ook hier is diversiteit belangrijk. Er moet voldoende aanbod zijn voor iedereen. Er is vandaag repertoiretheater maar de KVS heeft daarin ook in de toekomst een rol te spelen. Een van de doelstellingen van de minister is de verdere uitbouw van culturele infrastructuur in Brussel. Een positieve botsing van culturen in Brussel tot stand brengen is boeiend, maar cultuur moet ook toegankelijk blijven voor de gewone Brusselaar. Cultuurhuizen moeten meer dan in het verleden ankerplaatsen zijn van Vlaamse aanwezigheid, maar het moeten open huizen zijn waar alle vormen van cultuurbeleving aan bod moeten komen.

De minister heeft een adviseur belast met het architectuurbeleid. De Vlaamse Bouwmeester was bewust altijd gelinkt aan Ambtenarenzaken en meer bepaald aan Gebouwen. De aandacht voor architectuur is een verantwoordelijkheid van de hele Vlaamse Regering. Het is goed dat die materie vanuit de algemene administratie bekeken wordt. Over de verlenging van het mandaat is nog niet beslist.

– Bijkomende opmerkingen van de leden, en antwoord door de minister

De heer Stefaan De Clerck duimt voor een goede nieuwe Vlaamse bouwmeester. Hij is heel hard gewonnen voor een culturele industrie. Met beperkte middelen, die ook van elders komen, een maximale culturele dynamiek creëren, is inderdaad een kunst. De minister wil, terecht, supplementaire middelen vinden.

Omdat hij heeft verwezen naar Economie, stelt de heer De Clerck de vraag naar de mogelijke rol van Flanders DC. Hem interesseert echter vooral dat de link met Werkgelegenheid gemaakt wordt en hij dringt aan op overleg met de minister van Werk om daar tewerkstellingsmaatregelen aan te koppelen: zoveel jonge mensen zijn immers geboeid door de culturele sector.

De heer De Clerck wijst er ook op dat Vlaanderen belangrijke privé-collecties telt met topstukken, soms ook van hedendaagse kunst. Als er daarvoor op korte termijn niets gebeurt, zullen hele collecties verdwijnen. De eigenaars vragen naar mogelijkheden om hun collectie op een verstandige manier onder te brengen in bepaalde gebouwen, met bepaalde conserveringsmaatregelen en tentoonstellingsmogelijkheden, zonder eigendomsoverdracht.

De heer Dany Vandenbossche wijst er op dat in het verleden gebleken is dat sommige eigenaars met overheidssteun zoeken naar het tentoonstellen van hun topstukken, met als verborgen agenda het verkrijgen van een meerwaarde en de daaropvolgende verkoop ervan. Dat is uitdrukkelijk niet de bedoeling.

De heer De Clerck repliceert dat er perfecte afspraken mogelijk zijn dat bij een dergelijke verkoop een deel van de opbrengst in een bepaald fonds terecht komt. Dat is een complexe materie van fiscaliteit en infrastructuur. De spreker hoopt op een initiatief vanwege de minister.

De heer Johan Verstreken bevestigt dat de minister in de tekst die gemeenschappelijk is voor zijn verschillende beleidsdomeinen wel de link naar jeugd gelegd heeft.

Wat de culturele industrie betreft, haalde de minister het IJslandmodel aan. De heer Verstreken ondersteunt dat. Vandaag moet men evenwel niet alleen talent hebben, maar ook het talent hebben om dat te promoten.

De heer Verstreken heeft de indruk dat Vlaanderen vooral anderstalige artiesten promoot en steunt. Hij breekt een lans voor de Vlaamse en Nederlandstalige muziek. Hij vindt dat de Nederlandstalige muziekindustrie nieuw leven moet ingeblazen worden, omdat anders aan een zeer grote doelgroep voorbijgegaan wordt. Hij lanceert de idee van digitale televisie, en vindt dat die zeker kan bijdragen tot de promotie van artiesten van eigen bodem, en dat dit tevens ten goede zou komen aan de economie en de tewerkstelling.

Verder geeft de heer Verstreken de minister een pluim om zijn bekommernis ook allochtone culturele organisaties te steunen. Hij vindt dat dit bruggen bouwt tussen culturen en een goede integratie bevordert.

De heer Stassen komt terug op zijn bedenkingen rond de culturele industrie, en vraagt zich af of, los van de vraag of het geld daarvoor van Economie dan wel van Cultuur moet komen, de minister hiervoor wel bevoegd is. Het gaat hier immers over economische ondersteuning, risicokapitaal en participatie, die alle gewestmaterie zijn. De minister antwoordt hierop dat het culturele materie betreft, maar de heer Stassen weerlegt die visie. Hij zegt dat het niet is omdat de ontvanger van economische ondersteuning een culturele instelling is, dat het niet om economisch beleid gaat. Hij wijst erop dat hij geen stokken in de wielen wil steken, maar wil wel zeker zijn dat zoiets kan, alvorens er verder plannen over te smeden.

De heer Vanackere wijst erop dat het wel degelijk gaat over het voeren van een cultureel beleid, zij het met een instrumentarium dat gebruikelijk is in de economische sectoren. Het kan vergeleken worden met de ondersteuning van de filmsector, die ook industrie is. Hij maakt er alle collega's van het Vlaams Gewest gevoelig voor dat men zelden belang heeft bij het soort haarkloverij dat op zoek gaat naar het precieze onderscheid tussen gemeenschap en gewest. Er wordt immers heel vaak aan gemeenschapsbeleid gedaan met gewestinstrumenten. Nu men iets wil hanteren dat vanuit een gewestelijk instrumentarium gekend is voor een gemeenschapsbeleid ziet hij daar helemaal geen graten in.

Voor de heer Arckens bleef een groot deel van zijn vragen onbeantwoord, maar hij wil nog twee bij-

komende vragen stellen. Hij wil weten hoe de minister het beleid ziet met betrekking tot de Fondsen en hoe de ondersteuning van het goede boek concreet zal verlopen. Hij vraagt zich af of er geen juridische hinderpalen zullen zijn, al dan niet vanuit Europa. Ten slotte verklaart ook de heer Arckens zich voorstander van het IJslandmodel.

Minister Anciaux beaamt de opmerking van de heer De Clerck in verband met de tewerkstelling, het statuut van de kunstenaar en al wat daar rond leeft. Ook de opmerking wat de restauratie van topwerken betreft zal hij ter harte nemen. Hij zal er zich over bezinnen of en hoe dit kan meegenomen worden in het beleid culturele industrie.

De minister zegt zeker geen probleem te hebben met de ondersteuning van Nederlandstalige muziek. Ook daarover zal hij nadenken: hij heeft altijd gesteld dat het belangrijk is ook artiesten van eigen bodem te steunen, maar is bereid dat ook te doen voor Nederlandstalige muziek.

Wat de mogelijke problemen rond de culturele industrie betreft zegt de minister dat hij ze juridisch zal onderbouwen. De heer Stassen vraagt wat zal gebeuren als de ene artiest risicokapitaal krijgt voor een initiatief, en de andere niet: hij sluit niet uit dat die andere dan naar de Raad van State zal trekken en de zaak zal winnen. Hij waarschuwt de minister ervoor dat hij erover moet waken niet in de problemen te komen door het nemen van bepaalde maatregelen. De heer Anciaux vindt de vergelijking van de heer Vanackere met de filmindustrie interessant. Hij zal zijn beleid juridisch goed onderbouwen.

De minister verzekert een goede samenwerking met de Fondsen voor ogen te hebben.

In Montreal stelde de minister vast dat een aantal technieken op het vlak van de culturele industrie in Frankrijk en Engeland met succes gebruikt worden. Dat is een hefboom voor zijn eigen ideeën hier rond. Momenteel wordt nagegaan wat het antwoord van de Europese Commissie hierop is.

Eventuele ondersteuning van boekhandels zou volgens de minister kunnen in het kader van leesbevordering. Veel goede boekhandels hebben leesclubs of leeskringen georganiseerd waarvoor zij steun kunnen krijgen. Een eigenlijke steun aan de boekhandel is met het huidige instrumentarium niet vanzelfsprekend.

B. Bespreking van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004 en de algemene uitgavenbegroting 2005 per programma

Programma 45.2 Volksontwikkeling en bibliotheken

– ba 12.20 Allerhande uitgaven voor (…) adviesorganen

Voor basisallocatie 12.20 over de adviesorganen stelt de heer Steven Vanackere vast dat het budget in drie jaar tijd werd gehalveerd ondanks de hoge uitvoering die men jaar na jaar zag op de artikelen. Hij wil weten welke concrete gevolgen deze beslissing zal hebben.

De minister zegt dat het vooral gaat om lineaire besparingen rond communicatie die al enkele jaren bezig zijn. Een deel van de representatiekosten van de adviesorganen werd ondergebracht bij programma 45.5, Algemeen Cultuurbeleid. Daar is voorzien in een stijging van meer dan 250.000 euro. De basisallocatie 12.20 wordt altijd meegenomen in de besparingsmaatregelen rond communicatie, maar bevat ook andere elementen. Daarom heeft hij de opdracht gegeven om deze basisallocatie op te splitsen bij de begrotingscontrole voor 2005, zodat die andere begrotingsposten niet mee het gelag moeten betalen bij eventuele lineaire besparingen.

– ba 33.03 Vlaams Centrum voor Amateurkunsten

De heer Steven Vanackere stelt vast dat er een lichte stijging is. Voor een deel gaat dat om de regularisering van DAC-ers, dus over de overheveling van kredieten van Werk naar Cultuur. Hij wijst er de minister Anciaux op dat de minister van Werk deze morgen in de bevoegde commissie heeft toegezegd om alle ontbrekende regulariseringen van DAC-ers in het cultuurbeleid aan te pakken, onder meer bij het Cultureel Jongerenpaspoort, het Centrum voor Amateurkunsten en de Ancienne Belgique. De regularisering zou gebeuren in overleg met de functioneel bevoegde ministers. De stijging van 344.000 euro op de betrokken basisallocatie moet volgens hem dus worden gerelativeerd. Voor een deel gaat het dus om het doorschuiven van middelen die vroeger op de begroting van Werk stonden. Hij wil weten of die stijging voldoende zal zijn om nieuwe erkenningen kansen te geven of om reeds bestaande erkenningen meer kansen te geven.

De minister antwoordt dat de toename van de middelen grotendeels bedoeld is voor regularisaties, maar die middelen zijn niet rechtstreeks afkomstig van Werk. Het betreft hier heroriënteringen vanuit het programma 45.5.

De heer Vanackere stelt dat de middelen van Werk moeten komen. Hij hoopt dat de minister toch wel de middelen heeft kunnen recupereren die men bij Werk bespaart.

De minister zegt dat dit al sinds 2001 is gebeurd. De minister antwoordt nog dat de nieuwe beleidsperiode voor Amateurkunsten ingaat in 2006. In 2005 gaat het dus om constant beleid.

De heer Vanackere verwijst naar de vraag van Poppunt om het personeelsbestand uit te breiden omdat de opdrachten ook zijn uitgebreid. Hij stelt dat men best geen extra inspanningen vraagt als de beschikbare middelen dalen. De minister antwoordt dat hij in 2005 geen extra inspanningen vraagt van Pop-punt. De engagementen zijn reeds eerder afgesproken. De middelen blijven constant.

De heer Vanackere betwijfelt of er tussen 2003 en 2004 een stijging van de middelen is geweest.

– ba 33.04 Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk

De heer Vanackere stelt met grote tevredenheid vast dat deze regering de sociaal-culturele sector heel belangrijk vindt. De opmerkelijke stijging met meer dan drie miljoen euro, zoals bepaald in het decreet, wordt gerealiseerd.

– ba 33.07 Federatie van erkende organisaties voor volksontwikkelingswerk (FOV)

De heer Vanackere merkt op dat het bedrag voor de FOV niet geïndexeerd is. Het komt dus opnieuw neer op een budgetvermindering, gezien de uitgaven wel jaarlijks stijgen. Hij betreurt dat, vooral omdat het niet om een groot budget gaat en het multiplicatoreffect voor de sector groot is. Hij meent dat er een sterke belangenbehartiger nodig is op het moment dat het nieuwe decreet op kruissnelheid komt en er tegelijkertijd al een evaluatie van het decreet moet gebeuren. Hij pleit voor een correcte ondersteuning van de belangenbehartigers, omdat beslissingen die in samenspraak worden genomen tussen overheid en sector, een groter draagvlak hebben.

De heer Dany Vandenbossche merkt als commissievoorzitter op dat er betreffende de financiering van de FOV een amendement werd ingediend. De heer Steven Vanackere beaamt dit en verduidelijkt de bedoeling van dit amendement : de omwegconstructie waarbij men niet werkt met een rechtstreekse toelage aan de FOV, werd in 2004 ongedaan gemaakt via het programmadecreet. Voor 2005 zou dat best opnieuw gebeuren, omdat de onrechtstreekse financiering ervaren wordt als een nodeloze administratieve verzwaring voor de administratie, de lidorganisaties en de FOV.

Hetzelfde kan volgens de heer Vanackere gezegd worden over de betoelaging van de vereniging van Vlaamse cultuurcentra. Vermits de lidgelden via de gemeenten moeten worden geïnd, is de procedure voor hen zelfs nog wat zwaarder. Ook daar zou een vereenvoudiging welkom zijn. Eenvoudige procedures maken deel uit van behoorlijk bestuur en van de fameuze vermindering van de planlast. Als men de mensen van dienst wil zijn, kan men dat op twee manieren doen, door te zorgen voor middelen of door het leven van de organisaties wat makkelijker te maken.

Minister heer Anciaux antwoordt dat de niet-indexatie te maken heeft met het feit dat deze basisallocatie niet de code L van lonen heeft gekregen. Bij de begrotingscontrole voor 2005 wil hij dit laten corrigeren, samen met een aantal andere basisallocaties. Voor zover hij weet zal zeker 60 procent van deze middelen immers naar lonen gaan.

De heer Stassen zegt dat de genomen engagementen een uitvoering zijn van het beleid van de vorige periode waarbij werd beslist mensen met hun anciënniteit over te nemen van andere organisaties. Dan is er natuurlijk een dubbel probleem. De lonen zijn hoger en door het ontbreken van een indexatie neemt het aandeel van de lonen in het geheel nog toe.

– ba 35.30 De Brakke Grond

De heer Stassen stuurt aan op een evaluatie van De Brakke Grond, met de afweging of de oorspronkelijke doelstellingen van De Brakke Grond nog wel worden gerealiseerd. Misschien moeten er bepaalde bijsturingen gebeuren. Hij wil ook de discussie uitklaren met de nieuwe directeur.

Minister Anciaux wil De Brakke Grond inpassen in een ruimere internationale visie. Hij pleit voor voorzichtigheid tegenover alle betrokkenen. Misschien gebeurt een evaluatie beter in een gesloten zitting.

Het gaat volgens de heer Jos Stassen in eerste instantie over het omvattende beleid. Daarover moet met de verantwoordelijken gepraat worden.

Programma 45.03 Musea en Beeldende Kunst

– ba 01.10 Topstukkendecreet

De heer Steven Vanackere merkt op dat op deze basisallocaties geen middelen staan ingeschreven. Tenzij er elders middelen staan, is er voor 2004 en 2005 dus geen geld voor de uitvoering van het topstukkendecreet.

De minister antwoordt dat er inderdaad geen middelen staan op deze basisallocatie. Hij verwijst echter naar ba 12.21 voor het beheer en de ontsluiting van de collectie van de Vlaamse Gemeenschap, ba 33.01 voor de subsidies aan musea, en 74.80 voor de aankopen van kunstwerken. Deze subsidies, die toenemen, zijn ook bestemd voor de collectievorming van de musea.

De heer Steven Vanackere beaamt dat er veel over topstukken gesproken is, maar vraagt zich af of de basisallocaties, waarnaar de minister verwijst, specifiek bedoeld zijn om het decreet uit te voeren. Hij beweert hiermee echter niet dat de minister geen beleid terzake voert.

De minister verduidelijkt dat de aankopen passen binnen het decreet. Wat het onderdeel restauratie betreft, stelt zich wel een probleem. Voor de restauratie van topstukken, die op de lijst staan, in handen van privé-personen en niet in de musea, zijn er op het ogenblik geen mogelijkheden.

– ba 31.01 Vlaams Reproductiefonds

De heer Steven Vanackere verwijst naar de opmerkingen van het Rekenhof over het Reproductiefonds : “Met dergelijk budget is het onmogelijk de in de beleidsnota vooropgestelde doelstellingen inzake de verdere uitbouw van het Reproductiefonds te realiseren.”. Is er elders geld voor ingeschreven?

De minister ontkent dat. De werking vereist ofwel een heleboel nieuwe middelen, ofwel moet er een herstructurering komen. De minister heeft voor de tweede mogelijkheid gekozen. De begroting lost het probleem van het Reproductiefonds niet op.

De heer Jos Stassen informeert hoeveel personeelsleden er werken. Twee jaar geleden werd ook al gezegd dat er beslist moest worden of het Reproductiefonds al dan niet geactiveerd moest worden. Activering betekende toen ook al afslanking.

De minister benadrukt dat hij niet gesproken heeft over afbouw. Een voortzetting van de plannen zou betekenen dan er nog verschillende jaren meer moet geïnvesteerd worden. Het Reproductiefonds was echter opgericht om middelen te leveren voor cultuur. Dat zou volgens de plannen over enkele jaren wel het geval zijn.

De heer Jos Stassen meent dat het Reproductiefonds pas geld kan genereren als het eerst voldoende middelen krijgt. De musea zijn inderdaad een toeristische troef. De commercialisering van een aantal producten, het doel van het fonds, vergt een bepaalde kapitaalsinbreng. Hij is sceptisch benieuwd waar de minister het geld zal halen.

De heer Vanackere neemt akte van de lucide manier waarop de minister daarover spreekt. In de toelichting van de begroting staat dat men het Reproductiefonds, een nv trouwens, volledige operationeel zal hebben tegen het najaar van 2005. Tot midden 2005 lopen er een aantal proefprojecten in functie van de drie opdrachten. De spreker stelt dat het Reproductiefonds eigenlijk een proefproject is in het kader van de culturele industrie en het cultureel investeringsfonds. De spreker ziet wel een aantal lichtjes aan de einder, maar operationalisering tegen 2005 en een bedrag van 0 euro in de begroting zijn niet te rijmen. De minister moet op korte termijn een aantal budgettaire knopen doorhakken. Oorspronkelijk werd gesteld dat het Reproductiefonds op vrij korte termijn zelfbedruipend zou zijn: 2009 werd in het vooruitzicht gesteld. Dat bewijst trouwens dat het een goed idee is. De heer Steven Vanackere vindt dat het niet mag stranden op budgettaire moeilijkheden. Hij kan leven met de begroting zoals ze is omdat er een aantal denksporen onderzocht moeten worden, onder meer de kwestie van de culturele industrie. Ook daaruit zullen echter op korte termijn niet voldoende middelen voortvloeien om het Reproductiefonds te laten functioneren. Hij hoopt dat de minister dat

initiatief niet zal lossen.
De minister deelt mee dat hij op korte termijn een plan zal opmaken waardoor het Reproductiefonds, via een andere financieringswijze, zijn opdracht kan vervullen. Het is niet mogelijk om dat via de klassieke subsidiëringkanalen te doen.

– ba 33.56 Subsidies aan organisatievormen hedendaagse beeldende kunst

De heer Steven Vanackere is tevreden met de stijging van de middelen voor beeldende kunst. De sector krijgt door die inhaalbeweging meer kansen voor de aansluiting bij het kunstendecreet.

– ba 33.61 Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (SMAK)

De heer Jos Stassen vraagt wat er gaande is met de artistiek directeur van het SMAK. De Vlaamse overheid investeert immers in dat museum. De polemieken en de verklaringen van de betrokkenen wijzen op een zinloos conflict.

De minister vindt het niet aangewezen dat hij in dat conflict tussenkomt. Terughoudendheid zal een goede oplossing in de hand werken. Hij heeft zich uitgebreid laten informeren door de schepen, die ook voorzitter is van de raad van bestuur. Hij heeft er alle vertrouwen in dat het probleem de volgende dagen opgelost zal worden. Er is bovendien een openbare, speciale commissie Cultuur van de stad Gent volgende maandagavond.

De heer Jos Stassen vindt het voldoende dat de minister hier herhaalt wat hij in de pers zei, namelijk dat hij niet zal interveniëren.

– ba 43.01 Subsidies voor erfgoedconvenants

De heer Steven Vanackere meent dat de verhoging van de middelen met een half miljoen euro mogelijk nog niet zal volstaan om het decreet volledig uit te voeren en dus drie nieuwe erfgoedconvenants te sluiten.

De verhoging is volgens de minister bedoeld voor twee nieuwe erfgoedconvenants, met name 300.000 euro voor het land van Waas en 200.000 euro voor de stad Hasselt. Het decreet vraagt immers maximum drie nieuwe convenants per jaar. Een derde convenant, voor het Meetjesland, zal voor 2006 zijn.

Programma 45.04 Muziek, Letteren en Podiumkunsten

– Audit voor de grote culturele instellingen

De heer Steven Vanackere informeert naar de conclusies van de audit van de grote culturele instellingen die de commissieleden inmiddels ontvangen hebben. Hoe zullen ze als instrument gebruikt worden bij de voorbereiding van de zeer belangrijke beheersovereenkomsten die in het kader van het Kunstendecreet zullen worden gesloten? De spreker vraagt de minister daarover met de commissie het gesprek te voeren. Een aantal van die grote instellingen hebben in ieder geval duidelijkheid nodig over de middelen die voor hen beschikbaar zullen zijn. Dat zal een stabiliserend effect hebben.

De minister wil voor juli 2005 de grote instellingen rechtszekerheid waarborgen voor de volgende vijf jaar. Het debat daarvoor zal grondig moeten gevoerd worden. De audit is minstens een element in de beoordeling en de verbintenissen.

De heer Vanackere wil geenszins de verantwoordelijkheid voor het sluiten van beheerscontracten weghalen van de uitvoerende macht. Hij wil wel dat de commissie de kans krijgt om naar aanleiding van de audit de minister een aantal overwegingen mee te geven nog voor die gaat onderhandelen. Dat kan enkel een rijkere vorm van beheersovereenkomst opleveren.

– Middelen voor de ‘brede boekenplank’

De heer Vanackere informeert met welke middelen de minister de aankoop zal financieren van de brede boekenplank in elke lagereschoolklas.

Minister Anciaux antwoordt dat het hier een project betreft, gespreid over vier jaar. In die periode wil hij een miljoen boeken naar de kinderen brengen. Hij zoekt er in hoofdzaak privé-sponsorgelden voor. Hij wil geen frictie doen ontstaan binnen onderwijs of tussen de school en de plaatselijke bibliotheken. De concrete uitwerking moet nog gebeuren. Kinderen moeten sneller een boek ter hand kunnen nemen en kunnen meenemen naar huis.

De heer Vanackere heeft begrepen dat er ook Europees geld voor die aangelegenheid is, maar de minister ontkent dit.

De heer Vanackere verwijst naar een verklaring van de minister-president. Als het juist is dat er voor dit project ook Europese middelen beschikbaar zijn, acht de heer Vanackere het wijs die toelage in de begroting in te schrijven.
Minister Anciaux denkt dat het om een vergissing gaat maar zal dit verifiëren.

– ba 33.42 Subsidie aan het Koninklijk Ballet van Vlaanderen

De heer Jos Stassen informeert naar de stand van zaken betreffende de afslankingoperatie en met de opbouw van het musicalproject.

De minister antwoordt dat er een aanvraagdossier is ingediend in het kader van het Kunstendecreet. Dat zal voorgelegd worden aan de beoordelingscommissie, die een advies zal formuleren. Op basis van die adviezen zal de minister voor eind juni 2005 een beslissing nemen. De afdeling musical is dus gestopt en wordt geïntegreerd in een nieuwe structuur die nu een aanvraag heeft ingediend. Bij een positieve beoordeling zijn er middelen beschikbaar vanaf 1 januari 2006.

– ba 33.54 Concertgebouw Brugge

De heer Jos Stassen informeert hoe het zit met de vraag van de stad Brugge naar de overname van het gebouw door de Vlaamse Gemeenschap.

Volgens minister Anciaux is met de vzw Concertgebouw Brugge de afspraak gemaakt dat zij een aanvraagdossier indient in het kader van het kunstendecreet muziek. Die aanvraag moet voor 1 november 2005 ingediend zijn, om in werking te treden vanaf 1 januari 2007. Inmiddels onderzoekt de minister dit ook in het kader van de problematiek van de grote instellingen. Overname van de eigendom door de Vlaamse Gemeenschap is op dit ogenblik echt niet haalbaar.

De heer Stefaan De Clerck vindt dit een belangrijke uitspraak. Is dat een definitieve uitspraak – wat jammer zou zijn – of is er in het kader van het grote infrastructuurplan een mogelijkheid om dat opnieuw te bekijken?

De minister antwoordt dat hij een goed opbouwend gesprek had met de verantwoordelijken van de vzw en van de stad. Zij hadden er begrip voor dat de overname van de eigendom zeer onwaarschijnlijk is. Middelen vanuit de Vlaamse Gemeenschap ter ondersteuning van de beheerskosten mogen evenwel niet uitgesloten worden. In ieder geval is dit geen gesloten verhaal; er wordt in onderling overleg gezocht naar een structureel antwoord op de problemen.

Momenteel nemen zowel de Vlaamse Gemeenschap als de stad Brugge hun verantwoordelijkheid. De minister vindt het wenselijk dat daar een derde pijler zou bijkomen, met name de Provincie. Het Concertgebouw is een belangrijk onderdeel in het dossier van de grote infrastructuren.

De heer De Clerck kadert de problematiek in het kerntakendebat, en voert aan dat zo'n infrastructuur bij uitstek een bepaalde specialiteit van een bepaalde stad in een Vlaams landschap kan zijn. Brugge heeft ervoor gekozen een dergelijke speerpuntfunctie te vervullen, en de spreker steunt die keuze. Hij hoop dat er in de toekomst verder aandacht wordt besteed aan het Concertgebouw.

De minister wijst erop dat hij vanuit bepaalde kringen tegenwind kreeg toen hij het initiatief nam voor een werkingssubsidie van 2 miljoen euro op jaarbasis. Velen vonden dat te veel. Maar de minister zou het doodjammer hebben gevonden dat een dergelijke infrastructuur haar culturele functie niet ten volle zou kunnen vervullen door gebrek aan steun. Hij zal hierin zijn verantwoordelijkheid verder opnemen.

Programma 45.5 : Algemeen Cultuurbeleid

– ba 12.31 Steunpunt recreatief Vlaanderen

De heer Stassen informeert of er bij Recreatief Vlaanderen werkelijk geen enkel onderzoek is gebeurd naar het verenigingsleven. De minister antwoordt dat het onderzoek specifiek de participatie betreft, en reeds is afgerond.

– ba 33.06 Subsidies in het kader van tewerkstellingsmaatregelen in de sociaal-culturele sector in uitvoering van het VIA-akkoord

De heer Jos Stassen vraagt hoe het staat met de uitvoering van het VIA-akkoord. Hij wijst erop

dat de eindejaarspremies 2003 nog steeds niet uitbetaald werden en vraagt hoe het – na de regularisering die gaande is – staat met de integratie van al deze mensen in de projecten en de decreten. Verder vermoedt de heer Stassen dat er binnenkort wel een VIA2 zal komen; hij vraagt of daar middelen voor voorzien zijn.

De heer Vanackere bevestigt dat de eindejaarspremies 2003 nog steeds niet uitbetaald werden, en vraagt daar dringend werk van te maken. Hij vindt dat niet enkel het nemen van initiatieven belangrijk is, maar ook de uitvoering ervan. Hij dringt erop aan om met de minister van financiën de nodige schikkingen te treffen. Hierop antwoordt minister Anciaux dat hij niet op de hoogte is van deze achterstand, maar dat hij zal nagaan of deze informatie klopt.

Aan de integratie in de decreten wordt volgens minister Anciaux gewerkt. Het proces is niet vanzelfsprekend maar wordt in samenspraak met de betrokken sectoren verder gezet. Over het nieuwe VIA-akkoord spreekt hij zich nog niet uit: in de regering werden wel een aantal principes afgesproken. De onderhandelingen betreffende VIA, onder leiding van minister Vervotte, zijn opgestart.

Minister Anciaux zal zijn verantwoordelijkheid nemen in functie van de resultaten van het akkoord en de onderhandelingen. Op het ogenblik wordt een inventaris gemaakt van de mogelijke consequenties van elke maatregel. De heren Stassen en Vanackere vinden dat een grondige evaluatie moet gemaakt worden van VIA1. De minister beaamt het nut van zo'n evaluatie.

– ba 33.12 Cultuurnet Vlaanderen

De heer Stassen merkt op dat Cultuurnet Vlaanderen een absolute groeier is in de begroting. Hij vraagt zich af of dit wel kan in tijden van schaarste. De personeelslijst omvat meer dan 40 vaste en 20 tijdelijke krachten. Hij begrijpt de bedoeling en het perspectief, maar hij vreest een veel te sterk groei, en dus een bodemloos vat. De ambities zullen op een bepaald moment toch moeten teruggeschroefd worden. Als de minister niet oppast zal de organisatie naast de zeven grote instellingen komen te staan, en dat kan toch niet de bedoeling zijn. De kostprijs is nu reeds 2 miljoen euro, en de output is relatief laag.

De heer Vanackere suggereert daarom een audit voor deze instelling. Hij wijst erop dat hij de beheersovereenkomst, die loopt tot eind 2005, niet in zijn bezit heeft. Hij vraagt de minister deze ter beschikking te stellen. De formule van de beheersovereenkomst is voor de heer Vanackere een heel nuttige manier om gestalte te geven aan wat in de beleidsnota beschreven wordt: zij geeft een bepaalde richting aan de instellingen en is heel transparant en eenduidig wat betreft de financiering.

De heer Caron stelt voor om de leiding van Cultuurnet uit te nodigen om de werkzaamheden toe te lichten in de commissie. Het zou nuttig zijn de stand van zaken en de mogelijkheden te kennen, zodat niet alleen op het eind van de rit een evaluatie gemaakt wordt, maar reeds onderweg.

Een belangrijke nuance inzake de absolute stijging is dat er destijds 2,5 miljoen euro vanuit het FFEU ter beschikking werd gesteld voor de investeringskosten die samenhingen met de realisatie van de website. Dat geld is op, en er is voorzien in een bijkomend bedrag van 700.000 euro bij de recurrente middelen. CultuurNet moet de broeksriem aanhalen zoals iedereen, maar het moet zijn opdracht kunnen voortzetten. In april of mei van volgend jaar is er immers een eerste groot moment voor de interactieve werking.

De minister vindt het vanzelfsprekend dat de beheersovereenkomst aan de commissieleden wordt voorgelegd. Er was oorspronkelijk een vzw opgericht met de naam Vlaams Centrum voor Cultuurcommunicatie (VCCC) waarin de minister een aantal eigen medewerkers had geplaatst. Hij werd toen teruggefloten, al werd ook duidelijk gezegd dat het er niet om ging dat men iemand van belangenvermenging verdacht. Men wilde de zaken wel zuiver houden. Misschien werd toen nagelaten de beheersovereenkomst over te maken. Deze beheersovereenkomst loopt af op het einde van 2005. De minister zal spoedig de onderhandelingen over een nieuwe beheersovereenkomst opstarten.

Hij rekent op de commissie om dit ambitieuze project te steunen. Cultuur is hier de voorloper. Als dit project wordt gerealiseerd, is er niet alleen een statistische cultuurdatabank, maar ook een interactieve website. Dat is een reuzenstap in het participatiedebat, in de betrokkenheid van de sector

en in het realiseren van een integraal cultuurbeleid. Hij heeft er geen enkel probleem mee dat er over deze werking een grondige toelichting zou worden gegeven. Hij is ervan overtuigd dat de commissieleden nadien zeer enthousiast zullen zijn.

De heer De Clerck benadrukt dat dit project van dichtbij moet worden opgevolgd, en benadrukt dat men moet vertrekken van een positieve ingesteldheid. Men moet nagaan of de vooropgestelde doelstellingen worden gerealiseerd. Hij wil weten hoe de diversiteit aan initiatieven wordt gescreend, hoe de vele culturele gebeurtenissen in Vlaanderen geordend worden. Hij hoopt dat er ook elementen worden aangereikt die nuttig zijn voor het beleid. Zo niet is er een probleem.

De minister zegt dat er nu reeds 120 gemeenten actief participeren aan het project. Uiteraard wordt er gestreefd naar de medewerking van alle gemeenten. Hij meent dat dit zal resulteren in een nooit geziene samenwerking.

– ba 33.13 Grote culturele evenementen

De heer Vanackere stelt vast dat de subsidies voor grote culturele evenementen stijgen met 15.000 euro. Hij wil graag weten welke projecten er worden voorbereid.

De minister antwoordt dat het voor 2005 gaat over ABC, het project Wereldboekenstad in Antwerpen. In vergelijking met vroeger is dit een laag bedrag. Dit element moet mettertijd inderdaad uitgeklaard worden, in samenspraak met de minister-president en met Toerisme Vlaanderen. Daaruit moet blijken welke nood er de komende jaren zal zijn voor culturele evenementen en welke evenementen de Vlaamse overheid de komende jaren zelf wil organiseren.

– ba 61.02 Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI)

De heer Stassen informeert naar een jaarverslag van het Fonds voor Culturele Infrastructuur. Er wordt immers nogal wat geld aan besteed. Hij heeft in al die jaren nog geen verslag gezien. De minister antwoordt dat meer uitleg over dit fonds zeker is opgenomen in de toelichting bij de uitgavenbegroting. Vroeger heette dit het Cultureel Infrastructuurfonds (CINF).

– Enkele raadgevingen van de heer Steven Vanackere inzake besparingen

In verband met het algemeen cultuurbeleid wil de heer Vanackere nog zeven aandachtspunten opsommen indien er besparingen moeten gebeuren.

In tijden van schaarste komt het er vooreerst op aan het beschikbare geld zo efficiënt mogelijk te besteden en daarbij moet men eerst naar de grote en dure projecten kijken zoals de digitalisering. Hij meent dat men gebruik moet maken van de goede ideeën van de administratie en van de Raad voor Cultuur. Daarvan heeft hij echter in de beleidsnota niet zo veel teruggevonden. Een afstemming met de federale digitaliseringsplannen lijkt hem geen overbodige luxe. Zijn fractie pleit voor de oprichting van een kenniscentrum dat een synergie zou kunnen realiseren met het bestaande wetenschapsbeleid dat onder meer via het Max Wildiersfonds, via de universiteiten en via de universitaire bibliotheken is gecoördineerd. Er is geen behoefte aan proefprojecten, wel aan een degelijk onderzoeksproject dat de problematiek volledig in kaart brengt, zodat op basis van correcte informatie kan beslist worden welke overheidsmaatregel nuttig en nodig is.

Een tweede advies is dat men in tijden van budgettaire beperkingen moet proberen om niet opnieuw het warm water uit te vinden. Vaak bestaat er al veel interessant materiaal. Soms is het beter om dat eerst in kaart te brengen en dan de bestaande maatregelen te versterken om een multiplicatoreffect te bekomen. De minister van Cultuur had het bijvoorbeeld over de eetcultuur. De heer Vanackere vindt dat geen slecht idee, maar hij meent dat er al heel wat materiaal bestaat, bijvoorbeeld van de provincie Vlaams-Brabant of van Toerisme Vlaanderen.

Een derde opmerking is dat er moet worden geïnvesteerd in fundamenteel wetenschappelijk onderzoek over cultuur en over de rol van cultuur in de samenleving. Spreker vergelijkt dat met het verhaal over de houthakker die dag en nacht moest werken omdat hij de tijd niet had om zijn bijl te slijpen, en meent dat men zelfs in tijden van budgettaire schaarste moet nadenken over het fundament om daarna des te beter te kunnen functioneren.

Volgens de heer Steven Vanackere is de vierde mogelijkheid bij budgettaire schaarste het reorgani-

seren en beter coördineren. Er kan bijvoorbeeld zeker bespaard worden op de steunpunten. De minister heeft dat trouwens zelf gezegd. Zowel het steunpunt Recreatief Vlaanderen als de sectorale steunpunten geven opdrachten voor wetenschappelijk onderzoek. Er wordt ongetwijfeld dubbel werk geleverd. Meer coördinatie zou de kosten sparen.

Het vijfde grote idee van de heer Steven Vanackere, dat ook terugkomt in de beleidsnota, is de publiek-private samenwerking. Daar bestaat argwaan over, want velen denken dat het vormen van debudgettering zijn. De spreker deelt dat scepticisme niet en is blij dat de minister ook de aandacht vestigt op dat instrument. De beleidsnota over publiek-private samenwerking van de minister-president beveelt het parlement aan dat publiek-private samenwerking niet alleen voor gewest- maar ook voor gemeenschapsaangelegenheden mogelijk zijn. Zo is er over het topstukkendecreet en het Reproductiefonds gesproken en het geldtekort. Vormen van publiek-private samenwerking kunnen daar allicht oplossingen voor bieden. Publiek-private samenwerking is niets anders dan twee partners samenbrengen om geld te vinden voor bepaalde aangelegenheden. Het is niet uitgesloten dat voldoende middelen gevonden worden om één en ander rendabel te maken.

De zesde aanbeveling is dat de overheid bij schaarste betrouwbaar en voorspelbaar moet zijn. De planlast moet dan dalen, met andere woorden het beginsel van de subsidiariteit moet gehanteerd worden. De overheid moet erkennen dat ze bepaalde aspecten beter overlaat aan de lokale niveaus.

De laatste tip is dat de overheid in budgettair moeilijke tijden de decreten moet durven te evalueren. CD&V vindt het belangrijk om de decreten niet alleen uit te voeren, maar ook eerst te evalueren, vooral voor die aspecten waarvoor er onvoldoende geld is om de plannen zonder meer te realiseren. Dat is niet aangenaam, maar het is wel een goede kans om creatief om te springen met beperktere middelen, en de decreten, daar waar nodig, bij te sturen.

Programma 71.1 Filmbeleid en Audiovisuele Cultuur

Er zijn geen opmerkingen over dit programma.

DEEL III. SPORT

1. Toelichtingen door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

A. Toelichting bij de beleidsnota Sport

De minister deelt mee dat de uitgangspunten van de beleidsnota worden gevormd door het Vlaams regeerakkoord en door de huidige staat van de sport. De minister wil een hedendaags sportbeleid, dat participatie bevordert. Hij wil inspanningen doen om dit te realiseren met een moderne regelgeving. Samen met de scholen, sportclubs en gemeenten zal een Vlaams sportmodel worden uitgewerkt.

De taken van BLOSO worden duidelijk geformuleerd in het regeerakkoord. De regering blijft gaan voor één sportagentschap. Een aantal regels moet vereenvoudigd worden, de planlast moet verminderen, in de plaats van bevoogding moet er partnerschap met het veld komen. De jeugdsport wordt zeer sterk aangemoedigd door de stimulering van de kwaliteit in de clubs. De sportinfrastructuur moet beter en efficiënter aangewend worden. Daarom werden de beslissingen van de laatste twee jaar geschorst. Er moet nagegaan worden of de bestaande infrastructuur beantwoordt aan objectieve behoeften. Naast de stimulering van beloftevolle sporters, wordt het topsportbeleid gecontinueerd.

De minister wil de haalbaarheid of de wenselijkheid van het organiseren van de Olympische Spelen onderzoeken. Dat staat trouwens ook in het regeerakkoord.

Voorts zijn er een aantal vaststellingen. Sport kan veel bijdragen tot het welzijn van de samenleving. Zesenveertig procent van de Vlamingen doet regelmatig aan sport, 54 procent dus niet. Er is ook een groot tekort aan vrijwilligers en er zijn te weinig gekwalificeerde begeleiders.

Uit een vergelijking van de topsport met vergelijkbare landen op vlak van grootte en welvaart, blijkt dat er maar drie landen slechter scoren dan België, namelijk Finland, Oostenrijk en Israël. Finland en Oostenrijk scoren zeer goed op vlak van wintersport. Eigenlijk rest dan enkel Israël en daar zijn de omstandigheden van die aard dat sporten minder vanzelfsprekend is. België scoort dus slecht. Er is wel een stijging van het aantal finaleplaatsen op de Olympische Spelen. Daarenboven zijn er specifieke problemen voor de ploegsporten.

De ambitie, verwoord in de beleidsnota, is om Vlaanderen te laten uitgroeien tot een regio waar een goed sportklimaat heerst, met andere woorden een regio waar recreëren, bewegen en sporten een vanzelfsprekend en daardoor ook belangrijk onderdeel is van het alledaagse leven van haar inwoners. Het is de bedoeling om het sportbeleid te optimaliseren en zoveel mogelijk mensen zo regelmatig mogelijk te laten bewegen en anderzijds getalenteerde sporters alle kansen te geven door een goede omkadering en goede opsporing. Zo kan Vlaanderen op Europees en wereldvlak een rol spelen. Vanzelfsprekend moet de integriteit van de sport gevrijwaard blijven. Het is de bedoeling een ethische code op te stellen. Aan de sportwereld zal gevraagd worden om die te steunen.

Het is de visie van de minister dat voornoemde ambitie en missie moeten gerealiseerd worden in partnerschap met de andere beleidsniveaus, zoals de provincies en de lokale besturen. Er wordt gestreefd naar complementariteit met de andere departementen. Een goed sportbeleid is maar mogelijk als er samenspraak is met onderwijs, jeugd, ruimtelijke ordening, volksgezondheid, enzovoort.

Er zijn acht strategische doelstellingen die voor een deel ook in het regeerakkoord staan: het sportklimaat optimaliseren; de erkenning van sport door de Vlaamse overheid verhogen; efficiëntie en effectiviteit door goede sportinfrastructuur verbeteren; de sportparticipatie verhogen; de kwaliteit van het sportaanbod verhogen; een planmatig sportinfrastructuurbeleid voeren; een voorwaardenscheppend en integraal topsportbeleid voeren; de integriteit van de sport vrijwaren.

Daarvoor zijn er 15 kritische succesfactoren en 115 operationele doelstellingen afgebakend. De 15 kritische succesfactoren zijn: het ondersteunen van de sportclubs als bouwsteen van de sport; het verhogen van de kwaliteit van de sportbegeleiding in het algemeen en van de sportclub in het bijzonder met prioritaire aandacht voor de jeugd; het heroriënteren en professionaliseren van het lokaal en provinciaal sportbeleid in functie van een doelgericht sport-voor-allen-beleid; professionaliseren en het ontwikkelen van een partnerschap met de sportfederaties; het herwaarderen en ondersteunen van het vrijwilligerswerk in de sport; aandacht voor doelgroepen en diversiteit in de sport; het herkennen en ondersteunen van de school- en studentensport als een kwaliteitsvolle schakel in het doelgericht sport voor allen-beleid; het verder stimuleren van een planmatige aanpak van de infrastructuurinplanting en uitbouw en het optimaal gebruik maken van de aanwezige sportinfrastructuur, niet alleen de gemeentelijke of privé, maar ook de schoolinfrastructuur; het erkennen van het belang van sport en bewegen, ook op preventief vlak door het departement Volksgezondheid; de gelijke behandeling van de verschillende sporten in de media; het onderhandelen over beter afstemmen van de sportbehoeften met de andere beleidsdomeinen ruimtelijke ordening en leefmilieu; de implementatie van het actieplan Topsport Vlaanderen 2010; het opstellen van een specifiek actieplan voor de jeugdwerking van de voetbalclubs; het stimuleren en ondersteunen van beleidsvoorbereidend en toegepast wetenschappelijk onderzoek; de splitsing van de resterende unitaire sportbonden.

Om die doelstellingen te bereiken, heeft de minister 115 maatregelen voorgesteld waarvan hij er een aantal vernoemt. Hij streeft naar de geleidelijke verhoging van het overheidsbudget sport. Alle sectoren, die onder de bevoegdheid van minister Anciaux vallen, zijn aan een herwaardering toe. Voor sport zijn er een aantal forse budgetverhogingen nodig om te komen tot de uitvoering van het topsportactieplan en het nieuwe decreet op het lokaal sportbeleid te realiseren. Een deel van de huidige middelen voor sport voor allen kunnen geheroriënteerd worden, onder meer de 1.115.000 euro voor het jeugdsportcontract.

Het is belangrijk dat er een permanent overleg is met de minister van Onderwijs, met als doel 1 uur lichamelijke opvoeding extra in het basisonderwijs. De school zelf kan nu beslissen om drie uur per week sport aan te bieden, maar vier uur sport is de doelstelling. Als dan het bredeschoolprincipe gerealiseerd wordt, waardoor er op woensdagnamiddag een cultureel en sportaanbod is, zou er vijf dagen sport zijn voor de kinderen. Dat is natuurlijk niet eenvoudig te realiseren, maar wel essentieel om een begin te maken van een beter sportklimaat.

Door het ter beschikking stellen van sportcheques wil de minister ervoor zorgen dat sport betaalbaar blijft voor iedereen. Als het de bedoeling is om zoveel mogelijk mensen aan sport te laten doen, moet men hun kansen daarop verhogen. Sport voor mensen met een handicap is voor de minister

de prioriteit voor de volgende vier jaar, wat betreft het decreet op de sportfederaties. Dat geeft de mogelijkheid om rechtstreeks jaarlijks 250.000 euro extra te investeren in sport voor mensen met een handicap, maar ook om op tal van andere gebieden aandacht te hebben voor deze doelgroep. Zesenveertig procent van de bevolking doet regelmatig aan sport tegenover maar 4 procent van de mensen met een handicap. Dat percentage moet stijgen. Uit gesprekken met topatleten van de Paralympics heeft de minister geleerd dat de meerwaarde van sport voor die mensen onderschat wordt.

Voorts is er het uitwerken van een actieplan voor sport voor allen in overleg met alle actoren. De minister wil ook onderhandelingen aanknopen met het BOIC voor het creëren van een Vlaamse Interfederale en op termijn de Vlaamse Interfederale met de Vlaamse Sportfederatie fuseren. De twee kandidaat-voorzitters zijn daar blijkbaar voorstander van en willen samenwerken. Dat opent perspectieven voor een snelle afhandeling. De minister zal hen aan hun uitspraken herinneren. De werknemers zien wel de noodzaak van die herstructurering in, en er is dus een kentering mogelijk.

De minister wil ex-atleten en topsportexperts zoveel mogelijk betrekken bij het topsportbeleid. Hun kennis en ervaring mogen niet verloren gaan. Voorts wil de minister het sportbeleid wetenschappelijk onderbouwen door oprichting van een beleidsvoorbereidende en –evaluerende cel binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Er zijn immers te weinig wetenschappelijke gegevens voor een goede bijsturing van het sportbeleid. Daar moet de volgende jaren voort aan gewerkt worden. Er zijn voorheen belangrijke stappen gezet en de minister wil op de ingeslagen weg voortgaan.

Het opstellen van een wetenschappelijk onderbouwd sportinfrastructuurbeleid voor Vlaanderen moet leiden tot een objectivering. Gemeenten en provincies moeten zorgen voor de lokale infrastructuur, de Vlaamse overheid voor de topsportinfrastructuur en een aantal leemtes aanvullen. Het topsportactieplan Vlaanderen 2016 zal gefaseerd ingevoerd worden omwille van de middelen en om een goede opvolging te verzekeren. De subsidies aan de topsportfederaties zullen nu al verhoogd worden, onder meer voor de voorbereiding van en deelname aan internationale wedstrijden en voor de topsportscholen.

De minister wil voor het einde van dit jaar een topsportmanager aanduiden. Die zal een dubbele opdracht hebben. De minister wil alle partners inzake sport samenbrengen. Hij denkt hierbij aan zijn eigen kabinet, het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en –evaluatie en medisch verantwoord sporten, en BLOSO en vooral dan de afdeling topsport. Ook de Vlaamse Sportfederatie (VSF), het BOIC en dan vooral de Vlaamse Interfederale, de universitaire experts en ex-atleten en topsportexperts moeten deelnemen aan een stuurgroep Topsport Vlaanderen. Die stuurgroep functioneert al en heeft het topsportactieplan helpen uitwerken. De topsportmanager moet deze stuurgroep leiden. De huidige voorzitter, Paul De Knop, zal zijn mandaat van voorzitter op dat moment ter beschikking stellen. De stuurgroep is de adviseur en aanstuurder van de task force Topsport Vlaanderen. Het gaat over één manager die samen met een drietal personen (BOIC, Bloso, en VSF) een topsportteam vormt. Zij sturen rechtstreeks de coaches aan, die de topsportfederaties begeleiden om de beslissingen te implementeren. Alle beslissingen op gebied van topsport worden dus gecentraliseerd. Als er voor een sporttak geen topsportfederatie is, kan de stuurgroep ook rechtstreeks contacten hebben met de topatleten. De stuurgroep zal onder meer de criteria voor alle tewerkstellingsprojecten inzake topsport bepalen.

De minister wil onderhandelingen opstarten met de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) om enerzijds een actieplan in te voeren voor de vrijwaring en optimalisering van de jeugdopleiding in de voetbalclubs en anderzijds een herstructurering tot stand te brengen bestaande uit het professionele voetbal en het amateurvoetbal. Wat het laatste betreft moet dat minstens in een gesplitste structuur worden gerealiseerd.

Verder wil de minister een ethische code uitwerken en implementeren voor de organisatie en begeleiding van de Vlaamse jeugdsport. Daarvoor nodigt hij de sportwereld uit om die mee te onderschrijven. Ook wil hij een nieuw decreet invoeren ter ondersteuning van het lokale en provinciale sportbeleid en vanzelfsprekend voor het sportbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en mogelijk ook rechtstreeks van een aantal Brusselse gemeenten. Dat is een heel essentiële doelstelling.

De minister wil in 2005 komen tot een ontwerp van decreet rond het lokale sportbeleid. Hij gaat ook onderhandelingen aanknopen met de federale overheid met betrekking tot een eigen statuut van sporttrainers. Hij wil ook een aantal gesprekken voeren met de federale overheid over de Lottogelden. Het kan niet dat er, nadat er principiële beslissingen waren genomen over het overhevelen van de middelen, nog altijd een massa van beleidsmatig niet gestructureerde middelen naar sport gaan via de federale overheid. Het is goed dat de middelen naar sport gaan, maar dat moet wel via de bevoegde overheid gebeuren.

De minister wil ervoor ijveren dat sport in het tweede Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) meer oppervlakte toegewezen krijgt voor sportaccommodatie. Ten slotte wil hij het dopinggebruik aanpakken door een systeem van spijtoptanten te organiseren.

De minister wil deze beleidsnota gefaseerd realiseren. In 2005 wil hij een eerste belangrijke aanzet geven voor het Topsportactieplan, om in 2008 op kruissnelheid te komen en op die manier hopelijk tegen de volgende Olympische Spelen een beter resultaat te hebben. Hij zal daar voor een stuk op worden afgerekend, ook al weet hij dat een topsportbeleid 16 jaar vraagt als men van nul vertrekt (minimaal 12 jaar). Vier jaar geldt alleen voor topsporters die nu al finaleplaatsen hebben en die men nog sterker kan maken. Op vier jaar tijd kan men geen nieuwe topsporters laten doorstromen. Er wordt nu al gewerkt voor 2012 en 2016.

In 2005-2006 wil men een nieuw decreet over het gemeentelijke en provinciale sportbeleid realiseren, dat op 1 januari 2008 in werking moet treden. Als het vroeger kan, zal de minister het niet tegenhouden.

Ook zal er een evaluatie worden gemaakt van het decreet op de sportfederaties in de tweede fase van de regeerperiode. Op die manier krijgen de sportfederaties de nodige tijd om de vereiste kwaliteit verder te implementeren. De minister wil een beleid opzetten dat de jeugdwerking van de voetbalclubs ondersteunt. Tijdens de eerste fase van de regeerperiode zal dat worden voorbereid, met het oog op de implementatie in 2006-2007. Tevens zal het Sportinfrastructuurplan worden voorbereid tijdens de eerste fase van de regeerperiode om in de tweede helft te worden uitgevoerd. Het zeer ambitieuze sportplan zal worden geïmplementeerd in samenspraak met de partners op het terrein.

De beleidsnota heeft heel ambitieuze doelstellingen. De minister wil met de commissieleden de afspraak maken dat hij gefundeerde voorstellen of opmerkingen ter aanvulling van het plan wil meenemen. Hij is bereid om het plan aan te passen. De beleidsnota heeft de pretentie om quasi volledig te zijn, maar er zijn altijd zaken waar men niet aan heeft gedacht. De minister engageert zich om na de bespreking verder aanpassingen te doen en in januari een aangevulde nota neer te leggen. Dat geeft de minister ook de mogelijkheid om eventuele opmerkingen van het veld mee te nemen.

B. Toelichting bij de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004

De minister deelt mee dat het programma 49.1, dotatie BLOSO, verhoogt met 235.000 euro van 50,260 miljoen naar 50,496 miljoen euro. De overige dotaties zijn ongeveer gelijk gebleven.

Op programma 45.1, Jeugd en Sport zijn er een aantal besparingen. Het gaat hoofdzakelijk over basisallocatie 12.22, waarop 550.000 euro geschrapt wordt. Dit bedrag was bedoeld om het televisieprogramma 'Vlaanderen Sportland' te realiseren, wat in 2004 niet mogelijk was. De minister wil in de commissie echter een gedachtewisseling organiseren met de vraag of het nodig is om extra middelen uit de schaarse sportbegroting aan te spreken, om uiteindelijk een basistaak van de VRT te subsidiëren. De VRT heeft de taak om een duidelijk overzicht te geven van alle sporttakken. Dat moet gebeuren via een leuk programma, met ruimere aandacht an alleen wielrennen en voetbal.

Voor programma 42.2 Medisch-sociaal beleid, en meer specifiek het medisch verantwoord sporten, werden een aantal kleine aanpassingen doorgevoerd, die alleen voortvloeien uit de lineaire maatregel in verband met communicatie. Dat gaat over de basisallocaties 12.03 waarvoor 9.000 euro en 12.24 waarvoor 64.000 euro bespaard werden. De minister benadrukt dat de dopingcontroles daardoor niet gehinderd zullen worden.

De minister besluit dat de sportbegroting bij de begrotingscontrole 2004 de dans is ontsprongen. Waar de algemene besparing tussen 8 en 10 procent ligt, is dat voor sport veel minder.

C. Toelichting bij de algemene uitgavenbegroting 2005

De minister deelt mee dat zowel voor de begrotingscontrole 2004 als voor de begroting 2005 er jaarlijks gemiddeld 8 tot 10 procent bespaard wordt. De begroting voor sport biedt echter perspectief. Er worden duidelijk een aantal principiële keuzes gemaakt om de principes van de beleidsnota te realiseren. Het jaar 2005 is echter wel een overgangsjaar. De initiatieven zullen op kruissnelheid komen in 2006 en 2007.

In de begroting 2005 worden op het programma 49.1 (Dotatie aan de Agentschappen voor Sport) een aantal basisallocaties herschikt. Dit gebeurde met het oog op een beter overzicht van de middelen die van de Vlaamse Gemeenschap rechtstreeks naar het intern verzelfstandigd agentschap BLOSO gaan. Er werd ook een preciezere opdracht gegeven wat betreft de middelen. In het verleden werd dat hoofdzakelijk gebundeld in een dotatie aan het agentschap, buiten de Lottogelden en de investeringen. Nu is alles opgesplitst, al moet dit nog worden verfijnd, tot de verschillende opdrachten duidelijk tot uiting komen.

De verschillende opdrachten hebben te maken met de bovenbouw, BLOSO als dusdanig, en met de basisallocaties die het decreet op de Sportfederaties en het decreet op de Sportdiensten (dat zal worden omgevormd tot het decreet Lokaal sportbeleid) omvatten. Er is nu al een opsplitsing gemaakt: enerzijds in de investeringsdotatie en anderzijds in de meer specifieke onderdelen die afzonderlijk worden geplaatst. Dat levert een groter bedrag op voor BLOSO en sport vanuit het programma 49.1 van 2,758.000 euro. Gelet op de besparing die was voorzien voor 2005 is er een grote stijging gerealiseerd, waarmee een aantal zaken kunnen worden gerealiseerd, vooral inzake topsport.

Het bedrag van 2,758.000 euro is volgens de minister maar een eerste inspanning. Tijdens deze regeerperiode zullen heel wat meer bijkomende middelen naar sport gaan. De minister heeft dat afgedwongen bij de regeringsonderhandelingen tijdens de regeringsvorming. Hij heeft de politieke zekerheid dat met de middelen die toen waren voorzien - en die minimale middelen zijn gebaseerd op een voorzichtige minimale prognose - ook de ambitieuze doelstellingen van de beleidsnota kunnen worden uitgevoerd.

De minister wijst erop dat er alles samen genomen een verhoging is van de werkingsmiddelen met 2,785.000 euro. Hoe gaat dit bedrag worden verdeeld? Grosso modo zal men het geld rond jeugdsport, 1,115.000 euro, heroriënteren. Daardoor kan men ongeveer 2,5 miljoen euro extra voor topsport realiseren. Het totaal van 2,758.000 en 1,115.000 is 3,873.000. Als men van dat bedrag 2,500.000 euro aftrekt, komt men op ongeveer 1,4 miljoen euro. Ook bij BLOSO wil men een aantal investeringen realiseren waardoor er een grotere opbrengst kan worden gerealiseerd in de BLOSOcentra. Zo zal men extra investeringen doen voor de lesgevers waardoor de BLOSOcentra meer inkomen hebben, met name ongeveer 1,118.000 euro, enerzijds door de inkomsten van BLOSOcentra en anderzijds door de cursussen van de Vlaamse Trainerschool (VTS). Het is duidelijk dat op die wijze een bijkomende investering kan gebeuren van ongeveer 2,5 miljoen euro voor de werking van BLOSO en alles wat rechtstreeks via BLOSO gebeurt.

Wat de andere begrotingsaspecten betreft, met name programma 45.1, is er volgens de minister ten opzichte van de begroting 2004 geen fundamentele wijziging. De besparingen worden ongedaan gemaakt. Ook wat betreft de besparing van 550.000 euro, behalve een besparing van 200.000 euro op programma 45.1, basisallocatie 12.22. Het oorspronkelijke bedrag van 651.000 gaat naar 459.000 euro. Daarmee zijn er heel wat mogelijkheden om nieuwe initiatieven te nemen, desnoods voor het TV-programma Vlaanderen Sportland. De minister wil niet op voorhand de garantie geven dat dit 550.000 euro zal kosten. Hij wil de regering dat laten opnemen in een nieuwe beheersovereenkomst, die met de openbare omroep dient te worden gesloten. Er zijn voldoende middelen om impulsen te geven aan de openbare omroep en aan andere instellingen.

De andere besparingsmaatregelen vallen weg. Een en ander geeft de mogelijkheid om de eerste stappen te zetten op het vlak van topsportbeleid, om een eerste uitvoering te geven aan het actieplan. Voor sport voor allen is zoiets in 2005 nog niet mogelijk, geeft de minister toe. Hij wil juist van dat jaar gebruik maken om de totstandkoming van het nieuwe decreet op het lokale sportbeleid grondig voor te bereiden. Dat moet gebaseerd zijn op de samenwerking met de scholen, de clubs en de gemeenten.

Voor de medisch verantwoorde sportbeoefening is er in 2005 een lichte stijging, die te danken is aan indexaanpassingen ten aanzien van de oorspronkelijke begroting 2004. Alle besparingen uit de begrotingsaanpassing worden dus ongedaan gemaakt.

De minister verneemt dat velen, ongeacht hun plaats op het sportveld, menen dat er te veel geld en aandacht naar topsport gaat. Volgend jaar krijgt topsport 10 procent van de begroting, afgerond 7 miljoen euro. Dat bedrag zal wel verdubbelen, waardoor ook het aandeel stijgt, zonder evenwel onrechtmatig groot te worden.

Er zou volgens sommigen ook een onaanvaardbaar groot aandeel naar de bovenbouw gaan. Collega's suggereren dat er de komende jaren iets zal moeten gebeuren in de agentschappen. De minister verklaart dat hij elke euro juist wil uitgeven. Om te beginnen is het bedrag dat naar personeel, huur en werking gaat, zijnde 40 procent van de begroting (29 miljoen euro), zichtbaar, in tegenstelling tot de begrotingen van andere departementen. Daar is dat bedrag immers een onderdeel van een omvattende post personeel, en ziet men die cijfers dus niet direct. Bij Sport is het anders. Daar is de afdeling binnen het ministerie klein en het agentschap, met duidelijke cijfers, groot. Bovendien kan de werking van het agentschap niet als louter administratieve *overhead* beschouwd worden. BLOSO speelt een essentiële rol in het beheer van de sportcentra, zowel ten aanzien van de topsport als ten aanzien van sport voor allen. In het eerste geval heeft BLOSO de taak ruimte te bieden aan topsport(ers), in het tweede geval heeft het agentschap een sociale functie, die de minister nauw aan het hart ligt. Het komt erop aan mensen te bereiken die elders de kans niet krijgen. BLOSO vervult beide essentiële opdrachten.

De minister heeft gekozen voor een toekomst zonder versnippering. Alle krachten worden gebundeld in één agentschap, liever dan een apart topsportagentschap op te richten. Het departement blijft een belangrijke rol spelen in de voorbereiding en de evaluatie van het beleid. Dat is een basisprincipe van beter bestuurlijk beleid. De keuzes voor een topsportmanager en voor de actieve sturing van het topsportbeleid staan daar niet haaks op. De minister wil snelheid en efficiëntie enerzijds combineren met degelijkheid anderzijds.

Voorts gaan 20 procent van de uitgaven (14 miljoen euro) naar basissubsidiëring van de federaties en 30 procent (20 miljoen euro) naar alle andere aspecten van sport voor allen, in totaal dus 50 procent. Tegen het einde van de beleidsperiode worden alle bedragen fors opgetrokken met in grote mate dezelfde verhoudingen.

2. Algemene bespreking

A. Bespreking van de beleidsnota Sport

– Algemene beoordeling van de beleidsnota

De heer Jos Stassen meent dat een aantal initiatieven van de minister voortvloeien uit verontwaardiging. Tijdens de vorige legislatuur stelden sommigen dat minister Anciaux de slechtste minister van sport ooit zou zijn, nog slechter dan minister Martens, wat een hele prestatie is. Maar, de realiteit is anders. Vooreerst heeft de minister een goede en volledige beleidsnota opgesteld, samen met de aanstelling van een vrij groot kabinet voor Sport. Dat was voorheen anders. Ten derde legt de minister een sterke nadruk op topsport, zowel in de beleidsnota als bij de verdeling van de middelen. Het grootste argument om het vorige beleid van de minister te laken, was immers zijn tekort aan aandacht voor topsport.

De middelen stijgen met 2,5 miljoen euro, dat is volgens de heer Jos Stassen precies het bedrag dat topsport erbij krijgt. Topsport is belangrijk. De emoties over het debacle van Athene mogen er echter niet toe leiden dat "sport voor allen" verwaarloosd wordt. Een minister moet keuzes maken en in 2005 koos minister Anciaux voor de topsport. De beleidsaccenten, de heroriënteringen en de eerste belangrijke beleidsdaden – het aanstellen van een topsportmanager en de nieuwe structuren – gaan over topsport. Voor het overige wordt het beleid voortgezet en zijn er enkel ambities op langere termijn.

De heer Jean-Marie Dedecker vindt de beleidsnota een goed doordacht document waarin goede en gedurfde beleidsopties worden genomen.

De heer Johan Sauwens feliciteert de minister met het zeer gestructureerde document. Het is ambitieus, gaat uit van een missie en een visie, bouwt de doelstellingen systematisch op en geeft een vrij goed overzicht. De CD&V-fractie zal de minis-

ter steunen in de verdere uitbouw. De nota is een goede vertrekbasis en de verdere opmerkingen van het lid moeten dan ook constructief gezien worden. Hij vindt het wel merkwaardig dat de nota, die heel breed is, voorzichtig is waar men zelf over de hefbomen beschikt en juist heel ambitieus waar men afhankelijk is van anderen, zoals bijvoorbeeld inzake fiscale stimuli en onderwijs dat al langs alle kanten bevraagd wordt.

De heer André Van Nieuwkerke apprecieert de beleidsnota. Twee regeerperiodes geleden was er voor het eerst een Strategisch Plan Sportend Vlaanderen, waarin een aantal beleidslijnen en studies in het vooruitzicht gesteld werden. De minister kan dus voortbouwen op degelijk voorbereidend werk. Spreker onderschrijft de ambitieuze doelstellingen en zal meewerken om deze te realiseren.

Voor de heer Johan Deckmyn bevat de beleidsnota Sport lovenswaardige voorstellen en duidelijke keuzes, die echter niet tot de gewenste resultaten zullen leiden. Spreker meent dat het voorziene budget niet zal volstaan om de plannen te realiseren. Alle partijen die nu in de meerderheid zitten, hebben voor de verkiezingen van 13 juni 2004 beloofd dat zij het budget voor sport zouden optrekken tot 2 procent van de Vlaamse begroting. Opmerkelijk in dit verband is alvast de bekentenis die men kan lezen op pagina 13. Daar staat immers: "Tegenover dit alles staat de ontnuchterende vaststelling dat het aandeel van sport in de Vlaamse begroting van de vorige regeerperiode slechts 0,4 procent bedroeg.". Voor een minister die in de vorige regeerperiode ook minister van Sport was, is dit een 'mea culpa' van formaat!

De minister bevestigt dat het aandeel van sport in de Vlaamse begroting van de vorige regeerperiode slechts 0,4 procent bedroeg. Dat percentage zal allicht stijgen, maar zeker niet tot één procent op het einde van de regeerperiode. Als het percentage gelijk blijft, krijgt men ook meer middelen omdat de totale begrotingsmiddelen toenemen. Een stijging tot één procent zou tussen de 90 à 100 miljoen euro recurrente extra middelen voor sport genereren, bovenop de gemiddelde stijging van de Vlaamse begroting. Dergelijke waanzinnige stijging is niet te realiseren, en is ook niet de eerste zorg van de minister, die vooral de doelstellingen wil realiseren.

De minister dankt de parlementsleden voor hun positieve en kritische bedenkingen, ook vanuit de oppositie. Hij geeft toe dat hij soms zijn kunde wil bewijzen tegen de kritieken in, maar ook zonder dat is hij ambitieus. Hij ijvert niet alleen voor topsport maar ook voor sport voor allen. De budgettaire situatie noopt hem tot keuzes. Het is minder zinvol om de beperkte middelen te spreiden. Hij blijft erbij dat er door de heroriëntering en door de bijkomende middelen die door de sportcentra van BLOSO zullen gegenereerd worden, BLOSO extra gesteund zal worden niet alleen om personeel te betalen maar ook om de basiswerking te bevorderen.

– Ondersteunen van het lokale sportbeleid

De heer Johan Deckmyn verwijst naar de operationele doelstellingen voor het verbeteren van de kwaliteit van het sportaanbod. Hij gaat akkoord met het verlenen door de gemeentelijke sportdiensten van professionele ondersteuning aan het vrijwilligerswerk in de sportclubs van erkende sportfederaties. Is dit het gratis ter beschikking stellen van sportinfrastructuur of is dit het krijgen van een jaarlijkse – meestal beperkte – gemeentelijke subsidie?

Het gebrek aan gekwalificeerde trainers voor volwassenen en jeugd en zowel bij professionele als niet-professionele clubs, is volgens de heer Van Nieuwkerke alarmerend. Dat moet één van de pijlers van het beleid zijn. In samenwerking met het departement Werkgelegenheid moet bekeken worden welke werkzoekenden in aanmerking komen om daarbij te helpen. Er kan ook met sportzones worden gewerkt. Zo kunnen trainers voor verschillende clubs ingeschakeld worden. De begeleiding is ook belangrijk voor de doorstroming van getalenteerde sporters naar topsport. De overheid zal moeten ingrijpen.

De heer Sauwens looft het FOLLO-project over de deeltijdse opdrachten voor leraren lichamelijke opvoeding, dat zal geoptimaliseerd worden. Via dit project kunnen heel wat sportclubs beschikken over gevormde trainers. Wat leert de evaluatie? Wenst de minister met het project door te gaan? Trekt hij daar middelen voor uit?

De minister bevestigt dat de vorming van geschikte trainers een belangrijke doelstelling is in de topsport. Een van de doelstellingen van het jeugdsportbeleid en het sport-voor-allenbeleid is precies de kwaliteit te verhogen via goed geschool-

de trainers. Hij deelt in deze de bezorgdheid van de sprekers.

De minister begrijpt dat alle commissieleden het erover eens zijn dat bijkomende middelen voor het lokale sportbeleid nuttig en wenselijk zijn. De middelen voor het lokale sportbeleid zullen blijven stijgen, maar dat betekent niet dat het lokale sportbeleid op het einde van deze regeerperiode het vereiste bedrag al volledig zal kunnen ontvangen. De minister rekent daarom op de steun van alle commissieleden.

– De keuze voor Topsport versus sport voor allen

De heer Johan Sauwens vindt het goed dat er in topsport geïnvesteerd wordt, maar helaas komen er niet meer middelen voor sport zoals voor de verkiezingen beloofd was. Het is geen kwestie van of topsport of breedtesport. Er moet integendeel een en/en-oefening gemaakt worden. Er kunnen alleen vruchten geplukt worden van de sportboom als de kleine worteltjes gevoed worden. Maar op dit moment staan de vrijwilligers onder druk, de clubs hebben het moeilijk en een aantal kleinere gemeenten hebben het moeilijk om een lokaal sportbeleid uit te bouwen. Bovendien moet ook het decreet op de sportfederaties geëvalueerd worden. Een aantal kleinere sportfederaties hebben het er moeilijk mee. De overheid moet nog meer kunnen vereenvoudigen en verfijnen, en de bureaucratische last wegnemen.

Spreker pleit overigens voor meer investeringen in het lokale sportbeleid. Het is belangrijk in het licht van de gemeenteraadsverkiezingen 2006 om sport en bewegen en het aangekondigde partnerschap duidelijker waar te maken en daarmee niet te wachten tot het midden van deze beleidsperiode. De CD&V-fractie is bereid om mee te zoeken naar extra middelen om dit eerder te kunnen.

De heer Sauwens leest in de beleidsnota ook de verhoogde aandacht voor senioren en de vijftigplussers. Nochtans wijzen alle studies op de meer cruciale leeftijdsperiode 20-50 jaar waarin meer bewegen en gezond leven belangrijk is. Zij mogen dus niet uit het oog worden verloren. Dat is overigens een extra argument om de splitsing van de gezondheidszorg zo snel mogelijk af te dwingen. Men beschikt dan over grotere budgetten om op dat vlak zelf iets te doen.

De minister zegt niet alleen te ijveren voor topsport, maar ook voor sport voor allen. De budgettaire situatie noopt hem echter tot keuzes. Het is minder zinvol om de beperkte middelen te spreiden. Hij blijft erbij dat er door de heroriëntering en door de bijkomende middelen die door de sportcentra van BLOSO zullen gegenereerd worden, BLOSO extra gesteund zal worden niet alleen om personeel te betalen maar ook om de basiswerking te bevorderen.

De heer Johan Deckmyn wijst tot slot op een interessant project van de Australische professor Wendy Brown rond het dagelijks afleggen van 10.000 stappen, met fikse voordelen voor de gezondheid tot gevolg.

– Sportcheques

De heer Johan Sauwens leest in de beleidsnota dat de sportcheques als middel worden genoemd om sport in de breedte uit te bouwen, en elders om de kwaliteit van de begeleiding in de clubs te stimuleren. Hoe ziet de minister dat concreet?

De heer Jean-Marie Dedecker zegt dat de sportcheque een federale aangelegenheid is. Na de goedkeuring ervan door de Senaat verklaarde federaal minister Reynders zich ermee akkoord. Het dossier wordt nu evenwel tegengehouden op het kabinet voor Sociale Zaken. De spreker vraagt minister Anciaux of hij op federaal niveau kan informeren naar de stand van zaken.

De minister belooft om stappen te ondernemen teneinde dit dossier te deblokkeren.

– BLOSO en de ondersteuning van het topsportbeleid

De heer André Van Nieuwkerke staat achter de centralisering van het topsportbeleid, waarvan hij de versnippering reeds jaren geleden aan de kaak stelde. Vandaag is er een centrale stuurgroep en dat komt het beleid ten goede.

De heer Johan Deckmyn informeert concreet naar de herstructurering van BLOSO. Aan de ene kant is de raad van bestuur nog steeds niet volledig samengesteld. Aan de andere kant zou BLOSO binnen één jaar van structuur veranderen en geen raad van bestuur meer hebben. Is er een tijdspad? Welke prioritaire opdrachten zullen er in de toekomst

voor BLOSO worden weggelegd en welke niet? Wordt de raad van bestuur samengesteld conform de nieuwe verhoudingen in het Vlaams Parlement en dus met twee leden van het Vlaams Belang? Bovendien is professor De Knop voorzitter van de raad van bestuur van BLOSO en gelijktijdig kabinetsmedewerker bij de minister van Sport. Er zijn binnen de raad van bestuur nog andere personen in dezelfde situatie. Wat is de mening van de raad van bestuur van Bloso hieromtrent?

De minister vindt het geen contradictie of deontologisch storend dat zijn adjunct-kabinetschef eveneens voorzitter is van de raad van bestuur van BLOSO. Van enige problemen is geen sprake. Het komt de samenwerking alleen maar ten goede. Zolang BLOSO nog een VOI is, is deze toestand interessant. Wanneer de adjunct-kabinetchef zich uitspreekt over sport, is hij volledig ingedekt. Geen enkele voorzitter heeft de instemming van zijn raad van bestuur nodig alvorens zich uit te spreken.

De heer Johan Sauwens informeert naar de verhouding tussen de task force en BLOSO. In de raad van bestuur van het Bloso is er een discussie geweest over topsport. De raad zou de begroting niet goedgekeurd hebben, onder meer omdat er een aantal kredieten met andere doeleinden naar topsport zouden gaan.

De minister antwoordt dat de topsport aangestuurd wordt door de taskforce Topsport en door de topsportmanager, vanzelfsprekend onder het gezag van de minister. De minister zal die manager aanduiden. Het zal allicht een contractuele functie van vijf jaar zijn, die samenvalt met de regeerperiode. Uit het schema blijkt dat alle partners rechtstreeks betrokken worden bij de stuurgroep en dat ze dus rechtstreeks de task force adviseren. De task force bestaat uit personen met een vrij grote autonomie die rechtstreeks op het terrein de beslissingen opleggen. De administratieve verwerking en begeleiding van BLOSO maar ook de huidige taken van de afdeling Topsport BLOSO blijven gehandhaafd. De beslissingsbevoegdheid delegeert de minister dus aan de topsportmanager. De verhouding met BLOSO moet bekeken worden op het moment dat het decreet over BLOSO uitgevoerd wordt. Dat zal allicht niet op 1 januari 2005 zijn, maar de minister zal zo snel mogelijk zorgen voor de uitvoeringsbesluiten. Dan verandert de Vlaamse openbare instelling BLOSO in een IVA met rechtspersoonlijkheid. Dat heeft het voordeel dat eigen ontvangsten mogelijk worden, maar de beslissingbevoegdheid blijft in handen van de minister, zoals dat ook vandaag het geval is met het departement. De raad van bestuur valt dan weg.

De heer Johan Sauwens leidt hieruit af dat de beslissing over welk bedrag naar welke sportfederatie gaat, dan rechtstreeks door de minister zal genomen worden en niet meer via BLOSO.

De minister beaamt dat en zegt dat het een rechtstreeks gevolg is van de IVA-structuur. BLOSO blijft wel partner bij de uitvoering. Bij de stemming in de raad van bestuur was er overigens geen conflict, maar er was geen duidelijkheid. Dus is de stemming uitgesteld. Er was geen discussie over het feit dat er middelen zouden overgeheveld worden naar topsport, maar wel onduidelijkheid over de nieuwe initiatieven van BLOSO en de middelen daarvoor. Eigenlijk beschikt BLOSO, door heroriëntering en bijkomende inkomsten en dotaties, en na afhouding van 2,5 miljoen euro voor topsportbeleid, over 2,491 miljoen euro extra. Dat is vanzelfsprekend bestemd voor personeelskosten en werking, maar voor het overige kunnen die middelen herverdeeld worden.

– Positie van het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comite (BOIC) in het Vlaams sportbeleid

Het valt de heer Johan Deckmyn op hoe vaak de benadering van het Vlaamse sportbeleid gebeurt vanuit een unitaire of federale invalshoek. Dit ondanks het feit dat de wetgever destijds sport als een volledige en autonome bevoegdheid naar de gemeenschappen heeft overgeheveld. Alleen al het feit dat onder andere het BOIC in dit document alomtegenwoordig is, stemt tot nadenken. Zeker gezien het feit dat deze vereniging nog altijd een Belgisch-conservatieve unitaristische burcht blijft die zich nog steeds niet wil opsplitsen. Er is meer dan 30 keer sprake van het BOIC in de beleidsnota. Spreker begrijpt niet dat een voormalig Vlaamsnationalist nu als minister het neo-belgicistische beleid voortzet dat door voormalig minister Van Hengel werd in gang gezet. In dit verband vindt hij het bijvoorbeeld onbegrijpelijk dat men het BOIC zal opnemen in het Vlaamse topsportbeleid.

Spreker kan zich niet verzoenen met de aanwezigheid van het BOIC in het Vlaams topsportbeleid, en met name in de Stuurgroep – Topsport Vlaan-

deren. Toenmalig minister Sauwens, weigerde dit indertijd consequent, omdat deze niet erkende organisatie weigerde zijn structuren aan te passen. De zogezegde splitsing van het BOIC betreft echter slechts een cosmetica-operatie. Minister Anciaux wil een Vlaamse interfederale oprichten, wat niet anders is dan een opsmukoperatie waarbij de reële macht in handen van het BOIC blijft. Spreker pleit voor een effectieve opsplitsing van het BOIC en de oprichting van een Vlaams Olympisch Comité (VOC).

In pagina 26 van de beleidsbrief verwijst de minister volgens de spreker terecht naar fusies in Nederland en Duitsland tussen de respectieve Olympische comités en de nationale sportfederaties. De minister vergelijkt echter onterecht de Vlaamse Interfederale met het Nederlandse Olympisch Comité en het Duits Olympisch Comité. De vergelijking gaat immers niet op zolang er geen onafhankelijk Vlaams Olympisch Comité is opgericht.

De heer Johan Deckmyn vindt het voorstel onaanvaardbaar, om het BOIC door de Vlaamse gemeenschap te laten erkennen in de huidige structuur als instantie voor de selectie en deelname aan diverse topmanifestaties. Uit de beleidsnota en uit verschillende persverklaringen van de minister, blijkt volgens de spreker trouwens overduidelijk dat de minister geen splitsing wil van het BOIC.

De heer Jos Stassen is inzake topsportbeleid gewonnen voor een samenwerken met het BOIC, dat een belangrijke rol speelt bij het Belgische en internationale sportbeleid.

Wat er in de beleidsnota staat over het BOIC, vindt de heer Jean-Marie Dedecker een goed idee. Maar tussen droom en daad staan wetten in de weg. Het is nu eenmaal zo dat het IOC landen erkent. De selectiecriteria voor het buitenland zullen altijd door het BOIC moeten gedaan worden. In de nota is sprake van de Vlaamse Interfederale. Is dat een conditio sine qua non voor het BOIC? Kan men de onderhandelingen zo ver drijven dat het BOIC een federale structuur krijgt? Welke toegevingen wil men daarbij doen? De ene kandidaat-voorzitter gaat daar thans verder in dan de andere. Volgens de heer Dedecker kan men niet om het BOIC heen, het is nu eenmaal een internationaal gegeven, maar men kan wel van het moment gebruikmaken om heel ver te gaan in de richting van een federale structuur.

Het is voor de heer Johan Sauwens duidelijk dat de federaties via het BOIC in de internationale sport betrokken worden. Dat is nu eenmaal zo. Maar de minister zou wel geschiedenis kunnen schrijven door snel met het nieuwe bestuur tot afspraken te komen. Zo moet er een einde komen aan de overlappingen doordat het BOIC finaal de gemeenschappen erkent. Al te lang heeft het zich opgesteld als laatste vluchtheuvel van het Belgische sportbeleid. Dat moet gedaan zijn. Er moeten duidelijke taakafspraken komen over waar de rollen van BOIC, federaties en BLOSO beginnen en eindigen. Er moet een einde komen aan de conflicten en de verspilling in de schemerzone. Voorts moet de oefening gemaakt worden om het BOIC confederaal samen te stellen. Het zijn de gemeenschappen die zitting moeten hebben in het BOIC, naar analogie met de vertegenwoordiging van de gewesten in Buitenlandse Handel. Het BOIC zorgt in die constellatie voor de internationale koppeling, voor de ultieme begeleiding van de reeds door de gemeenschappen en de federaties gevormde topsporters en voor een forum waarop de sportgemeenschappen structureel met elkaar kunnen overleggen.

De minister deelt mee dat hij het BOIC voor de eerste maal in het beleid heeft betrokken bij de oprichting van de stuurgroep Topsport. Dat was toen de minister voormalig minister Sauwens opvolgde als minister van Sport.

Hij vindt het essentieel dat het BOIC bij het beleid wordt betrokken omdat dat de middelen zo complementair kunnen worden besteed. Hij zal het BOIC erkennen in zoverre het zich inschrijft in de voorgestelde heroriëntering. De tijd is rijp om een confederale structuur te realiseren, waarin de Vlaamse interfederale een partner is. Zolang België bestaat, zal het BOIC de koepel zijn. De minister is niet bij machte om dat te veranderen. Hij neemt de gedachte mee dat het BOIC de tafel kan zijn waarrond vanuit een confederale structuur de gesprekken met de verschillende gemeenschappen kunnen worden gevoerd. Het is een boeiend denkspoor.

In plaats van een principiële maar steriele houding aan te nemen, wil de minister stappen vooruitzetten. Dit kan vanuit de confederale structuur, ook in het voordeel van de topsport.

– Topsportactieplan Vlaanderen 2016

De heer Johan Deckmyn verwijst naar het “Topsportactieplan Vlaanderen 2016” als bijlage bij

de beleidsnota. Dit werd door toenmalig minister Keulen besteld bij de Stuurgroep Topsport. Aangezien het beleidsplan voor een groot stuk voortbouwt op dit actieplan, formuleert de heer Deckmyn een aantal bedenkingen met betrekking tot dit plan.

Het kan niet dat het BOIC als niet erkende organisatie deel uitmaakt van de stuurgroep Topsport. Het kan evenmin dat een nationale instantie beslist over de selectie van ploegen. Nergens wordt er vermeld dat de Vlaamse federatie eigen Vlaamse topsportploegen kan opstellen en internationaal kan laten aantreden. Inzake criteria voor opname van beloftevolle jongeren in een Vlaams tewerkstellingsproject, is het tenslotte onaanvaardbaar dat dit opnieuw gebeurt in samenspraak met onder andere het BOIC.

Inzake het maatschappelijk belang van de sport onderschrijft de heer Johan Deckmyn dat Topsport en topsportmanifestaties belangrijk zijn voor de promotie van een stad of een regio, en ook Vlaanderen kan op die manier worden gepromoot. Spreker ergert zich echter aan de unitaire invalshoek wanneer inzake onze nationale trots plots weer "België" wordt opgediept.

– Tewerkstellingsproject BLOSO

De heer Jean-Marie Dedecker is blij met de resultaatsverbintenis en het ene grote werkgelegenheidsproject. Hij vindt in dat verband dat BLOSO aan dezelfde voorwaarden op sociaal en fiscaal vlak moet kunnen werken als de rijkste sport van het land, met name voetbal. Bovendien zou men het systeem – naar Frans model – kunnen uitbreiden naar bedrijven. Grote bedrijven zouden net als de grote voetbalclubs geïnteresseerd kunnen zijn in investeringen op dat vlak, met het oog op de uitstraling. Dat kan in de toekomst een goedkope topsportfinanciering opleveren.

De minister vindt het een goed idee om voor de werkgelegenheidsprojecten in topsportstatuten de voorwaarden te bedingen waarvan voetballers genieten op sociaal en fiscaal vlak. Er kan inderdaad worden nagegaan in hoeverre bedrijven daarvan kunnen genieten. Daardoor kunnen PPS-structuren in de topsport worden opgezet. Naast het principe van de voltijdse werkgelegenheidsprojecten vragen een aantal topsporters ook om deeltijdse structuren uit te werken, om meer zekerheid op te bouwen na de topsportcarrière. Dit bestaat reeds, maar kan nog verder worden uitgewerkt. Daarnaast kan gepoogd worden om de federale overheid ertoe te bewegen de fiscale en sociale gunstmaatregelen voor voetballers door te trekken naar een privé-bedrijven, om topsporters in dienst kunnen nemen.

De administratieve last is een grote bekommernis, waarmee men bij de evaluatie rekening dient te houden. Ook het probleem dat de verhoging van het aantal uren LO in het onderwijs bijkomende infrastructuur vereist, moet grondig worden onderzocht.

– De Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB)

De heer Johan Deckmyn wijst op diverse verklaringen van vroegere ministers die stelden dat een splitsing van de voetbalfederatie volledig moet zijn en niet enkel de onderdelen amateurvoetbal en/of jeugdvoetbal. Minister Anciaux wil volgens de spreker deze richting niet uit. De minister zou in deze aangelegenheid beter luisteren naar het advies van de Vlaamse Sportraad (VSR) en de Vlaamse Sportfederatie (VSF).

De heer Jean-Marie Dedecker wijst erop dat de overheid de grootste financier is van het voetbal, via onder meer de RSZ en de infrastructuur. Het is echt het moment om rond de tafel te gaan zitten en heel ver te gaan. Verschillende voorzitters van eersteklasseploegen willen de nationale competitie loskoppelen van de lagere en de provinciale. Dit is echt het moment, want de topsport hangt in de touwen.

Wat de KBVB betreft, is het voor CD&V het een of het ander. Dezelfde regeling moet gelden voor alle bonden. De meeste pasten zich inmiddels aan de Vlaamse en Franstalige decreten aan. De voetbalclubs mogen nu niet het slachtoffer worden van de halsstarrigheid van de top van de voetbalbond. Sommigen willen blijven teren op de begripsverwarring en houden de discussie in stand. Maar het jeugdbeleid is niet alleen belangrijk voor de lagere en de provinciale clubs. Ook dat van de eersteklasseclubs moet daarin betrokken worden.

Dat de Brusselse clubs zullen moeten kiezen tot welke liga zij zich bekeren, dat is een hinderpaal, maar die kan door overleg overwonnen worden.

Het is belangrijk dat er bij de uitbouw van het voetballandschap – en de heer Sauwens erkent dat de clubs meer overheidssteun nodig hebben – een volledige samenwerking komt. Als de voetbalbond overkomt naar de gemeenschappen, zullen zeker meer middelen nodig zijn. Anders wordt de spoeling te dun en sorteert men een averechts effect.

De minister meent dat men net als tegenover het BOIC, ook tegenover de KBVB een principiële of een praktische houding kan aannemen. Momenteel voetbalt 46 procent van de Vlaamse sportende jongeren. Dat is een te belangrijke groep om langs de kant te blijven staan. De minister wil een positieve politiek voeren in het voordeel van de voetballers. Ook daar kunnen stappen vooruit worden gezet. De voorwaarde is vanzelfsprekend de splitsing. De minister bedenkt dat zijn topsportmanager eigenlijk ook crisismanager zou kunnen zijn in de onderhandelingen met de KBVB. Hij verleent hem een onderhandelingsmandaat.

De minister ontkent dat er Vlaamse middelen worden ingezet om de topploegen te subsidiëren. Het principe van het organiseren van enerzijds professioneel voetbal en anderzijds vanaf derde klasse amateurvoetbal, is voor de minister belangrijk. Hij kan nu geen verantwoordelijkheid nemen voor alle jeugdploegen. Dit principe is evenwel niet het einddoel, maar een eerste stap om een zeer groot deel van de jeugdploegen en van de sportbeoefenaars te ondersteunen. Uiteraard is pragmatisme daarin belangrijk.

De heer Johan Deckmyn blijft bij zijn standpunt. Hij kan de minister niet volgen in zijn redenering over het BOIC en de Belgische voetbalbond. De minister wil een aantal principes aan de kant schuiven om jonge voetballers toch te kunnen steunen. De spreker vindt het beter om de KBVB op zijn financiële verantwoordelijkheid te wijzen. Niet de Vlaamse Gemeenschap is verantwoordelijk, wel de KBVB zelf die weigert te splitsen.

De minister benadrukt dat samenwerking voor hem pas kan na splitsing.

– Organisatie van de Vlaamse wielersport

De heer Johan Sauwens is verheugd dat er een Vlaamse Wielerbond werd opgericht. Maar wat is de plaats van de Vlaamse Wielerschool vandaag? Zij begeleiden thans tussen 1600 en 1700 jonge renners en werken samen met Wielerbond Vlaanderen. Er is een chronisch tekort aan middelen, al gaat het om heel kleine bedragen in het licht van het budget. Spreker vreest dat voor de gewenste samenwerking de middelen niet werden opgeteld, maar dat men met een lager budget dezelfde opdrachten heeft gegeven.

Spreker had ook graag meer uitleg over de Wielerploeg Vlaanderen. Waarom is die gefuseerd met Lotto? Daardoor is er alvast een wielerploeg minder.

Er zijn volgens de minister vroeger al problemen geweest met de taak en de ondersteuning van de Vlaamse Wielerschool. Na de splitsing van de Belgische Wielerbond en de erkenning van de Wielerbond Vlaanderen, is een dubbele subsidiëring niet vanzelfsprekend. De Wielerbond Vlaanderen ontvangt al een subsidie voor het organiseren van de jeugdwerking. De Vlaamse Wielerschool daarenboven nog eens rechtstreeks subsidiëren zou tot ongelijkheid leiden. Er kan wel worden onderzocht welke mogelijkheden er nog zijn.

De minister verklaart uitdrukkelijk dat zijn kabinet op geen enkele wijze betrokken was bij de fusie van de wielerploeg Vlaanderen. Hij vermoedt dat BLOSO evenmin betrokken werd bij deze operatie.

De heer Jean-Marie Dedecker merkt op dat de wielerploeg Vlaanderen eigenlijk onder de bevoegdheden van minister Vandenbroucke valt omdat het een werkgelegenheidsproject is. De Vlaamse overheid zorgt indirect voor middelen door de sponsoring van T-interim, terwijl T-interim zorgt voor de contracten.

De minister beschouwt T-interim als een rechtstreeks product van de Vlaamse overheid, dat een andere inhoud krijgt door een verbintenis aan te gaan met Chocolade Jacques.

De heer André Van Nieuwkerke aanvaardt graag de steun van het departement Werkgelegenheid aan sportprojecten. Tegelijk suggereert hij om de centrale stuurgroep Topsport tot een advies aan de minister voor Sport te verplichten over alle topsportprojecten. Hij verzet zich tegen dergelijke projecten indien ze niet passen binnen de visie ontwikkeld door de centrale stuurgroep.

De minister herhaalt dat alle werkgelegenheidsprojecten voor topsporters inderdaad gecentraliseerd en beoordeeld zullen worden door de centrale stuurgroep Topsport. De criteria moeten voor alle projecten gelijk zijn. De financiering zal daarvan afhankelijk zijn.

– Samenwerking met de Vlaamse Sportraad

De heer Johan Deckmyn verwijst naar de initiatieven van de vereniging "Vlaanderen Vlagt", als politiek neutrale vereniging die ijvert voor de aanwezigheid van Vlaanderen op zoveel mogelijk nationale en internationale sportmanifestaties. Deze vereniging doet volgens de spreker erg veel voor de promotie van Vlaanderen in de wereld. In de beleidsnota staat – terecht – dat in Vlaanderen 313.000 vrijwilligers zich actief inzetten voor de sport. Spreker sluit zich dan ook aan bij de Vlaamse Sportraad, die stelde dat het jammer was dat er in 2003 (het jaar van de vrijwilliger) nauwelijks iets is gedaan voor deze groep mensen zonder dewelke de sportclubs niet leefbaar zijn. Spreker denkt overigens dat de minister van Sport nog geen enkel gesprek heeft gehad met de Vlaamse Sportraad. Hij hoopt dat dit snel gebeurt.

De minister vindt het niet correct te stellen dat er nooit contact is geweest met de Vlaamse Sportraad. Het kabinet van de minister heeft regelmatig contact met de Vlaamse Sportraad en er is permanent overleg. Hij heeft persoonlijk nog geen gesprek gehad met de raad, maar dat zal binnenkort gebeuren.

– Samenwerking tussen sport en onderwijs, en het Vlaams Centrum voor Onderwijsgebonden Sport (VCOS)

De heer Jean-Marie Dedecker pleit er voor om twee uren sport achter elkaar te geven, zoals dat ook in veel andere landen gebeurt. Dat is intenser en levert meer op voor competitiesport dan elke dag vijftig minuten. Hij beseft wel dat die ingreep geen sinecure is. Velen in het onderwijs denken nog altijd dat de hersenen smelten als men de spieren opwarmt.

De heer Jos Stassen waarschuwt voor een overbevraging van het onderwijs. Hij begrijpt dat verschillende beleidsdomeinen, niet alleen sport, maar ook welzijn, cultuur en jeugd, voor bepaalde aspecten willen samenwerken met onderwijs. Het is de gedroomde partner maar ook het slachtoffer van een aantal beleidskeuzes van anderen. De minister wil meer lichamelijke opvoeding in de basisschool: elke dag behalve woensdag een uur. Dat zorgt niet alleen voor organisatorische maar ook voor financiële problemen. Er moet in dit geval niet alleen meer personeel maar ook meer infrastructuur zijn. Het zijn gemakkelijke uitspraken, die niet uit te voeren zijn zonder enorme investeringen.

De minister vindt de suggestie om twee uur per dag te sporten in het onderwijs en een dag niet, zeer interessant. Het is echter een verantwoordelijkheid van de school, die dat perfect kan organiseren. Het is echter niet uitzonderlijk om twee uur sport na elkaar te krijgen. Dat was vroeger ook al het geval. Hij onderzoekt of dit kan worden gepromoot.

Het gevaar bestaat inderdaad dat het onderwijs als gedroomde partner vaak overbevraagd wordt via samenwerkingsverbanden. Voor een goed sportklimaat is het onderwijs echter een gedroomde partner.

De minister wil de verantwoordelijkheid niet zomaar afschuiven op het onderwijs. Als men ambitieus wil zijn, moet men het onderwijs overtuigen. Vanuit Sport worden daar middelen tegenover geplaatst. Momenteel gaan 1,288 miljoen euro vanuit de sportbudgetten naar onderwijs via de Topsportscholen. Op jaarbasis wordt 432.000 euro voor schoolsport vrijgemaakt. Dat wil niet zeggen dat daarmee alle kosten kunnen worden gedekt, maar het departement Sport neemt zijn verantwoordelijkheid.

Het voorstel van 3 in plaats van 2 uur sport hoeft volgens de minister geen bijkomende kost te betekenen omdat het binnen het lessenpakket kan worden geheroriënteerd. De realisatie van een extra uur (het 29e uur) zal wel een enorme kost betekenen.

Onderwijs kan niet meer alleen worden beschouwd als louter kennisoverdracht. Het moet ook zorgen voor persoonsvorming en ontwikkeling van jongeren. Dat is een wezenlijk onderdeel van de gewone taken van het onderwijs. Bovendien kunnen een aantal samenwerkingsverbanden besparend zijn, ook voor het onderwijs. Als men de bredeschoolgedachte uitdraagt, kan de samenwerking met bijvoorbeeld sportverenigingen, jeugdorganisaties of culturele organisaties een verlichting betekenen

voor het onderwijsbudget, dat voor andere zaken kan worden aangewend.

De heer Johan Deckmyn wijst inzake sportinfrastructuur op de nog grote tekorten in Vlaanderen, waarbij bijvoorbeeld de 55.000 studenten van de Ugent voor een georganiseerde recreatieve studentensport in geen enkele gemeentelijke sportzaal terecht kunnen omdat er onvoldoende zalen zijn.

De minister stelt dat het invoeren van de nieuwe schoolsportstructuur met inbegrip van het hoger onderwijs, gedurende de volgende maanden wordt gerealiseerd.

De heer Johan Deckmyn wijst erop dat het decreet over de onderwijsgebonden Sport pas operationeel is na de aanstelling van de Centrumraad. Deze is echter nog steeds niet samengesteld. Nochtans moet het VCOS operationeel zijn op 1 januari 2005. De tegenstellingen tussen het gemeenschapsonderwijs en het vrij onderwijs over de machtsverhoudingen in de Centrumraad zouden hiervan de oorzaak zijn. Wanneer worden de leden van deze Centrumraad aangeduid, en zal de minister er op toezien dat in deze raad alle strekkingen worden vertegenwoordigd? Ligt dit decretaal vast? Of is hier het Cultuurpact van toepassing? Zijn de problemen een gevolg zijn van de gespannen machtsverhoudingen?

De minister bevestigt dat de operationalisering van het Vlaams Centrum voor Onderwijsgebonden Sporten (VCOS) is uitgesteld tot 1 september 2005. Dit is geen gevolg van gespannen machtsverhoudingen. Er worden onderhandelingen aangeknoopt tussen de kabinetten van Sport en Onderwijs om dat mogelijk te maken. Het uitstel wordt veroorzaakt door de personeelsproblematiek. Het ging erom dat men een vaste benoeming wou regelen via de oprichting van een VOI. Dit leverde echter problemen op, en nu zoekt men een alternatief.

– Sportinfrastructuur en het probleem van zonevreemde sportterreinen

Op het vlak van infrastructuur vindt de heer Johan Sauwens de doelstellingen bijzonder voorzichtig en weinig ambitieus. Daarom is de aanmoediging voor het gebruik van privé-sportinstallaties zo belangrijk. Bestaan daar al concrete ideeën over? Hij wil ook weten hoe het is afgelopen met de projecten uit de vorige beleidsperiode. Wat heeft men daarover vastgesteld?

De minister herhaalt zijn eerdere mededeling dat de beslissing na twee jaar geschorst werd. Zij zal herbekeken worden in het kader van het geheel.

Provinciale voetbalclubs hebben volgens de heer Andre Van Nieuwkerke vaak terreinen tekort. Eén terrein wordt gespaard voor de wedstrijd, het andere wordt gebruikt voor de training. Dat laatste terrein wordt herschapen in een modderpoel. De behoeften zijn bekend. Het komt er nu op aan de clubs te laten samenwerken in zones en de VDAB in te schakelen. Een inclusief beleid is nodig. Dat betekent echter niet betuttelen.

De heer Jean-Marie Dedecker meent in dit verband dat het probleem van zonevreemde terreinen, zoals voetbalterreinen in natuurgebieden en de inplanting van noodzakelijke motorcrossterreinen, dringend moet worden aangepast. Het decreet schoof de bevoegdheid op dat vlak door naar de provincies, maar die deden niets. Men moet overwegen om dat terug te regionaliseren.

– Aanwending van de winstverdeling van de Nationale Loterij ten behoeve van de sport

De heer Jean-Marie Dedecker vindt het standpunt over de aanwending van het Lottogelden in de nota gedurfd en juist. Deze middelen voor de sport moeten door de bevoegde Vlaamse overheid beleidsmatig worden aangewend. Het past niet dat de federale overheid deze middelen zonder overleg aanwend “ten behoeve van de sport”. Vaak betreft het niet meer dan verkiezingsgadgets.

De heer Johan Deckmyn is het eens met de minister waar die stelt dat er slechts sprake kan zijn van een coherent Vlaams sportbeleid indien alle overheidsmiddelen voor sport worden samengebracht en vanuit één visie worden besteed. Dit werd eerder al uitdrukkelijk door de Vlaamse Sportraad gevraagd, maar de minister heeft dit in zijn toenmalige beleidsperiode inzake sport niet gerealiseerd. Spreker hoopt dat het nu wél kan.

De minister is het eens met het standpunt dat alle middelen voor de sport vanuit een centraal beleid moeten vertrekken. Dit geldt ook voor de lottogelden die vanuit de federale overheid naar Vlaanderen komen.

– Integratie van sport voor gehandicapte personen in sportfederaties en de sportclubs

De heer André Van Nieuwkerke vindt het positief dat de federaties een prioriteit moeten maken van de gehandicaptensport. Na de jeugd doet deze categorie te weinig aan sport. Ook de gehandicapte topsporters worden nu betrokken bij het beleid.

De heer Johan Deckmyn vindt weinig terug over welke initiatieven de minister zal ontwikkelen om ervoor te zorgen dat sport voor gehandicapte personen geïntegreerd kan worden in de werking van de sportfederaties en de sportclubs. Die integratie is immers een internationale trend. Tegen 2016 zouden bijvoorbeeld de Paralympics volledig geintegreerd worden binnen de Olympische Spelen. De Vlaamse Liga voor Gehandicaptensport streeft ernaar om dit prioritair te realiseren.

– Internationale samenwerkingsakkoorden inzake sport

De heer Johan Deckmyn betreurt de overweging tot het sluiten van samenwerkingakkoorden met Zuid-Afrika en Marokko. Nederland wordt vergeten, terwijl in de nota toch voortdurend naar dat land wordt verwezen.

De minister antwoordt dat die nauwe samenwerking wel degelijk de bedoeling is. Er zijn trouwens nu al dergelijke verbanden.

– Sporten in een multiculturele samenleving

De heer Johan Deckmyn leest op pagina 45 dat de minister in het kader van het concretiseren van de doelstellingen Sport van het 'strategisch plan etnische minderheden' pleit voor het zoveel als mogelijk hanteren van de Nederlandse taal tijdens het beoefenen van sportactiviteiten, die gesubsidieerd worden door de Vlaamse overheden. Spreker ziet dit nog ruimer en verwacht van erkende federaties dat zij voor hun nationale en internationale manifestaties Nederlandse en geen Engelse benamingen gebruiken. Dus geen 'Flanders Cup', maar 'Beker van Vlaanderen', geen 'Flanders Sports Arena' maar gelukkig de Topsporthal Vlaanderen.

De heer Johan Deckmyn verwijst ook naar het begin van de beleidsnota, met onder andere de begrippen 'multiculturele samenleving' en 'interculturaliteit', en de bedenking dat de term 'multiculturele samenleving' geen lang leven meer beschoren is. De minister koppelde daar ook zijn pleidooi aan voor iets nieuws, namelijk het begrip 'interculturele samenleving'. In deze tijden van 'new speak' gunt de heer Deckmyn uiteraard iedereen het recht om nieuwe begrippen uit te vinden. Toch wil hij erop wijzen dat men blijkbaar de realiteit niet voor ogen ziet en gewoon een nieuwe vlag zoekt om een oude lading te dekken. Wat het gebruik van sport als middel tegen de zogenaamde 'verzuring' betreft, ook deze uitspraken zijn een typisch product van het voorbijgestreefde multiculturele discours.

De minister pleit inderdaad voor een 'multiculturele samenleving' en 'interculturaliteit'. Het onderhouden van banden met andere culturen mag op zich immers niet als een bedreiging worden ervaren.

B. Bespreking van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004 en van de algemene uitgavenbegroting 2005

– Totaliteit van het sportbudget, en de verhouding Topsport versus sport-voor-allen

De heer Jos Stassen meent dat de nobele doelstellingen van de minister enkel gerealiseerd kunnen worden als er voldoende geld is. Dit zal het grote struikelblok zijn. Te weinig middelen bedreigen de plannen over onder meer lokaal sportbeleid, infrastructuur, sport voor allen en topsport. Spreker betreurt in dit verband de uitspraken op het ISB-congres in Lommel vóór de verkiezingen. Een aantal collega's pleitten daar voor een drastische stijging van het budget en zelfs een verdubbeling. Zo creëert men onrealistische verwachtingen. Klopt het dat, met uitzondering van 2005, de stijging van de middelen voor 40 procent naar topsport en voor 60 procent naar sport voor allen zullen gaan?

De minister bevestigt dat het aandeel van sport in de Vlaamse begroting van de vorige regeerperiode slechts 0,4 procent bedroeg. Dat percentage zal allicht stijgen, maar zeker niet tot één procent op het einde van de regeerperiode. Als het percentage gelijk blijft, krijgt men ook meer middelen omdat de totale begrotingsmiddelen toenemen. Een stijging tot één procent zou tussen de 90 à 100 miljoen euro recurrente extra middelen voor sport genereren, bovenop de gemiddelde stijging van de Vlaamse begroting. Dergelijke waanzinnige stijging is niet

te realiseren, en is ook niet de eerste zorg van de minister, die vooral de doelstellingen wil realiseren.

De bijkomende middelen zullen voor 40 procent naar topsport en voor 60 procent naar sport voor allen gaan. De kostprijs voor het topsportactieplan wordt geraamd op 8 miljoen euro extra per jaar. De minister zal dus tegen het einde van de regeerperiode een recurrente omvattende stijging van de middelen van 20 miljoen euro moeten bekomen. Ongeveer 12 miljoen euro daarvan zal naar sport voor allen gaan. Die stijging is gewaarborgd, maar de minister denkt dat ze ook groter zou kunnen zijn. De realisaties van dit jaar zijn immers niet in voornoemd bedrag inbegrepen.

De heer Jos Stassen vat samen dat er een politiek akkoord is om tegen het einde van de regeerperiode 20 miljoen extra te besteden aan sport. Acht miljoen daarvan gaat naar topsport, 12 miljoen naar sport voor allen, extra's zullen besteed worden aan sport voor allen.

De minister vindt dit geen slechte verhouding, en verwijst naar Nederland met een verhouding is van 29 procent Topsport en 71 procent sport voor allen (bijna een derde-twee derde). In Vlaanderen bedraagt het percentage dat vanuit de Sport naar Topsport gaat, 10 procent. Als dat 20 procent wordt, is dat in verhouding niet onredelijk.

De heer Sauwens vindt dat dit moeilijk vergelijkbaar is. In de Scandinavische landen zijn de lokale besturen financieel veel sterker. De minister stelt dat het niet over het totale bedrag gaat, maar alleen over het bedrag dat vanuit de Vlaamse Gemeenschap rechtstreeks wordt besteed.

De heer Johan Deckmyn vraagt verduidelijking bij de nagestreefde verhouding 40/60-en anderzijds de uitspraak van de minister dat topsport 10 procent van de middelen uitmaakt en dat er wordt gestreefd naar een verdubbeling tot 20 procent.

De minister verduidelijkt dat het 10 procent van de huidige middelen betreft. De 7 miljoen euro is 10 procent van het budget. Daar zit dit jaar al een verhoging in. De doelstelling is grosso modo dat men gaat naar 20 procent, dus 14 miljoen euro. De 40 procent gaat daarentegen over de nieuwe middelen. De minister pint zich niet graag vast op exacte cijfers.

– Daling van de budgetten voor een aantal sectoren

De heer Johan Sauwens betreurt de terugval van de budgetten voor een aantal belangrijke sectoren. Specifiek voor medisch verantwoorde sportbeoefening is er een daling met 70.000 euro tegenover 2003 en 220.000 euro tegenover 2002. Voor jeugd en sport gaat het om dalingen van ruim 600.000 euro tegenover 2003 en 1,2 miljoen euro tegenover 2002. Spreker wijst bijkomend op een groot aantal onbetaalde rekeningen, waarover veel wrevel bestaat. Bij gebrek aan betalingskredieten worden sommige toezeggingen voor evenementen niet gehonoreerd. De wereldkampioenschappen 2002 te Zolder vormen een voorbeeld. Dat geeft geen goede indruk over het nieuwe sportbeleid. Spreker dringt aan op een volledig overzicht van onbetaalde rekeningen en pleit voor afspraken met de minister van Financiën om daar een einde aan te stellen.

De minister zal laten onderzoeken of er voor het wereldkampioenschap te Zolder inderdaad nog onbetaalde rekeningen openstaan.

– Schrappen van de middelen voor Vlaanderen Sportland

Het ongenoegen over het gebrek aan media-aandacht voor heel wat sporttakken is volgens de heer Johan Deckmyn algemeen bekend. Naast een initiatief als Vlaanderen Sportland' is een dringend besprek noodzakelijk met minister Bourgeois over de noodzakelijke media-aandacht voor bijvoorbeeld volkssporten, damessport en sport voor personen met een handicap, en rechtstreekse uitzendingen van de 'Vlaamse kampioenschappen' van de Vlaamse sportfederaties. Naast waardering voor deze sportdisciplines zou er via het aantrekken van extra sponsors ook meer inkomsten kunnen worden gegenereerd.

De heer André Van Nieuwkerke schaart zich achter de minister die het niet nodig vindt om de VRT te betalen om meer sportdisciplines te belichten. Hoe rijmt de minister dat met de subsidies voor een televisieploeg die beelden over topsportevenementen maakt voor de regionale zender? Blijft dat bestaan?

De minister antwoordt dat het initiatief voorlopig blijft bestaan.

Programma 49.1: Dotatie aan Agentschappen voor Sport

– ba 41.08 Subsidiëring decreet op de sportfederaties

De heer Johan Sauwens vernam dat in het decreet op de sportfederaties een artikel zal worden ingeschreven dat de financiering beperkt tot de beschikbare kredieten.

De minister verklaart dat de regering in het algemeen af wil van *open-end*-decreten, die niet exact binnen de begroting vallen. Men schrijft daarom een dergelijke standaardzin in de decreten. Dit heeft vandaag concrete gevolgen omdat de verwachte stijging van de kredieten niet gerealiseerd kon worden. Om het decreet totaal uit te voeren, is er 2 miljoen extra nodig.

De heer Sauwens vindt dit een verkeerd signaal ten tijde van een ambitieus sportprogramma. Dat betekent immers dat maar een bepaald percentage van de subsidies werkelijk zullen toegekend worden.

De minister herinnert eraan dat dit vroeger ook al het geval was, zonder een dergelijke bepaling. Hij geeft het voorbeeld van het decreet lokaal jeugdwerkbeleid dat 550 miljoen frank kostte, maar waarvoor slechts 502 miljoen euro in de begroting werd ingeschreven in 1999. De huidige situatie heeft als voordeel dat men nu alvast wettelijk in orde is.

De heer Sauwens dringt aan op voldoende middelen, aangezien het in belangrijke mate personeelssubsidies betreft.

De minister wijst op de verdubbeling van de middelen voor het decreet op de sportfederaties sinds 1999.

– ba 4180 Dotatie van de Nationale Loterij voor het sportfonds

De heer Johan Sauwens betreurt dat het totale sportbudget er in 2005 op achteruitgaat. Er zijn 2 miljoen euro minder beleidskredieten dan in 2004. Men valt terug onder het niveau van 2003.

De minister betwist deze cijfers. In 2005 is er een absolute groei. In de begrotingsaanpassing 2004 zitten inderdaad besparingen, maar die werden tijdens de inleiding al toegelicht. Het ging om de schrapping van 550.000 euro op basisallocatie 12.10 in programma 45.1. Dat bedrag was voorbestemd voor Vlaanderen Sportland, wat evenwel niet werd uitgevoerd in 2004. De minister blijft erbij dat er in het grootste pakket, programma 49.1, een stijging is van 2.758.000 euro. Voor jeugd en sport is er evenmin een achteruitgang in 2005. In de gehele begroting is er sprake van een stijging van meer dan 2,5 miljoen euro.

De heer Sauwens repliceert dat hij sprak over de beleidskredieten, en niet over de niet-gesplitste kredieten en de vastleggingskredieten.

Beiden mogen volgens de minister niet worden verward. Bovendien is de begroting 2005 niet volledig te vergelijken met de aangepaste begroting 2004, omdat bijvoorbeeld in de eerstgenoemde de Lottogelden nog niet zijn opgenomen, en in de tweede wel. Er kan echter geen discussie zijn: in de betalingskredieten is er sprake van een stijging van 2,7 miljoen euro min een besparing van 200.000 euro, wat resulteert in een toename van 2,5 miljoen euro.

De heer Sauwens blijft bij zijn standpunt dat de beschikbare middelen voor sport in 2005 zijn gedaald.

De minister geeft na raadpleging van de stukken toe dat er aanleiding is tot verwarring. Hij verduidelijkt dat in de toelichting, over de evaluatie van de kredieten (stuk 13 (2004-2005) – nr. 1-B, p. 483), bij programma 49.1, een bedrag van 60,840 duizendeuro niet gesplitste kredienten voor 2004, en 58,569 duizend euro voor 2005 staat vermeld. Op het eerste zicht is dat een daling. Daar moet echter een bedrag van 5.607 duizend euro worden bijgerekend dat in 2005 moet worden gefinancierd vanuit de winsten van de Nationale Loterij voor het Sportfonds.

Zoals in de toelichting wordt vermeld, rekent het Bloso dus op een globale dotatie van 64.176 duizend euro in tegenstelling tot de 58.569 duizend euro die als niet gesplitste kredieten voor 2005 zijn aangegeven.

DEEL IV. MEDIA

1. Toelichtingen door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

A. Toelichting bij de beleidsnota Media

– Situering van het huidige medialandschap

De minister stelt dat de beleidsnota is geënt op het regeerakkoord. Hij vraagt aandacht voor het descriptieve onderdeel over het medialandschap, en de algemene situering van het beleidsveld. In zijn tussenkomst zal hij daarop evenwel niet ingaan. Hij wil zich concentreren op het mediabeleid. Aan de hand van slides zal hij het beleid overlopen. Voor de beschrijving van het inhoudelijke aspect van de media komt hij nog terug op het descriptieve onderdeel.

De titel van de beleidsnota luidt: "Beleid voor een media-(r)evolutie ten dienste van de Vlaming". De minister wijst op de sterke evolutie, zelfs de revolutie van het medialandschap. Hij meent dat dit de beleidsmakers voor belangrijke keuzes zal plaatsen. Deze thematiek kwam al uitgebreid aan bod in het recente parlementaire werk. Er is sprake van digitalisering en van convergentie. Het medialandschap is in volle transitie. Een tijd geleden hebben de uitgevers hun intrede gedaan in de omroepmarkt, in Vlaanderen net zo goed als in andere landen. De minister wijst erop dat ook andere spelers zich klaarmaken om inhoud of "content" te verstrekken, bijvoorbeeld telecom-operatoren of bedrijven als Sony, Pepsi Cola en Unilever. Ook dat is al aan bod gekomen in het parlement en in de media. Op dit vlak zijn er dus enorme verschuivingen.

Naast de klassieke analoge ether- en kabeldistributie van de omroepsignalen komen er steeds nieuwe distributievormen en -kanalen bij: de digitale etheruitzendingen voor radio en TV, de interactieve digitale TV, zowel via de kabel als via een telefoonnetwerk. Deze evoluties zullen in de komende periode belangrijke beleidskeuzes vergen. Er worden ook omroepdiensten aangeboden via mobilofonienetwerken van de derde generatie. Kijkers en luisteraars zullen geconfronteerd worden met een totaal andere markt. Ze zullen kunnen kiezen uit een veel ruimer aanbod. Ze zullen kunnen loskomen van de lineair uitgezonden programma's, ze zullen interactief kunnen deelnemen aan programma's en ze zullen zelf kunnen bepalen wanneer ze welke programma's willen bekijken. Achter dit alles zitten ongekende communicatiemogelijkheden en ongekende commerciële en merchandisingmogelijkheden. Dat verklaart de enorme interesse voor de mediamarkt vanuit diverse sectoren.

De minister ziet zes belangrijke uitdagingen. Vooreerst het in stand houden van een pluriform medialandschap, wat ook geldt voor de schrijvende pers. Verder het garanderen van een gewaarborgde toegang tot een divers en kwaliteitsvol aanbod en de ondersteuning van de digitalisering van de communicatie in de samenleving. Vlaanderen heeft trouwens met innovatiegeld proactief geïnvesteerd in e-VRT, maar ook in Vlaanderen Interactief. De Vlaamse regering gaat ervan uit dat Vlaanderen moet uitgroeien tot een Europees excellentiecentrum op dit vlak. Andere uitdagingen zijn het overbruggen van de digitale kloof en het toezicht op de regelgeving door een volwaardige regulator. Dat laatste is erg belangrijk in het licht van de Europese interferentie in het medialandschap die de aanwezigheid vergt van een goed uitgebouwde toezichtsinstantie. Op dit domein hinkt Vlaanderen achterop ten opzichte van andere landen. Ten slotte moet men komen tot een volledige Vlaamse bevoegdheid voor media en telecommunicatie.

Bij het in stand houden van een pluriform medialandschap moet de overheid het belang van de kijker en de luisteraar en dat van de belastingbetaler voor ogen hebben. Twee zaken staan daarbij voorop: de keuze voor een sterke kwaliteitsvolle openbare omroep en gelijke ontwikkelingskansen voor de particuliere omroepen, zowel technologisch als organisatorisch.

De oproep tot fair play is eigenlijk een oproep tot de spelers om te komen tot een gezonde concurrentie, die stimulerend werkt, die aanzet tot steeds beter presteren en tot innoveren. De minister meent dat men nu te veel in een negatieve sfeer terechtgekomen is, waarbij de ene speler door de andere wordt afgebroken. Hij hoopt dat men uit die weinig productieve sfeer raakt. Op dat vlak kan de overheid weinig doen. De overheid moet wel zorgen voor een goede regelgeving zodat elke speler aan zijn trekken komt. Dat regelgevend kader moet ook gehandhaafd worden door de daartoe opgerichte organen, wat op dit ogenblik een pijnpunt is.

– Beleidsvisie op de openbare omroep

De openbare omroep moet kwaliteitsvolle programma's brengen en objectieve informatie voor het brede publiek. De VRT heeft hiervoor decretaal de nodige beheersautonomie en de nodige middelen gekregen. Dat werd bij de opmaak van de begroting niet in vraag gesteld door de regering. Ondanks de talrijke besparingen stijgt de dotatie van de VRT zoals afgesproken met vier procent, weliswaar gekoppeld aan het halen van performantiemaatstaven.

De rol en de opdracht van de VRT zullen worden geëvalueerd. In deze regeerperiode moet er immers een nieuwe beheersovereenkomst worden gesloten met de VRT. De minister stelt dat de overheid zich daarop voldoende moet voorbereiden. Het kan niet de bedoeling zijn dat de beheersovereenkomst eenzijdig wordt opgesteld door de instelling zelf die het beleid moet uitvoeren.

De regering heeft in de beleidsnota al een aantal belangrijke uitgangspunten verwoord: de culturele opdracht van de VRT, de pluriformiteit, de informatieopdracht, het brengen van kwalitatieve en objectieve informatie, het doelgroepenbeleid – wat betekent dat niemand in Vlaanderen mag uitgesloten worden – , een open Vlaanderen en ten slotte het inpassen van het beleid in het Europese referentiekader. Op dit ogenblik heeft de Europese Commissie een informatieonderzoek geopend met betrekking tot de financiering van de VRT. Dergelijke onderzoeken zijn ook al gebeurd in andere landen. Momenteel loopt een dergelijk onderzoek in Nederland en er is er een afgelopen in Denemarken, wat geleid heeft tot een veroordeling tot terugbetaling van 84 miljoen euro door de openbare omroep aan de overheid.

De Europese ministerraad heeft deze week over het Europees referentiekader van gedachten gewisseld. De Europese Commissie heeft de toetsing van het – overigens zeer goede – protocol van Amsterdam betreffende het publieke omroepstelsel in de lidstaten helaas verschoven van een eerder marginale toetsing van de financiering door de openbare omroepen naar een toetsing die te veel gericht is op de mededinging.

De nieuwe beheersovereenkomst met de VRT moet overeenkomstig het regeerakkoord gebaseerd zijn op een aantal elementen. Een eerste is de verzekering dat een op kwaliteit gestoelde openbare omroep zijn rol en opdracht ten volle kan vervullen. Ten tweede moet de openbare opdracht van de VRT geëvalueerd worden. Er moet ook een decretaal kader komen voor een versterkte controlemogelijkheid inzake financiële transparantie.

Tijdens de bespreking van het jaarverslag, is daarover in het parlement wat frictie ontstaan tussen de parlementsleden en de gedelegeerd bestuurder van de VRT. De minister wil streven naar een nieuw evenwicht in de bestuursorganen. In het regeerakkoord is ook bepaald dat een ontdubbeling van tv- of radionetten enkel mogelijk is indien voorafgaandelijk de beheersovereenkomst wordt aangepast. De plafonds inzake reclame-inkomsten van VRT-radio moeten worden gerespecteerd. Daaraan gekoppeld moet de terugstortingsmogelijkheid geschrapt worden. De sponsoring op VRT-televisie zal beperkt worden. Tot slot is er de verplichting om de televisieprogramma's te ondertitelen.

De minister wijst op een aantal bijzondere aandachtspunten. Zo is er de 'corporate governance' binnen de VRT, onder andere inzake de werking van de bestuursorganen. De hervorming van midden de jaren negentig heeft ertoe geleid dat de raad van bestuur slechts residuaire bevoegdheden heeft en de gedelegeerd bestuurder maximale bevoegdheden. Er kon sindsdien ook een goed ondernemerschap gevoerd worden en er kwam een einde aan de greep van de politiek op wat tot dan toe wel eens een staatszender werd genoemd.

De minister wil elk misverstand vermijden: de regering wil absoluut niet terug naar een staatszender, waarbij televisieprogramma's voor uitzending het fiat van de raad van bestuur moeten krijgen. Hij hoopt dat deze visie door iedereen wordt gedeeld. Alleen meent hij dat het na tien jaar tijd is voor een meer evenwichtige, volwassen verhouding, zonder te politiseren. Een goede bedrijfsvoering moet daarbij mogelijk blijven. Een deskundig advies over de graad van transparantie zal nodig zijn. Bovendien moet met de VRT worden uitgepraat welke materies behoren tot het zakengeheim en wat moet voorgelegd worden aan de democratische controle van de aandeelhouder.

Met betrekking tot de grotere financiële transparantie rekent de minister op het toezicht door de op te richten Vlaamse Regulator voor de Media

(VRM) – een voorlopige werknaam – die controle moet uitoefenen op de commerciële activiteiten en de reclame-inkomsten. Dat is trouwens ook een Europese noodzaak.

Particuliere omroepen leven van reclame. Ze hebben dus recht op een eerlijke concurrentie: als de openbare omroep zich op de commerciële markt begeeft, kan dat enkel volgens de geldende mededingingsregels. Dat is de essentie van de liberalisering die trouwens ook in andere sectoren geldt. Waar liberaliseringen worden doorgevoerd zonder voldoende toezicht en controleorganen, loopt het nogal eens fout.

– Must-carry-regeling

Nu de must-carry bij decreet van 7 mei 2004 is afgeschaft voor landelijke particuliere televisieomroepen, roept de minister de kabelmaatschappijen, vooral in Brussel, op om alle Vlaamse particuliere omroepen op de kabel te houden, aan dezelfde voorwaarden als voorheen, en om nieuwe Vlaamse omroepen door te geven. De minister heeft hierover al contact genomen met zijn federale collega Verwilghen.

– Particuliere radio-omroepen

De regering zal nauwgezet toezien op de naleving van de erkenningsvoorwaarden en de bepalingen uit de aanvraagdossiers van de particuliere omroepen. Dit is een pijnpunt, dat volgens de minister ook te maken heeft met de onderbestaffing van het VCM. Tegelijkertijd wil de minister de particuliere omroepen meer vrijheid geven om in te spelen op de veranderende markt en nieuwe evoluties. De erkenningsprocedure moet geëvalueerd worden. Er komen een aantal frequenties vrij, en bovendien er zijn ook(nog) niet opgenomen vergunningen.

Inzake de etherimpasse stelt de minister dat hij het luistercomfort van alle vergunde radio's wil garanderen. Het BIPT blijft als etherpolitie echter in gebreke. De minister heeft zijn collega Verwilghen gevraagd om daarop toe te zien. Hij wil ook tot een constructieve oplossing komen met de Franse Gemeenschap, hoewel hij weet dat alle onderhandelingen tot nu toe vruchteloos geweest zijn. In het kader van de digitalisering pleit de minister overigens voor een Benelux-bereik voor minstens één Vlaamse radio-omroep.

– Steun aan de geschreven pers en concentratiebewegingen

Voor de geschreven pers is er een verderzetting en uitbreiding van de steun met het oog op een pluriforme en onafhankelijke en performante Vlaamse opiniepers. Een aandachtspunt is het verankeren van de journalistieke expertise. Dat punt was al in de vorige regeerperiode aan de orde. De Vlaamse Regering zegt terecht dat 'oudere' journalisten (50-plussers) in dienst moeten kunnen blijven zodat het collectieve geheugen van de kranten actief kan blijven. Dat is heel belangrijk voor de kwaliteit en duiding. Er wordt ook steun verleend met het oog op de digitalisering, en de steun wordt gekoppeld aan de naleving van de regels van journalistieke beroepspraktijk en -ethiek. Bijkomend is het de bedoeling van de minister om de steun ook te koppelen aan een garantie inzake redactionele autonomie, met het oog op eventuele nieuwe concentraties. De minister wil dat in het protocol voor 2005 opnemen. Hij sluit niet uit dat er zich nog verdere concentraties voordoen op het vlak van de geschreven pers. Het is belangrijk om er op dat moment naar te streven dat er gescheiden redacties blijven bestaan, en dat ondanks het behoud van een titel toch de ziel van de krant niet verdwijnt.

De Vlaamse Mediaraad zegt dat de concentratiebeweging in Vlaanderen een positief effect heeft gehad: kranten zijn blijven bestaan door overnames; het gaat om kranten die anders zouden verdwenen zijn. Tegelijkertijd stelt de minister dat, als er zich nog concentraties voordoen, minstens de redactionele autonomie moet behouden blijven. Als concentratie leidt tot redactionele synergie, dan verkleint de structurele diversiteit en die is belangrijk in het politieke landschap van Vlaanderen. Vlaanderen heeft geen bevoegdheid inzake de mededinging in de geschreven pers.

De minister blijft het knipperlichtenbeleid voeren, maar kan niet meer doen dan dat. Vlaanderen moet alert blijven en zich richten tot de federale Raad voor de Mededinging als het van oordeel is dat er een overmatige concentratie ontstaat in de sector. De minister betreurt dat Vlaanderen wel bevoegd is voor het mediabeleid maar het sluitstuk inzake mededinging niet in handen heeft. Hij hoopt dat de overheveling van bevoegdheden gerealiseerd kan worden in het Overlegcomité.

Het volgen van de concentratiebewegingen blijft hoe dan ook belangrijk. Er moet een systeem worden uitgebouwd waarbij concentraties worden opgevolgd. Het gaat niet alleen om concentraties binnen een deelsector, maar ook over multisectorale en multimediale concentraties. Die evolutie moet worden opgevolgd en daarvoor moet er een monitoringsysteem worden ontwikkeld. Er moet aandacht worden besteed aan de groepen waarbij omroepen, uitgevers en distributeurs betrokken zijn.

Verder wordt kwaliteitsvolle journalistiek verder ondersteund, onder andere door middel van het Pascal Decroosfonds waar in een subsidie is voorzien van 186.000 euro. Dat maakt het mogelijk dat de geschreven pers reportages kan maken die binnen het kader van de gewone bedrijfsvoering niet mogelijk zijn. Het gaat onder meer om diepgaande reportages en onderzoeksjournalistiek. Dat is heel waardevol en het is belangrijk dat de Vlaamse overheid daarin een stimulerende rol blijft spelen.

– Aandacht voor doven en slechthorenden, en Vlamingen van allochtone afkomst

Een groot thema is het waarborgen van de toegang tot de audiovisuele media voor doven en slechthorenden. Het gaat om een grote groep mensen, die terecht stelt dat een openbare omroep in het kader van een inclusief overheidsbeleid toegankelijk moet zijn, ook voor mensen die niet of slecht horen. Het is de taak van de publieke omroep om daarvoor te zorgen via ondertiteling van de programma's. Dat vergt geld en inspanningen.

Daarnaast zijn er ook allochtonen, die het Nederlands onvoldoende kennen en via ondertiteling een betere toegang tot het medium hebben en vlotter de taal kunnen leren.

Er moet daarover worden onderhandeld met de VRT. De minister heeft een tijdspad uitgetekend dat hij in de nieuwe beheersovereenkomst wil inschrijven. Andere publieke omroepen in Europa, onder meer in Engeland, Noorwegen, Nederland, Duitsland en Frankrijk, willen tegen 2010 alle programma's ondertitelen. Er moeten betekenisvolle stappen vooruit worden gezet. De VRT heeft positief gereageerd en wil in de eerste plaats aan tafel gaan zitten met de vertegenwoordigers van de groepen van doven en slechthorenden. Ook de private omroep reageert positief. Als er concurrentie is, zal het publiek dezelfde faciliteiten vragen van elke omroep. Er zijn in Europa voorbeelden van privé-omroepen die op dit vlak een voortrekkersrol spelen. Als er nieuwe regels moeten worden vastgelegd voor de privé-omroepen, kan dat decretaal worden opgelegd.

Voor de Vlamingen van allochtone afkomst wordt gestreefd naar meer participatie en een betere beeldvorming. De VRT voert een charter uit waarbij ze stages organiseert. Zowel bij de aanwerving, het presenteren van programma's als het optreden in programma's moet er aandacht voor zijn dat Vlamingen van allochtone afkomst voldoende aan bod komen zodat het bewustmakingseffect voor de 6 miljoen Vlamingen maximaal is. De VRT blijft zich daarin inschrijven.

– Vlamingen in het buitenland

Voor de Vlamingen in het buitenland wordt het Beste van Vlaanderen en Nederland (BVN) voortgezet. Het gaat om wereldwijde satellietuitzendingen met informatie over Vlaanderen en Nederland. Er is een samenwerking tussen NOS, de Wereldomroep en de Vlaamse Gemeenschap.

Radio Vlaanderen Internationaal (RVI) is een venster op Vlaanderen via de ether en de kabel, en dit zowel via de radio als de website. In het licht van de jongste beslissingen van de VRT inzake de reorganisatie van RVI zal de minister een onderhoud met de gedelegeerd bestuurder hebben. De beslissing om dit op te starten is niet aan bod gekomen op de raad van bestuur.

RVI is in de eerste plaats radio. Internet kan een heel goed medium zijn, maar vervangt nooit de radio. Ten tweede is het doel van RVI om Vlamingen buiten Vlaanderen te bereiken. Maar RVI bereikt met de uitzendingen in het Engels, Frans en Duits ook niet-Vlamingen in het buitenland. Verder is het voor heel wat Vlamingen in het buitenland niet mogelijk om via het internet contact te hebben. Bovendien zullen er op het internet geen uitzendingen in andere talen plaatsvinden; de binnenlandse Vlaamse uitzendingen zullen daar aan bod komen.

De minister heeft begrip voor het argument van de VRT dat een kortegolfzender duur is. In het licht van het nakende digitale tijdperk moet deze inspanning echter niet lang meer worden volgehouden. Als de VRT nog een aantal jaren doorgaat

met de korte golf uitzendingen wordt tegemoet gekomen aan de verwachtingen van het Vlaams Parlement en de tweede beheersovereenkomst. Hij pleit ervoor dat de VRT doorgaat met de korte golf tot 2008 of 2010. Het moet mogelijk zijn om tot een oplossing te komen. Het is een zaak van de raad van bestuur, die alle elementen van het dossier moet kennen.

– Geweld op televisie

De zoektocht naar de optimale formule om geweld op tv te bewaken is nog volop bezig en daarom wil de minister zich nog niet uitspreken of bijvoorbeeld een icoon op het scherm nodig is. Hij merkt op dat psychologisch onderzoek heeft uitgewezen dat reëel geweld meer impact heeft op kinderen dan geweld in fictie. Maar hij beseft tegelijk dat men niet in de beheersovereenkomst met de VRT kan opnemen om niet langer over het geweld in de wereld te rapporteren. Hij pleit ervoor om samen met het onderwijs en de ouders naar een oplossing te zoeken. Dat hij geen pasklaar antwoord heeft, vindt hij geen reden om het probleem uit de weg te gaan.

– Digitalisering van de distributiekanalen

De Vlaamse overheid gaat deelnemen aan de conferenties over digitale televisie (DVB-T) en digitale radio (T-DAB). Daar moet een digitaal frequentieplan uit voortkomen dat ook aan particuliere radio's maximale ontplooiingskansen biedt. De minister legt er de nadruk op dat publiek en privaat op evenwichtige wijze aan bod moeten komen. Hij pleit er ook voor dat minstens één openbaar radiostation van de beide gemeenschappen over het hele land en zelfs de Benelux te ontvangen is. Hij wil een kwalitatieve stap vooruitzetten ten opzichte van de huidige toestand, waarin men op sommige plaatsen in Brussel zelfs nauwelijks Radio 1 kan ontvangen.

De overgang van analoge naar digitale signalen voor terrestrische omroep is een delicate aangelegenheid in het sterk bekabelde Vlaanderen. De bekabelingsgraad bedraagt 97 procent. De belangrijke implicaties daarvan zijn bekend. De minister wil zich niet onder commerciële druk laten zetten, maar kiest voor een tijdspad waarbinnen met alle actoren overlegd wordt. Een onmiddellijke digitale *switch-over* en analoge *switch-off* zou verregaande gevolgen hebben voor heel wat huidige spelers. De minister wil komen tot een frequentiebeheer met gegarandeerde toegang voor openbare en andere Vlaamse radio-omroepen. Uiteraard blijft ook de ondersteuning van de digitale evolutie in de geschreven pers evenzeer aan de orde.

Inzake Digitaal Vlaanderen wil de minister voortgaan met een regeringsbrede benadering met de klemtoon op media. Hij geeft de voortzetting van e-Fl@nders als voorbeeld. Vlaanderen moet met digitale televisie nieuwe platformen uitrollen, die de mogelijkheid bieden om interactief met de overheid te communiceren, al blijft ook fysieke toegankelijkheid belangrijk. Een aantal mensen zal immers nooit van die mogelijkheden gebruikmaken. Er is thans een stagnatie op de pc-internetmarkt. Men hoopt dat tv een bijkomende impuls zal geven, al zal een belangrijk aantal mensen daarmee niet willen of kunnen werken. De minister meent wel dat Vlaanderen zelf het voorbeeld moet geven inzake e-government. Hij kondigt aan dat hij daar als bevoegd minister ook werk zal van maken.

– Toezicht op de regelgeving door een volwaardige regulator

Wat de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) betreft, wil de minister uitvoering geven aan een motie van het Vlaams Parlement waarin wordt gepleit voor een samenvoeging van de drie toezichtorganen Vlaams Comissariaat voor de Media, Vlaamse Geschillenraad voor Radio en Televisie en Vlaamse Kijk- en Luisterraad voor Radio en Televisie. De opdracht moet heel omvattend zijn. Europa vraagt correcte spelregels en toezicht op de naleving daarvan. De vergunningen moeten goed geregeld zijn, met respect voor de mededinging en de wet op de handelspraktijken. In dat verband pleit de minister voor een objectieve en diligente klachtenbehandeling. De regulator moet snel en, bij niet-naleving, ook beteugelend kunnen optreden. Inzake monitoring van de concentratie is de minister voorstander van samenwerking met andere regulatoren zoals BIPT en Raad voor de Mededinging. Tot slot moet de regulator ook instaan voor de behandeling van de aanvragen voor wijzigingen aan de offerte van radio-omroepen en voor de klachtenbehandeling.

De minister citeert een aantal cijfers over de regulatoren in andere landen, die aantonen dat Vlaanderen achterop hinkt, al loopt de vergelijking soms mank omdat sommige buitenlandse regulatoren te-

gelijk bevoegd zijn voor telecommunicatie en voor media, wat in het federale België niet het geval is. De Waalse *Conseil Supérieur de l'Audiovisuel* beschikt over een personeelskader van 28 voltijds equivalenten, al zijn er thans maar 16 van ingevuld. De raad heeft daarbovenop nog een werkingsbudget van 774.000 euro. Vlaanderen gaat in de opstartfase naar 600.000 euro.

De Franse mediaregulator, die de dezelfde naam draagt, heeft 278 medewerkers en nog eens 112 mensen die verbonden zijn aan 16 technische adviescommissies. Daarnaast werken ook nog 146 personen voor de telecomregulator. Zij hebben budgetten van respectievelijk 40 en 16,75 miljoen euro.

Het Nederlandse *Commissariaat voor de Media* heeft 55 medewerkers en in 2003 een dotatie van 3.748.541 euro. De Ierse *Commission for Communications Regulation* heeft een staf van 45 medewerkers en een budget van 12.878.000 euro.

De minister concludeert dat de eerste stap die in deze begroting gezet wordt geen eindpunt kan zijn. Anderzijds zou het ook niet realistisch zijn om meteen een heel groot budget toe te kennen. Men moet de instelling de tijd tot gestage uitbouw gunnen.

– Raad voor de Journalistiek

De minister wil de Raad voor de Journalistiek blijven ondersteunen en zelfs verruimen. Het is een zelfregulerende raad, die paritair is samengesteld, goed werk levert, vaak bemiddelend optreedt en op grond van *cases* richtlijnen formuleert. Hij nodigt de VRT uit tot volwaardige participatie aan de raad. De zelfregulering van de journalistieke deontologie moet alle kansen krijgen.

– Naar een volledige Vlaamse bevoegdheid voor omroep en telecommunicatie

De minister meent dat de kunstmatige scheiding tussen omroep en telecommunicatie in de moderne mediawereld niet houdbaar is. Er doet zich immers in de praktijk een convergentie voor. Zo zijn er voor de geschreven pers problemen omdat ook de Raad voor de Mededinging meespeelt als het over concentratie gaat. De technische evolutie maakt de horizontalisering noodzakelijk, dat ziet men overal in Europa. Hij voelt zich gesterkt door de uitspraak van het Arbitragehof waarin wordt erkend dat 'radio-omroep en televisie' niet alleen *broadcasting* is maar ook uitzendingen *on demand* voor één persoon, en dat dit voorts geldt ongeacht de drager, de distributie of de techniek.

Op de Europese ministerraad was er veel bijval voor deze visie. De minister meent dat Vlaanderen, ongeacht de resultaten van de Forumonderhandelingen, moet streven naar een regeling voor de etherpolitie waarbij het BIPT autonoom kan werken, en naar een oplossing voor het aanslepende frequentieverdelingprobleem. Afdwingbare arbitrage moet mogelijk zijn.

De minister besluit dat Vlaanderen voor een grote media evolutie en zelfs revolutie staat. Die uitdagingen vragen van iedereen een grote inzet en visie om te komen tot verstandige, evenwichtige en doordachte oplossingen. Haastwerk moet daarbij uitgesloten worden. Het is nodig het hoofd koel te houden ten aanzien van de druk die van de markt uitgaat. Het komt erop aan de doelstelling van een pluriform medialandschap met toegankelijkheid voor iedereen te realiseren. Dat is gezien de huidige evoluties niet evident en vraagt dus werk.

B. Toelichting bij de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2004

In het programma 72.2, dotatie aan de VRT, is volgens de minister nauwelijks iets gewijzigd, op een correctie na. Omdat tijdens de eerste begrotingscontrole 6.000 euro te weinig opgenomen was voor het pensioenfonds van de VRT, wordt dat bedrag bij de tweede controle toegevoegd.

Vervolgens gaat de minister in op programma 72.3 mediabeleid en media-innovatie. In het kader van de algemene besparingsronde voor de hele Vlaamse begroting, werd beslist om ook op programma 72.3 in totaal 449.000 euro te besparen op de werkingskosten. De besparing treft drie posten. Het gaat ten eerste om basisallocatie 12.01 allerhande uitgaven voor media en media-innovatie, waar 184.000 kan bespaard worden door de niet-uitvoering van onderzoeksopdrachten. In basisallocatie 12.02, werkingskosten voor e-Fl@nders, kan 160.000 euro bespaard worden. Er wordt ten slotte 105.000 euro bespaard op basisallocatie 33.01 subsidie ter ondersteuning van allerhande media-initiatieven in het binnenland.

C. Toelichting bij de algemene uitgavenbegroting 2005

De minister vangt aan met programma 72.2 VRT. Het budget stijgt met 9.992.000 euro van 257.645.000 euro tot 267.567.000 euro. Dat komt overeen met de jaarlijkse toename van 4 procent die in de tweede beheersovereenkomst werd opgenomen.

In programma 72.3 mediabeleid en media-innovatie, stijgt het beleidskrediet in vergelijking met de tweede begrotingscontrole met 466.000 euro tot 5.834.000 euro. Deze stijging is een resultante van enkele doorgevoerde besparingen, de stijging van de index en een verhoging van de dotatie aan het Vlaams Commissariaat voor de Media (VCM) met 300.000 euro. Precies om het VCM uit te bouwen tot de nieuwe regulator, is het mediabudget ondanks de algemene besparingen toch gestegen.

Vervolgens gaat de minister nog in op enkele aandachtspunten, zoals basisallocatie 32.03 subsidies voor projecten die bijdragen tot de vrijwaring, bevordering en ondersteuning van een pluriforme en gediversifieerde geschreven pers. Daar wordt niet bespaard. Voor 2005 wordt er uitgegaan van een constant beleid waarbij het budget op 900.000 euro wordt behouden.

Bij basisallocatie 33.03 subsidies aan levensbeschouwelijke en socio-economische verenigingen voor het verzorgen van radio- en televisieprogramma's bij de VRT merkt de minister op dat de subsidies werden vastgelegd in het decreet van 29 april 1997. Voor 2004 bedroeg het budget 1.559.000 euro. Met dit bedrag werden 5 levensbeschouwelijke verenigingen gesubsidieerd om televisieprogramma's te verzorgen en 12 levensbeschouwelijke of socio-economische verenigingen om radioprogramma's te verzorgen. Vanaf 2005 bedraagt het budget 1.563.000 euro. De erkenningprocedure voor de nieuwe zendgemachtigden is lopende.

In verband met basisallocatie 41.06 dotatie aan het VCM herinnert de minister eraan dat het de bedoeling is de mediatoezichtsorganen in één nog op te richten orgaan onder te brengen. In 2004 werd een krediet toegekend van 300.000 euro. Dat wordt verdubbeld tot 600.000 euro in 2005.

De minister vat samen dat voor de programma's 72.2 VRT en 72.3 mediabeleid en media-innovatie het initieel beleidskrediet in 2004 op 253.854.000 euro kwam, terwijl dat voor 2005 neerkomt op 273.401.000 euro. Dat is een stijging met 19.547.000 euro, door de stijging van de basisdotatie aan de VRT, het opnieuw inschrijven van de dotatie aan het pensioenfonds en de verhoging van de dotatie aan het VCM.

2. Algemene bespreking van de beleidsnota Media, de tweede aanpassing van de uitgavenbegroting 2004, en de uitgavenbegroting 2005

– Algemene evaluatie van de beleidsnota

Volgens de heer Decaluwe geeft de beleidsnota een goed overzicht van het huidige medialandschap en van een aantal uitdagingen. Omdat er sprake is van een snelle evolutie, wil de CD&V-fractie de minister niet vastpinnen op wat er vandaag in zijn beleidsnota staat. Tussen 2004 en 2009 zal er in de media nog wel een en ander gebeuren dat nu nog niet te voorspellen is.

De heer Kris Van Dijck, en mevrouw Margriet Hermans kunnen zich in grote lijnen achter de beleidsnota scharen. Wel hebben ze een aantal opmerkingen die ze in de loop van de bespreking zullen opwerpen.

De heer Verstrepen is het ermee eens dat het medialandschap snel evolueert. Hij heeft echter de indruk dat de politieke wereld achter de feiten aanholt, want de beleidsnota is al uitvoerig bediscussieerd in de pers en het parlementaire debat moet nog beginnen. Hij kan echter reeds onmiddellijk stellen dat wat hem betreft, de beleidsnota vrijblijvend en onduidelijk is.

De minister benadrukt dat hij zelf niet naar de pers is gestapt met de beleidsnota. De ingediende beleidsnota's worden ook gepubliceerd op de website van het parlement. De pers neemt er kennis van en dan wordt de minister bevraagd door journalisten. Een minister heeft dan de keuze om te zwijgen waarbij een ongewenste toon gezet wordt of om commentaar te geven.

– Maatschappelijke bevraging inzake de openbare omroep

De heer Caron vindt de afbakening van de positie van de openbare omroep erg belangrijk De beleidsnota spreekt zich uit ten voordele van die

omroep, maar is ook kritisch. Over de rol en de opdracht van de VRT moet volgens de beleidsnota nagedacht worden en men moet die ook durven herdefiniëren, met aanpassing van het decretale kader of de beheersovereenkomst.

De heer Verstrepen stelt vast dat de regering de maatschappelijke discussie over de openbare omroep wil stroomlijnen via een georganiseerd debat, een brede maatschappelijke bevraging van het middenveld. Hij vindt dat een vreemd en zelfs een wereldvreemd voorstel. De televisiezenders, ook de VRT, beschikken dagelijks over kijk- en luistercijfers en over waarderingscijfers. Hij hoopt dat de minister met de term middenveld niet verwijst naar het christen-democratische middenveld. Hij vraagt zich af wat de regering wil vragen aan dat middenveld. Het mogen geen persoonlijke wensen zijn. Nochtans zullen er wel groepen zijn die met specifieke wensen te voorschijn zullen komen. Hij denkt dat dit zal leiden tot een amalgaam van losse ideeën die televisiemakers en mediamensen onuitvoerbaar vinden. Het zal ook een dure zaak worden. Hij hoopt dat dit plan snel zal opgeborgen worden.

Het onderzoek zou de grondstof moet leveren voor een parlementair debat. De spreker meent echter dat politici niet moeten discussiëren over wat een openbare omroep moet brengen. Hij acht het bewezen dat de VRT in vergelijking met buitenlandse omroepen zeer succesvol is gezien haar grote marktaandeel. Hij vraagt zich af of dat marktaandeel dan nog moet groeien, en waarschuwt dat de commerciële omroepen dan nog nijdiger zullen worden.

De heer Jos Stassen is weliswaar voorstander van inspraak, maar hij vraagt zich af hoe de geplande publieksenquête gebruikt zal worden als beleidsinstrument. Een enquête is immers manipuleerbaar: afhankelijk van de gekozen doelgroep kan om het even welke doelstelling bereikt worden.

Mevrouw Hermans en de heer Schueremans juichen de bevraging toe. Betrokkenheid van de kijker is een goede zaak. Ze vragen zich wel af hoe die bevraging concreet gaat verlopen: via het middenveld, via organisaties of rechtstreeks, op bijvoorbeeld een website.

De minister wil de evaluatie van de openbare oproep uitvoeren op een wetenschappelijk onderbouwde manier, via de Vlaamse Mediaraad. Hij denkt aan een bevraging van een aantal actoren, niet het klassieke middenveld, maar het levende Vlaanderen. Ook jeugdverenigingen en sportverenigingen moeten daarbij kunnen worden betrokken. Daarnaast moet er ook een representatief staal van de Vlaamse bevolking worden bevraagd, met een correcte en vooraf goed overwogen vraagstelling. Een lukrake internetconsultatie kan nooit tot wetenschappelijke conclusies leiden. Op basis van die brede maatschappelijke bevraging moet men komen tot een witboek van verwachtingen over de rol en de opdracht van de VRT. Het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn een klachtenbank op te zetten om te komen tot een optelsom van de allerindividueelste wensen, bedenkingen en emoties in Vlaanderen. Dergelijke bevragingen kunnen trouwens toch niet verwerkt worden en leiden niet tot gefundeerde conclusies, zoals bleek uit de federale bevraging van de bevolking over de werking van de administratie. De geplande bevraging moet leiden tot een goed gedocumenteerd parlementair debat.

De heer Decaluwe vindt het positief dat de voorbereiding voor de brede maatschappelijke bevraging via het middenveld, de Vlaamse Mediaraad en andere organisaties zal gebeuren. Hij wijst er evenwel op dat in de Mediaraad ook vertegenwoordigers van de commerciële omroepen zitten. Het kan niet de bedoeling zijn dat de concurrentie de bevraging mee probeert te sturen. Hij pleit ook voor ondersteuning door communicatiespecialisten of -bureaus, binnen de budgettaire mogelijkheden. Een bevraging is noodzakelijk. Als Vlaanderen vraagt dat de minder populaire sporten meer aan bod komen, dan moet de openbare omroep zich daarbij neerleggen. Als uit de bevraging bepaalde elementen naar voren komen, kunnen na een parlementair debat eventueel het decreet en de beheersovereenkomst worden aangepast.

De minister benadrukt dat de bevraging wetenschappelijk gefundeerd moet zijn. Hij zal daarvoor een beroep doen op de Vlaamse Mediaraad. Het moet mogelijk zijn om, met het beschikbare budget, één of twee wetenschappelijke medewerkers gedurende een bepaalde periode aan te werven. Ze kunnen dan goed omschrijven welke vragen precies dienen gesteld te worden. Voorts kunnen ze ook het proces wetenschappelijk begeleiden. Het resultaat moet bruikbaar zijn bij de politieke besluitvorming. Het is dan nog altijd aan de politici

om de besluiten te nemen en te bepalen wat er in de beheersovereenkomst staat.

Dergelijke enquête is volgens de minister niet zo uitzonderlijk. In Nederland bijvoorbeeld is er een onderzoek geweest bij een representatief bevolkingsstaal over educatie op de publieke televisie en radio. Meer dan de helft van de Nederlanders vindt dat de openbare omroep onmisbaar is voor educatie. Ierland is nog een stap verder gegaan en heeft een onderzoek gedaan zoals de minister voor ogen heeft. Ze hebben daarvoor een Forum on Broadcasting opgericht en zes vragen gesteld aan het publiek. De vragen handelden over de rol en de financiering van de publieke en private omroepen, over de rol van de onafhankelijke productiesector, over de rol van omroepen op verschillende geografische niveaus – nationaal, regionaal, lokaal –, over de plaats van de Ierse taal in het omroeplandschap, over de verantwoordelijkheden van omroepen op het vlak van de culturele programmatie, over de verantwoordelijkheden van omroepen op het vlak van het audiovisuele erfgoed. Allicht gebeurt dat elders in Europa ook. Ook kranten stellen er prijs op om de mening van hun klanten te kennen. Dit initiatief dient serieus genomen te worden, daarna zal de politieke wereld kunnen beslissen.

De minister benadrukt de rol van de politiek in de bevraging. In het parlement zitten de vertegenwoordigers van het volk, dat via de belastingen zorgt voor de financiering van de VRT. Die vertegenwoordigers hebben de plicht om te bepalen wat er in de beheersovereenkomst staat. Het is dus duidelijk dat de bevraging wel degelijk door de politieke wereld moet georganiseerd worden. Het doel is immers het voorbereiden van de beheersovereenkomst, waarvoor iedereen zijn verantwoordelijkheid moet nemen.

Het doel van de enquête is de beheersovereenkomst voorbereiden. De minister wil geen toetredingscontract maar een beheersovereenkomst. De VRT beheerst de materie en heeft mensen ingehuurd om een en ander voor te bereiden. Desalniettemin moeten er twee deskundige partners zijn voor het afsluiten van een overeenkomst. Voorheen was de beheersovereenkomst een toetredingscontract. Het is niet zeker dat het nu een evenwichtige situatie zal zijn, maar er zal ongetwijfeld vooruitgang zijn. De desiderata van de overheid moeten duidelijk geformuleerd worden, daarvoor kan de minister een beroep doen op de administratie, die over voldoende knowhow beschikt. Het ligt in de lijn van het beter bestuurlijk beleid dat de administratie beleidsvoorbereidend en -ondersteunend werkt. De eerste stap tot een evenwichtige overeenkomst, is een goede wetenschappelijk onderbouwde evaluatie.

– Instellen van een vast reclameplafond bij de VRT, met afschaffing van de mogelijkheid tot terugbetaling

Oorspronkelijk was mevrouw Margriet Hermans voorstander van reclame op de radio, omdat die een zekere dynamiek zou scheppen. Maar nu blijkt dat de VRT radiospots aan dumpingprijzen aanbiedt omdat hij weet dat hij dezelfde klanten kan binden aan zijn televisienet. Dat is oneerlijke concurrentie De pax media is daardoor ver te zoeken.

De heer Verstrepen dringt aan op een verduidelijking inzake de terugstortingsmodaliteit van de VRT bij het overschrijden van de reclame-inkomsten. Er staat in de beleidsnota dat deze modaliteit moet worden geschrapt, en dat de VRT het bepaalde plafond zal moeten respecteren. Betekent dat ook dat er vanaf het bereiken van het plafond geen commerciële initiatieven meer mogen ontplooid worden? Wat moet er met de inkomsten gebeuren als het plafond overschreden wordt? Moet de reclame gratis worden? Moet de VRT dan stoppen met reclame? Rond dit thema staat de commerciële sector terecht in rep en roer.

De heren Stassen en Van Dijck bevestigen de onduidelijkheid. Er is nood aan een slagvaardige openbare omroep, maar ook de commerciële initiatieven moeten ten volle tot ontplooiing kunnen komen. Door een verschil in mogelijkheden heeft de commerciële omroep nu vaak problemen. Wat bedoelt de minister met een reclameplafond: betreft het een budgettair plafond of een plafond in uitzendtijd? Men kan immers onder een financieel plafond blijven maar wel prijzen hanteren die marktverstorend werken.

De minister zegt dat er nu al een plafond van 40,9 miljoen euro gehanteerd wordt. Het plafond is nog maar één keer overschreden, nl. in 2003 en het terugbetaalde geld is toen gebruikt voor het project ‘Krant in de Klas’. De terugbetalingsmogelijkheid is dus eerder een theoretische mogelijkheid. In het regeerakkoord wordt dat afgeschaft. De VRT moet in de loop van het jaar de reclame-inkomsten maar spreiden, zodat het plafond niet kan worden

overschreden.

De heer Stassen onderstreept dat het jaar voor het plafond ingevoerd werd, de reclame-inkomsten hoger waren. Door de economische crisis is de vraag naar reclame gedaald. Als de economie aantrekt zodat er meer reclame gevraagd wordt, zal het plafond overschreden worden. Hoe zal de minister daar mee omgaan? Als de VRT zijn contracten niet nakomt, zal dat immers aanleiding geven tot schadeclaims door derden.

De minister ziet het praktische probleem niet. De reclame-inkomsten zijn beperkt, maar op elk moment is geweten hoeveel inkomsten nog kunnen verworven worden. Voorts wordt geen rekening gehouden met de vrijmaking van de radio's. De twee landelijke private radio's verwerven ook marktaandeel en de markt is niet onbeperkt.

De heer Decaluwe ziet ook geen probleem in het gelimiteerde reclamebudget. Als er voldoende contracten zijn afgesloten, zullen andere gegadigden de kans niet meer krijgen op de VRT te adverteren. Een veel groter probleem wordt veroorzaakt door de dumpingprijzen. Het regeerakkoord bepaalt evenwel dat een onafhankelijke instelling zal toezien op de marktconformiteit. Bij de start van de landelijke commerciële radiozenders 4FM en Q Music halveerde de VRT zijn reclametarieven. Eigenlijk bestrijdt de VRT het vrije initiatief en de vrije mededinging met belastingsgeld. De heer Bart Caron betwist deze laatste stelling.

De heer Bart Caron is voorstander van een reclamevrije openbare omroep. Met een limiet op de tijdseenheden voor reclame, zullen de marktmechanismen een rol spelen. Als het marktaandeel van de andere omroepen toeneemt en de tijdsblokken beperkt blijven, zullen de reclame-inkomsten dalen in plaats van stijgen.

De minister antwoordt dat de overheid bijbetaalt wanneer de reclame-inkomsten te laag zijn. Voorts is de minister nogal terughoudend wanneer over de tarieven gediscussieerd wordt. Er is immers een klacht ingediend, die onderzocht wordt door de Europese Commissie. Toen VT4 van start ging, liet de VMMa ook haar prijzen dalen. Dalende prijzen betekent nog geen dumping. Voorts is er ook een klacht van de VUM tegen de VMMa en haar kruisadvertenties. Over dergelijke zaken moet geoordeeld worden door een onafhankelijke instantie die over de nodige knowhow beschikt.

De heer Verstrepen wijst erop dat de heisa tussen de commerciële en de openbare omroep is begonnen toen gedelegeerd bestuurder Tony Mary in juli verklaarde dat de VRT het reclameplafond al bereikt had. Hij zag twee mogelijke oplossingen: geen reclamespotjes meer uitzenden of dumpen. Dat is natuurlijk een gevaarlijke situatie.

De minister weet niet of er dumpingtarieven gehanteerd worden. Dat dient door een objectieve instantie beoordeeld te worden, maar wie zich op de markt begeeft, dient de marktregels te volgen. Het hanteren van eventuele dumpingprijzen zal worden onderzocht.

De heer Stassen verwijst naar de vroegere discussies over de sponsoringcontracten met toenmalig minister Van Mechelen en de toenmalige gedelegeerd bestuurder Bert De Graeve. Een aantal bedrijven sloot halverwege de jaren negentig een goedkoop sponsoringcontract af op een ogenblik dat de toenmalige BRT vrijwel geen kijkers meer had. Die bedrijven hebben het geluk gehad dat ze gelinkt werden aan wat later succesprogramma's bleken te zijn. Ook toen sprak men van dumpingtarieven, terwijl het correcte prijzen betrof die echter wel in een periode van laagconjunctuur werden bedongen.

De minister merkt nog op dat niet iedereen het eens is over de eventuele gevolgen voor de markt van een reclamevrije openbare zender. Professor Verboven komt bijvoorbeeld in zijn studie tot de conclusie dat de VRT niet reclamevrij mag worden wil de markt voor radioreclame in Vlaanderen blijven bestaan. De studie van de sector zelf zegt ook dat de Vlaamse markt relevant genoeg moet blijven voor reclame. De VRT-radio reclamevrij maken zal dus vooral de twee landelijke commerciële zenders treffen. Die twee commerciële zenders, die maar een klein marktaandeel hebben zijn volgens de minister geen vragende partij om de radioreclame af te schaffen. Adverteerders zullen immers alleen maar investeren in radioreclame als ze zeker zijn van een redelijk bereik.

– Terugschroeven van de sponsoring op de VRT

In de beleidsnota vindt de heer Caron allerhande opmerkingen over sponsoring en reclame, maar niets over de financiering van de VRT. Dit aspect

is vermoedelijk gelinkt aan de oplossing die men vindt voor sponsoring en reclame.

Mevrouw Hermans pleit onomwonden voor het behouden van de sponsoring van culturele evenementen.

De heer Verstrepen meent dat het voor de VRT geen probleem zal zijn indien met de sponsoring op de VRT-televisie wil beperken tot evenementen. Het meeste sponsoringgeld valt immers precies te rapen bij grote commerciële televisie-evenementen. Enkel de louter culturele kleine evenementen, die overleven met ruilovereenkomsten, zullen de dieperik ingaan.

– Openbaarheid van bestuur, versus bedrijfsgeheim VRT

De heer Caron benadrukt het belang van de financiële transparantie bij de openbare omroep. Hij is voorstander van een goede publieke zender, maar de verdediging van dat dossier vereist juist die maximale transparantie, zonder de concurrentiepositie in een vrije markt te belemmeren. Zelfs een aantal contractuele gegevens moeten zo nodig bekendgemaakt worden. Dat zou trouwens wel eens kunnen helpen tegen overdreven opbod tussen zenders bij het binnen halen van bepaalde uitzendrechten. Mogelijke samenwerking bij internationale manifestaties tussen openbare en private zenders is daar een element van. De doorzichtigheid kan misschien een deel van de koudwatervrees op dat vlak wegnemen.

De heer Verstrepen sluit zich hierbij aan. Tijdens de hoorzitting met de VRT heeft hij gemerkt dat de raad van bestuur van de VRT daar pinnig over deed. Hij vraagt zich af waarom men de VRT niet decommercialiseert in ruil voor een grotere dotatie. Dat zou iedereen gelukkig maken en al die discussies zouden overbodig zijn.

De heer Decaluwe sluit zich aan bij het pleidooi van de heer Caron voor een grotere transparantie. Het management van de VRT moet dat beseffen. Op pagina 21 van de beleidsnota wordt terecht gesproken over corporate governance. Dat is natuurlijk van toepassing op de raad van bestuur en het management. Eventueel moeten er decretale aanpassingen komen. Wat het financiële management en de mededinging betreft, moet het loon van topmanagers bekend worden gemaakt. De heer Mary heeft dat bij zijn aanwerving gedaan, maar ook de leden van het directiecomité moeten dat doen. Hij pleit ervoor dat het parlement via het Rekenhof inzage krijgt. Vooral de raad van bestuur zal daarin zijn rol moeten spelen. De commerciële activiteiten, zoals de prijszetting door de VAR, zijn eerder een zaak van de Vlaamse Regulator voor de Media of andere instanties.

De heer Decaluwe meent dat ook de reserveopbouw mogelijk op Europees verzet zal stuiten. Terwijl de reserves van alle overheidsparastatales worden afgeroomd, kan de VRT een flinke reserve opbouwen. Dat wordt door het spectaculaire renovatieproject bewezen. Ook het toetsen van de performantiemaatstaven moet naar een onafhankelijk orgaan worden overgebracht.

Mevrouw Hermans bevestigt dat een financieel transparante openbare omroep automatisch minder wrevel zou opwekken. Nu worden de reclamespotjes voor Radio1 en Radio2 bijvoorbeeld in Engeland gemaakt, terwijl Vlaanderen toch ook de nodige knowhow daarvoor heeft.

De heer Stassen meent dat een te grote openheid fataal kan zijn voor de VRT. Hij vreest voor een verborgen agenda. De VRT dreigt immers het slachtoffer te worden van de lobbying vanwege de commerciële concurrent. Spreker is niet tegen transparantie gekant maar als die te ver doorgetrokken wordt, kan dat de VRT in problemen brengen. Iedereen weet dat de volgende raad van bestuur samengesteld zal zijn uit mensen die niet het belang van de VRT verdedigen. Vertrouwelijke nota's worden nu al gelekt. Als de raad van bestuur versterkt wordt, rijst er een probleem van deugdelijk bestuur: het gevaar bestaat dat de bestuurders gaan handelen tegen het belang van de vennootschap.

De heer Decaluwe benadrukt dat CD&V geen verborgen agenda heeft. Wat de documenten van de raad van bestuur betreft, is het een delicaat evenwicht. De huidige situatie kan ook niet. Een en ander verloopt allicht correct, maar kan niet gecontroleerd worden. De minister staat daar voor de uitdaging om een gezond evenwicht in de geest van corporate governance te zoeken. De openbare omroep is een nv van publiek recht dus openbaarheid van bestuur speelt een rol. Documenten met gevoelige informatie, die toegelicht worden op een raad van bestuur, kunnen na de vergadering terug

opgevraagd worden. Niet alle informatie moet in de verslagen genotuleerd worden. Met goede wil van de twee kanten en met verantwoordelijkheidszin van de bestuurders zelf is een oplossing mogelijk.

De VRT-leiding heeft volgens de heer Decaluwe wel een strategische blunder begaan naar aanleiding van Sporza. De commerciële omroepen hebben precies klacht ingediend omdat er te weinig transparantie was en omdat bepaalde discussies niet mogelijk waren. Ook in de boekhouding is er weinig transparantie. Er is bijvoorbeeld nog geen opsplitsing tussen radio en televisie. Spreker vreest dat de eisen van Europa verder zullen gaan dan wat bepaalde parlementsleden al jaren vragen.

De heer Decaluwe pleit wel voor een aparte benadering van de contracten tussen de VRT en derden. Er zijn geen bezwaren om de kosten van een contract van enkele jaren geleden bekend te maken. Informatie over een contract met een privépartner zoals Woestijnvis ligt moeilijker. Kortom, CD&V is voor een sterke openbare omroep maar die omroep mag niet vergeten dat hij werkt met belastingsgeld. Bovendien moet de parlementaire controle allesomvattend zijn. Het parlement is immers verantwoordelijk voor de begroting. Het klopt echter dat het lekken van concurrentiegevoelige informatie enorme schade kan aanrichten. Dat is niet de bedoeling.

De heer Jurgen Verstrepen benadrukt dat er in elke beheerraad documenten beschikbaar zijn en dat de gelekte documenten niet zo vertrouwelijk waren. Hij denkt niet dat er een verborgen agenda is. Het 'gelekte' document handelde over een verdere commercialisering van de VRT. Dat is precies waar de heer Stassen voor pleit. Het is vreemd dat hij het bestuur in de handen van twee mensen wil leggen en daar geen toezicht wil op houden.

De heer Jos Stassen legt uit dat in een normale situatie een gedelegeerd bestuurder aan een raad van bestuur zijn financiële ruimte voor een bepaald contract vraagt. Als dat bijvoorbeeld voor het voetbalcontract, zou gebeuren, staat die informatie 's anderendaags in de krant en kan de VRT het contract vergeten.

De heer Carl Decaluwe wijst erop dat bijvoorbeeld de raad van bestuur van een bouwmaatschappij ook aangeeft hoeveel een stuk grond mag kosten. Als een bestuurder die informatie doorgeeft aan een privaat immobiliënkantoor, is de grond ook verkocht.

De heer Jos Stassen repliceert dat een bedrijf dat volledig in handen is van de overheid, ook nog moet kunnen functioneren. Vertrouwelijke strategische gegevens, die in de raad van bestuur gegeven worden, zouden heel snel in de krant staan.

De heer Bart Caron beaamt dat het een merkwaardige situatie is dat een bedrijf bestuurd wordt door leden die niet altijd de belangen van het bedrijf in kwestie dienen. De transparantie is nodig maar ook het belang van de openbare omroep moet gevrijwaard worden. Daarom moet, bij het evalueren van het decretale kader, nagedacht worden over de beheersvorm. Hij heeft geen pasklare oplossing. Eventueel kan onderzocht worden hoe dit in andere landen opgelost wordt. Het is in het belang van zowel de openbare omroep als van de vrije markt dat er een goed systeem gevonden wordt.

De minister wil uitdrukkelijk stellen dat hij over de VRT geen verborgen agenda heeft. Het parlement moet de nieuwe beheersovereenkomst vanuit een partnerschap voorbereiden. De minister heeft moeite met een louter toetredingscontract, dat trouwens zou ingaan tegen het principe van beter bestuurlijk beleid. De kwaliteitsnormen moeten ook door een derde, onafhankelijke instantie bewaakt worden.

De opmerking over de raad van bestuur en de deontologie daaromtrent is evenzeer de zorg van de minister. De slagkracht van de VRT mag hierdoor niet worden geschaad. Er moet gestreefd worden naar een evenwicht tussen openbaarheid van bestuur en het beschermen van bedrijfsgeheimen. De VRT is een NV van publiek recht met de Vlamingen als aandeelhouder. De Vlaamse overheid vraagt deugdelijk bestuur van privé-vennootschappen en moet zelf ook openbaarheid nastreven. Allicht zullen een aantal aspecten met meer terughoudendheid behandeld moeten worden, precies om een goede bedrijfsvoering mogelijk te maken. Het is de bedoeling van de minister om daarover het advies van deskundigen in corporate governance te vragen. De VRT doet de gunningen van spotjes wel degelijk bij Vlaamse bedrijven, maar bepaalde van die bedrijven werken soms met buitenlandse onderaannemers.

– Voorbereiden van de nieuwe beheersovereenkomst van VRT

De heer Jos Stassen informeert hoe het afsluiten van de nieuwe beheersovereenkomst voorbereid zal worden. Zal de minister een speciale cel oprichten binnen de administratie Media, of laat hij het initiatief zoals vroeger over aan de VRT?

De heer Kris Van Dijck vindt de mededeling over het totstandkomen van de vorige beheersovereenkomst een zeer duidelijke boodschap, het is bijna een bekentenis: de politici en de gespecialiseerde ambtenaren zijn geen evenwaardige gesprekspartners, alleen in de Reyerslaan is de knowhow aanwezig. Daar moeten de politici lessen uit trekken, de politiek heeft in het verleden blijkbaar niet ten volle haar verantwoordelijkheid genomen.

De heer Stassen repliceert dat heel wat vennootschappen die werken met een beheersovereenkomst nu eenmaal een bepaalde kennis opbouwen waar de administratie niet aan kan tippen. Dat geldt zeker in technische materies als het audiovisuele. De VRT gebruikt zijn kennisvoorsprong zeer goed. Ter voorbereiding van de beheersovereenkomst moet er een apparaat ontwikkeld worden dat in staat is om met gelijke kennis met de VRT te onderhandelen. Hij geeft nog één illustratie van zijn stelling. In de vorige regeerperiode heeft de commissie gediscussieerd over de kwaliteit in de media. Ze is daar niet ver mee geraakt. De VRT daarentegen kwam wel met een vrij goed systeem van kwaliteitsmeting.

– Vlamingen van allochtone afkomst

De heer Verstrepen verwijst naar het plan van de regering om meer allochtonen of Vlamingen van allochtone afkomst aan bod te laten komen in spelprogramma's en series, hen meer jobs te geven, en de nieuwsuitzendingen in dit verband bij te sturen via journalistieke richtlijnen. Dat is een beetje positieve discriminatie. Er zijn echter nog andere groepen die eveneens recht hebben op positieve discriminatie, zoals mindervaliden, daklozen, werklozen, minderbedeelden of bejaarden. Het zal leuke televisie worden als men hen allen wil integreren in het beleid inzake positieve beeldvorming.

Mevrouw Margriet Hermans meent toch dat bepaalde doelgroepen, zoals allochtonen, senioren en mensen met een handicap nog te veel in de kou bijven staan. Ook hier speelt de culturele opdracht van de VRT.

De heer Carl Decaluwe wijst erop dat de specifieke doelstelling inzake beeldvorming rond de Vlamingen van allochtone afkomst in hoofdzaak binnen informatieve programma's en nieuwsuitzendingen kan worden nagestreefd. In de beleidsnota wordt het Charter Diversiteit van de VRT als voorbeeld gesteld, aangevuld met een aantal journalistieke richtlijnen die ook binnen de geschreven pers kunnen worden gehanteerd. Maar hoe gaan we daar mee om, vraagt de heer Decaluwe. Hij meent dat het niet de bedoeling is om dat charter van de VRT op te leggen aan de commerciële zenders of de geschreven pers. Maar hoe ziet men het dan wel? Er is ook een spanningsveld met de journalistieke deontologie en de Raad voor de Journalistiek.

De heer Caron ondersteunt de acties ten aanzien van allochtonen. Hij meent dat inderdaad dezelfde inspanningen kunnen gebeuren voor personen met een handicap. De huidige acties voor doven en gehoorgestoorden juicht hij toe, maar het kan beter. Tien procent van de Vlamingen wordt als gehandicapt omschreven. Dat zou volgens hem ook zichtbaar moeten zijn in de uitzendingen en in de personeelsploeg van de VRT. Hij meent dat deze groep ook moet betrokken worden bij het Charter Diversiteit. Hij pleit niet voor een uitzending die op een opvallende manier de beeldvorming moet bevorderen. Hij wil een geïntegreerde aanpak, met veel respect voor de gelijkwaardigheid van deze mensen.

Spreker verwijst naar het project "Telesenior" in West-Vlaanderen, waarbij de breedband gebruikt wordt om de vereenzaming van senioren tegen te gaan via directe wederzijdse communicatie tussen mensen. Ook dat is een vorm van interactieve televisie. Hij meent dat men de media ook moet durven inzetten voor andere maatschappelijke doelen dan recreatie, informatie en cultuur. Dat zou moeten gebeuren in samenspraak met de ministers van Economie en van Welzijn. De technologische mogelijkheden zijn enorm, maar er wordt helaas veel geld aangerekend voor het interactief gebruik van de kabel.

De minister onderschrijft het pleidooi voor de integratie van mensen met een handicap. De minister benadrukt t.o.v. de heer Verstrepen de voorbeeldfunctie van de VRT inzake de integratie van per-

sonen met een handicap of van allochtonen, door hen tewerk te stellen of te laten optreden in programma's. In het charter is geen sprake van quota of positieve discriminatie. Wel krijgen personen met een handicap kansen door hen stage te laten lopen of deel te laten nemen aan examens. Allochtonen laten optreden in programma's draagt bij tot de positieve beeldvorming. De minister vindt dat een goed beleid en wil het voortzetten.

– Programma's voor levensbeschouwelijke en sociaal-economische verenigingen

Het voornemen van de minister om programma's voor levensbeschouwelijke en sociaal-economische verenigingen in samenspraak met de VRT op meer passende tijdstippen uit te zenden, zal volgens de heer Verstrepen de kijkcijfers enorm doen dalen. Spreker vraagt zich af hoe een mediaminister kan pleiten voor een autonome openbare omroep en zich tegelijkertijd zal mengen in de programmatie van een zender. Binnenkort wordt de procedure opgestart voor de nieuwe levensbeschouwelijke verenigingen en dan zullen ze hun radio- en televisieprogramma's kunnen uitzenden op andere tijdstippen. Spreker heeft een betere oplossing. Hij stelt voor om de uitzendingen voor derden volledig af te schaffen en de subsidies op een betere manier te besteden.

De heer Decaluwe is het hier niet mee eens. De minister kan voor deze formulering in de beleidsnota op de volle steun van de CD&V-fractie rekenen. Spreker is in dat verband verbaasd over de tussenkomst van de heer Verstrepen, want tijdens de vorige zittingsperiode was zijn fractie nog de enige tegenstander van de afschaffing van de politieke derden. Het is niet de taak van het parlement om bij decreet op te leggen hoe laat die programma's moeten worden uitgezonden, maar misschien kan overleg tussen de VRT en de verenigingen leiden tot meer aandacht voor die belangrijke doelgroepen.

De heer Carl Decaluwe heeft van het ACV wel vernomen dat er te weinig samenwerking is vooral voor de keuzes van de thema's van de socio-economische derden. Nu is dat een taak van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. Hij verneemt echter dat er onvoldoende samenwerking is en dat de thema's vaak opgelegd worden. Kan de minister dat ook bespreken als hij met de VRT praat over de uitzenduren?

De minister bevestigt dat hij overleg wil plegen met de VRT over de zendtijd voor de levensbeschouwelijke en sociaal-economische verenigingen, en wil nagaan of een aantal uitzendingen op een passender tijdstip kunnen worden uitgezonden, zodat de beoogde doelgroep beter kan worden bereikt. Hij wijst erop dat NV Vlaanderen wordt gemaakt in opdracht van de SERV, en dat niet de socio-economische groepen de uitzendingen door derden verzorgen.

– Het Beste van Vlaanderen en Nederland (BVN)

De heer Verstrepen pleit voor een eigen Vlaamse satellietzender met "Het Beste van Vlaanderen". Op de satellietzender BVN bedraagt het Vlaamse aandeel immers slechts 20 procent van de programma's van de openbare omroep.

Mevrouw Hermans pleit voor het behoud van BVN, en wijst erop dat dit heel veel bekeken wordt in het buitenland. Ze is niet gekant tegen een Vlaamse satellietzender, maar waarschuwt voor het financiële plaatje: de uitzendrechten zijn verschrikkelijk duur. Als men met volledig eigen producties werkt, vloeit dat geld natuurlijk weer naar die producties terug.

De heer Decaluwe vraagt de heer Verstrepen hoeveel zijn voorstel zal kosten. Nu gaat het immers om amper 50 miljoen frank. Hij is het wel eens met het voorstel om de kosten van het BVN-project grondig te onderzoeken.

De minister vindt het eigenaardig dat de heer Verstrepen ervoor pleit BVN volledig op eigen kosten met een eigen satelliet uit te zenden. Hij meent dat de huidige samenwerking de beste oplossing is gezien de kosten. De minister belooft een kostennota, maar kan nu reeds stellen dat BVN een contract heeft met tien satellieten als garantie voor een wereldwijd bereik. Dit kan technisch niet bereikt worden met één afzonderlijke satelliet voor Vlaanderen.

De heer Verstrepen verduidelijkt dat hij geen discussie wil over technische aspecten, maar wel een onderzoek naar de kostenverhoudingen en eventuele alternatieven.

– Radio Vlaanderen internationaal (RVi)

Na de jongste hoorzitting heeft het VRT-mamangement volgens de heer Carl Decaluwe blijkbaar nog altijd niet begrepen dat de raad van bestuur minstens moet worden geïnformeerd over belangrijke beslissingen, zoals bijvoorbeeld over de geplande herstructurering van radio Vlaanderen internationaal (RVi). Hij vindt het zeer belangrijk dat de minister RVi op de korte golf nog wil toelaten. CD&V heeft het ook moeilijk met de naamwijziging van RVIi toch een ambassadeur van Vlaanderen in de wereld, naar VRT-Internationaal. Die wijziging is opnieuw doorgevoerd zonder medeweten van de raad van bestuur. De fractie bekijkt hoe de naam desnoods decretaal kan worden verankerd.

Ook mevrouw Hermans vindt het goed dat de minister Radio Vlaanderen internationaal blijft steunen. RVi's rol van ambassadeur van Vlaanderen in de wereld is immers zeer belangrijk.

De minister is het volkomen eens met de opmerking inzake RVi. Het betwiste punt is inderdaad niet besproken door de raad van bestuur. Betreffende de naamswijziging verklaart de minister zich onbevoegd, al betreurt hij het verdwijnen van de naam RVi.

De heer Carl Decaluwe wijst erop dat RVi vernoemd wordt in de beheersovereenkomst. Er moet worden nagegaan of een naamswijziging de beheersovereenkomst ook wijzigt, en of daartegen kan worden opgetreden. Gezien de uitstraling van RVi kan de naam ervan niet zomaar gewijzigd worden.

De minister is het daar volkomen mee eens. RVi kan niet geheroriënteerd worden gezien de geldende beheersovereenkomst. Volgens de geest van de beheersovereenkomst is RVi een radio. Het punt had minstens op de raad van bestuur besproken moeten worden. De minister heeft een afspraak met de heer Mary om dit onderwerp te bespreken. Als de vertegenwoordigers van de grootste aandeelhouders vinden dat de naam moet blijven, zou de VRT dat moeten volgen. Ten slotte vragen de drie vakbonden daarover eveneens een gesprek en overleg met de directie over de toekomst van RVi. Iedereen is het eens met de verruiming, maar niemand wil dat de radiofunctie van RVi wordt afgebouwd.

– Vrije mededinging in de media versus het beschermen van taal- en cultuurgemeenschappen

De heer Verstrepen leest dat de regering ook een culturele opdracht voor de openbare omroep wil. In het verleden heeft dit echter nooit gewerkt. Spreker leest in de beleidsnota ook de woorden "respect voor Vlaanderen", en vraagt zich af of er geen bochten zullen worden genomen op het ogenblik dat de beheersovereenkomst wordt besproken.

Mevrouw Hermans benadrukt de culturele opdracht van de VRT. Cultuur is boeiend en kan leuk gebracht worden. Cultuur moet verbreed worden, zowel inhoudelijk als in zendtijd.

De heer Bart Caron wijst erop dat het Vlaams Audiovisueel Fonds een deel van zijn budget spendeert aan de subsidiëring van fictieseries op de omroepen. De omroepen, en in het bijzonder de openbare omroep, spelen een rol bij het bevorderen van de film, zowel de documentaire als de kort- en fictiefilm. Daaraan moet volgens hem meer aandacht besteed worden in de volgende beheersovereenkomst. De openbare omroep moet volgens hem mee investeren in de kwaliteitsontwikkeling van de Vlaamse film.

– De openbare omroep en de Europese regelgeving

De heer Caron heeft een kanttekening bij de idee de concentratie in het medialandschap te monitoren. Het concept op zich vindt hij prima, maar hij vraagt die monitoring uit te voeren met speciale aandacht voor het pluralisme en het belang van de kijker. Bij de convergentie moet de modale Vlaming als vertrekpunt genomen worden en moet het gezond verstand primeren op het strikt volgen van de Europese richtlijnen: de culturele eigenheid van een kleine groep in een klein taalgebied moet in ieder geval gevrijwaard worden.

Het probleem met Europa is volgens de heer Stassen dat Europa ook in de culturele sector veel te economisch denkt. Dat richt ontzettend veel schade aan, zeker in kleine taal- en cultuurgemeenschappen. De minister moet er daarom blijven op wijzen dat er grenzen zijn aan de economische benadering door Europa. Spreker vraagt hoe de minister dat beter kan behartigen dan door het op de

agenda te plaatsen. Kan hij bondgenoten zoeken in de andere cultuurgemeenschappen?

De minister deelt de bezorgdheid van de heer Stassen. Alle lidstaten moeten laten aanvoelen dat een aantal zaken, zoals de culturele component, eigenheid en identiteit en de publieke omroep, niet Europees moeten geregeld worden. Dat staat trouwens in het protocol, alleen maakt de minister zich wat zorgen over de huidige interpretatie daarvan. Hij besprak dat probleem reeds in zijn toelichting. Hij heeft ook gesproken over de Europese ministerraad van deze week. Het is mogelijk om dat onderwerp op de agenda te plaatsen en er steun voor te zoeken. Duitsland heeft geprobeerd om dat op de agenda te plaatsen. Het Nederlandse voorzitterschap heeft het echter geweigerd. Luxemburg heeft geen publieke omroep en zal dus ook niet geneigd zijn om dat te doen. Wellicht zal het op de agenda geplaatst worden onder het voorzitterschap van de Britten in de tweede helft van 2005. Ook dat is niet zeker. Anders dan het grootste deel van de lidstaten, ziet de commissie dit probleem inderdaad economisch vanuit het oogpunt van de mededinging. Het is alleen mogelijk om het stapsgewijs aan te brengen en te proberen er allianties voor te vinden.

Het protocol is echter niet zo slecht. Alles hangt af van de interpretatie van de Europese Commissie. Het protocol heeft het over de eigenheid van de lidstaten. Ook staat erin dat de taak van de openbare omroep buiten het commerciële valt. Als de omroepen marktactiviteiten ontplooien, gelden de marktregels natuurlijk wel. De Commissie evolueert echter van een soort marginale toetsing naar een meer omvattende toetsing. Dat baart de minister en een aantal van zijn collega's in de Europese ministerraad zorgen. Het is echter niet zo eenvoudig om daar iets aan te veranderen.

De heer Carl Decaluwe wijst in dit verband op het spanningsveld tussen de commerciële sector en de nevenactiviteiten van de openbare omroep. Bepaalde groepen treden bijvoorbeeld op in de Ancien Belgique en daar maakt de VRT opnames en cd's van. Privé-firma's hebben ook interesse om dat te doen, maar kunnen dat niet tegen dezelfde prijs. De openbare omroep kan de infrastructuur immers betalen met belastinggeld. Het is precies over die aspecten dat Europa zal vallen.

De openbare omroep mag volgens de spreker dergelijke activiteiten enkel uitoefenen tegen marktconforme voorwaarden. De culturele paragraaf in het verdrag houdt voldoende garanties in. De VRT moet bij de commerciële activiteiten transparantie bieden zodat eerlijke concurrentie mogelijk is. Een private organisator kan moeilijk opboksen tegen een organisatie die gratis publiciteit via eigen kanalen heeft, over infrastructuur beschikt en belastinggeld kan aanwenden. Als de VRT eerder gereageerd had, kon een Europese klacht vermeden worden. Hij vreest dat Europa wel eens de VRT zou kunnen beknotten. Dat is ook niet goed voor het medialandschap. Een sterke openbare omroep is immers ook nodig om de commerciële omroepen sterk te houden.

De minister antwoordt dat het Europese onderdeel drie facetten omvat. Vooreerst zijn er klachten in diverse landen en ook in ons land, over de compensatie van de publieke omroep voor het uitoefenen van de publieke taak. De overheid zou de overheidsinstelling in een te grote mate compenseren voor de publieke taken. VRT betwist dat uiteraard. Ten tweede: als de publieke zender commerciële activiteiten ontplooit, moeten de marktregels gerespecteerd worden. Op het vlak van reclametarieven mag men de commerciële spelers niet benadelen door dumpingtarieven toe te passen.

Het is ten derde ook belangrijk voor Europa dat er controle en transparantie is. Vandaar dat de minister zo'n belang hecht aan het uitbouwen van die onafhankelijke controle-instantie, niet alleen om de VRT maar ook de private organisaties te controleren.

De minister krijgt positieve respons van de VRT die verder wil gaan met de analytische boekhouding en niet alleen de radio- en televisieboekhoudingen volledig wil scheiden, maar ook de publieke en commerciële. Dat laatste geldt momenteel alleen voor de VAR. Dat zal leiden tot meer transparantie zonder dat er bijkomende maatregelen genomen worden. De VRT beseft blijkbaar dat zhij meer moet tegemoetkomen aan de verwachtingen van alle politieke groepen.

De minister benadrukt dat hij geen dubbele agenda heeft. Hij is voorstander van een sterke openbare omroep, maar wil ook de private omroepen geven waar ze recht op hebben namelijk een markt die goed functioneert. De minister kiest geen partij. Het is zeer delicaat om in dit land bezig te zijn met media.

Het is de bedoeling de openbare omroep te bewaren en te versterken in het belang van de samenleving en zowel uit democratisch, cultureel, educatief als informatief oogpunt. Er is echter beslist om ook commerciële initiatieven mogelijk te maken. Daarom moet er een goed regelgevend kader zijn, maar er moet ook voor gezorgd worden dat de regels gehandhaafd worden.

– Televisie zonder grenzen

De heer Decaluwe vraagt verduidelijking over het probleem van Televisie Zonder Grenzen op pagina 15 van de beleidsnota. Er staat dat er een tijdelijke oplossing werd gevonden voor een aantal problemen door een interpretatieve mededeling van de Europese Commissie inzake de toepassing van de richtlijn op nieuwe reclametechnieken. Vervolgens zal op langere termijn naar een oplossing worden gezocht voor de meer complexe problemen. Wat is momenteel de stand van zaken? Wat is het standpunt van de Vlaamse Gemeenschap?

Inzake Televisie Zonder Grenzen is er volgens de minister voorlopig enkel een interpretatieve mededeling van Europa. De richtlijn is nog niet herzien. Vlaanderen voert gesprekken met Nederland met het oog op een gezamenlijk standpunt daarover. De minister verheugt zich dat de commissie heel veel aandacht heeft voor wat er binnen Europa gebeurt. Hij nodigt het parlement uit pro-actiever op te treden op Europees vlak. Bijvoorbeeld inzake diensten en media is de autonomie van de lidstaten belangrijk.

– Terugschroeven van het must-carry-pakket onder Europese druk

De heer Caron vindt het jammer dat de Europese richtlijnen inzake elektronische communicatie veel verplichtingen rond het must-carry-pakket indijken, waardoor nieuwe commerciële omroepen geen garantie kunnen krijgen dat ze ook op de Vlaamse kabel zullen kunnen komen. Hij heeft niet direct een concrete oplossing klaar voor deze Europese beperking. Hij meent dat deze problematiek zich nog scherper zal stellen in een digitaal landschap. De commercialisering van het medialandschap kan ook tot een verarming leiden. Hij stelt dat men vooral aandacht moet hebben voor de positie van de kijker en van het Vlaamse taalgebied. Vlaamse ondernemers in het medialandschap moeten minstens toegang krijgen tot de kabel. Hij waarschuwt voor de positie van Telenet als monopolist. Hij hoopt dat er in de toekomst een meer concurrentieel landschap is, dat, anders dan in het geval van de elektriciteit, leidt tot meer kwaliteit en meer diversiteit en dit tegen een lagere prijs voor de gebruiker. Hij vreest evenwel dat het een andere richting uitgaat. Hij meent dus dat men deze kwestie van dichtbij moet kunnen volgen en dat men snel maatregelen moet kunnen nemen. De prijszetting van de kabel-TV en van het must-carry-pakket zou er immers kunnen toe leiden dat er in de toekomst veel minder zenders worden aangeboden op de kabel en dat een aantal Vlaamse zenders daarbij zelfs ontbreken, tenzij men nog een extra investering doet.

De minister deelt de bezorgdheid om voor een aantal zenders de must-carryregeling te behouden, maar wijst erop dat inmiddels onder Europese druk een Vlaams decreet werd goedgekeurd waarbij de must-carryverplichting voor landelijke particuliere televisieomroepen wegvalt.

De heer Jurgen Verstrepen vindt deze terugschroeving in sommige gevallen zeer terecht. Liberty is bijvoorbeeld geen Vlaamse zender, maar een zender met een Luxemburgse holding en een Tunesiër aan het hoofd.

– Streven naar een volledige Vlaamse bevoegdheid voor omroep en telecommunicatie

De heren Kris Van Dijck en Bart Caron vinden het inderdaad belangrijk dat Vlaanderen bevoegd wordt voor alle aspecten van de media.

De heer Verstrepen sluit zich hierbij aan.

Ook CD&V staat volledig achter het pleidooi van de minister voor transparantie, vereenvoudiging en efficiëntie op het vlak van bevoegdheden: er moet inderdaad gestreefd worden naar een volledige Vlaamse bevoegdheid inzake omroep en telecommunicatie. De heer Decaluwe geeft het Forum vooralsnog het voordeel van de twijfel. Door middel van een aantal voorstellen van decreet over vrije nieuwsgaring en het recht van antwoord is het parlement er inmiddels in geslaagd stelselmatig op kleine punten bevoegdheden binnen te rijven. De spreker roept de parlementsleden op om, in overleg met het kabinet, stukjes staatshervorming binnen het medialandschap te realiseren, als het Forum op resultaten laat wachten.

De minister hoopt dat iedereen achter het punt van de Vlaamse bevoegdheden staat, en dat de Franstalige collega's oog hebben voor een praktische oplossing. Het arrest van het Arbitragehof bevestigt uitdrukkelijk de definitie van omroep van de minister.

– Activering van het BIPT als federale etherpolitie

De heer Kris Van Dijck is het eens met de minister dat een snelle regeling van de etherchaos enkel kan worden gerealiseerd via een activering van het BIPT.

De heer Kris Van Dijck wijst er op dat de problemen met het BIPT en de frequentiechaos al bijna tien jaar aanslepen. Die problemen zullen niet zomaar verdwijnen als Vlaanderen bevoegd wordt, omdat de vergrijpen zich buiten Vlaanderen voordoen. Een activering van het BIPT is dus een noodzaak.

De heer Verstrepen steunt de minister in zijn wens om de etherimpasse te doorbreken. De Franstalige zenders dreunen nog altijd het Vlaamse hinterland binnen, zelfs tot aan de Nederlandse grens. De vorige ministers drongen aan op de aanpassing van het KB van 1992. Spreker vreest echter dat de minister niet verder zal raken dan een vriendelijk overleg met zijn Franstalige collega, en dat het BIPT zijn taak als etherpolitie, net zoals in het verleden, niet zal uitvoeren. Spreker hoopt dat de minister in deze kwestie meer dan een tandje zal bijsteken. Vertrekkend vanuit de bestaande vergunningen zou het slechts een of twee jaar duren om het frequentieplan aan te passen. Dat is een winst van acht jaar in vergelijking met de zero base benadering die tien jaar zou vergen.

De minister wijst op de verantwoordelijkheid van het BIPT als etherpolitie en derhalve het voorkomen van een etherchaos. Zolang de gemeenschappen daarover niet kunnen beslissen aan de hand van samenwerkingsakkoorden, moet ervoor gezorgd worden dat deze bevoegdheid federaal wordt uitgeoefend. Het BIPT is echter verlamd omdat het niet kan optreden zonder samenwerking met de gemeenschappen. De minister zal zijn federale collega erop wijzen dat het BIPT op dit ogenblik niet in staat is te doen wat het moet doen. Hij kan enkel handelen binnen zijn bevoegdheden en overweegt eventueel juridische stappen.

– De Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) en de bevoegdheid van het VCM voor het wijzigen van de gegeven offertes na de erkenning als particuliere radio-omroep

De heer Decaluwe herinnert aan de hoorzitting met de Kijk- en Luisterraad, waaruit bleek dat er tot nu toe slechts drie klachten behandeld werden. Mogelijk werd een raad opgericht die niet nodig is. Een aantal kanalen voor het indienen van klachten moeten voor een stuk meer kenbaar gemaakt worden, zodat de bevolking weet waarover het gaat. Als dat niet blijkt te werken, moet men misschien het decreet op de Kijk- en Luisterraad evalueren en desnoods bijsturen of afschaffen. Spreker vindt het wel bijzonder positief dat het VCM meer middelen krijgt, maar dat betekent ook dat alle elementen kenbaar moeten gemaakt worden. Een transparante wetgeving is één ding, een efficiënte controle een andere.

De heer Caron sluit zich ook aan bij het pleidooi van de beleidsnota voor de oprichting van een Vlaamse Regulator.

De heer Decaluwe wenst inzake de paragraaf over de regulatoren graag meer uitleg over de formulering dat het VCM weer bevoegd wordt voor wijzigingen aan de gegevens van de offerte na het bekomen van de erkenning als particuliere radio-omroep.

De heer Caron pleit voor het strikt controleren of de voorwaarden die worden verbonden aan het toekennen van de uitzendvergunningen, ook daadwerkelijk worden gerespecteerd. Op dit ogenblik is dat zeker niet het geval. Hij pleit voor duidelijke regels en minstens voor afspraken tussen de betrokken partijen.

Met de bevoegdheid van het VCM tot het wijzigen van de bestaande erkenningen wil de minister doorgaan, omdat er nu een heel moeilijk spanningsveld bestaat. De minister krijgt van particuliere lokale radio's vragen tot wijzigingen van de erkenning en tegelijkertijd lopen er tegen diezelfde radio's klachten van afgewezen concurrenten dat die erkenningen niet worden nageleefd. De minister verkiest dat het orgaan dat bevoegd is voor het goedkeuren van wijzigingen aan de erkenningen ook het controle-orgaan wordt.

De heer Decaluwe begrijpt de bekommernis van

de minister. Als een aantal lokale radio's niet volgens de voorwaarden van het decreet uitzenden, moet men daar sneller kunnen op inspelen. Maar er is het probleem van de offerte. Bepaalde dossiers werden zo onwaarschijnlijk erg opgeblazen dat er echt sprake was van schriftvervalsing. Enkele maanden na zijn erkenning heeft 4FM zijn dossier aangepast en het VCM is daar bijzonder snel op ingegaan. Voor lokale radio's stelt men dit als een probleem. Het VCM meet met twee maten en twee gewichten.

De minister wil zich niet uitspreken over het verleden of over lopende klachten. Hij wil enkel komen tot een nieuwe performante instelling waarin de diverse toezichtsorganen opgaan en die instelling voldoende werkingsmiddelen en bestaffing geven.

De bedoeling van de minister om te komen tot één controle-instituut voor de media is volgens de heer Van Dijck lovenswaardig. Er moet ook een zekere flexibiliteit mogelijk zijn om de commerciële omroepen de kans te geven in te spelen op een aantal verschuivingen binnen het kijkend of het luisterend publiek. Maar de passage in de beleidsnota die stelt dat het VCM weer bevoegd wordt tot het wijzigen van de gegevens van de offerte na het bekomen van de erkenning als particuliere radio-omroep, mag niet gebruikt worden om heel wat klachten over de toekenning van nieuwe frequenties aan lokale radio's weg te werken.

Als een radio-omroep die geen frequentie gekregen heeft een klacht indient tegen een omroep die er wel een gekregen heeft wegens een beter dossier, kan het niet dat het dossier van een omroep die een frequentie gekregen heeft dermate afgezwakt wordt dat het uiteindelijk kwalitatief zwakker wordt dan het dossier van de omroep die de frequentie niet gekregen heeft. Er moet de lokale radio's niet te veel ruimte geboden worden om offertes te wijzigen, aldus de heer Van Dijck.

De heer Stassen informeert hoe het systeem van de nieuwe regulator in de media kan worden georganiseerd, nu er een aanwervingstop voor ambtenaren komt. Kan dat enkel met mutaties opgelost worden?

De minister deelt mee dat een bijkomend krediet werd verkregen voor de regulator. Twee jaar geleden was het bedrag 100.000 euro, nu gaat het om 600.000 euro. De minister wil dit bedrag stelselmatig opdrijven. Dat kan pas significant vanaf 2007. Dan zal er waarschijnlijk pas ruimte zijn voor voldoende aanwervingen, al benadrukt de minister de vakkennis die nu reeds aanwezig is in de administratie. Zij ondersteunen nu reeds het VCM. Een eventuele mutatie moet bekeken worden. Met zijn bevoegdheid voor Bestuurszaken wil de minister ook een herplaatsingsbeleid nastreven. Hij wil binnen de Vlaamse Gemeenschap en de VOI's een open arbeidsmarkt creëren, en heeft een krediet van 1,5 miljoen euro voor omscholing, bijscholing en herscholing.

– Valoriseren van technologische vernieuwingen in de media

De heer Verstrepen merkt op dat de beleidsnota bol staat van de verwijzingen naar de 'technologische evoluties', die het uitzicht van de sector ingrijpend aan het veranderen zijn. Maar in plaats van een visionair beleid ontwaart de heer Verstrepen enkel een opsomming van wat al bestond en beslist is. Tegenover de digitale aardverschuiving wil de minister bijvoorbeeld waken over de kwaliteit, de diversiteit en de pluriformiteit van het aanbod. Spreker vreest dat de race naar vernieuwing de culturele eigenheid en de democratie kunnen uithollen. Volgens de heer Verstrepen brengt de minister hier dezelfde boodschap als bij de traditionele media. Inzake digitalisering beperkt de beleidsnota zich tot een nietszeggende en wollige verklaring. De minister heeft volgens de spreker de mond vol van pluriformiteit en digitale diversificatie maar rept met geen woord over de vaak kleine, nieuwe, snelgroeiende en alom aanwezige on-linemedia. Hij negeert nieuwe initiatieven van jonge gedreven Vlamingen en stimuleert de mediaconcentraties.

De heer Kris Van Dijck vraagt zich af of de politiek inzake media wel vooruit kan lopen? De connecties en de technische mogelijkheden van de media evolueren dermate snel dat de politiek veroordeeld is om achter de feiten aan te hollen. Toch kunnen er normen en krijtlijnen vastgelegd worden. Ten eerste moet er een pluriform medialandschap in stand gehouden worden. Verder moet de toegang tot een divers en kwaliteitsvol aanbod gewaarborgd worden.

De minister wijst erop dat de nieuwe kleine spelers niet vergunningplichtig zijn. Het is evenmin de bedoeling terzake regels uit te vaardigen. Kleine spelers vormen een meerwaarde voor de diversiteit en

pluralisme. De minister beschouwt het echter niet als de taak van de overheid om private initiatieven te subsidiëren. Als kleine private zenders gesubsidieerd zouden worden, moet VTM ook subsidies ontvangen.

De heer Carl Decaluwe merkt op dat Vijf-tv van start is kunnen gaan dankzij middelen gekregen van voormalig minister Ceysens. Minister Bourgeois beaamt dat nieuwe initiatieven ook in aanmerking kunnen komen voor innovatiesubsidies.

De heer Verstrepen verduidelijkt dat hij het niet zozeer over subsidies had, wel over het feit dat kleine technologische initiatieven niet opkunnen tegen de VRT die met overheidsgeld optreedt op de on linemarkt. Hij vraagt een charter waarin wordt bepaald hoever de openbare omroep mag gaan op de on linemarkt. In Groot-Brittannië hebben de BBC en de private initiatieven daarover afspraken gemaakt. Zolang er geen charter is, zouden private on lineinitiatieven misschien stimuli moeten krijgen.

De minister herinnert eraan dat de VRT van het Vlaams Parlement de opdracht heeft gekregen alle technologische ontwikkelingen op de voet te volgen en die aan het publiek aan te bieden.

De heer Carl Decaluwe merkt op dat 'De Standaard On Line' en 'Tijd On Line' vrezen dat bepaalde technologische ontwikkelingen aan hen voorbij zullen gaan vanwege de concurrentie van de VRT. Deze discussie draait opnieuw rond het feit dat de VRT met belastinggeld werkt en de kranten met eigen middelen, maar beide op dezelfde markt. Als er geen afspraken gemaakt worden, dreigt volgens de spreker een tweede Sporza-scenario.

De heer Verstrepen merkt op dat de VRT overheidsmiddelen krijgt om het nieuws on line te brengen. Omdat de VRT geen abonnementsgeld mag vragen voor vrtnieuws.net, kan de private sector dat evenmin. Waarom zouden geïnteresseerden immers betalen voor iets wat de VRT gratis aanbiedt?

De minister geeft toe dat beide sprekers een punt hebben. Er moet worden nagegaan of de VRT niet te ver gaat. Hij kent de klachten van de kranten, maar waagt zich niet aan uitspraken daarover. Na de hoorzittingen zal dieper nagedacht kunnen worden over dit aandachtspunt, mede met het oog op het afsluiten van een nieuwe beheersovereenkomst.

De minister vindt de meeste opmerkingen van de heer Verstrepen ongefundeerd. Hij beperkt zich tot verwijten, maar biedt zelf geen alternatieven. De minister bevestigt dat in de beleidsnota geen alomvattende oplossingen worden vermeld. De beleidsnota is enkel bedoeld om de krachtlijnen van het regeerakkoord te vertalen naar de beleidsdomeinen. Uitgangspunten zijn onder meer de pluriformiteit en de democratische toegankelijkheid van de media. De minister zal, in een razendsnel veranderende omgeving, samen met het parlement proberen om oplossingen te vinden en zal zich daarbij baseren op voornoemde principes.

De minister vindt het bovendien erg moeilijk om te discussiëren met de heer Verstrepen, niet alleen omdat hij geen alternatieven biedt, maar ook omdat hij soms tegenstrijdige uitspraken doet. Vandaag zegt hij dat de digitalisering in Vlaanderen niet snel genoeg gaat. Dat betwist de minister. Vlaanderen heeft een bekabeling van 97 procent, dus moet er stapsgewijze omgeschakeld worden op digitalisering. Ook voor de distributie is het niet gemakkelijk om een objectieve en goede oplossing te vinden. Dat heeft enorme effecten. In de plenaire vergadering waarschuwde de heer Verstrepen de minister dan weer dat de digitalisering voor banenverlies zou zorgen. Hij stelde de minister bijna persoonlijk aansprakelijk voor de teloorgang van 1.000 jobs bij Telenet. Zijn beide uitspraken compatibel?

– Vrije toegang tot de media en het dichten van de digitale kloof

Inzake DAB (Digitale Audio Broadcasting) en DVB (Digital Video Broadcasting) stelt de heer Caron vast dat Vlaanderen achterop loopt op de buurlanden. Hij wil die fenomenen stimuleren. Dat zou trouwens ook een aantal problemen met frequenties kunnen oplossen. Zo kan men ook een grotere variatie van zenders brengen. Hij wil terzake een aantal drempels wegnemen. Een ervan is bijvoorbeeld de gebrekkige ontvangst van de DAB-signalen op te trein.

De minister betwist dat Vlaanderen achterop loopt inzake digitale televisie en radio. De minister streeft ernaar dat Vlaanderen een excellentiecentrum wordt. Er moet aan een digitaal frequentieplan gewerkt worden, rekening houdend met de marktsituatie. Er is inderdaad een actieplan nodig om de digitale kloof te dichten.

Wat betreft het probleem van de universele dienstverlening stelt de heer Decaluwe dat interactieve televisie het medium is om de digitale kloof te dichten. De vraag is natuurlijk wat er allemaal opkomt en tegen welke prijs. Het zou interessant zijn om na te gaan hoe de universele dienstverlening kan worden ingevuld. Als men bijvoorbeeld e-government aanbiedt, moet dit gratis zijn zodat iedereen ervan gebruik kan maken. Ook moet nagegaan worden welke opdrachten decretaal moeten worden verankerd.

Alle proeven met IDTV en de universele dienstverlening door Belgacom en Telenet lopen nog, aldus de minister. De ervaring uit deze tests zal Vlaanderen helpen een stap vooruit te zetten richting interactieve digitale televisie. De bedoeling moet zijn daar zoveel mogelijk mensen bij te betrekken. De televisie is een hefboom voor verdere internettoepassingen.

De heer Bart Caron stelt vast dat de digitale kloof in het eerste deel van de beleidsnota wordt omschreven als een probleem. Voor twintig tot dertig procent van de bevolking is de digitalisering te moeilijk of financieel niet haalbaar. Hij vreest dat deze kloof snel dieper kan worden, en dat er binnenkort niet alleen vijftien procent materiële armoede zal zijn in Vlaanderen, maar ook dertig procent informatie- en culturele armoede. In het tweede deel van de beleidsnota wordt daarvoor echter geen oplossing aangereikt. Spreker heeft ook geen pasklare oplossingen, maar weet wel dat er in Scandinavië een aantal extra inspanningen worden gedaan. Hij is het ermee eens dat er alternatieven moeten blijven bestaan voor de mensen voor wie de digitale media niet toegankelijk zijn. Daar bovenop vraagt hij echter een actieplan om deze kloof op een systematische manier te dichten. Hij denkt dat de televisie een belangrijk instrument kan zijn om de brug naar het internet te leggen. Hij meent dat elke Vlaming over enkele jaren gratis toegang tot internet zou moeten kunnen hebben via de televisie. Uiteindelijk kostte de toegang tot internet enkele jaren geleden tot 2000 frank per maand. Intussen is dat gratis geworden en hoeft men alleen nog te betalen voor breedband. Hij hoopt dat zijn voorstel wordt onderzocht.

De minister beaamt dat de switch-over inderdaad omzichtig moet gebeuren, rekening houdend met een bekabeling van 97 procent in Vlaanderen. Hij wil een stapsgewijze aanpak, zonder enige vooringenomenheid.

– Financiële situatie van de regionale televisieomroepen in het kader van het terugschroeven van de middelen voor overheidscommunicatie

De heer Decaluwe vindt het onderdeel over de regionale omroepen op pagina 22 van de beleidsnota te beknopt. De regionale omroep heeft een semipublieke opdracht als verstrekker van regionale informatie. Het is een niet onbelangrijk medium met gemiddeld 1 tot 1,5 miljoen kijkers. De Vlaamse Regering heeft er in het verleden terecht voor gekozen om inzake communicatiebeleid boodschappen van algemeen nut langs de regionale omroepen te verspreiden. Een van de slachtoffers van de besparingen is de regionale televisie. Dat is een spijtige zaak want er ontstaat een fundamenteel conflict tussen de decretale opdracht van de regionale televisie en de wijze van financiering. Daaraan moet de nodige aandacht worden besteed. Recente studies en audits hebben uitgewezen dat de economische leefbaarheid van de regionale omroepen precair blijft als er geen basisfinanciering voor hun kerntaak kan worden gewaarborgd. Er zijn al inspanningen gebeurd. Zo is er contractueel een tijdelijke bijdrage van Telenet vanaf 2004 van 1,5 euro per kabelabonnee. Die maakt de regionale televisies iets onafhankelijker van de economische conjunctuur. De heer Decaluwe pleit ervoor om te onderzoeken of een structurele basisfinanciering vanuit de kabelabonnee mogelijk is als een vorm van decretale verplichting en om die op te nemen in de exploitatievoorwaarden van de kabelmaatschappijen of netwerken.

De heer Caron meent dat de regionale televisie niet alleen een informatieve maar ook een belangrijke gemeenschapsopbouwende rol heeft, en verbindend werkt in een tijd waarin het traditionele samenzijn en middenveld verschraalt. Spreker is bezorgd om de kwaliteit van die zenders, waarmee hij niet bedoelt dat ze het niet goed doen. Integendeel, de kwaliteit van bijvoorbeeld de West-Vlaamse zenders moet worden gewaarborgd. De vraag is wel of dat kan, en of de overheid niet financieel moet bijspringen. Spreker stuurt niet aan op een directe maar op een indirecte financiering, zoals die bestond. De Vlaamse overheid kocht namelijk veel zendtijd voor haar campagnes, maar in 2004 werd beslist die middelen voor communicatie te halveren. Daarmee speelt de Vlaamse overheid een grote rol in het verschil tussen kwaliteit en middelmatigheid in het aanbod van de regionale zenders. Spreker pleit ervoor de vermindering van de

middelen te annuleren, en de communicatie van de overheid met de burger bij prioriteit via de regionale televisie te voeren omdat die het dichtst bij de mensen staat.

De heer Verstrepen meent dat iedereen de mond vol heeft van de onmisbare maatschappelijke opdracht van de particuliere regionale televisie-omroepen. Dat is niets nieuws. Er wordt echter geen gehoor gegeven aan de smeekbeden van de regionale omroepen die al jaren vragen om meer financiële mogelijkheden, om meer samenwerkingsverbanden en om een aanpassing van het decreet.

De minister weet dat regionale televisiezenders een belangrijk deel van hun inkomsten halen uit overheidscommunicatie. De Vlaamse regering heeft beslist te bezuinigen op overheidscommunicatie wat rechtstreekse gevolgen heeft voor de regionale televisiezenders, die inderdaad een belangrijke maatschappelijke rol vervullen. De minister zal nagaan of in 2006 een aanpassing nodig is. Hij benadrukt dat het Vlaams Parlement het laatste woord heeft, maar de Vlaamse regering een begroting in evenwicht moet indienen.

– Particuliere radio-omroepen

Mevrouw Hermans wijst erop dat in de voorbije regeerperiode een grootscheepse hervorming werd doorgevoerd inzake de particuliere radio-omroepen. Er blijven echter spanningen bestaan. Het luistercomfort is een probleem dat al heel lang aansleept, niet alleen door de houding van Wallonië maar ook omdat het BIPT zijn rol van etherpolitie niet waarneemt, terwijl het de omroepen wel serieuze facturen stuurt voor het jaarlijkse controle- en toezichtsrecht.

Spreker wijst er ook op dat de VRT haast aan een overbezetting van frequenties doet, om te verhinderen dat andere omroepen degelijk kunnen uitzenden. Kan dat wel? De commerciële zenders willen zich vlotter kunnen aanpassen aan de marktsituatie. Terwijl de VRT-zenders heel gemakkelijk een opsmukbeurt kunnen krijgen, moeten de commerciële radio's zich veel meer aan hun erkenningsdossiers houden. Er moet een manier gezocht worden om ze wat meer vrijheid te geven.

De heer Decaluwe staat achter de verfijning die de minister in zijn toelichting aanbracht over de particuliere radio's. Het regeerakkoord wil elke discriminatie tussen openbare en commerciële stations weg. Maar in de praktijk blijkt dat de VRT zijn stations, overigens terecht, vlot kan restylen, terwijl een commerciële omroep eerst een hele procedure moet doorlopen. Het lid begrijpt wel dat aan de toekenning van een licentie voorwaarden worden verbonden, die behouden moeten worden, maar nu is het systeem toch wel al te stringent.

Vervolgens dringt de spreker aan op een regeling van de problematiek van de ontvangstkwaliteit en meervoudige ontvangst van bepaalde stations. Een objectieve studie is nodig en daar moeten dan ook conclusies uit getrokken worden. Spreker drukt zich nog voorzichtig uit als hij zegt 4FM geen perfect zendcomfort heeft en ook bij Q-Music worden vragen gesteld. Anderzijds kunnen bepaalde omroepen tot drie, vier keer beluisterd worden in dezelfde regio. Een onafhankelijk onderzoek is aangewezen om bijsturingen te kunnen doen die niet raken aan het zendcomfort van de VRT en toch dat van de commerciële radio's vergroten. De Vlaamse overheid moet daartoe de nodige moed opbrengen. Voorts meent de heer Decaluwe dat, als de verschillende radiostations van de VRT kunnen samenwerken, dat ook op een of andere wijze mogelijk moet zijn voor de landelijke commerciële zenders. Desnoods moet het decreet verfijnd of bijgestuurd worden.

De heer Verstrepen weet dat de particuliere radio-omroepen sinds lang vragende partij zijn om de betutteling – de wetjes, de strikte inhoudelijke richtlijnen waarmee ze moeten werken binnen hun vergunning – te verminderen. Inzake programmering willen ze snel kunnen inspelen op de mediamarkt die snel evolueert en dus inhoudelijk niet aan banden kan worden gelegd. Hij hoopt dat de minister zich aan zijn woord houdt. Hij benadrukt ook dat sommige projecten op waanzinnige kosten worden gejaagd door de verplichting om nieuws te brengen.

De minister pleit voor minder betutteling ten aanzien van de radio's. Hij verwijst naar de beleidsnota waar onder het hoofdstuk over de particuliere radio-omroepen uitdrukkelijk staat dat radio's de mogelijkheid moeten krijgen om op een vlottere manier in te spelen op de snel veranderende markt. De radio's moeten met andere woorden in staat zijn creatief om te gaan met nieuwe marktsituaties, weliswaar rekening houdend met de essentiële voorwaarden. Die voorwaarden zijn onder

andere verankering, werkgelegenheid, informatieverstrekking, … De radio's mogen evenwel niet vastgepind worden op een strikt stramien. Dat zou haaks staan op de VRT-autonomie.

De heer Jurgen Verstrepen wijst op het bochtenwerk van de CD&V over de samenwerkingsverbanden. Nu is dat plots nodig, terwijl CD&V jarenlang dwarsgelegen heeft over de samenwerkingsverbanden tussen particuliere radio's. Volgens de heer Verstrepen houdt ook CD&V vast aan dat oorspronkelijk standpunt, zoals zij hem verweten hebben van niet van mening te veranderen. De minister zal binnenkort wel beseffen waarom CD&V de samenwerking tussen de particuliere commerciele radio's nu wel vraagt.

De heer Carl Decaluwe betwist deze uitspraken ten stelligste en daagt de heer Verstrepen uit om hiervoor de nodige bewijzen aan te dragen.

In zijn antwoord stelt de minister dat hij geen zin heeft om het beleid van de voorbije jaren ten aanzien van de lokale radio's om te gooien. De 293 erkende lokale radio's met een erkenning voor negen jaar opnieuw in de onzekerheid te brengen, zou alleen maar getuigen van onbehoorlijk bestuur ook al erkent hij tegelijk dat er schoonheidsfoutjes werden gemaakt. Betreffende de klachten over de erkenningen is het wachten op het standpunt van de Raad van State. Inzake de klachten over het niet naleven van de voorwaarden, ergert de minister zich eraan dat de overheid niet streng genoeg kan optreden als gevolg van de gebrekkige regelgeving. Bij flagrante overtredingen van essentiële voorwaarden, moet de overheid sneller kunnen optreden. Daartoe dient de regelgeving gewijzigd te worden en moet de overheid over een slagkrachtiger toezichtorgaan beschikken.

De minister wil streng toekijken op essentiële zaken als vergunningen, maar anderzijds voldoende soepelheid aan de dag leggen zodat de omroepen creatief met hun taak kunnen omgaan.

Wat de ontvangstkwaliteit van bepaalde stations betreft, wijst de minister erop dat de VRT met het huidige frequentieplan al zwaar ingeleverd heeft inzake bereik: 600 kilohertz is teruggebracht naar 400 en er is een maximum inlevering van de overlappingen, in die mate dat ook de VRT niet overal storingsvrij kan worden ontvangen.

Niet-inhoudelijke samenwerking van landelijke commerciële radio-omroepen moet kunnen worden overwogen, maar wel in de lijn van wat wettelijk vastgelegd is: de wetgever heeft gestreefd naar pluralisme en diversiteit van het radiolandschap. Vragen voor wijziging van het format moeten binnen die contouren bekeken worden.

– Ondersteunen van Vlaamse producties

Mevrouw Hermans pleit voor meer Vlaamse producties op de Vlaamse radio's. Het gebrek eraan heeft volgens haar ook te maken met de commercialisering van de radionetten van de VRT. Ze vraagt zich af hoever die mag gaan.

De heer Caron sluit zich hierbij aan, maar wil niet noodzakelijk quota. De openbare omroep doet volgens hem zijn best. De commerciële radio- en televisieomroepen zouden echter meer aandacht zouden moeten hebben voor Vlaamse producties.

De minister erkent de gevraagde aandacht voor Vlaamse producties. Hij wenst echter geen quota in te voeren.

De heer Johan Vestreken vraagt met het oog op de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT, een objectief onderzoek hierover, met concrete cijfers. Bij de voorstelling van het jaarverslag van de VRT stelde de directeur radio dat dit onderzoek te veel geld zou kosten en te moeilijk zou zijn. De heer Verstreken betwist dat. Een debat in de commissie moet worden ondersteund door objectieve cijfers.

De minister gaf reeds opdracht om de cijfers te verfijnen. Er is immers een verschil tussen Vlaamse producties en Nederlandstalige liedjes.

De heer Van Dijck merkt op dat de VRT aan Sabam moet melden wat wordt uitgezonden, de omroep beschikt dus wel degelijk over de nodige gegevens.

– Steun aan de schrijvende pers en het statuut van de freelancers

De heer Caron vindt het ook een goede zaak dat de minister de autonomie van de redacties belangrijk vindt in een concentrerend medialandschap. Hij pleit voor waakzaamheid zonder regelneverij.

De heer Carl Decaluwe verwijst naar de Franse Gemeenschap. Daar koppelt men de ondersteu-

ning van de geschreven pers aan bijvoorbeeld het aantal journalisten dat in elk mediabedrijf in vaste dienst werkt. Nog eens tien procent wordt verdeeld op basis van het aantal beroepsjournalisten in vaste dienst in verhouding tot de oplage. Dergelijke elementen kunnen helpen om het probleem van de schijnzelfstandigheid aan te pakken. Het afdwingen van een redelijke vergoeding en een behoorlijk sociaal statuut moeten ook worden meegenomen. Wat betreft de freelancers kan een behoorlijk sociaal statuut als voorwaarde voor steun worden gesteld. Als men pleit voor de uitbouw van een degelijke journalistenopleiding, moet de 900.000 euro die de Vlaamse Gemeenschap nu al geeft, worden verdeeld onder de Vlaamse pershuizen voor opleiding. Dat kan opnieuw worden gekoppeld aan concrete performantiemaatstaven. Ook moet worden onderzocht hoe men kan komen tot performante redactiestatuten.

Ook de heer Stassen pleit voor het moduleren van de steun aan de geschreven pers. Journalisten van de geschreven pers en fotografen klagen steen en been over hun statuut. Het aanbod van journalisten is immers zo groot dat freelancers tegen dumpingprijzen kunnen werken, waardoor vaste medewerkers onder druk komen. Kan de minister de steun aan de geschreven pers niet afhankelijk maken van het bestaan van een redactiestatuut?

De heer Verstrepen zag de overheidssteun voor een kwaliteitsvolle geschreven pers graag gekoppeld aan de journalistieke objectiviteit. Hij had ook gehoopt dat de regering iets zou doen aan de statuten van freelance journalisten, niet alleen in de klassieke journalistiek, maar ook voor de journalisten die actief zijn in de nieuwe kanalen. Deze mensen werken nu zonder enige bescherming. Kritische journalisten worden snel buitenspel gezet, onrechtstreeks door politieke invloed. Ze worden afhankelijk van de grillen van de werkgevers, ze moeten schrijven wat de bazen willen.

De minister deelt de zorg over de positie van de journalisten, maar de groep is niet eenvormig. Sommigen willen uitdrukkelijk als zelfstandige blijven werken en benadrukken dat ze geen schijnzelfstandige zijn. Discussies over het statuut zijn echter een federale aangelegenheid. De Vlaamse Gemeenschap kan alleen nagaan of via onderhandelingen iets kan worden aangereikt

De minister pleit uitdrukkelijk voor de onafhankelijkheid van de redactie. De steun koppelen aan de objectiviteit is erg gevaarlijk, en kan neerkomen op het onaanvaardbare “vasthouden van de pen” van de journalisten. Vooraleer Vlaanderen redacties steunt moet wel aan een aantal basisvoorwaarden voldaan zijn. Maar de steun niet alleen afhankelijk maken van het aantal journalisten, maar ook nog eens van de verhouding oplage-journalisten, gaat te ver. De redactieploegen verschillen sterk van de ene krant tot de andere. De minister is het er wel volledig mee eens om de sleutel waarover hij beschikt te benutten. Dat wordt ook vermeld in de beleidsnota. De zorg voor diversiteit ligt de minister wel heel na aan het hart. Hij wil heel duidelijk zijn over de performante statuten.

– Fonds-Pascal Decroos

De heer Herman Schuermans vindt het goed dat de kwaliteitsjournalistiek gestimuleerd wordt. Maar in de praktijk worden in het Fonds-Pascal Decroos vaak een aantal regels van journalistieke deontologie, objectiviteit en ethiek niet gerespecteerd. Hij wil graag dat het fonds leidt tot echt diepzinnige artikels en niet tot lachertjes.

Over het Fonds-Pascal Decroos zal de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media op 16 december 2004 een hoorzitting organiseren. De minister suggereert om het gestelde probleem van journalistieke deontologie daar te bespreken.

– Toegankelijkheid van programma’s voor doven en slechthorenden

De heer Decaluwe vraagt aandacht voor de toegankelijkheid van programma’s voor doven en slechthorenden, niet alleen op de openbare omroep, maar eveneens op de commerciële en de regionale omroepen. Er moet bekeken worden hoe de Vlaamse overheid hier ondersteunend kan werken, en of Publiek-Private Samenwerking (PPS) een oplossing kan bieden. Als de commerciële omroepen een inspanning doen, kan de Vlaamse overheid in combinatie met de provincies dat ook doen.

De minister deelt de bezorgdheid van de heer Decaluwe. PPS is wellicht een mogelijkheid om ervoor te zorgen dat de regionale zenders ook in een aanbod voor doven en slechthorigen zouden kunnen voorzien. Bij minister Moerman moet worden nagegaan of steun voor technologische innovatie mogelijk is. De technologie evolueert razendsnel.

– Geweld op televisie

De heer Dany Vandenbossche informeert wat men precies bedoeld met het bewaken van het geweld op de televisie. Betreft het hier een klasseringsysteem?

De minister kaart het probleem van geweld op televisie aan omdat het een maatschappelijk probleem is. Hem treft vooral het effect van schokkende beelden op kinderen en jongeren, dat bewezen is in studies. Hij vraagt zich af of ouders op voorhand gewaarschuwd worden daarvoor. Het probleem moet interdisciplinair benaderd worden want het is ook een zaak van de ministers van Onderwijs en Jeugd.

– Reactie van de heer Decaluwe op de "onafhankelijkheid" van de heer Jurgen Verstrepen

De heer Declauwe merkt op dat de heer Verstrepen herhaaldelijk namens de Vlaams Belang-fractie spreekt, terwijl hij de buitenwereld voorspiegelt dat hij als onafhankelijke zetelt. Hij wil die dubbelzinnigheid op het Bureau aankaarten.

De heer Verstrepen antwoordt dat hij deel uitmaakt van de fractie. Dit is echter geen punt van discussie. Of hij onafhankelijk is of lid van het Vlaams Belang, is niet de zaak van de heer Decaluwe.

DEEL V. INDICATIEVE STEMMING

Artikelen

Artikelen 14, 23, 55, 75, 90, 110, 111, 115, 137, en 142.

Afdeling I

Programma's 42.2 Medisch-sociaal beleid

Programma 45.1 Jeugd en Sport

Programma 45.2, Volksontwikkeling en Bibliotheken

Een amendement van de heer Jos Stassen (stuk 15/4, amendement nr. 5) strekt ertoe het totaal van de niet-gesplitste kredieten van "138.966 duizend euro" te brengen op *"141.671 duizend euro"*.

De heer Jos Stassen deelt mee dat dit een verhoging betreft met 2.705 duizend euro, teneinde de besparingen op het decreet lokaal cultuurbeleid, via het decreet van 31 juli 2001 houdende het stimuleren van een integraal en kwalitatief lokaal cultuurbeleid, te niet te doen.

Hiertoe worden de niet-gesplitste vastleggingskredieten van basisallocatie 43.02 (Subsidies aan gemeentebesturen, intergemeentelijke verenigingen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie met betrekking tot openbare bibliotheken, cultuurcentra en cultuurbeleidsplannen (decreet van 31 juli 2001 houdende het stimuleren van een integraal en kwalitatief lokaal cultuurbeleid)) met 2.705 duizend euro verhoogd tot 74.484 duizend euro.

Programma 45.3, Beeldende kunst en Musea
Programma 45.4, Muziek, Letteren en Podiumkunsten
Programma 45.5, Algemeen cultuurbeleid
Programma 49.1, Dotatie Bloso
Programma 49.4, Sport en recreatie
Programma 72.1 Filmbeleid en Audiovisuele Cultuur
Programma 72.2 Dotatie aan de VRT
Programma72.3 Mediabeleid en Media-innovatie

Afdeling III

Kasteel Domein van Gaasbeek
Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen (KMSKA)
Landcommanderij Alden Biesen

Afdeling V

Fonds Culturele Infrastructuur
Vlaams Topstukkenfonds

Het amendement nr. 5 van de heer Jos Stassen wordt unaniem verworpen met 14 stemmen.

De aan de commissie toegewezen onderdelen van het ontwerp van decreet houdende algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005 zoals opgenomen in de commissiemappen, worden aangenomen met 11 stemmen tegen 3.

De verslaggevers, *De voorzitter,*

Sabine POLEYN Dany VANDENBOSSCHE
Carl DECALUWE
Herman SCHUEREMANS
André VAN NIEUWKERKE